Bundel - College BenW publicatie Druten van 3 juni 2025

3 Hamerstukken

3.1 Ontwerp wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
- Dossier 6916 voorblad
- Beslisnota college - ontwerp wijzigingsbesluit VRGZ
- Bijlage 1 Wijzigingsbesluit GR VRGZ
- Bijlage 2 Overzicht wijzigingen GR VRGZ
- Bijlage 3 Beslisnota voor de Gemeenteraad

3.2 Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-NIjmegen
- Dossier 6920 voorblad
- Beslisnota college - Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen.
- Bijlage 1 - Addendum Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen
- Bijlage 1a - Planning aantal woningen en betaalbaarheid per jaar Druten en GMR
- Bijlage 2 - Woondeal regio Arnhem Nijmegen 2.0
- Bijlage 3 - Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen
- Bijlage 4 - Statement GMR Woonkr8 huurbevriezing
- Bijlage 5 - Informatienota Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen

3.3 Meerjarenperspectief grondexploitaties Druten 2025 (MPG)
- Dossier 6926 voorblad
- Beslisnota college - Meerjarenperspectief grondexploitaties Druten 2025 (MPG)

3.4 Vaststellen wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
- Dossier 6919 voorblad
- Beslisnota college - vaststellen wijziging Recreatieschap Nederrijn Lek en Waal
- Bijlage 1 - Besluit college en burgemeester vaststellen wijziging GR Recreatieschap Nederrijn Lek en Waal
- Bijlage 2 - Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Nederrijn Lek en Waal

4 Bespreekstukken

4.1 1e Bestuursrapportage WDW 2025
- Dossier 6918 voorblad
- Beslisnota college - 1e Bestuursrapportage WDW 2025
- Informatienota raad - 1e Bestuursrapportage WDW 2025
- Bijlage - 1e Bestuursrapportage WDW 2025

4.2 Jaarstukken 2024
- Dossier 6922 voorblad
- Beslisnota college - Jaarstukken 2024
- Bijlage 2 - Jaarrekening 2024 Gemeente Druten
- Bijlage 1 - Beslisnota raad - Jaarstukken 2024

4.3 Principemedewerking Koningsweg 48 Puiflijk
- Dossier 6909 voorblad
- Beslisnota college - principemedewerking Koningsweg 48

Gemeente Druten

College BenW publicatie Druten

Dossiernummer	6916
Extern Zaak ID	Z/25/302325
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 juni 2025
Agendapunt	3.1
Titel	Ontwerp wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Soort nota	Beslisnota
Portefeuillehouder(s) Druten	Sengers, S.W.P.J. (Sigrid)

Aanwezigen

Willy Brink, Boy Janssen, S.W.P.J. Sengers en Gérard Wildt, de

Afwezigen

R.G.C.J. Thoonen

Bijlagen
Beslisnota college - ontwerp wijzigingsbesluit VRGZ
Bijlage 1 Wijzigingsbesluit GR VRGZ
Bijlage 2 Overzicht wijzigingen GR VRGZ
Bijlage 3 Beslisnota voor de Gemeenteraad

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW publicatie Druten	**3 juni 2025**
College BenW openbaar Druten	3 juni 2025

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:
Aan de raad voor te stellen:

1. op het ontwerp wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, geen zienswijze naar voren te brengen.

Besluit (Aangenomen)

Gemeente Druten

het College van B&W besluit:
Aan de raad voor te stellen:

1. op het ontwerp wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, geen zienswijze naar voren te brengen.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/302325

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Ontwerp wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Datum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
het College van B&W besluit:

Aan de raad voor te stellen:
1. op het ontwerp wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, geen zienswijze naar voren te brengen.

Aanleiding
De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) wil toekomstbestendig blijven en zich voorbereiden op maatschappelijke ontwikkelingen en gevolgen daarvan. Daarom werkt de organisatie aan een wendbare en weerbare organisatie. De huidige manier waarop de leiding is georganiseerd, verdient volgens een analyse aandacht door deze maatschappelijke veranderingen.

Om in te kunnen spelen op de veranderingen, is het wenselijk om de directie te veranderen naar één algemeen directeur. Op dit moment heeft de VRGZ een directie met twee personen, waarbij de taken verdeeld zijn. Dit staat in de gemeenschappelijke regeling van de VRGZ. Om de directiewijziging mogelijk te maken, moet deze regeling aangepast worden.

Er ligt nu een voorstel voor deze wijziging klaar (zie bijlage 1). De gemeenteraden krijgen de mogelijkheid om hierover hun zienswijze te geven.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
	n.v.t.

Gewenst resultaat
De gemeenschappelijke regeling te wijzigen om zo de directiewijziging mogelijk te maken.

Argumenten
1.1. De wijzigingen zijn noodzakelijk om de samenstelling van de directie aan te passen.
De volgende artikelen worden in de gemeenschappelijke regeling gewijzigd:
- Artikel 1: begripsomschrijving van de directeur wordt gewijzigd;
- Artikel 15: de aanduiding van de directeur wordt gewijzigd;

- Artikel 17a: de aanduiding van de directeur wordt gewijzigd;
- Artikel 24: de samenstelling van de directie wordt gewijzigd.
- Artikel 25: de termen 'directie' en 'directiefunctionarissen' worden vervangen door 'algemeen directeur'.
- De toelichting van artikelen worden aangepast.

Het betreffen vooral algemene tekstuele wijzigingen die nodig zijn om de samenstelling van de directie te wijzigen. Zie voor een overzicht van wijzigingen het ontwerp wijzigingsbesluit in bijlage 1 en de toelichting daarvan in bijlage 2.

1.2. De wijzigingen stellen de VRGZ in staat om in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

De VRGZ bevindt zich in een dynamische omgeving waarbij de complexiteit van de veiligheidsvraagstukken toeneemt en het noodzakelijk is dat de interne organisatie hierin mee kan bewegen. De ontwikkelingen vragen om een andere aansturing van de organisatie. Een eerste stap is het wijzigen van de samenstelling van de directie: van een tweehoofdige directie naar een eenhoofdige directie in de vorm van een algemeen directeur.

Tegenargumenten en risico's

Bij dit voorstel zijn geen kanttekeningen te maken.

Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. De directiewijziging blijft binnen de beschikbare loonsom en kent geen uitzettingen (kostenneutraal).

Uitvoering of Vervolgstappen

De gemeenteraad wordt voorgesteld om geen zienswijze naar voren te brengen. Mocht de raad hier wel reden toezien, dan kan het voorgestelde besluit worden geamendeerd. Voor het inbrengen van een zienswijze geldt een wettelijke termijn van 8 weken.

Nadat de zienswijzen van de raden van alle deelnemers bekend zijn, wordt de balans opgemaakt. Vervolgens zal het (mogelijk aangepaste) wijzigingsbesluit nogmaals naar de raad worden verzonden voor toestemming aan het college om het wijzigingsbesluit vast te stellen. Daarna kan college het wijzigingsbesluit vaststellen. Vervolgens wordt het wijzigingsbesluit bekend gemaakt door de in de regeling aangewezen gemeente.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

- Bijlage 1: Ontwerp wijzigingsbesluit GR VRGZ
- Bijlage 2: Overzicht en toelichting wijzigingen GR VRGZ
- Bijlage 3: Raadsvoorstel ontwerp wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

De colleges van burgemeester en wethouders gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel, ieder voor zover daartoe bevoegd;

overwegende dat:
- De veiligheidsregio Gelderland-Zuid conform het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 een wendbare en weerbare organisatie moet zijn;
- Het stroomlijnen en verbeteren van organisatieonderdelen en processen daarbij noodzakelijk is;
- Een nieuwe organisatiestructuur onder leiding van één algemeen directeur daarbij wenselijk is;
- als gevolg daarvan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (GR VRGZ) overeenkomstig moet worden aangepast.

gezien het daartoe strekkende verzoek van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid;

gelet op het bepaalde in artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen jo. artikel 37 van de GR VRGZ en de verkregen toestemming van de gemeenteraden van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel;

BESLUITEN

vast te stellen de navolgende wijzigingen van de GR VRGZ.

CONCEPT

ARTIKEL I

De gemeenschappelijke regeling wordt als volgt gewijzigd.

A.
Artikel 1 lid 2 wordt gewijzigd en komt na wijziging te luiden als volgt:

2. Waar in deze regeling artikelen van de Gemeentewet of van enige andere wet van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komen in die artikelen in de plaats van de gemeente, het gemeentebestuur, de raad, het college, de burgemeester en de secretaris onderscheidenlijk de veiligheidsregio, het bestuur van de veiligheidsregio, het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter en de algemeen directeur.

B.
Artikel 15 lid 6 wordt gewijzigd en komt na wijziging te luiden als volgt:

6. Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen besluiten dat een ander lid van het bestuur, de algemeen directeur of een andere ambtenaar van de veiligheidsregio de stukken die uitgaan ondertekenen of medeondertekenen.

C.
Artikel 17a wordt gewijzigd en komt na wijziging te luiden als volgt:

Artikel 17a De secretaris

1. De algemeen directeur is de secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur.

2. De secretaris staat het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de voorzitter in de uitoefening van hun taak terzijde en is in de vergaderingen van het algemeen en dagelijks bestuur aanwezig.

3. De secretaris wordt door een ambtelijk secretaris bijgestaan.

4. Stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris medeondertekend.

D.
Artikel 24 wordt gewijzigd en komt na wijziging te luiden als volgt:

Artikel 24 Algemeen directeur

1. De algemeen directeur is ambtelijk eindverantwoordelijk voor de voorbereiding, organisatie en uitvoering van de taken van de veiligheidsregio.

2. De algemeen directeur is belast met de integrale dagelijkse leiding over de organisatie en de procesvoering ten aanzien van de geïntegreerde voorbereiding en uitvoering van de taken zoals bedoeld in artikel 5.

3. Bij afwezigheid van de algemeen directeur wordt deze vervangen door een daartoe door de algemeen directeur aan te wijzen functionaris.

CONCEPT

E.
Artikel 25 wordt gewijzigd en komt na wijziging te luiden als volgt:

Artikel 25 Beslissingen omtrent personeel, algemeen directeur en directeur publieke gezondheid

1. Het dagelijks bestuur beslist over alle rechtspositionele aspecten met betrekking tot het in dienst nemen, benoemen, schorsen en ontslaan van het personeel van de VRGZ.

2. Het dagelijks bestuur besluit omtrent het in dienst nemen, benoemen, schorsen en ontslaan van de algemeen directeur zoals aangeduid in artikel 24 met inachtneming van de opvatting van het algemeen bestuur.

3. Over het in dienst nemen, benoemen, schorsen en ontslaan van de directeur publieke gezondheid - voor zover deze functionaris is belast met de operationele leiding van de GHOR als bedoeld in artikel 32 van de Wet veiligheidsregio's – beslist het algemeen bestuur in overeenstemming met het bestuur van de GGD Gelderland-Zuid.

ARTIKEL II

De toelichting van de gemeenschappelijke regeling wordt als volgt gewijzigd.

A.
De toelichting op artikel 1 wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit artikel zijn enkele termen die in de gemeenschappelijke regeling regelmatig terugkomen, uiteen gezet. De begripsomschrijvingen a t/m e spreken voor zich.

De verwijzing in artikel 1, lid 2 naar de directeur Crisisbeheersing vervalt. De algemeen directeur is de secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur (op grond van artikel 17a).

B.
De toelichting op artikel 17a wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 17a De secretaris

De algemeen directeur staat als secretaris het algemeen en dagelijks bestuur en de voorzitter terzijde in de uitoefening van hun taak. Stukken die van het bestuur uitgaan worden door de secretaris medeondertekend.

C.
De toelichting op artikel 24 wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 24 Algemeen directeur

De éénhoofdige directie van de VRGZ wordt gevormd door de algemeen directeur.

CONCEPT

D.
De toelichting op artikel 25 wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 25 Beslissingen omtrent personeel, algemeen directeur en directeur publieke gezondheid

Conform het huidige artikel 33b van de Wet gemeenschappelijke regelingen is het dagelijks bestuur bevoegd om alle rechtspositionele beslissingen te nemen met betrekking tot het in dienst nemen, het benoemen, schorsen en ontslaan van het personeel.

In het algemeen bestuur is eerder uitgesproken dat ten aanzien van de belangrijkste rechtspositionele beslissingen met betrekking tot de (algemeen) directeur van de VRGZ zij hierover een besluit wil nemen. Om aan deze wens tegemoet te komen zal het dagelijks bestuur haar voornemen met betrekking tot benoeming, ontslag en schorsing van de algemeen directeur aan het algemeen bestuur kenbaar maken. Met inachtneming van de opvatting van het algemeen bestuur neemt het dagelijks bestuur vervolgens een besluit.

De gemeentelijke gezondheidsdienst staat onder leiding van een directeur publieke gezondheid, die wordt benoemd door het algemeen bestuur van de gemeentelijke gezondheidsdienst in overeenstemming met het bestuur van de veiligheidsregio.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking nadat deze op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt, overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, met terugwerkende kracht tot nnb. Artikel 41 wordt dienovereenkomstig aangepast en komt na wijziging te luiden als volgt:

Artikel 41 Inwerkingtreding

Deze gewijzigde regeling treedt, na een daartoe strekkend besluit van de besturen van twee derden van het aantal deelnemende gemeenten, in werking na bekendmaking van het besluit, met terugwerkende kracht tot nnb.

CONCEPT

Overzicht aanpassingen van de gemeenschappelijke regeling VRGZ als gevolg van wijzigingen in de samenstelling van de directie: van een tweehoofdige directie naar een éénhoofdige directie.

Achtergrond
De VRGZ bevindt zich in een dynamische omgeving waarbij de complexiteit van de veiligheidsvraagstukken toeneemt en het noodzakelijk is dat de interne organisatie hierin mee kan bewegen. De ontwikkelingen - zowel intern als extern - vragen om een andere aansturing van de organisatie. Een eerste stap is het wijzigen van de samenstelling van de directie, van een tweehoofdige directie naar een éénhoofdige directie in de vorm van een algemeen directeur. Omdat in de huidige gemeenschappelijke regeling VRGZ is opgenomen dat de directie bestaat uit de directeur Crisisbeheersing en de directeur Brandweer en Ambulancezorg, dienen een aantal artikelen in de GR VRGZ te worden aangepast:

- **Artikel 1 Begripsomschrijvingen**
  In het tweede lid van dit huidige artikel staat de directeur Crisisbeheersing genoemd als secretaris van het bestuur. In dit artikellid wordt de aanduiding van ‘directeur Crisisbeheersing’ vervangen door ‘algemeen directeur’. Dat is de enige aanpassing in het artikel(lid).

- **Artikel 15 Taken voorzitter**
  In het zesde lid van dit huidige artikel de directeur Crisisbeheersing genoemd. In dit artikellid wordt de aanduiding van ‘directeur Crisisbeheersing’ vervangen door ‘algemeen directeur. Dat is de enige aanpassing in het artikel(lid).

- **Artikel 17a De secretaris**
  In het huidige artikel (lid 2 en lid 3) is nu de directeur Crisisbeheersing vermeld en aangewezen als de secretaris van het bestuur. Het artikel wordt aangepast door de algemeen directeur te benoemen als secretaris van zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur.

- **Artikel 24 Samenstelling directie**
  In het huidige artikel is opgenomen dat de directie van de VRGZ bestaat uit de directeur Crisisbeheersing en de directeur Brandweer- en ambulancezorg. Het artikel wordt aangepast, zowel in de aanduiding als op inhoud. Als het gaat om de aanduiding wordt ‘Samenstelling directie’ vervangen door ‘Algemeen directeur’. Als het gaat om de inhoud wordt de tekst in lijn met de positie van de algemeen directeur, eindverantwoordelijke en belast met de dagelijkse leiding van de organisatie.

- **Artikel 25 Beslissingen omtrent personeel, directie en directeur publieke gezondheid**
  In het huidige artikel worden de termen ‘directie’ en ‘directiefunctionarissen’ gebruikt. Het artikel wordt aangepast, zowel in de aanduiding als op inhoud. De voornoemde termen worden vervangen door ‘algemeen directeur’.

CONCEPT

- **De toelichting van artikelen moet eveneens worden aangepast**
  In verband met bovenstaande aanpassingen moet ook de toelichting bij de betreffende artikelen worden aangepast alsmede de toelichting op artikel 25. Dat laatste dient te gebeuren omdat in de toelichting van artikel 25 wordt verwezen naar de directeur Crisisbeheersing en de directeur Brandweer en Ambulancezorg.

CONCEPT

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/302325

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Ontwerp wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Datum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Op het ontwerp wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, geen zienswijze naar voren te brengen.

Aanleiding
De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) wil toekomstbestendig blijven en zich voorbereiden op maatschappelijke ontwikkelingen en gevolgen daarvan. Daarom werkt de organisatie aan een wendbare en weerbare organisatie. De huidige manier waarop de leiding is georganiseerd, verdient volgens een analyse aandacht door deze maatschappelijke veranderingen.

Om in te kunnen spelen op de veranderingen, is het wenselijk om de directie te veranderen naar één algemeen directeur. Op dit moment heeft de VRGZ een directie met twee personen, waarbij de taken verdeeld zijn. Dit staat in de gemeenschappelijke regeling van de VRGZ. Om de directiewijziging mogelijk te maken, moet deze regeling aangepast worden.

Er ligt nu een voorstel voor deze wijziging klaar (zie bijlage 1). De gemeenteraden krijgen de mogelijkheid om hierover hun zienswijze te geven.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	n.v.t.

Gewenst resultaat
De gemeenschappelijke regeling te wijzigen om zo de directiewijziging mogelijk te maken.

Argumenten
1.1. De wijzigingen zijn noodzakelijk om de samenstelling van de directie aan te passen.
De volgende artikelen worden in de gemeenschappelijke regeling gewijzigd:
- Artikel 1: begripsomschrijving van de directeur wordt gewijzigd;
- Artikel 15: de aanduiding van de directeur wordt gewijzigd;

- Artikel 17a: de aanduiding van de directeur wordt gewijzigd;
- Artikel 24: de samenstelling van de directie wordt gewijzigd.
- Artikel 25: de termen 'directie' en 'directiefunctionarissen' worden vervangen door 'algemeen directeur'.
- De toelichting van artikelen worden aangepast.

Het betreffen vooral algemene tekstuele wijzingen die nodig zijn om de samenstelling van de directie te wijzigen. Zie voor een overzicht van wijzigingen het ontwerp wijzigingsbesluit in bijlage 1 en de toelichting daarvan in bijlage 2.

1.2. De wijzigingen stellen de VRGZ in staat om in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

De VRGZ bevindt zich in een dynamische omgeving waarbij de complexiteit van de veiligheidsvraagstukken toeneemt en het noodzakelijk is dat de interne organisatie hierin mee kan bewegen. De ontwikkelingen vragen om een andere aansturing van de organisatie. Een eerste stap is het wijzigen van de samenstelling van de directie: van een tweehoofdige directie naar een eenhoofdige directie in de vorm van een algemeen directeur.

Tegenargumenten en risico's
Bij dit voorstel zijn geen kanttekeningen te maken.

Financiële gevolgen
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. De directiewijziging blijft binnen de beschikbare loonsom en kent geen uitzettingen (kostenneutraal).

Uitvoering of Vervolgstappen
U wordt voorgesteld om geen zienswijze naar voren te brengen. Voor het inbrengen van een zienswijze geldt een wettelijke termijn van 8 weken.

Nadat de zienswijzen van de raden van alle deelnemers bekend zijn, wordt de balans opgemaakt. Vervolgens zal het (mogelijk aangepaste) wijzigingsbesluit nogmaals naar de raad worden verzonden voor toestemming aan het college om het wijzigingsbesluit vast te stellen. Daarna kan college het wijzigingsbesluit vaststellen. Vervolgens wordt het wijzigingsbesluit bekend gemaakt door de in de regeling aangewezen gemeente.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Bijlage:
Bijlage 1: Ontwerp wijzigingsbesluit GR VRGZ
Bijlage 2: Overzicht en toelichting wijzigingen GR VRGZ

Gemeente Druten

College BenW publicatie Druten

Dossiernummer	6920
Extern Zaak ID	Z/25/299642
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 juni 2025
Agendapunt	3.2
Titel	Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-NIjmegen
Soort nota	Beslisnota
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)

Aanwezigen

Willy Brink, Boy Janssen, S.W.P.J. Sengers en Gérard Wildt, de

Afwezigen

R.G.C.J. Thoonen

Bijlagen
Beslisnota college - Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen.
Bijlage 1 - Addendum Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen
Bijlage 1a - Planning aantal woningen en betaalbaarheid per jaar Druten en GMR
Bijlage 2 - Woondeal regio Arnhem Nijmegen 2.0
Bijlage 3 - Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen
Bijlage 4 - Statement GMR Woonkr8 huurbevriezing
Bijlage 5 - Informatienota Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW publicatie Druten	**3 juni 2025**
College BenW openbaar Druten	3 juni 2025

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. Tot het aangaan van het addendum bij de Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen.
2. De raad te informeren met de informatienota Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen.

Besluit (Aangenomen met tekstuele aanpassingen)

Gemeente Druten

het College van B&W besluit:

1. Tot het aangaan van het addendum bij de Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen.
2. De raad te informeren met de informatienota Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/299642

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen

Collegedatum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
Het College van B&W besluit:
1. Tot het aangaan van het addendum bij de Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen.
2. De raad te informeren met de informatienota Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen.

Aanleiding
Op 8 maart 2023 is de Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen (verder Woondeal 2.0) ondertekend. Dit is de samenwerkingsagenda voor de woningbouwopgave tussen het Rijk, de provincie Gelderland en de gemeenten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
In het regeerprogramma heeft het Rijk opgenomen om in 2025 de woondealafspraken in het hele land te actualiseren. In deze update blijft het aantal te realiseren woningen tot en met 2030 voor de regio gelijk aan de afspraken uit 2023. De actualisatie gaat over de randvoorwaarden (zoals capaciteit, netcongestie, stikstof, groen-blauwe ambities en mobiliteit) die ingevuld moeten worden om de verstedelijking op een verantwoorde wijze vorm te geven. Daarnaast gaat de actualisatie ook over het aantal woningen in de periode 2031 tot en met 2034.

Aanvulling voor periode 2031-2034
Op regionaal niveau wordt via het addendum afgesproken dat Rijk, provincie en gemeenten zich inspannen om van 2031 tot en met 2034 ruim 17.800 woningen te realiseren, waarvan minimaal 67% betaalbaar, inclusief minimaal 30% sociale huurwoningen. Gemeente Druten zet in het addendum de lijn door die in Woondeal 2.0 is ingezet; zo'n 100 woningen per jaar. De opgave van 400 woningen in 2031-2034 komt dus bovenop de opgave van 910 woningen voor 2022-2030. In deze 400 woningen voor na 2030 zit overigens ook een deel van de woningen die in Deest-Zuid voorzien zijn na 2030. Er zijn dus niet allemaal nieuwe plannen nodig om deze nieuwe opgave in te kunnen vullen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
6-5-2025	Ontwerp Omgevingsvisie Druten (Z/25/297741)
24-9-2024	Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen (Z/24/209514)
2-4-2024	Druten 2040, de toekomstvisie (Z/24/235527)
19-9-2023	Woonvisie Druten 2023-2027 (Z/23/133495)
20-12-2022	Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen (Z/22/098660)

Gewenst resultaat
De woondealafspraken dragen bij aan de ambitie om een gemeente te zijn waar woningen betaalbaar zijn en blijven en waar we gevarieerd bouwen voor onze doelgroepen.

Argumenten
1.1 Samenwerking voor invulling van de woonopgave is ook na 2030 nodig
De huidige Woondeal 2.0 gaat over afspraken tot en met 2030. In het addendum worden nieuwe afspraken gemaakt voor de periode 2031 tot en met 2034, met betrekking tot het aantal te realiseren woningen en de randvoorwaarden die nodig zijn. Met het addendum bestendigen we de huidige afspraken en de samenwerking, en zetten we die door tot en met 2034. Dit is noodzakelijk aangezien de woonbehoefte en het woningtekort in deze regio structureel hoog blijven. Inzet van alle overheden is van essentieel belang om de woonopgave in te vullen. Gezien de lange voorbereidingstijd van woningbouwprojecten, is het belangrijk om nu al afspraken te maken voor de periode na 2030.

1.2 Samenwerking vanuit de woondeal levert resultaat op
Sinds 2020 hebben we met Rijk, provincie en regio de woondealsamenwerking. Deze samenwerking levert veel op: sindsdien is meer dan €500 miljoen aan Rijksmiddelen geïnvesteerd in deze regio voor realisatie van woningen en bijbehorende randvoorwaarden. Daarnaast versterken Rijk, provincie en de regio de samenwerking door de inzet van expertise en personeel. Diverse project- en gebiedsontwikkelingen zijn gestart, verder ontwikkeld en woningen zijn gerealiseerd. Dankzij de samenwerking en de verschillende vormen van ondersteuning ligt de realisatie van het afgesproken aantal woningen op schema.

1.3 Het Rijk actualiseert alle woondeals in 2025: het is de basis voor inzet van middelen
In het regeerprogramma heeft het Rijk opgenomen om de woondeals in het hele land te actualiseren. Uit de gesprekken hierover bleek dat voor deze regio enkel actualisatie nodig is van de looptijd en van de noodzakelijke randvoorwaarden. De overige afspraken uit de huidige Woondeal 2.0 werken goed. Door het instemmen met het addendum, geven we in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen invulling aan deze actualisatie. In december 2024 zijn op de Woontop afspraken gemaakt door het Rijk. Daarin is afgesproken om dit jaar woondeals te actualiseren, met daarin per regio afspraken over de woonopgaven. Voor de invulling daarvan zet het Rijk ook diverse middelen in. Daarvoor is het van belang dat die inzet aansluit bij de (geactualiseerde) woondealafspraken en het NOVEX ontwikkelperspectief.

1.4 Het afsprakenkader wonen en zorg voor ouderen is al vastgesteld
Het afsprakenkader wonen en zorg voor ouderen wordt niet opgenomen in het addendum bij de Woondeal 2.0, aangezien dit al goed is geborgd binnen het regionale afsprakenkader voor aandachtsgroepen. Dit kader is in het najaar van 2024 vastgesteld door de gemeenten en omvat nadrukkelijk ook de woonzorgopgave voor ouderen. Gemeenten, provincie en het Rijk erkennen dit afsprakenkader van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen als een volwaardige en passende invulling van het landelijke afsprakenkader wonen en zorg voor ouderen. Integratie in de addendum Woondeal 2.0 is daarmee niet noodzakelijk.
De gemeente Druten heeft daarnaast ook een lokale woonzorgvisie opgesteld, welke binnenkort ter besluitvorming voorligt aan de raad.

1.5 De Woondeal levert een stevige basis voor publiek-private samenwerking
Sinds 2020 wordt vanuit de Woondeal aan de (regionale) tempotafel samengewerkt met marktpartijen en woningcorporaties. Net als bij de Woondeal 2.0 heeft een 'reality check' bij marktpartijen en woningcorporaties plaatsgevonden. Voor deze actualisatie is in maart en april 2025 een check uitgevoerd met marktpartijen en corporaties voor versnellingslocaties / sleutelprojecten. Zij werden gevraagd om de meest actuele informatie te verstrekken over start bouw, laatste mijlpaal, eerstvolgende mijlpaal en welke knelpunten er spelen. De uitkomsten hiervan worden besproken aan de tempotafel.

1.6 Afspraken zijn in lijn met de verstedelijkingsstrategie 'Meer landschap meer stad'
In het addendum zijn de noodzakelijke randvoorwaarden voor de woningrealisatie benoemd. De inhoudelijke randvoorwaarden zijn in lijn met het de Verstedelijkingsstrategie en het ontwikkelperspectief 'Meer landschap meer stad' van het NOVEX gebied Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. Het gaat dan om investeringen in bereikbaarheid, voldoende stikstofruimte en meer landschap door groene uitloopgebieden. Het is van belang dat deze randvoorwaarden door alle partijen worden onderkend om perspectief te houden op voldoende inzet hierop.

1.7 Afspraken zijn in lijn met lokaal beleid
Voor de periode 2031 tot en met 2034 zet de gemeente Druten de lijn door die met de huidige Woondeal 2.0 is ingezet; zo'n 100 woningen per jaar. Dit past binnen de Toekomstvisie Druten2040, waarin ingezet wordt op behoud van het dorpse karakter en trendmatig doorgroeien.
In de nog vast te stellen Omgevingsvisie is deze groeiambitie en de bijbehorende woningbouwopgave vastgelegd en wordt deze verder geconcretiseerd.

2.1 Hiermee informeren we de raad over de geactualiseerde afspraken
De gemeenteraad heeft een kaderstellende rol via o.a. de toekomstvisie, omgevingsvisie en het woon(zorg)beleid. Woondeals zijn een vorm van afspraken tussen de (dagelijks) besturen van overheden. De afspraken in het addendum passen binnen hierboven genoemde kaders. Met de bijgaande informatienota informeren we de gemeenteraad over deze afspraken.

Tegenargumenten en risico's
1.1 De randvoorwaarden worden onvoldoende ingevuld
De woondealsamenwerking levert veel op, maar levert geen garantie dat alle randvoorwaarden worden ingevuld. Sterker: de invulling van randvoorwaarden loopt achter. Wat nodig is wordt benoemd is het addendum. Onderschrijving hiervan door alle partijen is het van belang om perspectief te houden op meer investeringen in bereikbaarheid, onrendabele toppen, oplossingen voor netcongestie, ambtelijke capaciteit, stikstofruimte en in groene uitloopgebieden.

1.2 De haalbaarheid is afhankelijk van externe factoren
Samenwerking binnen de Woondeal verbetert de aanpak van de woonopgaven. Invulling van de woonopgaven is echter voor een belangrijk deel afhankelijk van onzekerheden die buiten de scope van deze samenwerking vallen, zoals economische ontwikkelingen, stijgende bouwkosten, het stikstofdossier en migratie. Juist het bespreken en het maken van afspraken over hoe partijen omgaan met deze ontwikkelingen is één van de meerwaarden van de samenwerking.

1.3 Bij de Woondeal horen enkel procesmiddelen

Er worden in de Woondeal geen afspraken gemaakt over concrete financiële bijdragen aan projecten. De woondeal is de samenwerkingsconstructie waarbinnen partijen hier nadere afspraken over kunnen maken. Bijvoorbeeld over inzet van extra personeel of over kansrijke rijks- en provinciale regelingen voor deze regio.

1.4 De voorjaarsnota van het Rijk heeft impact
De recente voorjaarsnota van het Rijk heeft de randvoorwaarde rond onrendabele toppen verder onder druk gezet. Behandeling van de voorjaarsnota in de Tweede Kamer vindt naar verwachting in juni plaats. Een huurbevriezing voor 2025 en 2026 schaadt de investeringscapaciteit van woningcorporaties aanzienlijk. Hiermee komt de realisatie van een groot deel van de woningbouwopgave serieus in gevaar. Dit maakt het nog noodzakelijker om samen met de minister concrete afspraken te maken over het waarborgen en versterken van de investeringsmogelijkheden van corporaties

Financiële gevolgen
Voor de uitvoering van de Woondeal 2.0 heeft het Rijk procesmiddelen aan de provincie toegekend.
De verwachting is dat voor invulling van de afspraken na 2030 extra financiële inzet nodig is. Dit wordt benadrukt bij provincie en Rijk. Indien nadere uitwerking van de afspraken in lokaal beleid of bij nieuwe woningbouwplannen begrotingsconsequenties hebben zal de uitwerking vergezeld gaan met een begrotingswijziging.

Communicatie
Vanuit de GMR wordt na ondertekening o.a. een persbericht verstuurd.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Op 16 juni 2025 wordt het addendum voor akkoord voorgelegd tijdens het bestuurlijk overleg tussen het Rijk, provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Voorstel
Advies
BSP-SPA

Bijlagen
1. Geactualiseerde afspraken over woningbouwaantallen, betaalbaarheid en randvoorwaarden (Addendum Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen), met bijlage:
   1a. Planning aantal woningen en betaalbaarheid per jaar Druten en GMR
2. Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen (2023)
3. Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtgroepen
4. Statement GMR Woonkr8 huurbevriezing
5. Informatienota Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen

Geactualiseerde afspraken over woningbouwaantallen, betaalbaarheid en randvoorwaarden

Addendum Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen

Deze bijlage vormt een addendum bij de afspraken die zijn gemaakt in de woondeal 2.0 van Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, die op 8 maart 2023 ondertekend is in Zutphen. De in dit addendum opgenomen woningbouwaantallen zijn voortaan leidend.

Samenvatting van wat in de woondeal is opgenomen:
We hebben een gezamenlijke opgave. Gemeenten, provincies en de rijksoverheid spannen zich in om het huidige woningtekort aan te pakken en de komende jaren versneld meer woningen te bouwen. In de regionale woondeal is een doorvertaling gemaakt van de nationale woningbouwopgave naar de provinciale en lokale opgave per gemeente. Gemeenten zetten zich, in samenwerking met corporaties en marktpartijen, in voor het terugdringen van het woningtekort. Daarbij is de afspraak dat ten minste tweederde van de nieuwbouwwoningen betaalbaar zijn, inclusief 30% sociale huur.

De lange horizon van deze afspraken vereist aanpassingsvermogen en realisme als de omstandigheden wijzigen. Woningbouw is complex en afhankelijk van invulling van randvoorwaarden. Tot op heden lukt het om afspraken over het aantal toe te voegen woningen te realiseren. Wel knellen de randvoorwaarden steeds meer. Het invullen van de randvoorwaarden is cruciaal om het huidige tempo vast te houden. Gemeenten, provincie en rijk doen er samen alles aan om de opgave te realiseren, bespreken frequent de voortgang en ondernemen vroegtijdig actie om de voortgang te waarborgen.

In de periode 2025 tot en met 2034 wil de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen in totaal 45.000 woningen realiseren. Dat kunnen 4.000 méér woningen worden als de woningbouwlocaties nabij het spoor in Zevenaar, Westervoort en Duiven door het ministerie worden aangewezen als Grootschalige Woningbouwlocatie en door toevoeging van tot 6.000 extra woningen binnen de drie bestaande Grootschalige Woningbouwlocaties in Nijmegen en Arnhem.

Het afsprakenkader wonen en zorg voor ouderen is geen onderdeel van de update van de woondeal. In het najaar van 2024 stelden de gemeenten hun afsprakenkader aandachtsgroepen vast, met ook inzet op de woonzorgopgave voor ouderen. De gemeenten, provincie en het rijk zien dit afsprakenkader van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen als een adequate invulling van het gewenste afsprakenkader wonen en zorg voor ouderen.

Te realiseren woningen bruto 2025-2030
In de jaren 2025 tot en met 2030 spannen gemeenten, provincie en rijksoverheid zich in om in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 27.120 woningen te realiseren, waarvan minimaal 66% betaalbaar, inclusief 34% sociale huurwoningen. Omdat de oorspronkelijke woondeal liep van 2022 tot en met 2030, vermelden we ook de afspraken *(dus niet realisatie)* voor de eerste drie jaar in de eerste kolom. Per gemeente betekent dat het volgende:

	Te realiseren woningen bruto 2022-2024 (zoals vastgesteld in Woondeal 2.0 voor deze jaren)[1]	*Te realiseren woningen bruto 2025-2030*	**Betaalbaarheid 2025-2030**				*Woningen door corporaties*
			Sociale huur	*Midden-huur*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar-heid totaal*	
Arnhem	2500	7.140	2.470	1.020	1.060	4.550	2.470
Berg en Dal	290	950	300	100	280	680	270
Beuningen	290	1.040	290	20	350	660	290
Doesburg	110	300	120	40	60	220	120
Druten	280	650	240	50	200	490	240
Duiven	170	790	265	65	240	570	245
Heumen	230	740	210	100	70	380	170
Lingewaard	560	955	325	60	260	645	325
Nijmegen	4470	8.740	3.300	1.340	1.150	5.790	3.300
Overbetuwe	500	1.080	325	30	325	680	325
Renkum	200	840	200	0	340	540	170
Rheden	160	690	270	140	140	550	270
Rozendaal	10	0	0	0	0	0	0
Westervoort	170	345	115	0	130	245	115
Wijchen	520	1.540	490	140	370	1.000	490
Zevenaar	540	1.150	330	120	380	830	330
Mook en Middelaar (L)	140	170	20	0	130	150	20
Totaal	**11.140**	**27.120**	**9.270**	**3.225**	**5.485**	**17.980**	**9.150**
			34%	*12%*	*20%*	*66%*	

[1] De eerste kolom betrof de planning zoals opgenomen in de woondeal 2.0. Dit is dus niet de realisatie. De feitelijke realisatie wijkt hier per gemeente enigszins van af. Voor de inschatting realisatie 2022 t/m 2030 kun je beide kolommen niet bij elkaar optellen.

De verdere specificatie per gemeente is te vinden in de bijgesloten overzichten.

De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen realiseerde in de eerste jaren van de woondeal 2.0 (2022, 2023 en 2024) in totaal 11.545 woningen (cijfers 2024 zijn voorlopige cijfers). Dat zijn er 400 meer dan de afgesproken 11.140 woningen.

De aantallen voor de periode 2025 tot en met 2030 bouwen voort op de woondeal 2.0. Een actualisering van de planoverzichten laten een realistische opwaartse bijstelling zien van de te realiseren woningbouwaantallen: circa 1.700 woningen extra.

Te realiseren woningen bruto 2031-2034
Van 2031 tot en met 2034 spannen gemeenten, provincie en rijksoverheid zich in om in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen ruim 17.800 woningen te realiseren, waarvan minimaal 67% betaalbaar, inclusief minimaal 30% sociale huurwoningen.

Als voor de woningbouwlocaties nabij het spoor in Zevenaar, Westervoort en Duiven (GWL De Liemers) middelen beschikbaar komen voor verdere ontwikkeling (samenhangend met de aanwijzing als Grootschalige Woningbouwlocatie), dan kan de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen ruim 4.000 extra woningen toevoegen. Ook kunnen binnen de bestaande Grootschalige Woningbouwlocaties in Arnhem Nijmegen nog 6.000 woningen extra toegevoegd worden, mits de randvoorwaarden voldoende invulling krijgen.

		Betaalbaarheid				
	Te realiseren woningen bruto	*Sociale huur*	*Midden-huur*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar-heid totaal*	*Woningen door corporaties*
Arnhem	5.200	1.560	280	1.680	3.520	1.560
Berg en Dal	960	280	60	280	620	280
Beuningen	1.240	380	60	400	840	380
Doesburg	280	80	20	60	160	80
Druten	400	120	20	140	280	120
Duiven	400	120	40	140	300	120
Heumen	240	80	20	80	180	80
Lingewaard	440	140	20	140	300	140
Nijmegen	4.560	1.560	800	720	3.080	1.560
Overbetuwe	720	200	20	220	440	200
Renkum	200	60	0	60	120	60
Rheden	1.040	320	40	340	700	320
Rozendaal	0	0	0	0	0	0
Westervoort	320	80	5	120	205	80
Wijchen	1.080	320	60	360	740	320
Zevenaar	800	240	40	260	540	240
Mook en Middelaar (L)	40	20	0	20	40	20
Subtotaal	17.920	5.560	1.485	5.020	12.065	5.580
		31%	8%	28%	67%	
Voorwaardelijke extra mogelijkheden						
GWL De Liemers	4.000	30%		33%	67%	1.200
GWL bestaand	6.000	30%		33%	67%	1.800
Totaal	**10.000**	30%		33%	67%	3.000

De specificatie per gemeente is te vinden in de bijgesloten overzichten.

Betaalbaarheid en indexatie
In de woondeal 2.0 stelden Rijk, provincie en gemeenten grenzen vast voor de betaalbare woningen. Deze grenzen continueren we:

- Sociale huurwoningen definiëren we als huurwoningen:
    - met aanvangshuurprijs tot de DAEB-grens (€ 900,07, prijspeil 2025);
    - bij nieuwbouwplannen geldt als aanvullende eis dat de woning minimaal 25 jaar met bovenstaande voorwaarden wordt aangeboden (rijkslijn),die wordt toegewezen aan de doelgroep voor sociale huurwoningen conform de Woningwet en ook aan aandachtsgroepen als uitstromers, urgenten en statushouders;
    - en die een kwaliteit hebben die in de corporatiesector gebruikelijk is.
- Middenhuurwoningen definiëren we als huurwoningen:
    - met een huurprijs boven de DAEB-grens en met een maximale prijs, gelijk aan 186 Woningwaarderingsstelsel-punten (€ 1.184,82, prijspeil 2025);
    - met een instandhoudingstermijn van minimaal 15 jaar;
    - voor 1 persoonshuishoudens met een inkomen niet hoger dan € 67.366en voor meerpersoonshuishoudens niet hoger dan € 89.821 (prijspeil 2025 voor huishoudinkomens in 2023).

- Betaalbare koopwoningen definiëren we als:
    - koopwoningen met een verkoopprijs van maximaal € 405.000 (prijspeil 2025)
    - in lijn met het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich in voor realisatie van betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens met een maximale prijs van € 289.000 (prijspeil 2025).
    - De uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zijn richtinggevend voor de verdeling over de prijscategorieën binnen het segment betaalbare koop.

Genoemde prijzen worden geïndexeerd. Dit gebeurt als volgt:

- De prijsgrens voor sociale huurwoningen is gebaseerd op de Wet op de huurtoeslag en wordt jaarlijks op 1 januari geïndexeerd op basis van Consumentenprijsindex (CPI) over de periode 1 juli tot 1 juli van het voorafgaande jaar.
- De prijsgrens voor middenhuur sluit aan op de maximale bedragen voor (nieuwbouw) middenhuur volgens de Wet betaalbare huur. Dit bedrag wordt jaarlijks op 1 januari geïndexeerd op basis van de CPI over de periode 1 juli tot 1 juli van het voorafgaande jaar.
- De prijsgrens voor betaalbare koopwoningen wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de CPI, zoals vastgelegd in artikel 7 lid 4 van de Huisvestingswet.

Het is aan gemeenten om bijvoorbeeld in anterieure overeenkomsten met bouwers en ontwikkelaars vast te leggen welk prijspeil van toepassing is: het prijspeil bij ondertekening van de overeenkomst of het prijspeil op het moment dat de woning in de verkoop gaat.

Randvoorwaarden
Realisatie van de woningbouwopgave is complex, met invloed en afhankelijkheid van veel direct en indirect betrokken partijen en externe factoren, waaronder prijsontwikkelingen, de rente, de beschikbaarheid van locaties, bouwmaterialen en personeel. Daarnaast geldt dat in Gelderland de volgende vijf randvoorwaarden van groot belang zijn voor realisatie van de opgave.

- Financiering van onrendabele toppen van gemeenten en woningcorporaties

Toelichting van de regio op deze randvoorwaarde:
Op basis van eerdere analyses van Stadkwadraat over de publieke onrendabele toppen in de regio, ervaringen met gebiedsontwikkelingen in de regio, toekenningen van rijksmiddelen en gemeentelijke bijdragen aan exploitaties en cijfers vanuit de woningcorporaties (Aedes) hebben we een globale berekening gemaakt van (onrendabele) investeringen op regioniveau:

- Voor de Groene Metropoolregio is de totale investering in woningbouw tot en met 2034 zo'n € 15 miljard.
- Overheden investeren hiervan circa € 1,3 miljard, waarvan de helft gedekt vanuit de gemeentebegroting en kostenverhaal. Na aftrek van Rijksbijdragen (WBI, NOVEX-GWL en Realisatiestimulans) resteert een niet gedekt deel van € 0,2 miljard.
- Corporaties investeren circa € 3,6 miljard, waarvan € 1,1 miljard niet gedekt is door de exploitatie (onrendabele top). Eerder was de verwachting dat tot en met 2030 de corporaties in de regio deze onrendabele top uit eigen middelen kunnen dekken. Na 2030 is die ruimte er niet. Corporaties komen 0,5 miljard tekort om de opgave na 2030 in te kunnen vullen. Zonder deze investering kunnen corporaties 5.500 sociale huurwoningen niet realiseren. Overigens is deze berekening gemaakt op basis van de uitgangspunten uit de Nationale Prestatieafspraken. Aanpassing van die uitgangspunten maakt het tekort vele malen groter.
- Een bijdrage van circa € 0,2 miljard voor publieke investeringen maakt gebiedsexploitaties haalbaar. Dit betekent dat 1,4% van de totale investeringssom. Zonder deze investering staat de realisatie van 13.000 woningen onder druk; een substantieel deel van de productie na 2030.

- Oplossingen voor netcongestie voor elektriciteit

  Toelichting van de regio op deze randvoorwaarde:
  Inventarisatie bij de versnellingslocaties laten zien dat er veel onzekerheid is over netaansluitingen. Gemeenten en ontwikkelaars geven aan dat zij de aanmelding bij Liander nog moeten doen, maar dat zij de waarschuwing hebben gehad dat er mogelijk geen aansluitcapaciteit is. Indicaties uit die inventarisatie laten de volgende omvang van onzekerheid zien:
  - Bij 78% van de woningen op versnellingslocaties is door netcongestie de aansluiting nog onzeker.
  - Als regio werken we aan het zoeken naar oplossingen, zoals het bieden van inzicht, en aanreiken van oplossingsrichtingen als netbewust bouwen. Hierbij is de inzet op maximale isolatie, zo veel mogelijk collectieve warmtevoorzieningen met buffers en slimme aansturing van energieverbruik om de energievraag te spreiden over de dag en het piekvermogen per woning te verlagen.
  - De regio zet actief in op een community van gemeenten, ontwikkelaars, provincie en netbeheerder om kennis en ervaringen op te doen en te delen op dit thema. We doen onderzoek naar de kostenverdeling van traditioneel bouwen versus netbewust bouwen samen met een ontwikkelaar en netbeheerder om inzicht te bieden in de businesscase en het gesprek te voeren over de verdeling van eventuele meerkosten.
  - Tot slot zetten we met de GMR en de RES in op een diverse energiemix (streven naar 50/50 zon/wind verhouding) en zoveel mogelijk decentraal koppelen van vraag en aanbod op lokaal niveau door m.b.v. opslag van energie en energiedelen.

- Voldoende ambtelijke capaciteit bij gemeenten, onder meer door structurele financiering

  Toelichting van de regio op deze randvoorwaarde:
  Personele krapte speelt bij gemeenten continu een rol van betekenis. In 2023 stelden we vast dat het tekort minimaal 60 fte bedroeg. Hiervoor is formatieruimte, die niet gevuld wordt. Ondertussen groeien de taken waarvoor gemeenten staan. Zo zijn de groeiambities verhoogd, waardoor meer projecten aandacht vragen. Ook neemt de complexiteit in planontwikkeling toe. De top 3 functies waar in de regio vacatures zijn in het bouwproces betreft verkeerskundigen (10 fte in 9 gemeenten), projectmanagers (9 fte in 8 gemeenten) en stedenbouwkundigen (8 fte in 7 gemeenten).
  Binnen de regio zetten we in op twee sporen. We werven projectleiders die inzetbaar zijn binnen de hele regio om woningbouwplannen te begeleiden richting start bouw. We sluiten een raamcontract (of sluiten aan bij het provinciale raamcontract) voor specialistische ingenieursdiensten.
  De rijksoverheid biedt momenteel incidentele steun voor dergelijke inzet van ambtelijke capaciteit, met een jaarlijkse bijdrage van ongeveer € 1 miljoen uit de flexpoolregeling. Dit bedrag is lager dan wat er nodig is en het gebrek aan structurele financiering vormt een probleem.

- Investeringen in bereikbaarheid (fiets, openbaar vervoer, wegen)

  Toelichting van de regio op deze randvoorwaarde:
  In de Groene Metropoolregio zijn mobiliteitsmaatregelen relatief complex, enerzijds vanwege de vele grote rivieren binnen de regio, anderzijds vanwege de (inter-)nationale corridors die door de regio lopen. De verstedelijking van de regio hangt dan ook sterk samen met een schaalsprong in mobiliteit. Investeringen in mobiliteit houden tot op heden geen gelijke tred met die in woningbouw. Het mobliteitsnetwerk is al overbelast, met het toevoegen van ca. 40-50.000 huizen tot 2035 loopt het netwerk vast. De volgende maatregelen zijn de komende 10 jaar nodig:

Structuurversterking schaalsprong mobiliteit:

- Toevoegen van verschillende bruggen (nodig omdat het landschap als kraan van Nederland doorsneden wordt door de grote rivieren), o.a. voor de doorfietsroutes Veluwewaalpad en Arnhem-Huissen
- Hoogwaardig openbaar vervoer, waarvoor we ons huidige trolley netwerk kunnen gebruiken en uitbreiden naar de regio (Trolley 2.0 – laden in motion)
- Vergroten capaciteit van het spoor richting Duitsland, op de IJssellijn en Maaslijn, door verbreding en aanpak spoorovergangen, ook ten behoeve van bouwen in spoorzones
- Hubs aan de stadsranden van Arnhem en Nijmegen
- Verlenging en verbreding van A15 A12 A50
- De noodzakelijke investeringen in mobiliteit werken provincie en gemeenten momenteel concreet verder uit.

- Voldoende stikstofruimte om woningbouw mogelijk te maken

Toelichting van de regio op deze randvoorwaarde:
Stedelijke ontwikkelingen vinden in deze regio plaats op korte afstand van aanzienlijke Natura2000 gebieden, en stikstofruimte is hard nodig om woningbouw en bijbehorende infrastructuur en voorzieningen te realiseren. Door de uitspraak van de Raad van State op 18 december, die intern salderen beperkt, dreigen woningbouwplannen in heel Gelderland onmogelijk of fors vertraagd te worden. De gevolgen worden momenteel (maart 2025) nader onderzocht en worden met extra urgentie onderwerp van bestuurlijk gesprek tussen gemeenten, provincies en de rijksoverheid als dat nodig blijkt.

Bovenop de bovengenoemde randvoorwaarden speelt in de regio Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen een aantal extra randvoorwaarden als het gaat om woningbouw, namelijk:

- Randvoorwaarde Verstedelijkingsstrategie Meer Landschap Meer Stad

Toelichting van de regio op deze randvoorwaarde:
In de regio hebben we aanzienlijke natuurgebieden van nationale betekenis, zoals de Veluwe, Rijk van Nijmegen en Gelderse Poort. Waaronder ook Natura2000-gebieden. Deze natuurgebieden hebben te maken met allerlei drukfactoren waaronder de toenemende verstedelijking. Tegelijkertijd is dit de Gelderse regio met het hoogste percentage bebouwd terrein per inwoner. De verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen / Food Valley zet verder in op bouwen binnen bestaand stedelijk gebied, maar combineert dit met ontwikkeling van het omliggende landschap. Zo is per woning de afspraak om 500 m² groen in het uitloopgebied van de stad toe te voegen. En in de verstedelijkingsstrategie is afgesproken om te streven naar toevoeging van 3.000 ha nieuw stedelijk uitloopgebied aan de regio. Dit levert een gezonde leefomgeving met voldoende recreatiemogelijkheden en uitloopgebied op voor onze inwoners, maar zorgt ook dat er ruimte blijft voor agrariërs, biodiversiteit en waterberging. Een reservering van ca. 300 miljoen zal nodig zijn om de plannen die hiervoor nodig zijn te kunnen realiseren.

Gestructureerd samenwerken aan invulling randvoorwaarden
Invulling van bovengenoemde randvoorwaarden is noodzakelijk om realisatie van de woningbouwopgave mogelijk te maken. Gezien de aard en omvang van deze randvoorwaarden is hiervoor inzet vanuit de rijksoverheid nodig, naast inzet vanuit de provincie en gemeenten.

De provincie en gemeenten werken eraan dat er uiterlijk voor 30 november 2025 per regio een bestuurlijk geaccordeerde rapportage is met daarin een verdere concretisering en onderbouwing van bovenstaande randvoorwaarden, inclusief woningbouwprojecten met concrete knelpunten.

Daarnaast is afgesproken dat het ministerie, de provincie en gemeenten samenwerken aan een gestructureerde aanpak en rapportage rond de randvoorwaarden.

De afspraken in deze woondeal zijn enkel uitvoerbaar met extra investeringen op de randvoorwaarden door Rijk, provincie en gemeenten. Het Rijk levert bijdragen voor Grootschalige Woningbouwlocaties en via de WBI, SBI, het Mobiliteitsfonds en de realisatiestimulans. Elk jaar bespreken partijen de invulling van deze randvoorwaarden en de middelen die hiervoor bij de betreffende partijen beschikbaar kunnen worden gemaakt. Besluitvorming over inzet van deze middelen vindt jaarlijks onder anderen plaats in het BO Leefomgeving en het BO MIRT.

Bijlage bij dit document:

Bijlage 1a: planning aantal woningen per jaar per gemeente

Bijlage 1a: Planning aantal woningen en betaalbaarheid per jaar Druten en GMR

Druten

	Aantal woningen bruto	Betaalbaarheid			Betaalbaarheid totaal	Door corporaties
		Sociale huur	Middenhuur	Betaalbare koop		
2025	150	100	0	20	120	100
2026	120	30	10	30	70	30
2027	100	20	10	30	60	20
2028	100	30	10	40	80	30
2029	90	30	10	40	80	30
2030	90	30	10	40	80	30
2031	100	30	5	35	70	30
2032	100	30	5	35	70	30
2033	100	30	5	35	70	30
2034	100	30	5	35	70	30
2035						
Totaal	**1.050**	**360**	**70**	**340**	**770**	**360**
2025-2030	*650*	*240*	*50*	*200*	*490*	*240*

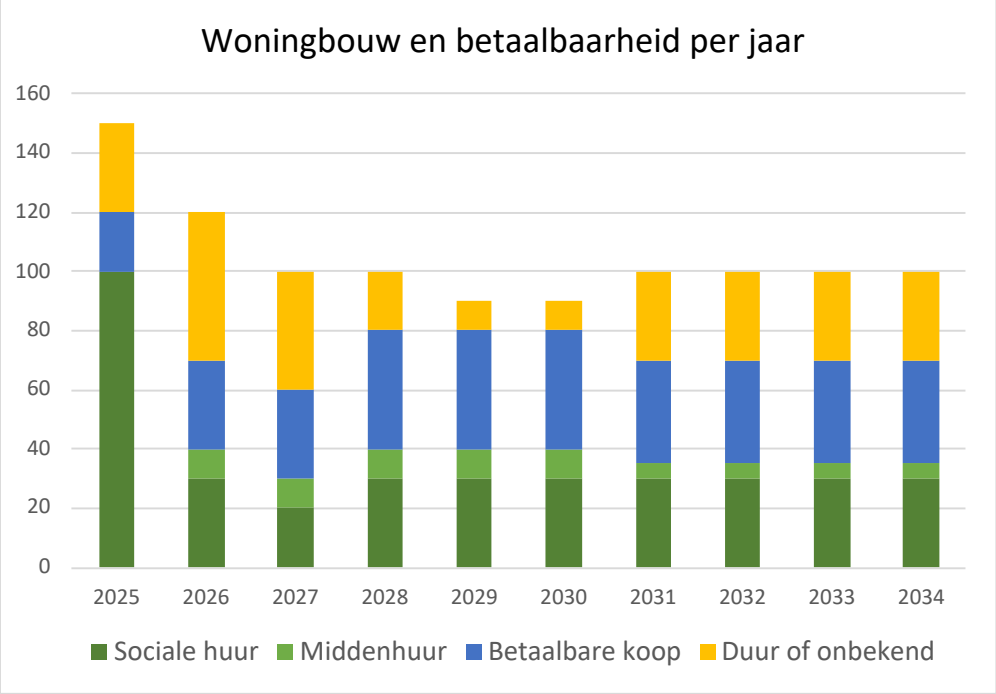

2. Groene Metropoolregio TOTAAL

	Aantal woningen bruto	Betaalbaarheid				Door corporaties
		Sociale huur	Middenhuur	Betaalbare koop	Betaalbaarheid totaal	
2025	3.035	1.170	185	615	1.970	1.160
2026	2.715	975	310	600	1.885	925
2027	4.440	1.485	565	850	2.900	1.455
2028	5.650	1.880	725	1.140	3.745	1.870
2029	5.640	1.880	720	1.140	3.740	1.870
2030	5.640	1.880	720	1.140	3.740	1.870
2031	4.480	1.390	370	1.255	3.015	1.395
2032	4.480	1.390	370	1.255	3.015	1.395
2033	4.480	1.390	375	1.255	3.020	1.395
2034	4.480	1.390	370	1.255	3.015	1.395
2035	0	0	0	0	0	0
Totaal	**45.040**	**14.829**	**4.711**	**10.505**	**30.045**	**14.730**

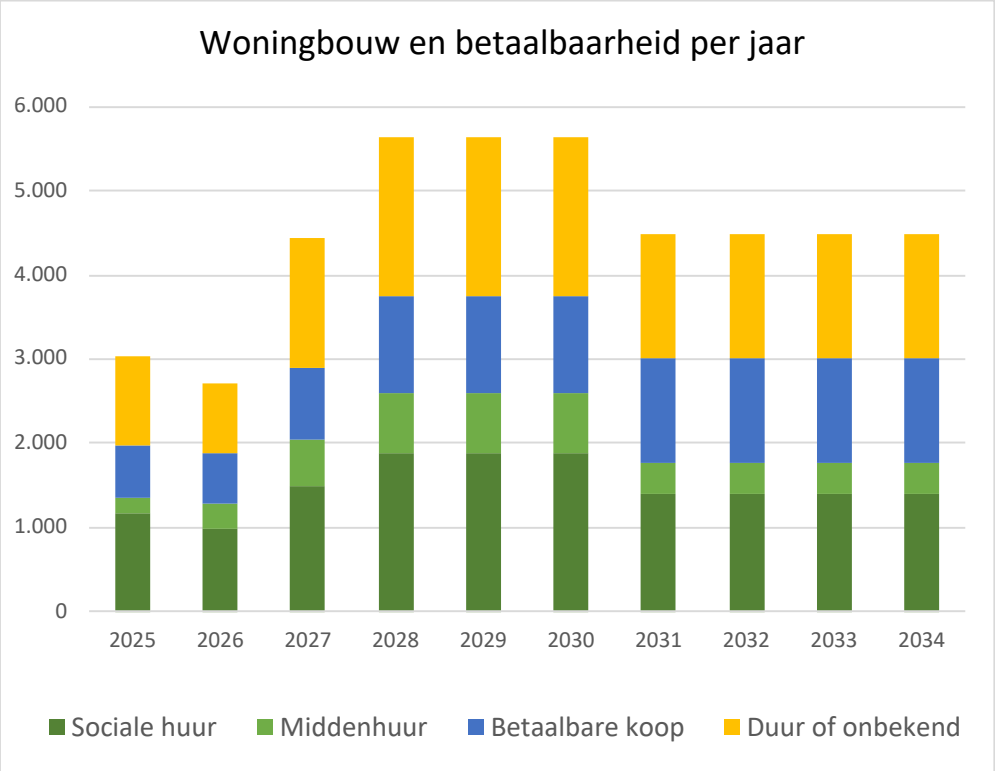

Woondeal 2.0

Regio Arnhem-Nijmegen

Samenwerkingsagenda voor de woningbouwopgave

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Nijmegen

GEMEENTE Arnhem

provincie Gelderland

Rijksoverheid

Inhoud

Kern van de Woondeal 2.0 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 3

1 Rollen en verantwoordelijkheiden 7

2 Werkafspraken 8
2.1 Woningbouwopgave en versnelling 8
2.2 Betaalbare woningen voor lage en middeninkomen 14
2.3 Huisvesting aandachtsgroepen 15
2.4 Klimaatadaptief, conceptueel en circulair bouwen 16
2.5 Leefbaarheid en stadsvernieuwing 18
2.6 Verstedelijking en gebiedsontwikkeling 18
2.7 Overige thema's 20

3 Uitvoering en samenwerking 22
3.1 Monitoring en rapportage 22
3.2 Overlegstructuur 22
3.3 Ondersteuning 23

Bijlagen 24
Bijlage 1: Provinciale woningbouwopgave 25
Bijlage 2: Woningbouwopgave per gemeente 27
Bijlage 3: Versnellingslocaties en kritische succesfactoren 45
Bijlage 4: Steunverklaring Regionale Woondeals Woningbouwcoalitie 46
Bijlage 5: Onderwerp: Steunverklaring en reactie Woondeal Regio Arnhem-Nijmegen 2022 47
Bijlage 6: Woondeal 2020-2022: selectie ondersteuningsmiddelen 49

Kern van de Woondeal 2.0 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

*De gemeenten binnen de **Groene Metropoolregio**, (Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar), **Gemeente Arnhem, Gemeente Nijmegen, Provincie Gelderland** en **het Rijk** - via de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening - werken samen aan de woningmarktopgaven in de Groene Metropoolregio.*

Waarom een woondeal?

In 2020 zijn gemeenten binnen de Groene Metropoolregio, provincie Gelderland en Rijk een langjarig partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Aanleiding was de constatering dat de regio in de top 3 van regio's met het hoogste woningtekort stond, de woonopgaven bovengemiddeld zijn en de uitvoering onder druk staat. Het regionale woningbehoefteonderzoek herbevestigt dat de woonopgave het lokale niveau overstijgt; versterkte samenwerking tussen regio(gemeenten), Provincie en Rijk is nodig ten behoeve van een passende bijdrage van iedere gemeente aan deze opgave. Landelijk is sindsdien de opgave steeds manifester geworden. Nationaal wordt daarom ingezet op de bouw van 900.000 woningen tot en met 2030, met als streven dat hiervan minimaal 2/3 deel betaalbaar is. In vervolg op deze nationale ambitie zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincie Gelderland over de realisatie van 100.000 woningen tot en met 2030. Dit krijgt nadere invulling via deze woondeal.

Het partnerschap is vastgelegd in de woondeal uit 2020. Marktpartijen en woningcorporaties hebben hun ondersteuning hierbij uitgesproken. Daarmee is een constructieve samenwerking van de grond gekomen die heeft gezorgd voor gezamenlijke focus en commitment van alle partijen. Om gezamenlijk verder te werken aan de gestelde ambities actualiseren en concretiseren de betrokken partijen de bestaande afspraken.

Bovengemiddelde inzet nodig

Een bovengemiddelde opgave vraagt ook om een bovengemiddelde inzet. Dit kan alleen gehaald worden als Rijk, provincie en gemeenten gezamenlijk, en samen met onze partners, de komende jaren stevig en gericht blijven sturen. Dit betekent zoveel mogelijk barrières wegnemen en, als het tegenzit, met elkaar aanpakken te bedenken hoe we onze ambitie dan wel kunnen halen. Als we de benodigde gezamenlijke inzet niet realiseren, worden de gestelde doelen niet gehaald; noch in betaalbaarheid, noch in kwaliteit of aantallen.

De woondeal moet de basis zijn om de komende jaren de noodzakelijke extra inzet te kunnen garanderen. Deze inzet bestaat onder andere uit het leveren van extra capaciteit en expertise, het beschikbaar stellen van subsidieregelingen, en het doen van ondersteunende investeringen voor de brede ruimtelijke investeringen die nodig zijn om de groei van de regio in goede banen te leiden. Een woondeal, met de organisatie die daarbij hoort, is randvoorwaardelijk voor deze extra inzet.

Wat hebben we bereikt sinds 2020?

De urgentie voor het oplossen van de woningnood, realisatie van betaalbare, circulaire en conceptuele woningen, werken aan leefbare wijken en huisvesting van aandachtsgroepen wordt breed gedeeld. Concrete resultaten zijn: een functionerende woningmarktmonitor, uitbreiding van plancapaciteit, toevoeging van nieuwe locaties en gebieden, ombuiging naar meer betaalbare programma's, een circulaire impactladder, extra handen en expertise via flexpools en aanjagers. Alle partijen hebben extra middelen beschikbaar gesteld voor toevoeging van nieuwe woningen en gebiedsontwikkelingen. De Rijksbijdragen aan woningbouw in deze regio tellen in afgelopen 3 jaar op naar circa € 400 miljoen. Dit is cofinanciering voor gebiedsontwikkelingen en de bouw van 19.320 woningen. Lokale en regionale overheden, marktpartijen en corporaties investeren een veelvoud.

Voortbouwen van de samenwerking in de Woondeal

Met deze geactualiseerde Woondeal onderkennen partijen de bovengemiddeld grote woonopgave, continueren de samenwerking uit 2020 en geven het partnerschap verder vorm. Bovendien zorgen we hiermee voor continuïteit en zekerheid richting marktpartijen en woningcorporaties. Op enkele aspecten is dit een actualisatie, vooral waar het gaat om het 'hoe'? Hoe zorgen we ervoor dat we samen resultaat boeken?

Wat willen we de komende jaren bereiken?

We zijn er nog niet. Voor het langjarig toevoegen van voldoende woningen, ruimtelijk goed ingepast binnen het concept 'meer stad én meer landschap' blijft ieders inzet en betrokkenheid noodzakelijk. Rijk, provincie en gemeenten zetten in op:

- Realisatie van de woningbouwopgave als bouwsteen en binnen de kaders van de gezamenlijke Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen/Foodvalley.
- Een gezonde woningmarkt met een woningtekort van 2% in 2030. Daarom zetten we conform de provinciaal bestuurlijke afspraak in op de bouw van 33.000 woningen tot en met 2030. En richting 2040 zo'n 55.000 woningen. Circa 20.000 van deze woningen worden gerealiseerd in 3 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties: Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem Oost en 17.000 woningen in de 17 andere focusgebieden.
- Ophoging van de woningproductie van 3.300 naar zo'n 3.700 woningen per jaar; onder andere door inzet op flexwoningen en ruimte voor alternatieve woonvormen.
- Gezamenlijk inzet voor het huisvesten van jong talent om zo bij te dragen aan de kenniseconomie. Door realisatie van voldoende studentenhuisvesting en inzet op voldoende aanbod voor jonge starters. Het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting (LAS) wordt hierbij als uitgangspunt gehanteerd.
- Beter benutten van de bestaande voorraad als (onderbelichte) kans voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens, als kans voor het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken, én voor het realiseren van de ambities van de verstedelijkingsstrategie 'meer landschap meer stad'.
- In lijn met de nationale doelstelling naar 2/3 betaalbaar een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters. We zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
- Op dit moment is 31% van de woningen in de regio een corporatiewoning. Iedere gemeente zorgt vanaf 2025 binnen de nieuwbouw voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000). Op basis van de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich ervoor in dat een op basis van het woonbehoefteonderzoek per gemeente te bepalen deel in het middensegment bestaat uit betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur.
- Verduurzamen en toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, doordat circulair en conceptueel bouwen de norm is bij woningbouw. Zo dragen we bij aan de reductie van 55% tot 60% CO2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030. Met klimaatadaptief bouwen en beheren beperken we de overlast van de gevolgen van klimaatverandering. Dit gaat hand in hand met natuurinclusief bouwen.

Wat gaan we samen doen om de doelen te halen?

Momenteel telt de regio tot en met 2030 een voldoende omvangrijke harde en zachte planvoorraad. Op grond hiervan is het realiseren van 33.000 woningen tot en met 2030 haalbaar. Het vraagt een blijvende intensieve samenwerking van Rijk, provincie en gemeenten, samen met corporaties en marktpartijen. Per opgave zijn de hoofdactiviteiten voor de uitvoering door Rijk, provincie en gemeenten aangegeven. De verdieping is opgenomen in de artikelsgewijze uitwerking van de woondeal. Alleen als we al deze activiteiten in samenhang uitvoeren, kunnen we onze inzet voor een gezonde woningmarkt realiseren.

Continuïteit en versnelling van de bouwproductie

- Adequate financiële ondersteuning voor (ruimtelijke inpassing van) betaalbare woningen conform de brede verstedelijkingsstrategie vanuit het principe meer landschap meer stad.
- Partijen focussen op woningbouwgebieden die voldoende omvangrijk zijn (minimaal 500 woningen in Arnhem en Nijmegen, minimaal circa 250 woningen buiten deze twee steden), snel in uitvoering zijn met inzet vanuit markt en overheid, en regionale betekenis hebben op grond van de Verstedelijkingsstrategie.
- Beter benutten bestaande voorraad door experimentele aanpak in vastgoed en waar nodig het creëren van regelruimte.
- Versterken uitvoeringsorganisatie door inzet provinciale Actieplan Wonen en personele inzet gemeenten.
- Aanpak stikstofproblematiek en netcongestie op het elektriciteitsnet door het Rijk.

Betaalbare woningen voor lage en middeninkomens

- In lijn met nationale doelstelling rondom sociale huur en betaalbaarheid nemen gemeenten hun fair share in de bouwopgave voor lage en middeninkomens. Zij werken dit binnen de kaders van de woondeal lokaal uit op basis van behoefte.
- Gemeenten brengen toegelaten instellingen maximaal in positie om hun aan-

deel in de woningbouwopgave te kunnen realiseren.
- Afdekken onrendabele toppen met rijks- en provinciale middelen, gelet op ambities 2/3 betaalbaar, stijgende bouw- en financieringskosten, en de bouw voor aandachtsgroepen.

Verstedelijking en gebiedsontwikkeling
- Partijen bewaken de samenhang van de nieuwbouw met de bestaande stad zodat dit bijdraagt aan groene, vitale, leefbare wijken en steden. Kwalitatief goede woningen moeten bereikbaar zijn en goed ingepast in de stad en in het landschap.
- Gezamenlijke en gecoördineerde inzet van menskracht en financiële middelen op grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem Oost.

Speciale aandacht voor huisvesting van aandachtsgroepen
- Gemeenten nemen hun fair share in de huisvestingsopgave van aandachtsgroepen.
- Gezamenlijke inzet als koploperregio om in 2023 te komen tot een (regionale) woonzorgvisie.

Klimaatadaptieve, conceptuele en circulaire woningbouw als hefboom voor versnelling en leidend motief voor verduurzaming
- Gemeenten en provincie werken samen aan het versnellen en opschalen van de transitie naar conceptueel en circulair bouwen.
- Inzet circulaire impactladder bij woningbouwontwikkeling; in 2023 bij minimaal 25 projecten.
- Gemeenten, provincie en marktpartijen werken samen aan het klimaatbestendig en natuurinclusief maken van zowel gebouwen als buitenruimte.

Leefbaarheid
- Het Rijk en de gemeente Arnhem dragen bij aan de Arnhem-Oost aanpak, inclusief Velp Zuid, en delen de ervaringen met de regio.

Totale inzet is randvoorwaardelijk voor slagen woondeal
Partijen onderkennen dat het realiseren van de doelstellingen ambitieus is, afhankelijk is van veel factoren, en in het huidige tijdsgewricht onder druk staat. Alle genoemde activiteiten zijn daarom in samenhang hiervoor minimaal noodzakelijk.

In de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en bijbehorende bestuurlijke afspraken (november 2022) zijn bij de ambities randvoorwaarden benoemd over het toevoegen van 100.000 woningen in beide regio's tot 2040. Ook in het provinciale bod (per brief aan de minister, met kenmerk 2022-006793, d.d. 27 september 2022) zijn randvoorwaarden benoemd, als voorloper op de afspraken met het Rijk. Deze randvoorwaarden gelden ook voor de realisatie van deze woondeal:
- Investeringen in bereikbaarheid
- Financiering van onrendabele toppen
- Voldoende goede ambtelijke capaciteit
- Voldoende stikstofruimte
- Voldoende netcapaciteit op het electriciteitsnet

Met deze woondeal onderkennen de partijen het belang van het invullen van deze randvoorwaarden voor het effectief uitvoeren van de afspraken. Daarbij is continuïteit en versterking van de uitvoeringsorganisatie essentieel om de gewenste ontwikkelingen uit deze woondeal vlot te trekken.

Daarnaast zijn veranderende omstandigheden mogelijk van invloed op het realiseren van de doelen, zoals verder stijgende bouwkosten, een blijvend gebrek aan personeel, of onvoldoende middelen om onrendabele toppen af te dekken. We erkennen dat (onvoorziene) marktomstandigheden en achterblijvende inzet van partijen van invloed zijn op de voortgang van de bouwproductie. Partijen spreken daarom af met elkaar in gesprek te blijven op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid, en bereid zijn doelstellingen bij te stellen als deze niet realistisch blijken te zijn.

Leeswijzer bij het vervolg
Dit kerndocument geeft aan waar we met deze woondeal met prioriteit aan werken. Om dit nauwgezet te verankeren in de samenwerking tussen Rijk, provincie en gemeenten is dit in het vervolg uitgewerkt in een 40-tal artikelen/afspraken. Dit is ook van belang voor bovenregionale afstemming en het kunnen invullen van de rollen van alle partijen in de regie op de woonopgave.

→ De met dit symbool aangeduide afspraken, zijn afspraken die landelijk uniform zijn.

Partijen

- Deelnemers aan de Regeling **Groene Metropoolregi**o, zijnde de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar, handelend ter uitvoering van het besluit van de colleges van burgemeester en wethouders en middels volmacht rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter van het gemeenschappelijk orgaan Groene Metropoolregio, de heer H.M.F. Bruls, hierna gezamenlijk te noemen: GMR*;
- **Gemeente Arnhem**, op grond van artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig ver¬tegenwoordigd door de heer. A. Marcouch, burgemeester;
- **Gemeente Nijmegen**, op grond van artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig ver¬tegenwoordigd door de heer H.M.F. Bruls, burgemeester;
- **Provincie Gelderland**, op grond van artikel 176 van de Provinciewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P. Kerris, Portefeuillehouder Wonen, hierna te noemen: provincie;
- **Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening**, de heer H. de Jonge, hierna te noemen: minister / Rijk.

** Alle 18 gemeenten samen worden aangeduid als: regio*

1. Rollen en verantwoordelijkheden

Gemeenten, provincie, waterschappen en Rijk zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de versterking van de regie op de woningbouw en het realiseren van de woningbouwopgave. Alle overheidslagen dragen bij aan de woningbouwopgave vanuit hun specifieke rol in aansluiting op het huis van Thorbecke, en wet- en regelgeving zoals de Woningwet, de Huisvestingswet, de Wet Ruimtelijke Ordening en de Omgevingswet. In aansluiting daarop herbevestigen we het volgende:

- Het **College van B&W** is als eerste bestuursorgaan verantwoordelijk voor de zorg voor de fysieke leefomgeving. In aansluiting daarop zetten de gemeenten zich in voor voldoende bouwlocaties in ruimtelijke plannen voor de realisatie van de woningbouwafspraken uit de regionale woondeals. Met inzet van de wettelijke instrumenten zorgen gemeenten voor de benodigde (harde) plancapaciteit in de verschillende prijssegmenten (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) en voor verlening van omgevingsvergunningen.
- Het **Dagelijks Bestuur van het waterschap** is verantwoordelijk voor een doelmatig waterbeheer. In het Omgevingsplan houdt de gemeenteraad rekening met het waterbelang met het oog op behoud van waterkwaliteit en het voorkomen van wateroverlast, droogte en overstromingen om te komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locatie, onder meer woningbouwlocaties. Daarbij geldt onder meer het uitgangspunt van "water en bodem sturend". De concrete uitwerking daarvan vindt plaats in het programma water en bodem sturend.
- De Provinciale Omgevingsvisie, omgevingsverordening en programma vormen het bovenliggende beleidskader en bevat de regels en voorwaarden voor de regionale woonvisies en regionale woningbouwprogramma's. Vanuit deze wettelijke bevoegdheid is het college **van Gedeputeerde Staten van de provincie** verantwoordelijk voor de gebiedsgerichte coördinatie van de (ruimtelijke) doorvertaling van de provinciale woningbouwopgave in regionaal verband met de gemeenten. Het college **van Gedeputeerde Staten van de provincie** stuurt actief op de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwprogrammering, waarbij het kwalitatieve in deze afspraken voor nu vooral de betaalbaarheid betreft. Doel is het toewerken naar meer balans in de woningvoorraad, met een streven naar 30% sociale huurwoningen in de bestaande voorraad op provinciaal niveau, regionaal niveau en lokaal niveau. Daarbij kunnen provincies rekening houden met specifieke situaties in regio's waarbij het toegroeien naar 30% evident niet logisch of haalbaar is. Provincies bevorderen door actieve sturing deze evenwichtige verdeling tussen en in de woondealregio's. Eventueel extra noodzakelijk juridisch instrumentarium zal onderdeel uitmaken van de wet regie volkshuisvesting.
- **De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening** is verantwoordelijk voor de realisatie van de nationale opgave en stelselverantwoordelijk voor de versterking van het wettelijk instrumentarium voor de medeoverheden om de woningbouwopgave te realiseren en voor ondersteuning van de uitvoering via inzet van (financiële) middelen. De minister stuurt actief op de realisatie van de nationale opgave door intensief en periodiek overleg met medeoverheden en monitoring van de woningbouw. Daarnaast coördineert de minister de opgaven die samenhangen met de woningbouw met de medeoverheden en andere departementen. Zo nodig hakt de minister voor VRO samen met collega-bewindspersonen knopen door.

2. Werkafspraken

2.1 Woningbouwopgave en versnelling

Onze inzet

- Een gezonde woningmarkt met een woningtekort van 2% in 2030. Daarom zetten we conform de provinciaal bestuurlijke afspraak in op de bouw van minimaal 33.000 woningen tot en met 2030 . En richting 2040 zo'n 55.000 woningen. Circa 20.000 van deze woningen worden gerealiseerd in 3 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties: Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem Oost en 17.000 woningen in de 17 andere focusgebieden.
- Ophoging van de woningproductie van 3.300 naar zo'n 3.700 woningen per jaar; onder andere door inzet op flexwoningen en ruimte voor alternatieve woonvormen.
- Beter benutten van de bestaande voorraad als (onderbelichte) kans voor het verminderen van de woningnood en het optimaal benutten van de gebouwde omgeving bij de groei van het aantal kleinere huishoudens, als kans voor het vergroten van leefkwaliteit in bestaande wijken, én voor het realiseren van de ambities van de verstedelijkingsstrategie 'meer landschap meer stad'.

Afspraken

1. Partijen hebben het streven om **33.000 woningen van 2022 tot en met 2030 toe te voegen**; dit betekent een ophoging van de realisatie van nu 3.300 woningen per jaar naar zo'n 3.700 woningen per jaar. Op dit moment is er voor de periode tot en met 2030 voldoende plancapaciteit van minimaal 48.000 woningen, waarvan 13.800 woningen harde plancapaciteit. Deze plancapaciteit ligt geleidelijk boven 130% van de geambieerde nieuwbouw van 33.000 woningen. Daarmee is er in theorie voldoende plancapaciteit en zijn er mogelijkheden om eventueel een grotere productie te realiseren ten behoeve van een toenemende woningbehoefte.

Tabel 1: Regionaal aandeel in de provinciale en nationale opgave

	Te realiseren woningen bruto	Netto plancapaciteit	Betaalbaarheid[1)]				Woningen door
			Sociale huur	Midden-huur	Betaalbare koop	Betaalbaarheid totaal	
Arnhem	9.500	12.350	2.775	1.300	1.350	5.425	2.775
Berg en Dal	1.160	1.480	370	140	220	730	430
Beuningen	1.240	1.610	370	140	320	830	370
Doesburg	300	390	80	10	120	210	80
Druten	910	1.210	270	50	300	620	240
Duiven	780	1.000	235	40	250	525	235
Heumen	910	1.210	250	130	200	580	190
Lingewaard	1.410	1.860	440	110	270	820	440
Montferland	1.490	1.930	440	30	480	950	360
Mook & Middelaar	360	490	90	20	90	200	80
Nijmegen	13.070	17.010	4.430	2.710	1.610	8.750	4.240
Overbetuwe	1.070	1.425	430	60	320	810	430
Renkum	920	1.200	250	100	280	630	250
Rheden	810	1.060	110	190	350	650	110
Rozendaal	10	10					
Westervoort	530	670	160	120	100	380	110
Wijchen	2.080	2.700	540	110	460	1.110	520
Zevenaar	1.520	1.950	440	120	435	995	440
Totaal	**38.070[2)]**	**49.555**	**11.680**	**5.380**	**7.155**	**24.215**	**11.300**
			30%	*14%*	*19%*	*64%*	*30%*

[1)] betaalbaarheid conform definities in afspraak 8.

[2)] voor de Groene Metropoolregio commiteren partijen zich met deze woondeal aan de realisatie van 33.000 woningen. Deze tabel telt op tot ruim 38.000 te realiseren woningen. Het hogere aantal woningen is het resultaat van voortgaande inventarisaties van bouwmogelijkheden binnen gemeenten, vanwege de hoge woningbehoefte. Bij de monitoring toetsen we de voortgang aan de cijfers in deze tabel (zie ook bijlage 2).

2. De gemeenten dragen zorg voor **tijdige vaststelling van bestemmings- of omgevingsplannen**, en het afgeven van voldoende vergunningen voor de realisatie van de in tabel 1 benoemde woningbouwopgave in de regio.

3. Partijen **focussen op gebieden** waar een groot aandeel van de regionale productie moet komen. Deze focus moet eraan bijdragen dat de woningproductie in de regio voldoende omvang heeft. Voor deze kansrijke gebiedsontwikkelingen worden ondersteunende middelen vanuit Rijks- en provinciale regelingen met prioriteit ingezet. De gerichte aanpak van exploitatietekorten bij deze gebieden is nodig om de ambities uit deze woondeal waar te kunnen maken: door het afdekken van de publieke onrendabele top en de onrendabele top door een omvangrijker betaalbaar programma. Bij deze focus gaat het om:
   1) Grootschalige NOVEX woningbouwlocaties
      - Spoorzone Arnhem Oost
      - Nijmegen Kanaalzone
      - Nijmegen Stationsgebied
   2) Regionaal significante gebieden die voldoen aan meerdere van onderstaande voorwaarden::
      - met toekenningen vanuit de **Woningbouwimpuls (Wbi) of Mobiliteitsfonds**, waaronder Kanaalzone Heumen, IJsseldistrict Rheden, Kronenburg-Vredenburg Arnhem, Wijchen-West en Plakse Weide Duiven.
      - **voldoende omvangrijk zijn**: vanaf circa 500 woningen in Arnhem en Nijmegen, vanaf circa 250 woningen buiten deze twee steden.
      - **snel in uitvoering zijn**: start realisatie op afzienbare termijn en met focus vanuit markt (reality-check) en overheid.
      - **regionale betekenis hebben**: vanwege de logische samenhang met de regionale verstedelijkingsstrategie en mobiliteit.
   3) Per gemeente: belangrijke locaties (maatwerk). Kleine plannen verspreid over de regio behouden hun waarde. De aandacht voor die plannen komt primair vanuit de lokale gemeentelijke inzet en generieke maatregelen. Ook voor deze plannen is financiële ondersteuning voor het afdekken van de onrendabele toppen als gevolg van een groter aan deel betaalbare woningen noodzakelijk.

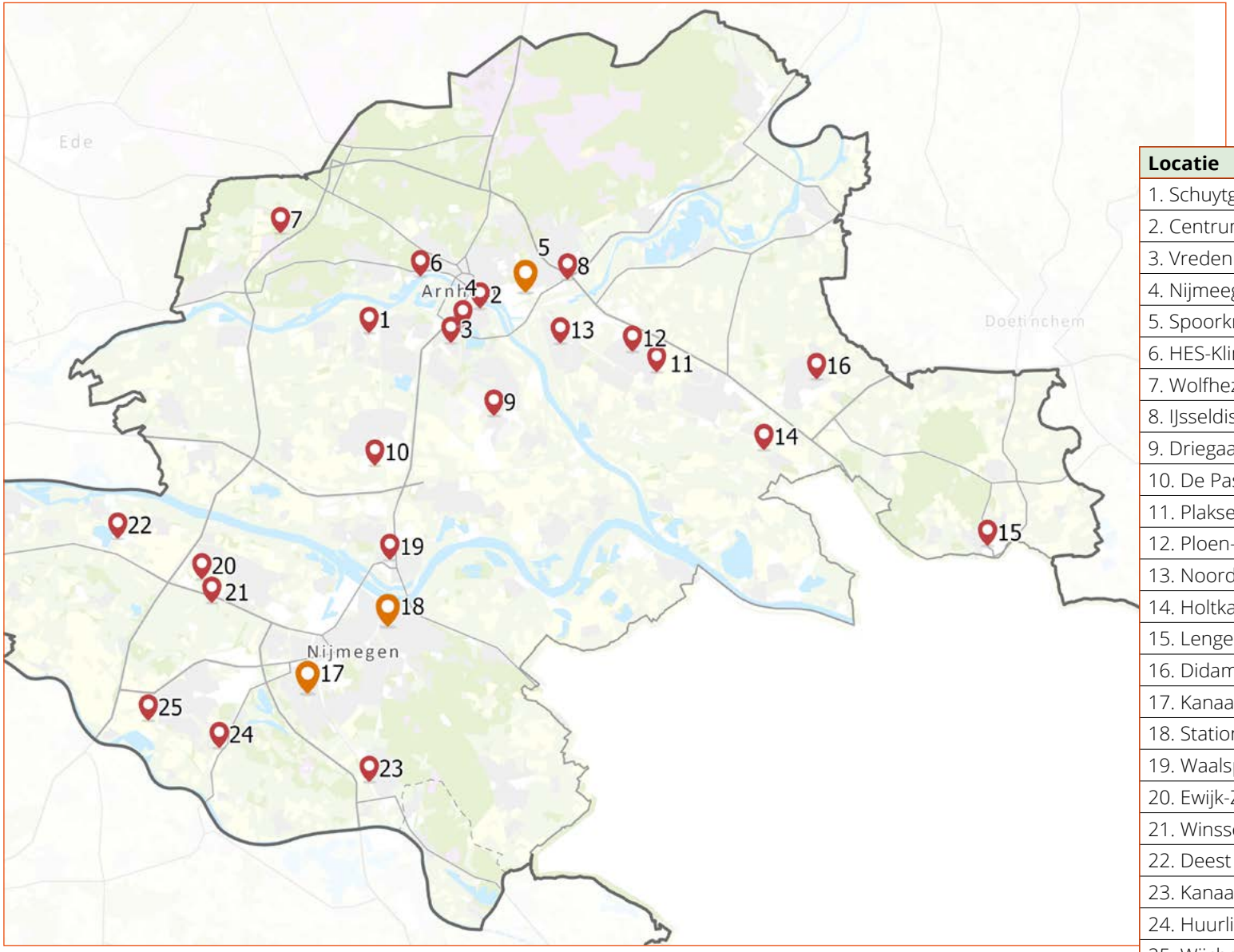

Locaties die vallen hiervoor genoemde categorieën 1 en 2 (samen 70% tot 75% van de regionale woningbouwproductie tot en met 2030)

Locatie	Gemeente
1. Schuytgraaf	Arnhem
2. Centrum-Oost	Arnhem
3. Vredenburg-Kronenburg	Arnhem
4. Nijmeegseweg/Olympus	Arnhem
5. Spoorknoop-Oost (NOVEX)	Arnhem
6. HES-Klingelbeek	Arnhem-Renkum
7. Wolfheze Pro Persona	Renkum
8. IJsseldistrict	Rheden
9. Driegaarden	Lingewaard
10. De Pas	Overbetuwe
11. Plakseweide	Duiven
12. Ploen-Noord	Duiven
13. Noord	Westervoort
14. Holtkamp-Het Hof	Zevenaar
15. Lengel-Oost	Montferland
16. Didam Noordoost	Montferland
17. Kanaalzone-Zuid (NOVEX)	Nijmegen
18. Stationsgebied (NOVEX)	Nijmegen
19. Waalsprong	Nijmegen
20. Ewijk-Zuid/west	Beuningen
21. Winssen-Zuid	Beuningen
22. Deest	Druten
23. Kanaalzone	Heumen
24. Huurlingsedam	Wijchen
25. Wijchen-West	Wijchen

4. Aanvullend op het bouwprogramma zetten de partners in op extra kansen door:

- Betere **benutting van de bestaande woningvoorraad**. De vastgoed-voorraad wordt thans suboptimaal benut. Gebouwen staan leeg, of in grote woningen wonen weinig mensen. Sommige woningen sluiten niet aan op de lokale behoefte en is **herstructering of transformatie** gewenst door bijvoorbeeld: vervangende nieuwbouw, sloop en grootschalige renovatie. Gemeenten zetten zich met hulp van provinciale en landelijke regelingen in voor een betere benutting van het herbergend vermogen van de bestaande vastgoedvoorraad. Transformatie van zelfstandige woningen naar woonruimten voor meerdere kleine huishoudens met gemeenschappelijke voorzieningen biedte hierbij kansen: het levert naast meer woonruimte ook “sociale winst” op. Partijen richten zich hierbij op het inventariseren en oplossen van belemmerende regelgeving. De regio zet zich zo in om een nader te bepalen aantal woningen door transformatie te realiseren, waarmee wordt bijgedragen aan de landelijke opgave om 15.000 transformatiewoningen per jaar te realiseren. Dit aantal is onderdeel van de totale opgave opgenomen in tabel 1.
- **Flexibele en tijdelijke woningen en/of vernieuwende bouwconcepten**, waardoor op een snelle manier voorzien worden in de woningbehoefte. Regionaal gaat het om circa 1.800 tijdelijke woningen in de periode 2022 tot en met 2030 (zie tabel). Bij een eventueel achterblijvende bouwproductie bieden flex-woningen een passend alternatief, zodat het woningtekort niet oploopt. Mits dit niet ten koste gaat van leefbaarheid, woonkwaliteit, en ruimtelijke kwaliteit. Gemeenten gaan hiertoe in gesprek met grondeigenaren en/of stellen eigen grondposities beschikbaar. Met woningcorporaties maken gemeenten prestatieafspraken over realisatie van deze woningen. Deze tijdelijke woningen worden beschikbaar gesteld aan een brede doelgroep, waaronder internationale medewerkers, studenten, jongeren, spoedzoekers en andere woningzoekenden op de huidige wachtlijsten voor huurwoningen. Gemeenten maken gebruik van de mogelijkheden die de Stimuleringsaanpak Flexwonen van het Rijk biedt, waaronder deelname aan de versnellingskamers en garantstelling voor investeringen (Garantiefonds). Ook de provincie brengt kennisuitwisseling, ondersteuning en garantstelling rond flex-wonen in, als onderdeel van het Actieplan Wonen. Omdat het woningen betreft op tijdelijke locaties stelt het Rijk een herplaatsingsgarantie beschikbaar. Gemeenten, regio en provincie doorlopen een gemeenschappelijke herplaatsingsladder, waarmee de kans vergroot wordt dat na de tijdelijke exploitatie in de betreffende gemeente, regio of provincie een volgende locatie beschikbaar komt voor de flexwoningen. De inzet via de woondeals maakt onderdeel van de herplaatsingsladder uit. De gemeenten Nijmegen (€ 6 mln) en Wijchen (€ 1 mln) hebben reeds gebruik gemaakt van stimuleringsmaatregelen.

Gemeente	**Aantallen geplande flex-woningen, zoals in najaar 2022 bekend bij provincie Gelderland**
Nijmegen	660
Overbetuwe	325
Arnhem	150
Beuningen	90
Renkum	100
Rheden	30
Duiven	100
Lingewaard	100
Wijchen	150
Zevenaar	30
Montferland	20
Doesburg	15
Druten	60

5. Om de afspraken uit deze woondeal uit te voeren is **aanvullende ambtelijke capaciteit en kennis** in de gehele regio noodzakelijk. Met name in kleine gemeenten ontbreekt het veelal aan specifieke kennis en in de gehele regio speelt een gebrek aan ambtelijke capaciteit. Rijk en provincie ondersteunen de regio bij het invullen van aanvullende expertise (zoals middels het expertteam woningbouw en financiële ondersteuning van een regionale flexpool), met maatregelen uit het provinciale Actieplan Wonen en waar nodig met ambtelijke capaciteit en het verkennen van alternatieve (juridische) instrumenten.

6. Vanwege de grote urgentie van de opgave is het nodig dat woningen sneller worden gerealiseerd; sneller dan de gemiddeld 10 jaar die nu landelijk gebruikelijk is. Het is daarom cruciaal dat er wordt gewerkt aan het **sneller, slimmer en efficiënter inrichten van de processen en procedures** die bij de realisatie van woningbouw van toepassing zijn. Hierbij bezien we het gehele bouwproces. Ook vraagt dit integraal werken van ministeries en binnen de provincie voor een vlotter lopend bouwproces. Ook is het van belang samen een goed participatieproces in te richten, informeel en formeel. Door BZK is in overleg met medeoverheden en marktpartijen een actieplan Versnellen Processen en Procedures opgesteld. Het volgende wordt (regionaal) gezamenlijk opgepakt;
    - Bij de initiatieffase, bij het organiseren van het plan- en realisatieproces, zorgen voor heldere beslismomenten en benodigde mandaten. Dit zorgt voor het efficiënt en binnen termijnen doorlopen van procedures.
    - Versterking van de samenwerking tussen provincie en gemeenten bij het zo efficiënt mogelijk inzetten van de beschikbare ambtelijke capaciteit en expertise. Dit gebeurt via de regionale flexpools en het Actieplan Wonen, en samenwerking met onderwijsinstellingen.
    - Actueel houden van ruimtelijke beleidskaders en beleid rondom participatie en ruimtelijke plannen ten behoeve van een transparant en zorgvuldig proces.

7. De **regionale versnellingstafel** wordt uitgebouwd, zodat afspraken gemaakt kunnen worden om specifieke woningbouwprojecten te versnellen en thematische knelpunten op te lossen.
Naast de provincie, gemeenten en het Rijk, sluiten ook marktpartijen en corporaties, en afhankelijk van het vraagstuk waterschappen, kennisinstellingen en bewonersorganisaties aan. De Groene Metropoolregio organiseert deze versnellingstafel. Partners aan deze tafel prioriteren met elkaar de te bespreken gebiedsspecifieke thema's. Indien er sprake is van landelijke thema's kunnen deze worden doorgezet naar de landelijke versnellingstafel. Het is van belang bij vertraging samen naar oplossingen te zoeken.

2.2 Betaalbare woningen voor lage en middeninkomens

Onze inzet

- Vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters. We zorgen in lijn met de nationale doelstellingen voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
- Op dit moment is 31% van de woningen in de regio een corporatiewoning. Iedere gemeente zorgt vanaf 2025 binnen de nieuwbouw voor 30% sociale huur en minimaal tussen 35% à 40% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000).
- Op basis van de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich in voor realisatie van een deel hiervan als betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens of middenhuurwoningen (met een prijs van maximaal € 250.000 of een vergelijkbare acceptabele huurprijs op basis van het inkomen)

Afspraken

8. Op regionaal niveau werken we toe naar **twee derde deel betaalbare huur- en koopwoningen.** Om dit te bewerkstelligen werkt elke gemeente toe naar een nieuwbouwprogramma met minimaal 67% betaalbare woningen en **minimaal 30% in de sociale huur**. Voor plannen waar per 1 juli 2023 nog geen vastgesteld bestemmingsplan, omgevingsplan of anterieure overeenkomst voor is, geldt dit nieuwbouwprogramma als richtlijn. Hierdoor zal vanaf circa 2025 het programma op lokaal niveau gaan voorzien in de ambitie. De (verdere) invulling van de betaalbare segmenten in de regiogemeenten gebeurt op basis van de behoefte.
   Hierbij gelden de volgende definities:
   - Sociale huurwoningen definiëren we als huurwoningen:
     - » met aanvangshuurprijs tot de liberalisatiegrens (€ 763,47, prijspeil 2022),
     - » bij nieuwbouwplannen geldt als aanvullende eis dat de woning minimaal 25 jaar met bovenstaande voorwaarden wordt aangeboden (rijkslijn),die wordt toegewezen aan de doelgroep voor sociale huurwoningen conform de Woningwet en ook aan aandachtsgroepen als uitstromers, urgenten en statushouders,
     - » en die een kwaliteit hebben die in de corporatiesector gebruikelijk is.
   - Middenhuurwoningen definiëren we als huurwoningen:
     - » met een huurprijs boven de liberalisatiegrens en met een maximale prijs, gelijk aan 187 Woningwaarderingsstelsel- punten (€ 1.026, prijspeil 2023). Uitgangspunt is aansluiten bij de bovengrens van het reguleringsvoorstel van middenhuur van het rijk;
     - » met een instandhoudingstermijn van minimaal 15 jaar;
     - » voor 1 persoonshuishoudens met een inkomen niet hoger dan € 56.527 en voor meerpersoonshuishoudens niet hoger dan € 75.369 (prijspeil 2022 voor huishoudinkomens in 2020)
   - Betaalbare koopwoningen definieert het Rijk als:
     - » koopwoningen met een verkoopprijs van maximaal € 355.000
     - » bij de inzet van Rijksmiddelen wordt deze prijsgrens gehanteerd.
     - » in lijn met het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich in voor realisatie van betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens met een maximale prijs van € 250.000.
     - » de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek zijn richtinggevend voor de verdeling van deze woningen in de regio, waarbij gemeenten voor de 35% à 40% middenhuur- en betaalbare koopwoningen, waarvan een op basis van het woonbehoefteonderzoek te bepalen deel als middenhuur en / of betaalbare koopwoning voor de lagere inkomens.

   Genoemde prijzen worden geïndexeerd conform landelijke normen.

9. Met de percentages sociale huur, middenhuur en betaalbare koopwoningen realiseert de regio 2/3 deel van de productie in het betaalbare segment. Daarbij is er op basis van het **woningbehoefteonderzoek ruimte voor uitwisseling** tussen de segmenten, met dien verstande dat er voldoende sociale huurwoningen en middenhuur en / of betaalbare koopwoningen voor de lagere inkomens worden toegevoegd.

10. Elke gemeente neemt een **fair share** van de regionale opgave. In de Nationale prestatieafspraken met de corporatiesector, VNG en Woonbond is opgenomen dat corporaties verantwoordelijk zijn voor de bouw van nationaal

250.000 sociale huurwoningen en 50.000 middenhuurwoningen. De corporaties in de regio zetten zich in voor de realisatie van 10.000 sociale huurwoningen in de regio Arnhem-Nijmegen. De bijdrage aan middenhuur moet nog nader uitgewerkt worden. Deze aantallen worden, wat betreft de nieuwbouwopgave, leidend voor de lokale prestatieafspraken die gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties maken.

Hiertoe zetten zij de volgende stappen:

- Partijen (gemeente, provincie en Rijk) zorgen, in lijn met de Nationale prestatieafspraken, voor voldoende steun en locaties om de afgesproken aantallen sociale huurwoningen daadwerkelijk te realiseren.
- Gemeenten spannen zich maximaal in om toegelaten instellingen in positie te brengen om sociale huurwoningen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Zij nemen dit op in hun lokale woonbeleid, informeren bouwgrondeigenaren in hun gemeente hierover, en brengen deze eigenaren actief in onderhandeling met de corporatie(s).
- Partijen ondersteunen dit verder door het inzetten van reguleringsinstrumentarium, actief grondbeleid, en / of door het afdekken van onrendabele toppen via daartoe bestemde fondsen.

11. Waar de toevoeging van extra sociale huurwoningen aantoonbaar leidt tot sterk bovengemiddelde **leefbaarheidsproblematiek** kan voor die woningbouwlocatie uitgaan worden van een lager aandeel sociale huurwoningen in de nieuwbouw, dit ten behoeve van meer variatie. Zij compenseert dit elders in de gemeente.
Mocht dit niet mogelijk en ook niet wenselijk zijn vanwege een te eenzijdige sociaal-economische opbouw van de kern met een hoog percentage sociale huur, dan zet de gemeente in op de bouw van extra betaalbare koop- en middenhuurwoningen. Gemeenten onderbouwen dit naar elkaar en naar de provincie. Zij verklaren zich voor die situaties onderling solidair om in totaal regionaal 30% sociale huur in de nieuwbouw te realiseren. De provincie moet in kunnen stemmen met de onderbouwing van deze vorm van maatwerk.

12. In de Nationale Prestatieafspraken tussen Rijk, VNG, Aedes en Woonbond is opgenomen dat het aantal **woningen met een huurprijs tot € 550** (prijspeil 2020) in de totale corporatievoorraad niet afneemt. In de regio Arnhem-Nijmegen had in 2020 naar schatting rond 40% van de corporatiewoningen in de voorraad een huurprijs van € 550 of minder. De inzet bij lokale prestatieafspraken is dat dit niveau tot ten minste 2025 gelijk blijft.

13. Om de woningen in het betaalbare en middensegment bij de juiste doelgroep terecht te laten komen, ze l**angjarig betaalbaar te houden en (onder) verhuur te voorkomen** zullen Rijk, provincie en regio expertise delen (bijvoorbeeld via gezamenlijke kennissessies) over instrumenten als zelfbewoningsplicht, opkoopbescherming, kettingbedingen, etc.

2.3 Huisvesting aandachtsgroepen

Onze inzet

- Voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten.
- Gezamenlijk inzet voor het huisvesten van jong talent om zo bij te dragen aan de kenniseconomie. Door realisatie van voldoende studentenhuisvesting en inzet op voldoende aanbod voor jonge starters. Wat betreft studentenhuisvesting is het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting (LAS) leidend.

afspraken

14. De regio is koploperregio in het kader van het programma **Een thuis voor iedereen**. Dit betekent dat zij voorop loopt als het gaat om het maken van een (regionale) woonzorgvisie en regionale afstemming over de huisvestingsopgave voor aandachtsgroepen. Dit proces pakt de regio op in samenwerking met bewonersorganisaties, woningcorporaties, zorg- en welzijnspartijen. De regio wordt hierin ondersteund door het Rijk, VNG, Provincie, RVO en Platform31.
In het programma wonen en zorg voor ouderen en het programma Een thuis voor iedereen zijn als aandachtsgroepen benoemd: ouderen, dak- en thuisloze mensen, statushouders, sociaal en medisch urgenten, uitstromers uit een instelling, internationale medewerkers, woonwagenbewoners en studenten.
In de uit te werken regionale woonzorgvisie wordt aandacht besteed aan de

huisvestingsopgave en daaraan gerelateerde ondersteunings- en zorgopgave van deze aandachtsgroepen. Daarbij is er ook aandacht ook aandacht voor een goede aansluiting op de leefomgeving en voor afstemming met het Zorgkantoor en de zorgaanbieders. De aanpak van de koploperregio kent de volgende mijlpalen:

- Eerste kwartaal 2023 is er een analyse van de huisvestingsvraag en het -aanbod voor alle aandachtsgroepen. Daarbij wordt toegewerkt naar een zoveel mogelijk uniforme benadering met gelijke definities. Dit wordt ook onderdeel van het regionale behoefteonderzoek en de monitoring.
- Dit leidt eind 2023 tot nadere regionale afstemming over de opgave en een regionale woonzorgvisie.
- De aantallen die hieruit komen worden in een herijking van de woondeal voor 2024 en in prestatieafspraken met woon- en zorgpartijen meegenomen.
- Alle gemeenten stellen in lijn met het beleidsprogramma 'Een thuis voor iedereen' in 2023 lokaal een integrale woonzorgvisie op. Uitgangspunt hierbij is dat elke gemeente haar fair-share neemt in de huisvestingsopgave van aandachtsgroepen (zie afspraken).

In het kader van de koploperregio werken gemeenten, betrokken partijen en provincie de regionale woonzorgvisie uit. De exacte invulling hiervan moet in 2023 geconcretiseerd worden en vorm en inhoud krijgen.

15. Specifieke aandacht is nodig voor de ondersteuning van de **woonbehoeften van ouderen**. Door de vergrijzing zijn er over twintig jaar naar schatting in heel Nederland 1,6 miljoen 80+ers. Dat is twee keer zoveel als op dit moment. Er is een toenemende behoefte aan woningen die aansluiten bij de wensen van ouderen. In het beleidsprogramma 'wonen en zorg' is aangekondigd dat er nationaal behoefte is aan 290.000 woningen geschikt voor ouderen. Het betreft 170.000 nultredenwoningen en 80.000 geclusterde woonvormen die ook geschikt zijn voor ouderen. Ook is er een landelijke opgave voor ca. 40.000 woningen met verpleegzorg op basis van scheiden wonen en zorg (VPT). Deze opgave worden regionaal en lokaal verder uitgewerkt in de woonzorgvisies.

16. Ten behoeve van **studenten** voegt SSH& over de periode 2021 t/m 2030 (netto) minimaal 1.000 eenheden in Nijmegen en minimaal 200 in Arnhem toe. Op basis van het woningbehoefteonderzoek en de Landelijke Monitor Studentenhuisvesting wordt door zowel de gemeente Nijmegen als de gemeente Arnhem – in overleg met SSH&, onderwijsinstellingen en huurdersorganisatie SPH – gekeken wat de aangepaste ambitie is voor 2024 en verder.

2.4 Klimaatadaptief, conceptueel en circulair bouwen

Onze inzet

- Verduurzamen en toekomstbestendig maken van de bouwsector en vermindering van bouwkosten, doordat circulair en conceptueel bouwen de norm is bij woningbouw. We willen in 2030 komen tot de reductie van 55% tot 60% CO2-uitstoot (Paris-proof), 50% primaire grondstoffen en 50% uitstoot van stikstof in 2030. Hierop monitoren we periodiek en sturen bij indien nodig. Met klimaatadaptief bouwen en beheren beperken we de overlast van de gevolgen van klimaatverandering. Dit gaat hand in hand met natuurinclusief bouwen.

Afspraken

17. Partijen werken in nauwe samenwerking met de woningcorporaties en de werkorganisaties Citydeal **conceptueel en circulair bouwen** en Cirkelstad aan een regionaal programma 'Circulair en conceptueel bouwen'. Dit programma bevat concrete 'bouwstenen' die bijdragen aan het versnellen en opschalen van de transitie naar circulair en conceptueel bouwen.
    De regio spant zich in om in 2025 minimaal 25% en in 2030 minimaal 50% van het aantal woningen industrieel te laten bouwen. En om in 2025 minimaal 25% en in 2030 minimaal 50% minder primaire grondstoffen in projecten te gebruiken. Deze verschuiving leidt onder meer tot een betere betaalbaarheid, kortere bouwtijd, minder stikstofuitstoot op de bouwplaats en een betere milieuprestatie.

18. Gemeenten leggen **concrete en meetbare doelstellingen** vast in beleid en projectuitvragen en de regio monitoort de regionale voortgang rondom:
    - Het verminderen van het gebruik van primaire **grondstoffen**, door toe te

werken naar een volledig circulaire bouweconomie op basis van hernieuwbare (biobased) grondstoffen en oneindig kunnen gebruiken van bouwmaterialen.
- Het vergroten van de losmaakbaarheid en **hergebruikpotentie** van materialen en grondstoffen.
- Het verminderen van het **milieu-effect** van bouwen. Door binnen aanbestedingen in te zetten op het verbeteren van de milieuprestatie tot minimaal een Milieuprestatie Gebouwen (MPG-norm) van 0,5. Aanvullend hierop sturen de gemeenten op de directe CO2 impact van woningbouw. Dit bereiken zij door aansluiting op landelijke initiatieven en ontwikkelingen, zoals het 'Manifest 2.0 – bouwen binnen de grenzen van onze planeet'.

We meten op projectniveau en monitoren op regionaal niveau of de woningbouwopgave in lijn is met deze doelstellingen, zodat we indien nodig kunnen bijsturen. We zetten daarvoor de circulaire impactladder als instrument in op projectniveau, onderzoeken welke instrumenten aanvullend nodig en beschikbaar zijn om te sturen op milieu-impact en losmaakbaarheid en breiden de regionale planmonitor uit met duurzaamheidsindicatoren. Daarnaast onderzoeken hoe we aan kunnen sluiten op de landelijke ontwikkeling en implementatie van Het Nieuwe Normaal (HNN) als meetinstrument en dragen we projecten aan voor de projectevaluaties op basis van Het Nieuwe Normaal.

19. De regio adviseert en ondersteunt gemeenten en woningcorporaties en werkt aan een **uniforme werkwijze** in beleid en in projecten (prestatieafspraken, inkoop- en tenderstrategie en -voorwaarden, publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instrumenten). Hierdoor wordt een duidelijk signaal en duidelijke verwachtingen aan de markt afgegeven en zijn we als overheden voorspelbaar en betrouwbaar.

20. Gemeenten werken samen aan het creëren van een **level playing field**, en scheppen daarmee de voorwaarden die nodig zijn om conceptueel en circulair bouwen een gelijke kans of voordeel te geven. Circulair bouwen met biobased of hergebruikte materialen is (op dit moment) vaak nog duurder dan conventionele methodes, zoals betonbouw. Dit maakt dat deze vorm van bouwen op prijs moeilijk kan concurreren met betonbouw, terwijl de maatschappelijke baten (CO2, stikstof, grondstoffen, gezondheid) wel een stuk hoger liggen. Door CO2-beprijzing (en waardering) ontstaat inzicht in de maatschappelijke baten van circulair bouwen. Dit inzicht is nodig om eerlijke afwegingen en keuzes binnen projecten te maken.

21. Voor projecten waar gemeentes of corporaties geen grond- of vastgoedeigendom (private gronden) hebben en doelstellingen of prestatie-eisen niet via publiekrechtelijke of privaatrechtelijke weg opgelegd kunnen worden, werkt de regio aan een publiek-privaat **'convenant circulair en conceptueel bouwen'**, waarin concrete en bindende afspraken staan over doelstellingen en prestaties op het vlak van circulair en conceptueel bouwen.

22. Gemeenten, provincie en marktpartijen nemen **klimaatbestendigheid** mee in het ontwerp van gebouwen en buitenruimte. Hierbij zijn water en bodem een sturend principe en wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de kennis en concepten van het nationale Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie.

Energietransitie en verduurzamen van de bestaande woningvoorraad

23. In navolging op de woondeal uit 2020 werken alle gemeenten in de regio met een **transitievisie warmte**, waarin is opgenomen in welke wijken de gemeenten voor 2030 werken aan de energietransitie.

24. In navolging van de woondeal uit 2020 maken partijen in de wijkuitvoeringsplannen inzichtelijk wat **de investeringen in verduurzaming/ energietransitie** zijn die op gebouweigenaren, huurders en gemeenten afkomen, mede in relatie tot andere benodigde woningaanpassingen. Extra aandacht daarbij verdient het tegengaan van energiearmoede. Rijk, provincie en regio bespreken aan de hand van dit inzicht welke gerichte ondersteuning nodig is. Het verduurzamen van de woningvoorraad moet onverminderd leiden tot betaalbare woningen en mag niet leiden tot hogere woonlasten. Hierover wordt afgestemd met de (regionale) bouw- en installatiebranche.

2.5 Leefbaarheid en stadsvernieuwing

Onze inzet

- In de eerste woondeal uit 2020 hebben Rijk en regio afspraken gemaakt over het verbeteren van de leefbaarheid in een aantal wijken, met bovenmatige, specifieke en complexe leefbaarheidsproblematiek. Specifiek voor Arnhem Oost zijn de sociaal-maatschappelijke problemen zeer complex: werk, onderwijs, jongeren, veiligheid, ondermijning, zorg en wonen hebben allen, integraal, extra aandacht nodig. Het Rijk, de provincie en de gemeente hebben daarom over Arnhem Oost concrete afspraken gemaakt in het Nationaal Programma Leefbare en Veilige wijken (NPLV) en gaan een langjarige samenwerking aan om de leefbaarheid en veiligheid van de Arnhem-Oost wijken (Arnhemse Broek, Geitenkamp, Klarendal, Malburgen en Presikhaaf) in vijftien tot twintig jaar op orde te brengen en het perspectief van de bewoners te verbeteren. Dit betreft continuering van de afspraken uit 2020.

Afspraken

25. De regio spant zich in om sterke, **toekomstbestendige en gemengde/gedifferentieerde wijken** te realiseren. In samenwerking met woningcorporaties en marktpartijen wordt gestreefd om meer middenhuur, betaalbare koopwoningen en vrijesectorwoningen toe te voegen in kwetsbare gebieden.

26. De provincie Gelderland draagt bij aan het versterken van toekomstbestendige wijken in de regio door de **inzet van instrumenten en middelen** uit de programma's Wijken van de Toekomst, Integrale Wijkaanpak, SteenGoed Benutten, Leefbaarheid en Klimaatadaptatie.

27. Partijen houden gezamenlijk in het kader van het NPLV een vinger aan de pols of de in 2021-2022 uitgevoerde een **verkenning naar knellende en/of ontbrekende wet- en regelgeving** met betrekking tot de leefbaarheid voldoende navolging krijgt en leidt tot doorbraken. Indien aan de orde en wenselijk kunnen met betrekking hierop pilots naar knellende en/of ontbrekende wet- en regelgeving met betrekking tot de leefbaarheid in Arnhem Oost en Velp-Zuid worden opgezet.

28. De minister en de regio hebben afspraken gemaakt over Arnhem-Oost. Op lokaal niveau draagt Arnhem zorg voor het delen van lessen en het **betrekken van Nijmegen (Kanaalzone) en Velp-Zuid** die kampen met wijken met gelijksoortige opgaven. Op nationaal niveau wordt binnen het NPLV kennis en doorbraken gedeeld en ontsloten via het kennis- en leernetwerk WijkWijzer.

2.6 Verstedelijking en gebiedsontwikkeling

Onze inzet

- Realisatie van de woningbouwopgave als bouwsteen en binnen de kaders van de gezamenlijke Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen/Foodvalley.

Afspraken

29. **Arnhem Nijmegen is samen met Food Valley** aangewezen als één van de zestien NOVEX-gebieden in het land, waar grote ruimtelijke opgaven samen komen en verstedelijking een centrale opgave vormt. Partijen (Rijk, provincies Gelderland en Utrecht, Regio Foodvalley, de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, de 26 regiogemeenten en drie waterschappen) werken sinds 2019 samen aan een gezamenlijke strategie voor de verstedelijking van de regio in de periode tot 2040. Deze is uitgewerkt in het verstedelijkingsconcept 'Meer landschap, meer stad', dat in 2021 door alle gemeenteraden en Staten en in het BO Verstedelijking is vastgesteld. In de verstedelijkingsstrategie wordt de ambitie voor de bouw van 100.000 woningen t/m 2040 uiteengezet. In de woondeals wordt de woningbouwopgave regionaal (voor Foodvalley, en voor Arnhem-Nijmegen) t/m 2030 uiteengezet en uitgewerkt. De regionale woondeals zijn de basis voor de regionale woningbouwprogrammering t/m2030.
Het verstedelijkingsconcept is het integrerend kader voor de grote ruimtelijke opgaves in de regio. Het verstedelijkingsconcept beschrijft welke voorwaarden en uitgangspunten er zijn voor de ontwikkeling van nieuwe locaties om te wonen en te werken. Daarvoor zijn vier bouwstenen benoemd: leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen. Nieuwe woningen worden

bij voorkeur binnen bestaand stedelijk gebied geprogrammeerd en nabij (H) OV-knopen. Daarmee worden bestaande steden, regio- en dorpskernen versterkt en wordt tegelijkertijd het landschap gekoesterd. Het doel is leefomgevingen te maken met een menging van functies (wonen/werken/voorzieningen) en voldoende groen (zoals recreatieve uitloopgebieden, sportvelden, natuur en hydrologische buffers). Voor de vier bouwstenen leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen zijn de volgende ambities gesteld:

- De realisatie van een groene en gezonde leefomgeving voor de inwoners in en om steden en dorpen door een balans in de ontwikkeling van stad en landschap en de realisatie en/of ontsluiting van 5.000 hectare recreatieve uitloopgebieden;
- Een goede bereikbaarheid van de woon- en werklocaties dankzij duurzame ontsluiting;
- Het streven naar realisatie van voldoende arbeidsplaatsen en werklocaties daarvoor om te komen tot een balans van wonen en werken;
- Tot 2040 de realisatie van 100.000 kwalitatief goede en voldoende betaalbare woningen – met name geconcentreerd in de grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties.

Conform de principes van het verstedelijkingsconcept streven de partijen ernaar om deze woningen te realiseren met een goede omgevingskwaliteit, in een balans tussen stad en land, met bijpassende werkgelegenheid voor de nieuwe inwoners en op hoogwaardige, duurzame wijze ontsloten. Rijk en regio werken gezamenlijk aan het op orde brengen van de benodigde randvoorwaarden om de realisatie mogelijk te maken met onder andere:

- verplaatsing bedrijvigheid, opheffing hindercirkels,
- aanpak stikstof,
- versterking van het landschap, nieuwe natuur,
- bereikbaarheid en energienetwerken (elektra en warmte).

In de "bestuurlijke afspraken Verstedelijking regio Arnhem Nijmegen Foodvalley" zijn op het BO MIRT Oost 2022 afspraken opgenomen over de realisatie van de doelen en de bijbehorende randvoorwaarden en de verdere samenwerking binnen het NOVEX-gebied Arnhem, Nijmegen, Foodvalley. Zo wordt het ontwikkelperspectief voor het NOVEX-gebied verder uitgewerkt in een verstedelijkingsprogramma.

30. Rijk, provincie en gemeenten zetten gezamenlijk en gecoördineerd menskracht en financiële middelen in op **grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties** Nijmegen Stationsgebied, Nijmegen Kanaalzone en de Spoorzone Arnhem-Oost.

In **Spoorzone Arnhem-Oost** is streven naar het realiseren van 12.000 woningen in de verschillende deelgebieden binnen het grootschalige woningbouwgebied in de periode tot en met 2040. De grootschalige NOVEX-woningbouwlocatie Spoorzone Arnhem-Oost biedt tot en met 2030 ruimte voor de realisatie van 5.400 woningen. Tweederde deel van de woningen die tot en met 2030 wordt gerealiseerd bevindt zich in het betaalbare segment. Hierbij zijn twee deelgebieden onderscheiden: het deelgebied Presikhaaf (rondom de KennisCampus Arnhem) en het deelgebied Rijnpark. In het deelgebied Presikhaaf worden tot en met 2030 2.300 woningen gebouwd. Voor het deelgebied Rijnpark gaan Rijk en regio gezamenlijk de ontwikkelopgave verder verkennen en een gefaseerde ontwikkelstrategie uitwerken.
Het deelgebied Rijnpark van en om het spooremplacement biedt uitstekende kansen voor een grootschalige gebiedsontwikkeling langs de Rijn, dicht tegen het centrum van de stad. Op deze locatie kan een (hoog-)stedelijk milieu worden ontwikkeld. Het deelgebied Presikhaaf leent zich bij uitstek voor het toevoegen van woningen om te komen tot meer gedifferentieerde wijken. Beide woningbouwlocaties dragen daarmee ook nadrukkelijk bij aan de versterking van de leefbaarheid en leefomgeving in Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid Arnhem-Oost.
De voortgang van deze grootschalige NOVEX- woningbouwlocatie zal ook besproken worden op de woondealtafel.

In Nijmegen zijn er twee grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties: **Nijmegen Stationsgebied en Nijmegen Kanaalzone.** In de woondeal uit 2020 staat een omvschrijving vand gebieden en de opgaven. Tot en met 2030 worden er in het Stationsgebied circa 3.500 woningen gerealiseerd en 1.000 woningen na 2030. Het aandeel sociaal/middensegment c.q. betaalbaar bedraagt gemiddeld 65%. Vanuit het Mobiliteitsfonds wordt een reservering gedaan voor een taakstellende bijdrage voor een pakket mobiliteitsmaatregelen. Een groot deel van de opgave in het Stationsgebied wordt reeds bekostigd uit eerdere MIRT afspraak (2020) station, Woningbouwimpuls (Wbi) en versnellingsafspraken.

Nijmegen Kanaalzone betreft meerdere bestaande wijken en bedrijfsterreinen langs het Maas-Waalkanaal, waarbij de grootste transformaties in Winkelsteeg en Dukenburg plaatsvinden. Tot en met 2030 worden er in het gebied Kanaalzone-Winkelsteeg circa 4050 woningen gerealiseerd en 400 woningen na 2030, waarvan gemiddeld 65% betaalbaar. Tot en met 2030 worden er in

het gebied Dukenburg ca. 1.200 woningen gerealiseerd, waarvan gemiddeld 65% betaalbaar. Vanuit het Mobiliteitsfonds is tijdens het BO MIRT Oost 2022 een reservering gedaan voor een taakstellende bijdrage voor mobiliteitsmaatregelen. De regio zet zich de komende periode in voor het dekken van haar deel van het afgesproken mobiliteitspakket voor de bouw van 8.750 woningen in de periode tot en met 2030 (met inachtneming van het budgetrecht van raden/staten), zodat in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving 2023 definitieve afspraken kunnen worden vastgesteld.
Conform de principes van het verstedelijkingsconcept streven partijen ernaar deze woningen te realiseren met een goede omgevingskwaliteit, in een balans tussen stad en land, met bijpassende werkgelegenheid voor de nieuwe inwoners en op hoogwaardige, duurzame wijze ontsloten. De gemeente Nijmegen start hiervoor gebiedsontwikkelingen, de voortgang wordt besproken op de Woondeal Tafel.

2.7 Overige thema's

31. In Nederland bevinden zich bijna 4.000 **vakantieparken,** hieronder bevinden zich een grote variëteit, zoals campings, stacaravanparken en bungalowparken. De provincie inventariseert op verzoek van de minister in 2023 in samenwerking met de gemeenten het potentieel van te transformeren vakantieparken in Gelderland en meldt de resultaten daarvan aan de minister. De verantwoordelijkheid voor de daadwerkelijke transformatie van vakantieparken ligt bij de individuele gemeenten en parkeigenaren.

32. **Stikstof:** Stikstofruimte is een belangrijke randvoorwaarde om de woningbouwambities waar te kunnen maken. Daarbij is en blijft het Stikstofregistratiesysteem (SSRS) het instrument om stikstofruimte die vrijkomt centraal te registreren en gericht toe te wijzen aan woningbouwprojecten. Het Rijk spant zich in voor voldoende stikstofruimte voor woningbouw. Zij stimuleert het gebruik van schoon en emissieloos bouwmaterieel met een bijdrage van een extra €400 miljoen, bovenop de € 500 miljoen die al beschikbaar was.
Op de korte termijn (oplevering eerste kwartaal 2023) werkt het Rijk aan de standaardisatie van berekeningen door middel van kengetallen/ vuistregels, met als doel om voor initiatiefnemers de administratieve lasten als gevolg van de extra onderzoeksplicht zoveel mogelijk te beperken. Een volgende stap is om deze standaardisatie te formaliseren in regelgeving. Het Rijk onderzoekt hoe door het breder beschikbaar maken van kennis en kunde capaciteitsproblemen bij gemeenten, provincies en onderzoeksbureaus het hoofd kunnen bieden. Op de langere termijn kan vereenvoudiging van het stelsel van vergunningverlening verhelpen dat kleine woningbouwprojecten vergunningplichtig zijn.
Waar in concrete projecten stikstof een knelpunt lijkt voor versnelling, kan dit knelpunt voorgelegd worden aan de regionale en vervolgens landelijke versnellingstafel.

33. **Elektriciteitsnetwerken en aansluitingen**: Bij tijdig aanvragen van projecten leidt de beschikbare netcapaciteit op het elektriciteitsnet vooralsnog niet tot vertraging van woningbouwprojecten. Om te zorgen voor voortgang in projecten dragen gemeenten zorg voor tijdige aanvragen voor aansluitingen van (woningbouw)projecten bij de netbeheerder. Het Rijk (EZK en BZK) houdt in samenspraak met medeoverheden en netwerkbeheerders vinger aan de pols waar er knelpunten kunnen ontstaan, en spant zich in om eventuele knelpunten tijdig weg te nemen, zodat de woningbouw en de bijbehorende voorzieningen in wijken geen vertragingen oplopen.
Waar in concrete projecten netcapaciteit een knelpunt lijkt voor versnelling, kan dit knelpunt voorgelegd worden aan de regionale en vervolgens landelijke versnellingstafel.
De P-MIEK-tafels zijn het platform om knelpunten ten aanzien van het netwerk en het aansluiten aan de orde te stellen. Regionale en landelijke versnellingstafels leggen hun signalen neer bij deze tafels. Mocht er een te grote netwerkvraag zijn om op te lossen in de P-MIEK-tafels, dan agenderen deze tafels dit bij het landelijke MIEK overleg.

34. **Woningcorporaties** Gemeenten zien in de corporaties hun eerste partner als het gaat om realisatie van sociale huurwoningen. Zij nodigen de corporaties uit om samen met hen de aanpak vorm te geven om corporaties beter in positie in te brengen bij gebiedsontwikkelingen, en daarbij concreet invulling te geven aan een efficiënte en effectieve samenwerking en procedures. De samenwerking behelst niet alleen de nieuwbouw, maar ook de verbetering van de bestaande voorraad, leefbaarheid en thema's als bijzondere woonvormen.

35. Water en bodem sturend: Partijen in deze woondeal spannen zich in om het water- en bodemsysteem sturend te laten zijn bij gebiedsontwikkeling en locatiekeuze. Hiertoe worden waterschappen vroegtijdig in het planvormingsproces betrokken. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt verder richtinggevende uitspraken en randvoorwaarden uit in het programma 'Water en Bodem Sturend'.

3 Uitvoering en samenwerking

3.1 Monitoring en rapportage

36. De voortgang ten aanzien van de wederkerige bestuurlijke afspraken wordt **gemonitord** met de interbestuurlijke landelijke monitor voortgang woningbouw. Daarover is bestuurlijk afgesproken dat het doel van de monitor is enerzijds het voorzien van de (semi)overheden in informatie over plancapaciteit (woningbouwplannen), de voortgang van de woningbouw en opgeleverde (gerealiseerde) woningen. Anderzijds draagt de monitor bij aan inzicht in eventuele knelpunten en in informatie in verband met voor de woningbouw noodzakelijke opgaven teneinde deze te kunnen oplossen. Voor de monitoring is het relevant dat er overeenstemming is over de te gebruiken definities en dat (eenduidige en betrouwbare) data beschikbaar zijn voor relevante indicatoren (onder andere gerealiseerde sociale woningen). Het Ministerie van BZK zet zich hiervoor in, in afstemming met provincies en gemeenten.
    In de Groene Metropoolregio wordt jaarlijks de planvoorraad, de bouwproductie en toevoegingen in de bestaande voorraad gemonitord en besproken met marktpartijen en woningcorporaties. Deze monitor is in beginsel algemeen toegankelijk.
    Het regionaal monitoringssysteem is een dynamisch systeem dat aanpasbaar is en kwantitatieve en kwalitatieve wijzigingen in de planvoorraad snel op kaart inzichtelijk maakt. Periodiek wordt de landelijke monitor voortgang woningbouw van VNG, IPO en BZK voorzien van geactualiseerde gegevens uit deze regionale monitor.
    Het regionale monitoringssysteem gaat over de breedte van de woondeal. Daarmee groeit de monitor mee met de opgaven waarvoor de regio staat. Als voorbeeld: zo moet de monitor inzicht gaan bieden in de duurzaamheidsprestaties van onze woningbouwopgave in lijn met de duurzaamheidsdoelstellingen, zodat we indien nodig kunnen bijsturen. De regionale monitor sluit zoveel mogelijk aan op de uniforme definities van de landelijke monitor voortgang woningbouw.

37. Opgebouwde **ervaringen met de woondeal deelt de regio** met aan andere delen van Gelderland en het land, zodat leereffecten van de woondeal breed gedeeld worden. Te denken is aan ervaringen met monitoring, flexpools of samenwerking.

3.2 Overlegstructuur

38. Om gezamenlijk zicht te houden op de voortgang van de uitvoering van de voorliggende bestuurlijke afspraken voeren we **periodiek overleg** over de realisatie van de woningbouwopgave tussen het Ministerie van BZK, provincie Gelderland en de regio. Dit overleg bestaat minimaal uit de volgende onderdelen:
    - Een regulier overleg op ambtelijk niveau (**kernteam**) tussen accounthouders vanuit het Ministerie van BZK, provincie Gelderland, de Groene Metropoolregio, gemeenten Arnhem en Nijmegen vindt maandelijks plaats, of zoveel vaker als nodig is.
    - Een **BO Woondeal** tussen de directeur Woningbouw en bestuurders van provincie Gelderland, van de stedelijke gemeenten en bestuurlijke vertegenwoordigers van de Groene Metropoolregio vindt periodiek plaats. Afgevaardigden uit de woondealregio's waar het Ministerie van BZK op ambtelijk niveau aan tafel zit, sluiten aan bij dit provinciale overleg. Via het kernteam, het provinciale versnellingsteam en de taskforce nieuwbouw woningcorporaties en tafels als de landelijke versnellingstafel worden eventuele knelpunten in het BO Woondeal geagendeerd. Het BO Woondeal wordt voorbereid door directeuren / managers van de genoemde partijen.
    - De bestuurlijke afspraken worden **jaarlijks herijkt**. De prognose voor de woningbouwbehoefte tot 2030 wordt jaarlijks bijgewerkt. De richtinggevende doelstelling voor de woningbouwproductie per jaar tot 2030 wordt bijgewerkt op basis van de gerealiseerde bouwproductie en ontwikkeling van de woningvoorraad. In 2023 wordt de herijking gepland na het beschikbaar komen van de volgende prognose van de woningbouwbehoefte en het provinciaal ruimtelijk arrangement, waarbij in de herijking ook randvoorwaarden zoals water en bodem, stikstof, geluid aan bod kunnen komen. Daarnaast wordt in 2023 eenmalig een tussenbalans opgemaakt ten aanzien van het provinciale aandeel in de nationale opgave na het afsluiten van de woondeals. Waar nodig wordt deze tussenbalans bestuurlijk besproken.

- Vanuit de **taskforce nieuwbouw woningcorporaties en tafels als de landelijke versnellingstafel** agenderen partijen waar nodig eventuele knelpunten in ambtelijke en directeuren en bestuurlijke overleggen.

39. Doel is door monitoring en intensief en kort-cyclisch ambtelijk en bestuurlijk overleg goed **zicht te krijgen en te houden op de uitvoering**. Hierdoor signaleren we vroegtijdig wanneer de voortgang van de woningbouw en de uitvoering van de bestuurlijke afspraken stokt. Wanneer (gezamenlijk) wordt geconstateerd dat de voortgang stokt, stellen we gezamenlijk vast wat de achterliggende oorzaken daarvan zijn (fact finding). Op basis daarvan worden de benodigde en gewenste acties in gang gezet. Hierbij kan ondersteuning worden ingeschakeld van de landelijke versnellingstafel, tafels van andere ministeries of via onder andere de taskforce nieuwbouw woningcorporaties of expertteams. Uitgangspunt is: 'los het op, of schaal het op'.
Hierbij kunnen bestuurlijke of in het uiterste geval juridische interventies nodig zijn. Bestuurlijk overleg blijft het uitgangspunt. Juridische interventie vindt plaats door de naastgelegen overheid in aansluiting bij het huis van Thorbecke. Via de woondeals kunnen alle partijen die in de keten zijn betrokken bij de woningbouw - zoals marktpartijen, corporaties, zorgkantoren - hun knelpunten agenderen. Dit kan ook via andere tafels zoals de taskforce nieuwbouw woningcorporaties en de landelijke versnellingstafel.

3.3 Ondersteuning

40. Realisatie van de woningbouwopgave is complex, met invloed en afhankelijkheid van veel direct en indirect betrokken (bouw)partijen en externe factoren, waaronder prijsontwikkelingen, de rente en de beschikbaarheid van locaties, bouwmaterialen, bouwpersoneel en energie-infrastructuur.
Kritische succesfactoren dienen aangepakt te worden om de realisatie van de woningbouwopgave mogelijk te maken. Hiervoor is inzet vanuit het Rijk nodig en vanuit provincie en gemeenten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen generieke en locatie-specifieke ondersteuning.

41. De generieke **ondersteuning** voor de Groene Metropoolregio bestaat uit:
    - Het Rijk ondersteunt in het opstellen en uitvoeren van de regionale woondeal middels procesgeld. Dit geld kan onder meer gebruikt worden voor de inhuur van capaciteit om gemeenten en provincies te ondersteunen bij het opstellen en uitvoeren van de woondeal. Dit procesgeld wordt uitgekeerd via de provincies. De provincie is verantwoordelijk voor de verdeling van dit geld over de verschillende woondealregio's.
    - Via het Actieplan Wonen ondersteunt de provincie gemeenten bij het realiseren van de woningbouwopgave.
    - De provincie werkt in het voorjaar 2023 uit hoe zij de noodzakelijke bijdrage voor de continuering en versterking van de uitvoeringsorganisatie van deze woondeal vorm geeft, uitgaande van de geformuleerde ambities.

42. In bijlage 3 wordt locatie-specifiek bij de **sleutelprojecten** aangegeven op welke wijze Rijk en provincie ondersteunen in de realisatie van de regionale woningbouwopgave.

Bijlagen

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Nijmegen

GEMEENTE Arnhem

provincie Gelderland

Rijksoverheid

Bijlage 1: Provinciale woningbouwopgave

De woningbouwopgave 2022 zoals vastgesteld in de 'Provinciale woningbouwafspraken 2022-2030 provincie Gelderland' op 13 oktober 2022. Het gaat in totaal om 100.000 huizen, waarvan minimaal 60% betaalbaar en inclusief minimaal 28% sociale huurwoningen.

			Betaalbaarheid				
	Te realiseren woningen bruto	*Netto plan-capaciteit*	*Sociale huur[1]*	*Midden-huur[2]*	*Betaalbare koop[3]*	*Betaalbaar-heid totaal*	*Woningen door woningcorporaties*
2022	11.100	13.200	3.400	1.300	2.100	6.800	2.200
2023	12.800	15.700	3.700	1.500	2.600	7.800	3.300
2024	12.400	17.300	3.100	1.000	3.100	7.200	2.600
2025	13.500	13.300	3.500	1.400	3.100	8.000	2.700
2026	11.600	11.400	3.200	1.300	2.700	7.200	2.800
2027	10.100	10.600	2.900	1.000	2.400	6.300	2.600
2028	9.500	9.800	2.600	900	2.300	5.800	2.500
2029	9.500	8.500	2.600	900	2.200	5.700	2.400
2030	9.500	4.800	2.500	1.000	2.100	5.600	2.200
Totaal	**100.000**	**104.600**	**27.500**	**10.300**	**22.600**	**60.400**	**23.300**
	100%	*105%*	*28%*	*10%*	*23%*	*60%*	*23%*

Het college van GS heeft in haar bod aan de minister van 29 september 2022 aangegeven dat het voor realisatie van de opgave nodig is dat het Rijk tegemoet komt aan vier randvoorwaarden:

A. Investeringen in bereikbaarheid

Grootschalige woningbouw vereist verbetering van de bereikbaarheid. Want als er meer mensen in een regio gaan wonen, gaan er meer mensen gebruik maken van de trein, de bus, fietspaden en wegen. Om de woningbouwopgave verantwoord te realiseren, is steun nodig voor diverse bereikbaarheidsknelpunten in Gelderland.

B. Financiering van onrendabele toppen

Bij woningbouw is er vaak extra geld nodig om daadwerkelijk betaalbare woningen te realiseren. Cofinanciering vanuit de rijksoverheid van deze onrendabele toppen is een randvoorwaarde om betaalbare woningbouw in Gelderland mogelijk te maken. Er

[1] Huurwoningen tot de sociale huurgrens van circa 763 euro per maand.
[2] Huurwoningen van de sociale huurgrens van circa 763 euro tot maximaal 1.000 euro per maand.
[3] Betaalbare koop zijn conform het beleid van de minister woningen tot 355.000 euro, dit is gelijk aan de grens van de Nationale Hypotheek Garantie in 2022. Diverse gemeenten vinden dit niet voldoende betaalbaar en hanteren daarnaast ook een lagere prijsgrens.

is waardering voor de Woningbouwimpuls, maar er is langjarig meer budget nodig en meer zekerheid over waar dit instrument daadwerkelijk gaat bijdragen aan de opgave.

C. Voldoende goede ambtelijke capaciteit

Voor de woningbouw is het belangrijk dat er structureel financiën beschikbaar komen om de ambtelijke capaciteit van gemeenten te vergroten. Onderzoeken laten zien dat hier een groot en reëel knelpunt ligt. Ook zijn nieuwe HR-instrumenten ten bate van instroom nodig en mensen moeten over voldoende competenties en doorzettingskracht beschikken.

D. Voldoende stikstofruimte

Zonder stikstofruimte kan voor veel woningen geen vergunning worden verleend. Omdat Gelderland bijna de helft van alle stikstofgevoelige Natura 2000 binnen haar grenzen heeft, is voldoende stikstofruimte onmisbaar. Dit speelt vooral rond de Veluwe: bij Arnhem, Ede, Harderwijk en Apeldoorn. Het college van GS roept het kabinet op haar toezegging na te komen om te zorgen voor voldoende stikstofruimte voor de woningbouw.

Daarbij is afgesproken dat de minister voor VRO de opgaven coördineert die samenhangen met woningbouw en zich maximaal inzet voor tegemoetkoming aan de randvoorwaarden.

Bijlage 2: Woningbouwopgave per gemeente

Onderverdeling per gemeente van tabel 1 (paragraaf 2.1) op basis van 'reality-check' t.b.v. bod provincie oktober 2022. Subtotalen afgerond. In periode 2026 t/m 2030 gemiddelden per jaar genomen.

Arnhem

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	800	40	760	1.040	1.040
2023	800		800	1.040	1.040
2024	900		900	1.170	1.170
2025	1.000		1.000	1.300	750
2026	1.200	80	1.120	1.560	0
2027	1.200		1.200	1.560	0
2028	1.200		1.200	1.560	0
2029	1.200		1.200	1.560	0
2030	1.200		1.200	1.560	0
Totaal*	**9.500**	**120**	**9.380**	**12.350**	**4.000**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	225	225	90		50	365
2023	225	225	140		50	415
2024	225	225	170		50	445
2025	300	300	150		100	550
2026	360	360	150		220	730
2027	360	360	150		220	730
2028	360	360	150		220	730
2029	360	360	150		220	730
2030	360	360	150		220	730
Totaal*	**2.775**	**2.775**	**1.300**		**1.350**	**5.425**
	29%	29%	14%		14%	57%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Berg en Dal

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	80		80	100	100
2023	100		100	140	120
2024	110	5	105	140	30
2025	120		120	150	0
2026	150	10	140	190	0
2027	150		150	190	0
2028	150	10	140	190	0
2029	150		150	190	0
2030	150		150	190	0
Totaal*	**1.160**	**25**	**1.135**	**1.480**	**250**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	10	10	10	0	10	30
2023	30	30	10	0	20	60
2024	40	40	10	5	20	70
2025	40	40	10	5	20	70
2026	50	50	20	10	30	100
2027	50	50	20	10	30	100
2028	50	50	20	10	30	100
2029	50	50	20	10	30	100
2030	50	50	20	10	30	100
Totaal*	**370**	**370**	**140**	**60**	**220**	730
	32%	*32%*	12%	*5%*	19%	63%

Wat betreft de sloop van corporatiewoningen gaat het over 25 woningen in de periode van 2022 tot en met 2030.

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Beuningen

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	70		70	90	90
2023	140		140	180	120
2024	80		80	100	30
2025	150		150	190	0
2026	160		160	210	0
2027	160		160	210	0
2028	160		160	210	0
2029	160		160	210	0
2030	160		160	210	0
Totaal*	**1.240**		**1.240**	**1.610**	**240**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	30	30	0		0	30
2023	50	50	20		10	80
2024	10	10	10		20	40
2025	20	20	10		50	70
2026	50	50	20		50	120
2027	50	50	20		50	120
2028	50	50	20		50	120
2029	50	50	20		50	120
2030	50	50	20		50	120
Totaal*	**370**	**370**	**140**		**320**	**830**
	30%	*30%*	11%		26%	67%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Doesburg

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	30		30	40	40
2023	60		60	70	10
2024	20	20	0	25	0
2025	40	40	0	55	0
2026	30		30	40	0
2027	30		30	40	0
2028	30		30	40	0
2029	30		30	40	0
2030	30		30	40	0
Totaal*	**300**	**60**	**240**	**390**	**50**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	0		10	30
2023	10	10	10		10	30
2024	10	10	0		0	10
2025	40	40	0		0	40
2026	0	0	0		20	20
2027	0	0	0		20	20
2028	0	0	0		20	20
2029	0	0	0		20	20
2030	0	0	0		20	20
Totaal*	**80**	**80**	**10**		**120**	**210**
	27%	27%	3%		40%	70%

Wat betreft de sloop van corporatiewoningen gaat het over 60 woningen in de periode van 2022 tot en met 2030.

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Druten

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	80		80	100	30
2023	70		70	90	150
2024	130		130	170	150
2025	230		230	300	10
2026	80		80	110	0
2027	80		80	110	0
2028	80		80	110	0
2029	80		80	110	0
2030	80		80	110	0
Totaal*	**910**		**910**	**1.210**	**340**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	0		60	60
2023	10	10	0		30	40
2024	40	40	0		30	70
2025	120	100	0		30	150
2026	20	70	10		30	60
2027	20	20	10		30	60
2028	20	0	10		30	60
2029	20	0	10		30	60
2030	20	0	10		30	60
Totaal*	**270**	**240**	**50**		**300**	620
	30%	27%	5%		33%	68%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Duiven

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	60		60	80	60
2023	70		70	90	70
2024	40		40	50	40
2025	110		110	140	0
2026	100		100	130	0
2027	100		100	130	0
2028	100		100	130	0
2029	100		100	130	0
2030	100		100	130	0
Totaal*	**780**		**780**	**1.000**	**170**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	10		0	30
2023	30	30	10		10	50
2024	20	20	0		10	30
2025	40	40	0		30	70
2026	25	25	0		40	65
2027	25	25	5		40	70
2028	25	25	5		40	70
2029	25	25	5		40	70
2030	25	25	5		40	70
Totaal*	235	235	40		250	525
	30%	30%	5%		32%	67%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Heumen

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	60		60	80	60
2023	50		50	70	30
2024	120	60	60	160	10
2025	80		80	100	0
2026	120		120	160	0
2027	120		120	160	0
2028	120		120	160	0
2029	120		120	160	0
2030	120		120	160	0
Totaal*	**910**	**60**	**850**	**1.210**	**100**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	0		20	30
2023	20	20	20		10	40
2024	40	30	10		10	60
2025	20	20	0		10	20
2026	30	20	20		30	80
2027	30	20	20		30	80
2028	30	20	20		30	80
2029	30	20	20		30	80
2030	30	20	20		30	80
Totaal*	**250**	**190**	**130**		**200**	**550**
	27%	*21%*	14%		22%	60%

Lingewaard

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	120	20	100	160	120
2023	210		210	270	200
2024	230	90	140	300	0
2025	250		250	330	0
2026	120		120	160	0
2027	120		120	160	0
2028	120		120	160	0
2029	120		120	160	0
2030	120		120	160	0
Totaal*	**1.410**	**110**	**1.300**	**1.860**	**320**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	0		30	50
2023	20	20	20		40	70
2024	20	20	20		50	90
2025	130	130	20		50	230
2026	50	50	10		20	100
2027	50	50	10		20	100
2028	50	50	10		20	100
2029	50	50	10		20	100
2030	50	50	10		20	100
Totaal*	**440**	**440**	**110**		**270**	**940**
	31%	31%	8%		19%	67%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Montferland

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	120	10	120	150	90
2023	150		150	200	160
2024	180	10	170	230	50
2025	190		190	250	10
2026	170		170	220	10
2027	170		170	220	10
2028	170		170	220	10
2029	170		170	220	10
2030	170		170	220	10
Totaal*	**1.490**	**20**	**1.470**	**1.930**	**360**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	40	30	0		50	80
2023	40	30	0		50	80
2024	60	50	20		70	150
2025	50	50	10		60	120
2026	50	40	0		50	100
2027	50	40	0		50	100
2028	50	40	0		50	100
2029	50	40	0		50	100
2030	50	40	0		50	100
Totaal*	**440**	**360**	**30**		**480**	**930**
	30%	24%	2%		32%	62%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	20		20	30	30
2023	40		40	50	50
2024	80		80	110	
2025	80		80	100	
2026	60		60	80	
2027	20		20	30	
2028	20		20	30	
2029	20		20	30	
2030	20		20	30	
Totaal*	**360**		**360**	**490**	**80**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	5					5
2023	15	10				15
2024	45	45				45
2025			20		40	60
2026	5	5			10	15
2027	5	5			10	15
2028	5	5			10	15
2029	5	5			10	15
2030	5	5			10	15
Totaal*	**90**	**80**	**20**	**X**	**90**	**200**
	25%	22%	6%	*xx%*	25%	56%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Nijmegen

	*Te realiseren woningen bruto***	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	1.230	180	1.050	2.900	2.230
2023	1.990		1.990	1.940	1490
2024	1.250	160	1.090	970	750
2025	1.650		1.650	2.150	1040
2026	1.390		1.390	1.810	610
2027	1.390		1.390	1.810	610
2028	1.390		1.390	1.810	610
2029	1.390		1.390	1.810	610
2030	1.390		1.390	1.810	610
Totaal*	**13.070**	**350**	**12.720**	**17.010**	**8.560**

	*Sociale huur totaa*l*	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	720	700	520		130	1.360
2023	460	440	200		180	840
2024	130	100	80		150	370
2025	520	500	360		250	1.130
2026	520	500	310		180	1.020
2027	520	500	310		180	1.020
2028	520	500	310		180	1.020
2029	520	500	310		180	1.020
2030	520	500	310		180	1.020
Totaal*	**4.430**	**4.240**	**2.710**		**1.610**	**8.800**
	34%	*`32%*	*21%*		*12%*	*67%*

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

*** inclusief 1.000 eenheden voor studenten SSH&*

Overbetuwe

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	140	10	130	180	140
2023	120		120	160	120
2024	240		240	320	70
2025	270		270	345	0
2026	60		60	85	0
2027	60		60	85	0
2028	60		60	85	0
2029	60		60	85	0
2030	60		60	85	0
Totaal*	**1.070**	**10**	**1.060**	**1.425**	**330**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	20		50	100
2023	60	60	20		50	120
2024	80	80	20		20	110
2025	80	80	0		100	180
2026	40	40	0		20	60
2027	40	40	0		20	60
2028	40	40	0		20	60
2029	40	40	0		20	60
2030	40	40	0		20	60
Totaal*	**430**	**430**	**60**		**320**	**810**
	40%	40%	6%		30%	76%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Renkum

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	10		10	10	10
2023	70		70	90	90
2024	120		120	150	150
2025	120		120	150	150
2026	120		120	160	0
2027	120		120	160	0
2028	120		120	160	0
2029	120		120	160	0
2030	120		120	160	0
Totaal*	**920**		**920**	**1.200**	**400**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	0		0	0
2023	10	10	10		10	30
2024	20	20	20		30	70
2025	20	20	20		30	70
2026	40	40	10		40	90
2027	40	40	10		40	90
2028	40	40	10		40	90
2029	40	40	10		45	95
2030	40	40	10		45	95
Totaal*	**250**	**250**	**100**		**280**	**630**
	27%	27%	11%		30%	68%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Rheden

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	90	20	70	120	90
2023	70		70	90	60
2024	0	10	-10	0	0
2025	150		150	200	80
2026	100		100	130	0
2027	100		100	130	0
2028	100		100	130	0
2029	100		100	130	0
2030	100		100	130	0
Totaal*	**810**	**30**	**780**	**1.060**	**230**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	20	20	20		20	50
2023	20	20	20		10	50
2024	0	0	0		0	0
2025	20	20	50		70	140
2026	10	10	20		50	70
2027	10	10	20		50	70
2028	10	10	20		50	70
2029	10	10	20		50	70
2030	10	10	20		50	70
Totaal*	**110**	**110**	**190**		**350**	**590**
	14%	14%	23%		43%	73%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Rozendaal

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	10		10	10	10
2023	0		0	0	0
2024	0		0	0	0
2025	0		0	0	0
2026	0		0	0	0
2027	0		0	0	0
2028	0		0	0	0
2029	0		0	0	0
2030	0		0	0	0
Totaal*	**10**		**10**	**10**	**10**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	0		0	0
2023	0	0	0		0	0
2024	0	0	0		0	0
2025	0	0	0		0	0
2026	0	0	0		0	0
2027	0	0	0		0	0
2028	0	0	0		0	0
2029	0	0	0		0	0
2030	0	0	0		0	0
Totaal*	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**

Bouwmogelijkheden in Rozendaal zijn klein. De bouwmogelijkheden doen zich ad hoc voor. Daarom is nu geen programma en procentuele verdeling te benoemen. De gemeente werkt aan haar woonvisie, waarin het (betaalbare) programma van de woondeal terugkomt. Dit krijgt z'n vertaling in toekomstige bouwontwikkelingen.

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Westervoort

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	50	10	40	60	40
2023	60		60	80	40
2024	60		60	80	0
2025	60		60	80	0
2026	60		60	75	0
2027	60		60	75	0
2028	60		60	75	0
2029	60		60	75	0
2030	60		60	75	0
Totaal*	**530**	**10**	**520**	**670**	**80**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	0	0	20		20	40
2023	20	20	20		10	40
2024	20	20	20		10	40
2025	20	20	10		10	40
2026	20	10	10		10	30
2027	20	10	10		10	30
2028	20	10	10		10	30
2029	20	10	10		10	30
2030	20	10	10		10	30
Totaal*	**160**	**110**	**120**		**100**	**310**
	30%	*21%*	23%		19%	58%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Wijchen

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	70	10	60	90	90
2023	180		180	230	230
2024	270		270	350	300
2025	290		290	380	130
2026	190		190	250	0
2027	270		270	350	0
2028	270		270	350	0
2029	270	10	260	350	0
2030	270		270	350	0
Totaal*	**2.080**	**20**	**2.060**	**2.700**	**750**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	50	50	0		0	50
2023	50	50	0		50	100
2024	40	40	10		60	110
2025	60	50	20		80	160
2026	70	70	20		50	140
2027	70	70	10		60	140
2028	70	70	20		50	140
2029	70	60	10		60	140
2030	60	60	20		50	130
Totaal*	**540**	**520**	**110**		**460**	**1.110**
	26%	*25%*	5%		22%	53%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Zevenaar

	Te realiseren woningen bruto	*Sloop*	*Te realiseren woningen netto*	*Totale plan-capaciteit*	*Harde plan-capaciteit*
2022	80		80	100	80
2023	190	25	165	250	220
2024	270		270	350	210
2025	230	20	210	300	180
2026	150		150	190	50
2027	150		150	190	25
2028	150		150	190	10
2029	150		150	190	0
2030	150		150	190	0
Totaal*	**1.520**	**45**	**1.475**	**1.950**	**775**

	Sociale huur totaal	*Sociale huur corporaties*	*Middenhuur totaal*	*Middenhuur corporaties*	*Betaalbare koop*	*Betaalbaar totaal*
2022	10	10	0		20	30
2023	90	90	0		50	140
2024	70	70	60		50	180
2025	40	40	0		100	140
2026	50	50	0		75	125
2027	45	45	15		35	95
2028	45	45	15		35	95
2029	45	45	15		35	95
2030	45	45	15		35	95
Totaal*	440	440	120		435	995
	29%	29%	8%		29%	65%

** in de totalen kunnen door afrondingen verschillen voorkomen ten opzichte van de optelling van de getallen per jaar.*

Bijlage 3: Versnellingslocaties en kritische succesfactoren

Projectkenmerken				**Kritische succesfactoren**				
Naam project	*Gemeente*	*Aantal woningen*	*Start bouw*	*Bereikbaar-heid*	*Onrendabele top*	*Capaciteit en kennis*	*Stikstof-ruimte*	*Andere knelpunten*
Schuytgraaf	Arnhem	1.500	In uitvoering					
Centrum-Oost	Arnhem	866	In uitvoering					
Vredenburg-Kronenburg	Arnhem	1.844	2023	√	√			√
Nijmeegseweg/Olympuskwartier	Arnhem	430	2025	√	√			√
Spoorknoop-Oost	Arnhem	9.800	2022	√	√		√	√
HES-Klingelbeek	Arnhem-Renkum	563	2023	√				√
Wolfheze Pro Persona	Renkum	500	2025	√	√		√	√
IJsseldistrict	Rheden	800	2024	√		√		√
Driegaarden	Lingewaard	512	2022	√		√		√
De Pas	Overbetuwe	348	2025					√
Plakseweide	Duiven	300	2025	√		√		√
Ploen-Noord	Duiven	300	2030	√		√		√
Noord	Westervoort	475	2025	√		√		√
Holtkamp-Het Hof	Zevenaar	226	In uitvoering	√				
Kanaalzone-Zuid	Nijmegen	4.600	2022	√	√			√
Stationsgebied	Nijmegen	4.200	In uitvoering	√	√			
Waalsprong	Nijmegen	5.600	In uitvoering					
Ewijk-Zuid/west	Beuningen	300	2023	√		√	√	√
Winssen-Zuid	Beuningen	345	2023	√		√	√	√
Deest	Druten	253	2023		√	√		
Kanaalzone	Heumen	735	2024		√	√		√
Huurlingsedam	Wijchen	483	2022					√
Wijchen-West	Wijchen	1.300	2025	√	√			√
's-Heerenberg/Lengel Oost	Montferland	500	2025					
Didam Noordoost	Montferland	350	2025					

Steunverklaring Regionale Woondeals Woningbouwcoalitie

Met deze steunbetuiging verklaart de Woningbouwcoalitie gezamenlijk met gemeenten, provincies en het Rijk op basis van gelijkwaardigheid en met respect voor ieders verantwoordelijkheden aan regionale woondealtafels structureel samen te werken aan het reduceren van het woningtekort.

De samenwerking krijgt vorm in deelname aan de regionale versnellingstafels*), waar de voortgang op basis van monitoring, inbreng en afweging vanuit alle partijen wordt besproken. Hierbij worden afspraken gemaakt om woningbouwprojecten te versnellen, knelpunten op te lossen en snel tot noodzakelijke doorbraken te komen. Partners aan deze tafel prioriteren met elkaar de te bespreken gebiedsspecifieke thema's. Indien er sprake is van landelijke thema's kunnen deze worden doorgezet naar de landelijke versnellingstafel.

***) voor zover mogelijk en passend. Vereniging Eigen Huis committeert zich in dit kader op landelijk niveau om samen te werken aan het reduceren van het woningtekort.**

NEPROM

Desirée Uitzetter
Voorzitter NEPROM

WoningBouwers

Jac Vries
Vice-voorzitter WoningBouwersNL

NVM

Lana Goutsmits-Gerssen
Waarnemend voorzitter NVM

IVBN

Gertjan van der Baan
Voorzitter IVBN

vereniging van woningcorporaties aedes

Martin van Rijn
Voorzitter Aedes

vereniging eigen huis sta sterker

Cindy Kremer
Directeur bestuurder Vereniging Eigen Huis

BouwendNederland

Maxime Verhagen
Voorzitter Koninklijke Bouwend Nederland

Ministerie van BZK
T.a.v. de heer H.M. de Jonge
Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Directie Woningbouw
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum: 22 december 2022
Onderwerp: Steunverklaring en reactie Woondeal Regio Arnhem-Nijmegen 2022
In afschrift: de heer P. Kerris (gedeputeerde provincie Gelderland); de heer C. van Eert (bestuurlijk opdrachtgever Opgave groene groei Metropoolregio Arnhem-Nijmegen), de heer B. Klouwen (programmamanager Woondeal Arnhem-Nijmegen)

Geachte Minister,

In de regio Arnhem-Nijmegen werken 18 woningcorporaties regionaal samen in Woonkr8. De opgaven zijn groot. Het is een regio met een forse groeiopgave.
Vanuit het samenwerkingsverband geven we graag een reactie op de nu voorliggende Woondeal 2022; een actualisatie van de Woondeal die in maart 2020 is afgesloten.

Wij waarderen het zeer dat we door Rijk en in het bijzonder de provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) op een transparante en constructieve wijze zijn meegenomen in het proces dat heeft geleid tot deze Woondeal en dat suggesties van onze kant zijn ingebracht in de uiteindelijke deal.
Met deze brief tonen we onze positieve grondhouding over de in de deal opgenomen afspraken. Ook zijn er zorgen over de noodzakelijke randvoorwaarden en over de wederkerigheid van afspraken. Graag lichten wij een aantal aspecten uit de deal toe.

Beschikbaarheid

- In de regio Arnhem-Nijmegen is de bouw voorzien van 33.000 woningen tot en met 2030. Wij zetten ons als Woonkr8-corporaties in voor de realisatie van 10.000 sociale huurwoningen en nog eens 1.200 eenheden voor studenten.
- Wij ervaren het als positief dat in de Woondeal is opgenomen dat de gemeenten zich inzetten voor een fair share van de regionale bouwopgave met als uitgangspunt (tenminste) 30% in de sociale huur. Daar waar wordt afgeweken (de maatwerkafspraak 11 van de Woondeal) vinden wij het van belang dat betreffende gemeente met de lokale woningcorporatie(s) op basis van argumentatie overlegt en afstemt over een alternatieve bouwopgave.
- Wij waarderen het en vinden het van groot belang dat in de Woondeal is opgenomen dat gemeenten zich maximaal inspannen om de woningcorporaties in positie te brengen om sociale huurwoningen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Graag gaan wij hier snel mee aan de slag om van een inspanning tot concrete afspraken te komen.

- Woonkr8-corporaties zijn positief om – afhankelijk van de lokale situatie – een deel van de opgave in de middenhuur te realiseren. Vanuit de Woondeal vraagt dit verdere uitwerking.
- Er is veel aandacht voor aantallen woningen. Te weinig voor wàt we gaan bouwen. Wij vragen aandacht voor de kwalitatieve aspecten in het overleg met de regio en op gemeentelijk niveau, waaronder ook de uitwerking van ruimte voor alternatieve/collectieve woonvormen.

Wederkerigheid en monitoring

- Wij merken op dat de monitoring van de bestuurlijke afspraken zich nu richt op informatie over gerealiseerde aantallen en plancapaciteit. Daarin missen wij nog wederkerigheid. Graag zien we niet alleen een monitoring van resultaten, maar ook monitoring op hoe de Woondealpartners invulling geven aan de condities op basis waarvan wij tot realisatie van 10.000 sociale huurwoningen moeten komen.

Randvoorwaarden

De geformuleerde opgaven zijn groot. Niet alleen de bouwopgave, maar ook de noodzakelijke transities naar conceptueel en circulair bouwen en herontwikkelen, de huisvesting van de aandachtsgroepen, wonen & zorg en niet in de laatste plaats de leefbaarheid en betaalbaarheid. Voor ons een enorme uitdaging die wij niet zonder (financiële) steun van de overheid kunnen realiseren.
Verdere prijsstijgingen in de markt, hogere- en/of landelijke belastingen en provinciale en gemeentelijke heffingen en personeelstekorten kunnen de realisatiemogelijkheden stevig in de weg zitten. De ongekende maatschappelijke, economische en ecologische ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld stikstofruimte en flora-en- faunaregelgeving, maken de dynamiek in de markt nog groter. Dit roept de vraag op hoe we dergelijke grote opgaven kunnen realiseren.
Wij zien het als een belangrijke voorwaarde dat gemeenten/GMR, provincie en Rijk in wederkerige samenwerking met corporaties, marktpartijen en andere betrokkenen zich daadkrachtig en praktisch inzetten om deze opgaven met realisme gestalte te geven. Dit vraagt randvoorwaarden die op orde zijn. Wat dat betreft sluiten we goed aan op de randvoorwaarden die door de provincie Gelderland in haar bod op de bijdrage aan de nationale woningbehoefte gesteld zijn. Dat betekent onder meer:

Financiering van onrendabele toppen
De investeringsruimte die vrij is gekomen door afschaffing van de verhuurderheffing is door stijgende bouw- en andere kosten snel verdampt. Cofinanciering vanuit Rijk en provincie in welke vorm dan ook is nodig om de onrendabele toppen bij de bouw van sociale huurwoningen te beperken en de continuïteit te borgen.

Voldoende ambtelijke capaciteit
Wij zien aanzienlijke vertraging - en stijgende kosten – bij vergunningprocedures en ambtelijke ondersteuning die nodig is om tot bouwplannen te komen.

Voldoende harde plancapaciteit op betaalbare locaties
De verstedelijkingsstrategie van de regio is gericht op woningbouwontwikkeling aansluitend op mobiliteitsknooppunten en -netwerken. Dit zijn vaak dure bouwlocaties: er moet ook worden geïnvesteerd in aanvullende maatregelen, bijvoorbeeld extra geluidwering en ruimtelijke inpassing. Voldoende plancapaciteit, juist op meer betaalbare locaties, is nodig om betaalbare huurwoningen te kunnen realiseren.

Afsluitend

Wij zijn positief dat de Volkshuisvesting in ons land weer op de kaart staat. Dat er volop aandacht is voor de grote opgaven waar wij als Woonkr8 mee te maken hebben en dat er in onze regio voor de toekomst wederkerige afspraken liggen in een deal tussen Rijk, provincie en gemeenten.

Tegelijkertijd zien we het gevaar ontstaan van een bestuurscultuur waarbij op afstand gemonitord wordt, eenzijdig gericht op kwantitatief resultaat. Waarbij voorbij gegaan wordt aan het blijven inzetten op horizontaal stakeholdership. Het blijven inzetten op het goede gesprek om zaken goed op te pakken is het meest wezenlijk sturingsmechanisme om bij deze complexe vraagstukken tot draagvlak, creatieve oplossingen en kwalitatief passende resultaten te kunnen komen.

Met deze kanttekening spreken wij het vertrouwen uit dat de prettige samenwerking en afstemming die wij hebben ondervonden met de Woondealpartners de komende jaren wordt voortgezet en vertaald naar concrete lokale en regionale acties en resultaten.
Vanuit Woonkr8 steunen wij daarom de Woondeal Arnhem-Nijmegen.

Met vriendelijke groet,

Dagelijks Bestuur Woonkr8,

Liesbeth van Asten (voorzitter)
Erik Cuppen
Ronald Leushuis (tevens contactpersoon Woondeal)

Woonkr8 is een samenwerkingsverband van woningcorporaties, actief in de woningmarktregio Arnhem – Nijmegen.
Deelnemers zijn: Baston Wonen ● Mooiland ● Omnia Wonen ● Oosterpoort ● Plavei ● Portaal ● SSH& ● Talis ● Vivare ● Volkshuisvesting Arnhem ● Vryleve ● Waardwonen ● Woningbouwvereniging Gelderland ● Woningstichting Heteren ● Woonservice IJsselland ● WOONstichting Gendt ● Woonstichting Valburg ● Woonwaarts |
Contactadres: Volkshuisvesting Arnhem, Postbus 5229, 6802 EE Arnhem – j.alers@volkshuisvesting.nl

Woondeal 2020-2022

Selectie ondersteuningsmiddelen

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Naast de hier gepresenteerde maatregelen is er ook andere inzet geweest.

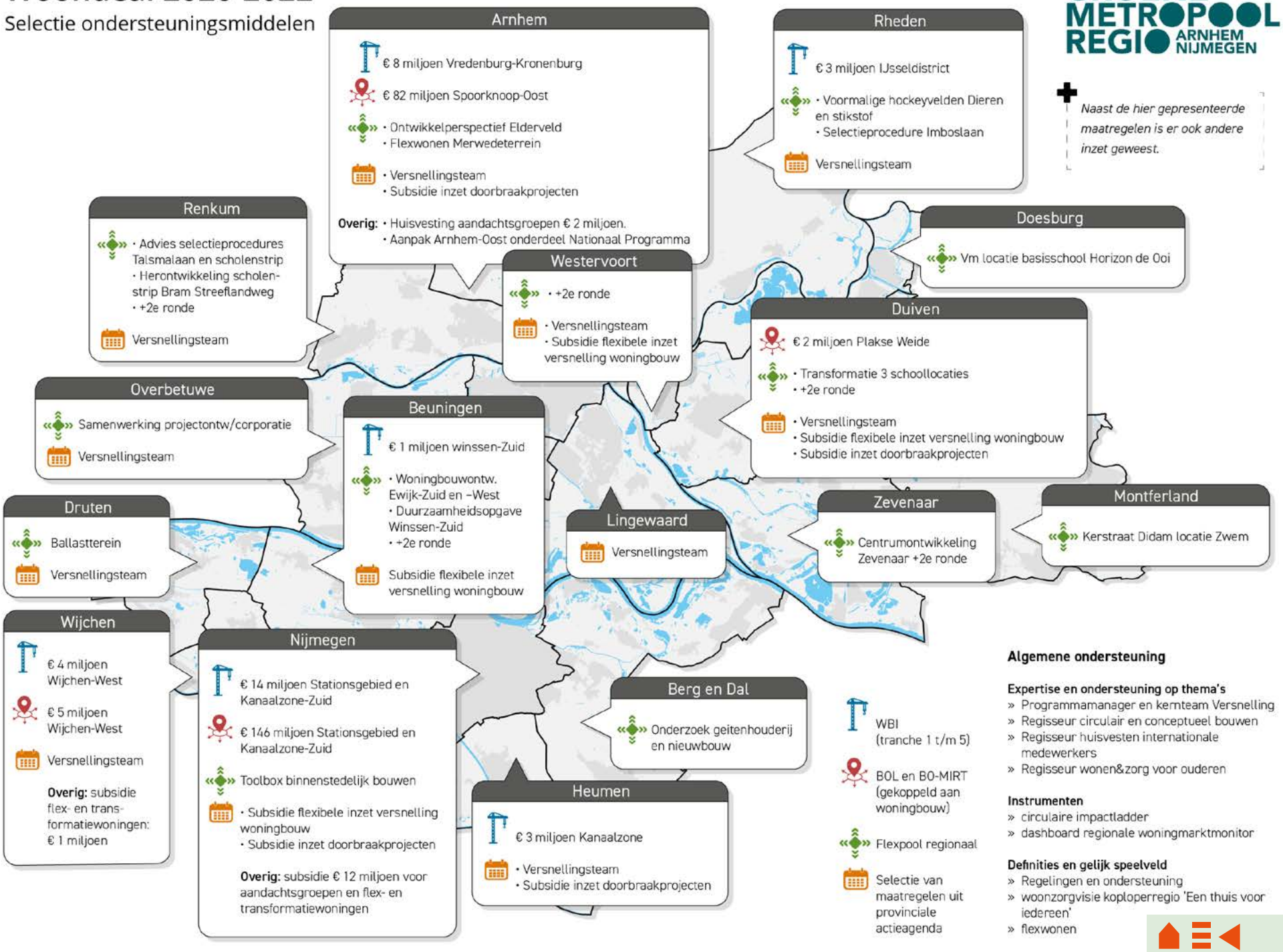

Algemene ondersteuning

Expertise en ondersteuning op thema's
- Programmamanager en kernteam Versnelling
- Regisseur circulair en conceptueel bouwen
- Regisseur huisvesten internationale medewerkers
- Regisseur wonen&zorg voor ouderen

Instrumenten
- circulaire impactladder
- dashboard regionale woningmarktmonitor

Definities en gelijk speelveld
- Regelingen en ondersteuning
- woonzorgvisie koploperregio 'Een thuis voor iedereen'
- flexwonen

Regionaal Afsprakenkader
Huisvesting Aandachtsgroepen 2024

Er is een tekort aan betaalbare woningen; de verdeling van schaarste is een uitdaging. In de krappe (sociale) woningmarkt is het daarom extra lastig om voor veel van de aandachtsgroepen goede huisvesting te organiseren. Vaak worden kwetsbare mensen geplaatst in de minst draagkrachtige wijken, wat zorgt voor een opeenstapeling van problemen en het onder druk zetten van prettig wonen. Vraagstukken rondom wonen en leefbaarheid zorgen steeds meer voor een tweedeling in de maatschappij. Een thuis voor iedereen is dan ook meer dan een woningbouwopgave; het gaat om het zorgen voor een goed leefklimaat in toekomstbestendige, vitale wijken. Dit is de rode draad in dit afsprakenkader en de betrokken partners (woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties) onderschrijven dit.

Aandachtsgroepen? Onze inwoners!

We stellen de mens centraal, in plaats van hen te classificeren in aandachtsgroepen met medische termen of afkortingen van zorgorganisaties. Elke aandachtsgroep of urgentiecategorie bestaat uit inwoners van onze gemeenten. Het Rijk verstaat onder aandachtsgroepen[1] mensen die extra zorg of begeleiding nodig hebben, maar ook ouderen, studenten, arbeidsmigranten en woonwagenbewoners. Anderen hebben een medische urgentie, sociale urgentie vanwege scheiding of mantelzorg of zijn tijdelijk dakloos geworden. Allemaal inwoners van een stad, dorp, wijk of buurt die door omstandigheden wat extra hulp en urgentie nodig hebben bij het vinden van een thuis. Als Groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen dragen we zorg voor voldoende en goede huisvesting voor al onze inwoners. Een thuis voor iedereen!

Toekomstbestendige, vitale wijken als basis

Onze wijken krijgen de komende decennia te maken met dubbele vergrijzing, een toename van eenpersoonshuishoudens (vooral van mensen boven de 75 jaar) én inwoners die (weer) in de buurt gaan wonen door de extramuralisering. Sommigen hebben wat meer zorg en aandacht nodig, terwijl het tekort aan zorgpersoneel de komende jaren toeneemt. Dit vraagt om een nieuwe manier van denken bij zowel inwoners als maatschappelijke organisaties. En zorgt tevens voor een groeiende behoefte aan een nieuw type woonomgeving. Mensen hebben niet alleen behoefte aan een toegankelijke woning en zorg aan huis, maar ook aan sociale interactie in hun directe omgeving. Meedoen, zingeving, vriendschap, gezelligheid en contact met gelijkgestemden worden steeds belangrijker voor het creëren van vitale woongemeenschappen. Waarbij het niet alleen gaat om wat mensen niet meer kunnen, maar ook om wat ze wél kunnen bijdragen. Begrippen zoals sociale cohesie, inclusie, samenredzaamheid en wederkerige ondersteuning krijgen betekenis in de dagelijkse praktijk, zodat kwetsbare mensen zelfstandiger kunnen blijven in inclusieve, vitale buurten.

Waarom regionale afspraken?

Gemeenten realiseren zich dat de regionale opgave te groot is om individueel, zonder afstemming, op te pakken. Regionale afspraken kunnen hierin helpen. Zo weten alle partijen (gemeenten, woningcorporaties, zorg- en welzijn organisaties) waar ze aan toe zijn met eenduidige definities en regels.

[1] We zetten de mens centraal. In dit afsprakenkader noemen we de mensen die centraal staan in dit stuk voor de leesbaarheid toch 'aandachtgroepen'

Hoewel elke gemeente in staat zou moeten zijn om mensen uit de aandachtsgroepen zelf een plek te bieden, zien we dat dit nog niet altijd realiseerbaar is en dat een plek alleen onvoldoende is. We moeten elkaar helpen binnen de regio en toewerken naar evenwichtige kansen voor onze inwoners voor wie het moeilijker is om op eigen kracht huisvesting te vinden. Dit vraagt ook om een goede balans tussen regulier woningzoekenden en inwoners uit de aandachtsgroepen. In gemeenten met weinig sociale huur moet er meer aanbod komen, zodat zorg voor mensen met aandacht niet ten koste gaat van overige woningzoekenden. En in de gemeenten met veel sociale huur, moet voorkomen worden dat kwetsbare mensen hier noodgedwongen naar toe gaan. Zo zien partijen in de regio er samen op toe dat er voor elke inwoner van onze regio passende huisvesting is met waar nodig goede begeleiding of zorg. Het regionale afsprakenkader is ook een uitwerking van Rijksbeleid en de Woondeal 2.0 (zie bijlage 1 Kaders).

Het afsprakenkader

Om te komen tot afspraken zijn er werkateliers gehouden met ambtenaren en bestuurders wonen en zorg, bijgestaan door experts vanuit de woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties. Hieruit komt naar voren dat de gemeenten overkoepelende afspraken willen maken en afspraken toegespitst op vier thema's:

1. Vitale wijken (spreiding, preventie & Community Up)
2. Toewijzing (evenwichtig, effectief en spreiding)
3. De taart vergroten (nieuwbouw & bestaande bouw)
4. Wonen & Zorg Ouderen (bouwopgave, doorstroom bevorderen & zorggaranties)

Het regionale afsprakenkader behelst stevige ambities. Maar de ambities en afspraken op deze thema's dragen eraan bij, dat nieuwe én huidige bewoners van onze gemeenten fijn blijven wonen.

Partijen

Dit afsprakenkader is in eerste instantie een afspraak tussen de 17 regionale gemeenten:

- Gemeente Arnhem
- Gemeente Beuningen
- Gemeente Berg en Dal
- Gemeente Doesburg
- Gemeente Druten
- Gemeente Duiven
- Gemeente Heumen
- Gemeente Lingewaard
- Gemeente Mook & Middelaar
- Gemeente Nijmegen
- Gemeente Overbetuwe
- Gemeente Renkum
- Gemeente Rheden
- Gemeente Rozendaal
- Gemeente Westervoort
- Gemeente Wijchen
- Gemeente Zevenaar

In het traject zijn zowel woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties betrokken (op project- en stuurgroep niveau). De gemaakte afspraken krijgen vervolgens een plek in de lokale prestatieafspraken tussen gemeenten en de verschillende organisaties.

Afspraken huisvesting aandachtsgroepen

In 2026 kunnen aandachtsgroepen in elke gemeente terecht

De gemeenten in de Groene Metropoolregio (GMR) zetten samen de schouders eronder. Elke gemeente levert haar evenredige bijdrage om ook onze kwetsbare inwoners passend huis te bieden. In 2026 zijn we hier klaar voor. Dat vraagt een stevige inzet. Zeker bij een te beperkt aanbod passende sociale huurwoningen. Dan is aanvullend aanbod gewenst, door nieuwbouw of door alternatieve huisvesting. Iedere gemeente neemt hierin haar eigen verantwoordelijkheid. Samen helpen we elkaar door het delen van goede voorbeelden, kennis en door elkaar aan te spreken op de voortgang. Met als einddoel: in 2026 levert elke gemeente haar bijdrage in de huisvestingsopgave naar rato van het aantal inwoners.

Met de inbreng van alle partijen hebben we dit regionale afsprakenkader ontwikkeld op een viertal thema's: Vitale wijken vormen de basis voor het maken van afspraken over de toewijzing, het vergroten van de woningvoorraad en het goed regelen van wonen en zorg voor ouderen. Vitale wijken zijn essentieel om toekomstbestendig samen te kunnen leven.

Overkoepelende afspraken

1. Elke gemeente gaat werken met de regionaal opgestelde definities voor de aandachtsgroepen, gebaseerd op de Rijksdefinities: Begrippenbepaling aandachtsgroepen en ouderen (gmr.nl)
2. Voor regionale opgave is gekozen voor de momentopname 2022. Dit nemen we als gezamenlijk uitgangspunt voor de opgave van aandachtsgroepen (zie pagina 5 interactieve pdf).:
3. We zetten in op een evenwichtige verdeling van aandachtsgroepen over de gemeenten in de regio op basis van inwoneraantal. (Zie de verdeling in bijlage 3).
4. Gezien de huidige betaalbare woningvoorraad kan niet elke gemeente hier op dit moment volledig aan voldoen, ondanks de inspanningen die nu al worden verricht. Gemeenten maken scherpe afspraken, maar gunnen elkaar de tijd om er te komen.
   Voor de Gemeenten die hier nu nog niet aan kunnen voldoen, wordt afgesproken dat:
   - ze zich extra inzetten om richting 2026 meer passend aanbod beschikbaar te hebben.
   - de periode 2024 – 2026 kan worden benut om in alle gemeenten voldoende huisvesting te kunnen bieden, door het maken van een plan van aanpak, aanpassing van beleid, maken van prestatieafspraken en alternatieve huisvestingsmogelijkheden.
   - er nu al wordt ingezet op korte termijnoplossingen om te zorgen voor voldoende woningaanbod voor de aandachtsgroepen.
   - hierbij niet alleen wordt gedacht aan sociale huur en nieuwbouw, maar ook aan particuliere huur en bestaande bouw.

5. De meeste inwoners onder afspraak 3 landen in de sociale huursector. Gemeenten richten zich bij het maken van toewijzingsafspraken op de toegelaten instellingen (woningcorporaties en zorgpartijen).
6. Een aantal groepen heeft aparte huisvestingswensen/aanbieders en wordt niet meegenomen bij het thema “Toewijzing”. Zij worden wel meegenomen bij het thema “De taart vergroten”:

   - Studenten worden gehuisvest door studentenhuisvesters en particuliere kamerverhuurders.
   - De huisvesting van arbeidsmigranten (short en midstay) is de primaire verantwoordelijkheid van werkgevers en particuliere verhuurders.
   - Woonwagenbewoners hebben een specifieke huisvestingswens in familieverband. Dit vraagt daarom om een lokale betrokkenheid en een lokale aanpak.
   - De huisvesting van ouderen is een lokale opgave, maar regionaal vindt afstemming plaats of er regionaal voldoende huisvesting is voor de verschillende groepen ouderen.

7. Als een gemeente meer huisvesting biedt dan de evenwichtige verdeling voor de urgente aandachtsgroepen, belonen we dat positief. Dit wordt verder onderzocht door de GMR in 2025.
8. De huisvesting voor aandachtsgroepen vraagt een goede monitoring. Dit wordt in samenwerking met de werkgroep monitoring in de GMR verder uitgewerkt. De voortgang hiervan wordt meegenomen in het traject van de woondeal.

Thema 1: Vitale wijken

Bouwen aan vitale wijken is onze stip op de horizon, het verbindt alle afspraken uit dit afsprakenkader met elkaar. In de vitale wijk zijn wonen, zorg en welzijn met elkaar verbonden. Vitale wijken zijn een middel om samenhang te creëren tussen geschikte woningen en voorzieningen, en om expertise in zorg en dienstverlening te bundelen. Het is ook de manier om te zorgen dat de zorgkosten binnen de perken blijven.

De uitdagingen in de leefwereld van inwoners zijn complex, waardoor een éénzijdige aanpak onbedoeld andere problemen in de wijk kan verergeren. Door verschillende financieringsvormen, wettelijke richtlijnen en organisatiestructuren bestaan er al jaren barrières. Bijvoorbeeld het geclusterd bouwen, op basis van aandoening en leeftijd, houdt deze 'schotten' in stand. Echte oplossingen ontstaan pas wanneer we verder kijken dan onze eigen professionele wereld en dichter op de uitvoering gaan zitten.

Dit vraagt om een andere manier van samenwerken en een nieuwe koers van maatschappelijke organisaties. We regelen het niet meer voor de mensen, maar regelen het samen met hen, en met verschillende betrokken professionals. Het draait om een nieuw samenspel van gemeenschappelijke waarden tussen traditionele spelers in het sociale domein, buurtbewoners, informele zorg en andere (commerciële) partijen. Het doel is om zelfstandigheid te behouden, ook bij kwetsbaarheid. Dit speelt in alle gemeenten. Daarom is het essentieel dat dit in gezamenlijkheid wordt opgepakt en regionale richtlijnen worden gemaakt met elkaar. Gemeenten, woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen maken jaarlijks prestatieafspraken om deze richtlijnen te vertalen naar lokale afspraken.

9. Er moet meer evenwicht komen in de wijken. De leefbaarheid in sommige wijken staat onder druk. De kwetsbaarheid van de wijk wordt minder groot door duurdere woningen toe te voegen. Er ontstaat balans in de steden en dorpen door betaalbare woningen toe te voegen in veerkrachtige wijken. Het zogenaamd spiegelbeeldig ontwikkelen.

10. Elke gemeente stimuleert het huisvesten van aandachtsgroepen in veerkrachtige wijken. Dit geeft ruimte in de minder veerkrachtige wijken. Bij gebiedsontwikkeling wordt ook ingezet op het huisvesten van kwetsbare inwoners.

11. Uitgangspunt is positieve gezondheid; waarbij de mens centraal staat en niet de ziekte of gebreken. Een omgeving waar ontmoeten en bewegen wordt gestimuleerd. Het doel is: kwetsbare mensen zelf invloed en middelen geven om eigen keuzes te maken, keuzes die passen bij wie ze zijn.

12. Elke gemeente in de regio zet in op preventie en welzijn, zodat de vraag naar zorg en ondersteuning minder groot wordt. Gemeenten hebben behoefte aan regionale afstemming over de mate van inzet en de impact van preventie en welzijn. Gestart wordt met een inventarisatie van preventieve aanpakken die in de regio succesvolle resultaten laten zien, zodat iedere gemeente hiervan kan leren en dit kan vertalen naar de lokale situatie. GMR faciliteert deze inventarisatie. Voor preventie en welzijn op het gebied van zorg en ondersteuning verwijzen we naar de regiobeelden en daarop gebaseerde regioplannen (IZA afspraken) van regio Arnhem en Nijmegen.

13. Het realiseren van vitale wijken vraagt om regionale samenwerking en kennisdeling tussen wonen, sociaal en zorgdomein. GMR draagt actief bij om deze domeinen regelmatig samen

te brengen (ook de marktpartijen). De GMR faciliteert het uitwisselen van lokale kennis en expertise over het creëren van vitale wijken: Werken vanuit de bewoner, community building, welzijn, financieringsstromen, ideeën en concepten van projectontwikkelaars etc.

14. We gaan als gemeenten met vitale wijken aan de slag. Bij gebiedsontwikkeling wordt het realiseren van vitale wijken tot doel gemaakt. Hierbij laten we ons niet belemmeren door financiële schotten tussen domeinen en organisaties. Maatschappelijke baten en sociale impact worden meegenomen bij het financieren van woningbouwprojecten en inrichten van de leefomgeving. Een voorbeeld kan zijn het instellen van een woonfonds waarin private partijen geld inleggen voor iedere vrije sector woningen die wordt gebouwd in een bepaald gebied (Gemeente Wijchen). Dat fonds gebruikt de gemeente om vitale wijken te organiseren.

15. Door de gemeenten is de wens uitgesproken om te komen tot minder zorgpartijen en een gebiedsgerichte inkoop. Of en hoe dit mogelijk is, wordt verder onderzocht in de regionale zorgoverleggen. *Concreet voorbeeld:* In subregio Arnhem wordt vanuit het programma 'Samen aan Zet voor beschermd wonen' gedacht aan nieuwe vormen van lokale en wijkgerichte samenwerking die uiteindelijk leidt tot beperking van het aantal aanbieders.

16. Het thema vitale wijken wordt ingebed in de overlegstructuur van de woondeal- en versnellingstafel. Daarnaast vindt tussen de regionale woon- en zorgtafels wisselwerking plaats. Dit wordt door de GMR meegenomen in de uitvoeringsplannen van dit afsprakenkader.

Thema 2: Toewijzing

De druk op de sociale huurvoorraad is groot. De wachttijd voor een woning loopt steeds verder op en het aantal urgent woningzoekenden neemt toe. Alle gemeenten en corporaties hebben hiermee te maken. Door regionale afspraken te maken over de toewijzing, wordt het probleem van de woningnood niet opgelost, maar zorgen we voor een goede balans tussen toewijzen aan urgent woningzoekenden en regulier woningzoekenden. Het zorgt voor eenduidige regelgeving in de regio en dat helpt inwoners, woningcorporaties en gemeenten. In de regionale huisvestingsverordening zijn al regels vastgelegd over toewijzing van sociale huurwoningen. Hieronder volgen aanvullende afspraken:

17. Het uitgangspunt is dat de meerderheid van de sociale huurwoningen wordt toegewezen aan regulier woningzoekenden. Een eerste prognose (op basis van het regionaal woonbehoefte onderzoek Companen 2022), wijst uit dat een derde deel nodig is voor het huisvesten van de urgente aandachtsgroepen. Aangezien het een prognose is, hanteren we als minimum de richtlijn dat regionaal tenminste 25% van de beschikbare sociale huurwoningen wordt toegewezen aan urgente aandachtsgroepen en 75% aan regulier woningzoekenden. Elke gemeente neemt hierin haar verantwoordelijkheid. Gemeenten, woningcorporaties en huurdersverenigingen leggen de invulling vast in lokale prestatieafspraken.

18. Het doel is om op een uniforme wijze passende huisvesting te organiseren voor urgente aandachtsgroepen, die door bemiddeling tot stand komt:
    - Uitstroom uit beschermd wonen
    - Uitstroom uit accommodaties jeugdhulp
    - Uitstroom uit klinische ggz
    - Uitstroom uit maatschappelijke opvang (dak- en thuislozen)
    - Uitstroom uit vrouwenopvang
    - Uitstroom uit (jeugd)detentie en forensische zorg
    - Uitstappende sekswerkers
    - Statushouders (op basis van taakstelling)

    Vandaar dat er wordt ingezet op een regionale bemiddelingstafel. Van daaruit wordt de inwoner bemiddeld naar een passende plek, waar de juiste ondersteuning kan worden geboden. Elke gemeente zorgt ervoor dat er woningen (of woonruimten) worden ingebracht door woningcorporaties (evenwichtige verdeling). Door de grotere schaal kan een goede match eerder tot stand komen.
    De regionale bemiddelingstafel vraagt nog om nadere uitwerking (organisatie, deelnemers vanuit wonen, zorg en welzijn, begeleidingsafspraken, schaalniveau etc.). De GMR pakt dit op.

19. Als mensen tijdelijk in een zorginstelling moeten verblijven buiten hun eigen gemeente, hanteren we het principe dat bij uitstroom in elk geval passend aanbod beschikbaar moet zijn in de gemeente van oorsprong. Bij de uitwerking van de bemiddelingstafel wordt hier door de GMR concreet vorm en inhoud aan gegeven.

Thema 3: De taart vergroten

De woningnood is groot. Met de huidige woningvoorraad lukt het regionaal gezien niet om alle aandachtsgroepen te huisvesten. Het is noodzakelijk om de taart te vergroten door meer woningen toe te voegen. Daarbij richten we ons niet alleen op de urgente aandachtsgroepen, maar op alle aandachtsgroepen binnen 'een thuis voor iedereen'. Veel aandachtsgroepen hebben een laag inkomen en zijn aangewezen op een sociale huurwoning. Om het aantal sociale huurwoningen te vergroten is in de Woondeal 2.0 afgesproken dat iedere gemeente zorgt dat 30% van de nieuwbouw in de sociale huur wordt gerealiseerd. Maar dit is niet voldoende. Het benutten van de mogelijkheden in de particuliere huur en koopsector en in de bestaande bouw zijn essentieel.

20. Elke gemeente biedt bij de nieuwbouwopgave en het toevoegen van woningen in de bestaande bouw expliciet ruimte voor aandachtsgroepen. Niet alleen in de sociale huur, ook in de particuliere huur. Een deel van de nieuwbouwopgave wordt ingezet op bijv. (modulaire) kleinere, goedkopere woningen, woonvormen tussen beschermd en regulier wonen in, geclusterd wonen met ontmoetingsruimte, levensloopbestendige woningen en mixen van doelgroepen.

21. Gemeenten maken prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties waarin wordt vastgelegd hoe de nieuwbouw en bestaande voorraad beter benut kan worden voor de huisvesting van aandachtsgroepen. Onder de nieuwe wet Versterking regie volkshuisvesting wordt ook verwacht dat er afstemming plaatsvindt met zorgpartijen.

22. De GMR doet onderzoek en deelt kennis over innovatieve oplossingen in de nieuwbouw en de bestaande bouw voor aandachtsgroepen. Denk aan woningdelen, duo wonen, hoekwoning aanpak, optoppen, friends contracten, hospita regeling. Denk ook aan de mogelijkheid voor gemeenten om bij wijzing van een bestemmingsplan private partijen te laten bijdragen aan de publieke opgaven door vergunning te verlenen onder voorwaarden. In dit geval voor de huisvesting van specifieke aandachtsgroepen. Ook deelt de GMR kennis over het op gang brengen van doorstroming op de woningmarkt: wooncoach ouderen, verhuisregeling, woning delen en het levensloopgeschikter maken van woningen.

23. Als koploperregio voor het programma Een thuis voor iedereen, delen we de geleerde lessen met stakeholders. We vragen aan het Rijk om landelijke obstakels aan te pakken, die de realisatie van passende huisvesting voor aandachtsgroepen belemmeren. Dit gaat over het wegnemen van juridische en belastingtechnische hobbels voor woningdelen (kostendelersnorm, huurtoeslag etc.). Het gaat over investeringen om te komen tot zorgzame buurten, over onrendabele investeringen om nieuwbouw voor aandachtsgroepen van de grond te krijgen. En over het ontschotten van financieringsstromen tussen verschillende partijen om vernieuwing in wonen en zorg van de grond te krijgen.

Thema 4: Wonen en zorg ouderen

De landelijke opgave

Om ervoor te zorgen dat ouderen zo lang mogelijk prettig en gezond zelfstandig kunnen blijven wonen, zijn vitale wijken nodig met voldoende passende woningen, ondersteuning en zorg. Het programma Wonen en Zorg voor Ouderen wijst uit dat er de komende jaren landelijk 290.000 woningen extra nodig zijn die geschikt zijn voor ouderen; als onderdeel van de 900.000 nieuw te bouwen woningen. Van die 290.000 ouderenwoningen zijn 170.000 woningen nultredenwoningen, 80.000 geclusterde woningen, en 40.000 verpleegzorgplekken (nu: zorggeschikte woningen).[2] Bij de jaarlijkse herijking van de Woondeals zal worden onderzocht hoe de opgave ouderenwoningen zich landelijk mee ontwikkelt.

De groep ouderen doet voor circa 50% een beroep op sociale huurwoningen. Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt met Aedes dat corporaties zich inspannen voor de realisatie van 40.000 geclusterde woningen en 20.000 zorggeschikte woningen in de sociale huur (50%). Deze woningbouwopgave is opgenomen in de nationale prestatieafspraken. De overige 50% zal met name een opgave zijn voor marktpartijen. Zorgaanbieders en corporaties kunnen daar eventueel in (beperkte) mate aan bijdragen. Voor geclusterd wonen gaat het hier om een vrij in te vullen mix aan zowel koop- als huurwoningen; voor de overige zorggeschikte woningen geldt dat deze veelal in de middenhuur en vrije sectorhuur zal worden gerealiseerd. Hier wordt verwacht dat zorggeschikte woningen doorgaans niet in het koopsegment zullen worden gerealiseerd. De Tweede Kamer vraagt bouwers om geclusterde woonvormen zoveel mogelijk dementievriendelijk in te richten[3].

De landelijke opgave ouderenhuisvesting geeft richting, maar vraagt ook om een vertaling naar regionale context voor de uitwerking en uitvoering. In het kader van de woondeal wil het Rijk samen met medeoverheden, corporaties en zorgkantoren de regionale opgave ouderenhuisvesting vaststellen. De opgave ouderenhuisvesting zal lokaal verder uitgewerkt moeten worden als onderdeel van het gemeentelijk volkshuisvestingprogramma, waarvan beoogd is dat elke gemeente dit programma per 2026 heeft opgesteld. Het is de bedoeling dat gemeenten hierin beleid opstellen omtrent doorstroming onder ouderen en benodigde zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en Zvw.

De regionale en lokale opgave

De Groene Metropool regio Arnhem – Nijmegen is ongeveer even sterk vergrijsd als de totale provincie Gelderland en Nederland. Dat betekent dat het aantal ouderen in de regio de komende decennia sterk toeneemt. Het aantal 65-plussers neemt toe tot ruim 198.000 in 2030 (+22%) en bijna 229.000 in 2040 (+41%). Het aantal 85-plussers neemt toe tot ruim 24.000 in 2030 (+37%) en ruim 39.000 in 2040 (+121%). De dubbele vergrijzing speelt in elke gemeente.

Toename ouderen met ondersteuning- en zorgbehoefte
Hierdoor neemt ook het aantal ouderen met een behoefte aan verpleegzorg sterk toe. In de regio Arnhem-Nijmegen bedraagt deze toename naar schatting **2.840** ouderen (+ 33%) over de periode 2022-2031.
Voor de groep die nu nog in verpleeghuizen terecht kan, maar in de toekomst niet meer, moeten in samenwerking met zorginstellingen (verpleeg)zorggeschikte woningen worden gerealiseerd. Deze ouderen kunnen de verpleegzorg op verschillende manieren ontvangen: intramuraal of extramuraal in al dan niet (geclusterde) zorggeschikte woningen, nultreden woningen of reguliere woningen. De

[2] Uit 'Informatiepakket BZK ouderenhuisvesting' – sept 2023
[3] De toolkit '[Dementievriendelijk ontwerpen]' biedt handvat voor dementievriendelijke bouw.

opgave is om in 2031 alle bijna 12.000 ouderen die verpleegzorg nodig hebben deze in een passende woonvorm kunnen ontvangen.

Momenteel vervullen instellingen in Arnhem, Nijmegen, Berg en Dal en Westervoort een regionale functie. Gemeenten als Rozendaal, Renkum en Heumen leunen meer op voorzieningen in de regio. In de toekomst kunnen (door de extramuralisering) dit soort patronen verschuiven.

Ook de groep met lichtere aandoeningen die leidt tot een behoefte aan 'zorg op afroep' neemt sterk toe. In de onderstaande tabel staat de *extra* opgave tot 2031 voor de toename van ouderen met behoefte aan 24-uurszorg, behoefte aan zorg op afroep en permanente rolstoelgebruikers 65+.

Tabel 1:
In onderstaande tabel is de extra opgave voor ouderen met zorgbehoefte tot 2031 opgenomen:

Gemeenten	**Toename ouderen met behoefte 24- uurszorg**	**Toename ouderen met behoefte zorg op afroep**	**Toename permanente rolstoel- gebruikers 65+**
Arnhem	605	435	260
Berg en Dal	145	115	60
Beuningen	85	115	50
Doesburg	80	85	35
Druten	100	125	50
Duiven	75	120	50
Heumen	50	85	30
Lingewaard	190	255	100
Nijmegen	655	520	270
Overbetuwe	135	180	75
Renkum	155	200	75
Rheden	180	110	65
Rozendaal	pm	10	pm
Westervoort	60	75	30
Wijchen	175	175	80
Zevenaar	150	165	75
Mook & Middelaar	pm	pm	pm
Totaal	**2.840**	**2.770**	**1.305**

In bovenstaande tabel kunnen dubbele aantallen zitten, tussen toename permanente rolstoelgebruikers en de overige twee categorieën. Het geeft een beeld van de toename van ouderen tot 2031 met een zorgbehoefte.

Het complete arrangement; een mix aan wonen, zorg en ondersteuning
Het is nadrukkelijk niet alleen een bouwopgave, maar ook een zorg- en ondersteuningsopgave. De opgave voor ouderen is groot en de urgentie is hoog. In de bijlage is een tabel opgenomen met een richtlijn voor de nieuwbouwopgave (op basis van cijfers uit het regionale woononderzoek Companen 2022 en Rijkscijfers), onderverdeeld in zorggeschikte woningen, geclusterde woningen en levensloopgeschikte woningen. Deze cijfers geven richting. Nieuwbouw is echter niet altijd een passend en adequaat antwoord. De mogelijkheden in nieuwbouw zijn soms beperkt en de vergrijzing zet onverminderd door. Het aanpassen van de bestaande voorraad kan een effectievere oplossing blijken, waarbij de nadruk ligt op het ombouwen van complexen naar geclusterd wonen en het levensloopbestendig*er* maken van woningen.

Maar een passende woning, is er nog geen passend arrangement. Het relatief tekort aan zorgpersoneel in de toekomst begrenst de mogelijkheden. Het vraagt pragmatisme en omdenken, om te komen tot een compleet arrangement; een mix van oplossingen aan wonen (nieuwbouw en aanpassing bestaande voorraad), zorg (zoals VPT teams in sterk vergrijsde wijken en verbinden formele aan informele zorg), ondersteuning (bijv. flexibeler toestaan van mantelzorgunits) en het inrichten van vitale wijken.

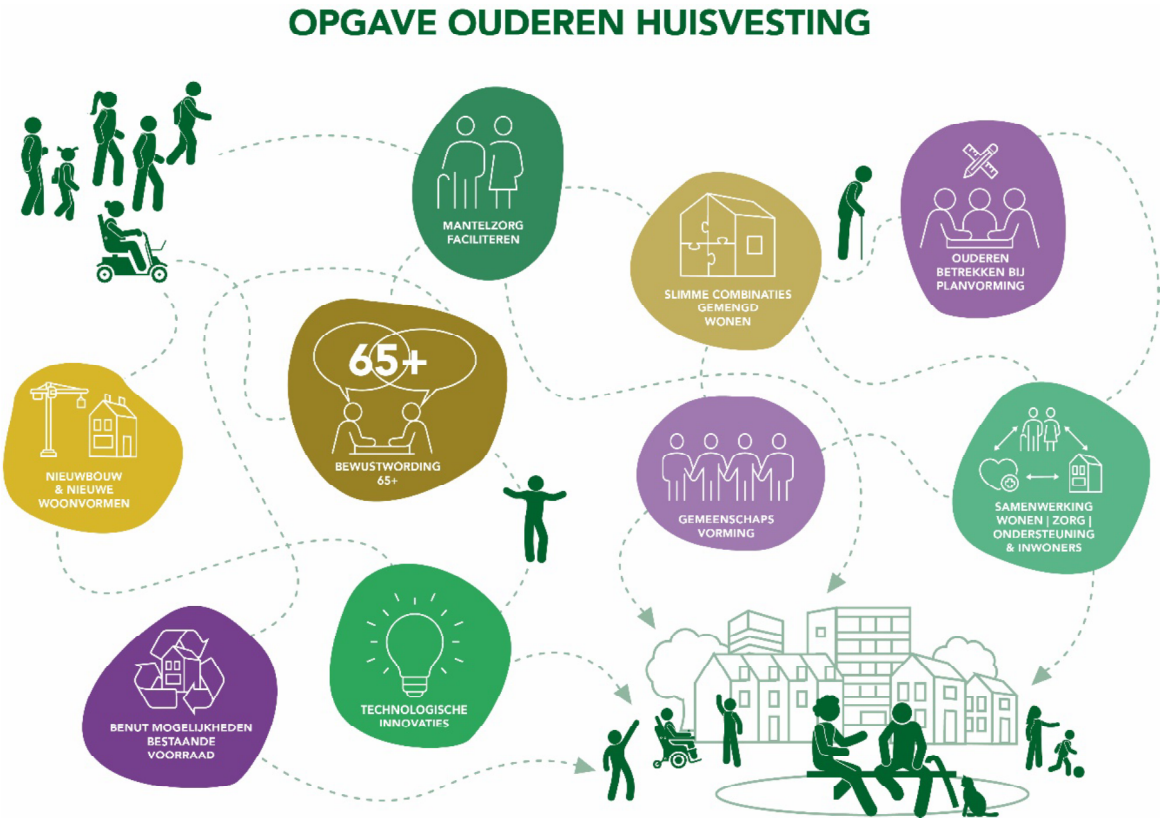

De totale opgave vraagt om een nadere uitwerking binnen de regio.

24. We onderschrijven in de regio de opgave voor ouderen. In het bijzonder de extra opgave voor ouderen die zorg en ondersteuning behoeven (zoals omschreven in tabel 1). De huisvesting van ouderen wordt door de GMR verder uitgewerkt in een regionaal uitvoeringsprogramma. De richtlijn nieuwbouwopgave (zie bijlage) is geen blauwdruk, maar richtinggevend voor een nadere invulling op lokaal niveau, waarbij de regionale optelsom klopt. Dat vergt samenwerking en afstemming om het complete arrangement van een mix aan wonen (nieuwbouw en bestaande bouw), zorg en ondersteuning uit te werken. De opgave moet worden afgestemd met corporaties en waar nodig zorgkantoor en zorgaanbieders om in de levering van verpleegzorg te voorzien.

25. Bij nieuwbouw is extra aandacht voor de opgave voor ouderen (gezien de grote behoefte tot 2030 aan levensloopgeschikte woningen, geclusterde woningen met ontmoetingsruimte en zorggeschikte woningen). De markt is verantwoordelijk voor circa de helft van de opgave. Er is behoefte aan kennisdeling met bouwers/ontwikkelaars, om zo beter aan te sluiten bij de opgave. Het is cruciaal om deze opgave verder uit te werken met relevante marktpartijen.

26. Voor de realisatie van zorggeschikte woningen voor verpleegzorg is de stimuleringsregeling voor zorggeschikte woningen (SZGW) door het Rijk geïntroduceerd. De stimuleringsregeling bedraagt maximaal €17.500,- voor een zorggeschikte woningen. Een voorwaarde voor het ontvangen van de subsidie is dat de ontwikkelende partijen, zorgkantoor en zorgaanbieders een intentieovereenkomst aangaan. Aedes heeft hiervoor een conceptovereenkomst opgesteld. Partijen maken gebruik van deze conceptovereenkomst om in aanmerking te komen voor de stimuleringsregeling.

27. Een groot deel van de opgave moet landen in de bestaande voorraad. Bij Gebiedsontwikkeling, herstructurering en renovatie zetten gemeenten in op het aanpassen van de bestaande woningvoorraad naar nultreden woningen en geclusterde woonvormen met ontmoetingsruimte, zodat ouderen met verminderde mobiliteit langer zelfstandig in hun huis kunnen blijven wonen. Het gaat niet alleen om het creëren van extra ontmoetingsruimten, maar juist ook om het mogelijk maken van meer activiteiten die bijdragen aan gemeenschapszin, vitaliteit en zingeving.

28. Gemeenten zetten in op gemeenschapszin en een mix van inwoners. Om de vraag naar zorg in de toekomst minder groot te laten zijn, is er een belangrijke rol voor welzijnswerk en community building.

29. Bij gebiedsontwikkeling richten gemeenten het openbaar gebied van wijken en dorpen dementievriendelijk[4] en toegankelijk in. Denk hierbij o.a. aan het zorgen voor openbare ontmoetingsplekken, het plaatsen van bankjes, het verlagen van stoepranden.

30. We komen overeen om de inzet op doorstroming te integreren in het lokale volkshuisvestingsprogramma en de prestatieafspraken. Gemeenten faciliteren samen met woningcorporaties en welzijnspartijen doorstroomcoaches/verhuiscoaches. Dit zorgt voor doorstroming en vergroot de bewustwording bij ouderen (zowel voor de sociale en voor de particuliere sector). In het regionale uitvoeringsprogramma worden verdere regionale inspanningsmogelijkheden verkend om ouderen te laten doorstromen.

31. Het vertalen van de opgave naar concrete huisvesting voor ouderen wordt door de regio gemonitord en waar nodig bijgesteld. We sluiten hierbij aan op de monitoring van de regionale woondeal. De werkgroep monitoring van de GMR pakt dit verder op. Gemeenten geven aan welke verschillende soorten ouderenhuisvesting zij gerealiseerd hebben. De regionale opgave is hierbij het uitgangspunt.

32. Het thema ‘wonen en zorg ouderen’ wordt evenals het thema vitale wijken ingebed in de overlegstructuur van de woondeal- en versnellingstafel. Daarnaast vindt tussen de regionale woon- en zorgtafels wisselwerking plaats. Dit wordt door de GMR meegenomen in de uitvoeringsplannen van dit afsprakenkader.

[4] De toolkit ‘Dementievriendelijk ontwerpen’ biedt handvat voor dementievriendelijke bouw.

Bijlagen – Regionaal Afsprakenkader Huisvesting van Aandachtsgroepen

1. Kaders

Rijksbeleid Volkshuisvesting

Het Rijk ontwikkelt beleid en wet- en regelgeving om meer de regie te pakken op de volkshuisvesting, ook als het gaat om de huisvesting van aandachtsgroepen. Onder de Nationale Woon- en Bouwagenda vallen onder andere het programma 'Een thuis voor iedereen' en 'Wonen en zorg voor ouderen'. Deze programma's hebben als doel te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. Om te komen tot een goede uitvoering, pakt het Rijk hernieuwde regie over de volgende thema's:

- *Betaalbare nieuwbouw*

In de Woondeal 2.0 tussen Rijk, Provincie en gemeenten zijn al afspraken vastgelegd over de nieuwbouwopgave. Elke gemeente bouwt als onderdeel van de woningbouwopgave minimaal 30% sociale huurwoningen.

- *Een regionale huisvestingsverordening inclusief urgentieregeling*

In de Groene Metropoolregio zijn regels voor de verdeling van de sociale huurwoningen regionaal afgesproken. Deze zijn in de huisvestingsverordeningen van de regio Gemeenten vastgesteld. Alle urgentiecategorieën worden ondergebracht worden bij de huidige genoemde categorieën.

- *Evenwichtige verdeling van aandachtsgroepen*

Het Rijk verplicht om tot regionale afstemming te komen over een evenwichtige verdeling van aandachtsgroepen. In dit afsprakenkader staan concrete afspraken daarover voor de Groene Metropoolregio.

Wet Versterking regie volkshuisvesting

Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting is in maart 2024 naar de Tweede Kamer verstuurd. Deze toekomstige wet zorgt voor de wettelijke verankering van de nationale bouw- en woonagenda. Overheden krijgen hiermee de wettelijke instrumenten in handen om met meer regie en tempo meer betaalbare woningen te bouwen. De woningnood is hoog. Deze wet maakt expliciet dat overheden samen voor voldoende woongelegenheid, ook voor aandachtsgroepen, moeten zorgen. Met dit afsprakenkader bereiden we ons regionaal voor op de wettelijke verplichting, die eraan gaat komen als de nieuwe Wet is vastgesteld.

De afspraken Woondeal 2.0 zijn het uitgangspunt

In de Woondeal 2.0 zijn ook afspraken gemaakt over de huisvesting van aandachtsgroepen. Hierin is vastgelegd dat:

- Gemeenten hun fair share nemen in de huisvestingsopgave van aandachtsgroepen.
- De koplopperregio zich gezamenlijk inzet om in 2023 te komen tot een (regionale) woonzorgvisie.

We geven hier invulling aan door dit regionale afsprakenkader over de huisvesting van aandachtsgroepen. Uitgangspunt is dat er regionale afspraken over de huisvesting van aandachtsgroepen worden gemaakt en dat deze worden vastgelegd in de urgentieregeling (als onderdeel van de huisvestingsverordening), de lokale woonzorgvisie en in het gemeentelijk

volkshuisvestingsprogramma. Omdat dit een uitwerking is van de afspraak uit de Woondeal 2.0, is vaststellen van de afspraken een collegebevoegdheid (m.u.v. het vaststellen van de huisvestingsverordening). De raden zijn tijdens het proces meegenomen en geïnformeerd en worden ook over de te maken regionale afspraken geïnformeerd.

2. Richtlijn nieuwbouwopgave regio Wonen & Zorg ouderen

Deze tabel bevat de richtlijn voor de nieuwbouwopgave (volgens regionale woononderzoek Companen 2022 en prognoses van het rijk). Bij nieuwbouw gaat het om zowel particuliere woningen als sociale huur (verdeling 50/50).

Gemeenten GMR	Bruto Nieuw-bouwopgave Woondeal 2.0	Senioren geclusterd wonen	Opgave zorggeschikte woningen (verpleegzorg)	Opgave nultrede woningen
GMR totaal	**36.580**	**3.640**	**1.855**	**7.641**
Berg en Dal	1.160	124	109	462
Mook en Middelaar	360	65	27	124
Heumen	910	130	51	221
Wijchen	2.080	215	110	490
Nijmegen	13.070	585	351	1.397
Beuningen	1.240	143	59	313
Druten	910	124	54	213
Overbetuwe	1.070	280	110	556
Lingewaard	1.410	260	130	535
Renkum	920	195	131	425
Arnhem	9.500	761	307	1.134
Rheden	810	169	154	567
Rozendaal	10	-	5	26
Westervoort	530	137	32	183
Duiven	780	143	55	311
Zevenaar	1.520	273	126	546
Doesburg	300	39	43	137

Bij de nieuwbouwopgave voor nultredenwoningen is het streven te bouwen gelijk aan de richtlijnen voor een levensloopgeschikte woonruimte zoals omschreven bijlage 2 van de huisvestingsverordening. Minimale vereiste is nultreden.

Zie voor definities hieronder en Begrippenbepaling aandachtsgroepen en ouderen (gmr.nl).

Definities woningtypen ouderen opgave

- Nultredenwoningen zijn reguliere woningen die zowel intern als extern toegankelijk zijn. Dit houdt in dat je de woningen kan bereiken zonder trap te lopen (extern toegankelijk) en dat keuken, badkamer, toilet en minimaal één slaapkamer zonder trappen te bereiken zijn (intern toegankelijk).
- Levensloopgeschikte woning: Een zelfstandige woning die geschikt is voor bewoning in alle levensfases met minimale fysieke inspanningen en minimale kans op ongevallen. Dit is gelijk aan de richtlijnen voor een levensloopgeschikte woonruimte zoals omschreven bijlage 2 van de huisvestingsverordening.

- Geclusterd wonen: ruimtelijk geclusterde wooneenheden (minimaal vijf) waar (overwegend) ouderen zelfstandig wonen mét een fysieke, gezamenlijke ruimte voor ontmoeting (Bron: onderzoek RIGO i.o.v. ministeries BZK en VWS). Voor de wooneenheden gelden de richtlijnen voor levensloopgeschikt zoals beschreven in bijlage 2 van de huisvestingsverordening.

- Zorggeschikte woningen: (geclusterde) woningen, waar intensieve zorgverlening mogelijk is. De woningen zijn toegankelijk en hebben voorzieningen waardoor verpleegzorg geboden kan worden. Hiervoor gelden de richtlijnen voor rolstoelgeschikte woonruimte als omschreven in bijlage 2 van de huisvestingsverordening.

- Rolstoelgeschikte woonruimte: woonruimte die geschikt is voor een bewoner die is aangewezen op een rolstoel, als bedoeld in bijlage 2 van de huisvestingsverordening.

3. Evenwichtige verdeling van aandachtsgroepen over de gemeenten in de regio, op basis van inwoneraantal

Onderstaande tabel bevat de 'urgente' aandachtsgroepen en taakstelling. In de rechterkolom staat het aantal mensen dat elke gemeenten moet huisvesten van deze totale groep, op basis van verdeling naar inwoneraantal. Zie legenda eronder voor duiding aandachtsgroepen.

Gemeenten	**Aantal inwoners per 1-1-2023**			aandachtsgroepen							**Totaal per gemeente**
Berg & Dal	34.951										**110**
Mook & Middelaar	7.989										**25**
Heumen	17.175										**55**
Wijchen	41.344										**130**
Nijmegen	179.100										**565**
Beuningen	26.235										**85**
Druten	19.178										**60**
Overbetuwe	48.266										**150**
Lingewaard	46.963										**150**
Renkum	31.358										**100**
Arnhem	163.888										**510**
Rheden	43.435										**135**
Rozendaal	1.756										**5**
Westervoort	14.944										**4**
Duiven	24.946										**80**
Zevenaar	44.645										**140**
Doesburg	11.036										**35**
Totaal (aandachtsgroep)	**757.209**	**65**	**2**	**380**	**385**	**305**	**50**	**635**	**527**	**36**	

De verdeling per gemeente vraagt nadere uitwerking binnen de gestelde randtotalen.

Legenda (tot 2030, cijfers per jaar) [1]	
	Benodigde woningen uitstroom (39) én extra vraag geclusterd wonen (26) voor bewoners met verstandelijke beperking
	Extra vraag geclusterde woningen voor bewoners met lichamelijke beperking
	Uitstroom beschermd wonen[2]
	Uitstroom Jeugdhulp met verblijf (vanaf 18 jaar)
	Uitstroom Maatschappelijke Opvang [3]
	Uitstroom Vrouwenopvang [4]
	Benodigde woningen statushouders (op basis van taakstelling 2022)
	Aantal sociaal & medisch urgenten (geplaatst in 2022)
	Aantal mantelzorg urgenten (geplaatst in 2022)

1. Voor definities en bronvermelding, zie Begrippenbepaling aandachtsgroepen en ouderen (gmr.nl)
2. De exacte cijfers uitstroom klinische geestelijke gezondheidszorg zijn niet voor handen. Deze mensen worden meegenomen met uitstroom BW.
3. De exacte cijfers uitstroom detentie- en forensische zorg is niet voorhanden. Deze mensen worden meegenomen met uitstroom maatschappelijke opvang.
4. De exacte cijfers van uitstappende sekswerkers zijn niet voorhanden. Deze mensen worden meegenomen met uitstroom vrouwenopvang.

Toewijzing

De verdeling (welke aandachtsgroepen in welke gemeenten) kan binnen de regio plaatsvinden doormiddel van de voorgestelde regionale bemiddelingstafel. Zie afspraak 17 van het afsprakenkader op pagina 6.

Sociaal-, medisch- en mantelzorg urgenten worden niet verdeeld via de regionale bemiddelingstafel (zie blauw kader in tabel). Zij kunnen na toekenning van de urgentie door de Regionale Urgentie Commissie zelf op woonruimte reageren middels het Entree systeem.

Statement Groene Metropoolregio ter ondersteuning standpunt Woonkr8 met betrekking tot huurbevriezing

Ondersteuning Woonkr8 –

Huurbevriezing maakt de Woondeal 2.0 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen onuitvoerbaar

Op 17 april maakte Woonkr8, de samenwerkende corporaties in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, bekend dat het kabinet een onverantwoord besluit heeft genomen, door de huren van corporatiewoningen voor de komende twee jaar te bevriezen. Dit heeft namelijk enorme gevolgen heeft voor de investeringscapaciteit van corporaties om nieuwe woningen te bouwen.

De GMR Arnhem Nijmegen maakt zich net als Woonkr8 en andere partijen in het veld zoals bouwers, grote zorgen over de consequenties van deze keuze. We werken al sinds 2020 goed samen in de regio, middels de Woondeal. Onlangs hebben wij de Woondeal voorbereid, met daarin het voornemen om 45.000 woningen (mogelijk zelfs 50.000) te realiseren t/m 2034, inclusief 30% sociale huur. Dit kabinetsbesluit zet een streep door deze ambities.

De woningmarkt is gebaat bij consistent beleid en langjarige afspraken. De Groene Metropoolregio en Woonkr8 willen nog steeds graag de uitgangspunten van de Nationale Prestatieafspraken en de Woondeal realiseren. Stel het belang van de woningzoekende voorop, en voorkom dat de woningmarkt verder op slot komt te zitten door dit onverantwoorde besluit. Wij roepen daarom op de huurbevriezing te heroverwegen of de investeringscapaciteit van corporaties op een andere manier op peil te houden.

Dit statement wordt tevens per brief aan de minister kenbaar gemaakt.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/299642

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Actualisatie Woondeal 2.0 Arnhem-Nijmegen

Collegedatum: 3 juni 2025

Kernboodschap
In 2023 is in de regio Arnhem-Nijmegen de Woondeal 2.0 ondertekend. Dit is de samenwerkingsagenda voor de woningbouwopgave tussen het Rijk, de provincie Gelderland en de gemeenten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

De Woondeal 2.0 gaat over afspraken tot en met 2030. Deze afspraken blijven van kracht. Aanvullende afspraken in het addendum gaan over het aantal woningen van 2031 tot en met 2034. Maar ook over de randvoorwaarden (zoals capaciteit, netcongestie, stikstof, groen-blauwe ambities en mobiliteit) die nodig zijn om hier invulling aan te geven.
Op regionaal niveau wordt via het addendum afgesproken dat Rijk, provincie en gemeenten zich inspannen om van 2031 tot en met 2034 ruim 17.800 woningen te realiseren, waarvan minimaal 67% betaalbaar, inclusief minimaal 30% sociale huurwoningen.
Gemeente Druten zet de lijn door die in Woondeal 2.0 is ingezet; zo'n 100 woningen per jaar, voor de periode 2031-2034. De opgave in het addendum van 400 woningen in 2031-2034 is dus aanvullend op de opgave van 910 woningen voor 2022-2030.

De woondealafspraken dragen bij aan de ambitie om een gemeente te zijn waar woningen betaalbaar zijn en blijven en waar we gevarieerd bouwen voor onze doelgroepen.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
28-11-2024	Informatienota Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (Z/24/259514)
25-4-2024	Vaststellen Druten 2040, de toekomstvisie (Z/24/235527)
25-1-2024	Vaststellen Woonvisie 2023-2027 (Z/23/133495)
26-1-2023	Vaststellen Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen (Z/22/098660)

Toelichting
Op 8 maart 2023 is de Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen (verder Woondeal 2.0) ondertekend. Dit is de samenwerkingsagenda voor de woningbouwopgave tussen het Rijk, de provincie Gelderland en de gemeenten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
De samenwerking vanuit de Woondeal levert resultaat op. Er is al zo'n €500 miljoen aan rijksmiddelen geïnvesteerd in deze regio voor realisatie van woningen en bijbehorende randvoorwaarden. Diverse project- en gebiedsontwikkelingen zijn gestart, verder ontwikkeld en woningen zijn gerealiseerd. Dankzij de samenwerking en de verschillende

vormen van ondersteuning ligt de realisatie van het afgesproken aantal woningen op schema.

In het regeerprogramma heeft het Rijk opgenomen om in 2025 de woondealafspraken in het hele land te actualiseren. Voor de regio Arnhem-Nijmegen gaat het dan met name om afspraken voor de periode 2031 tot en met 2034. Deze aanvullende afspraken staan in het addendum in bijlage 1.

Actualisatie afspraken
De huidige Woondeal 2.0 (bijlage 2) gaat over afspraken tot en met 2030. Deze afspraken blijven van kracht. Aanvullende afspraken in het addendum gaan over het aantal woningen van 2031 tot en met 2034 en over de randvoorwaarden die nodig zijn om hier invulling aan te geven. Op regionaal niveau wordt via het addendum afgesproken dat Rijk, provincie en gemeenten zich inspannen om van 2031 tot en met 2034 ruim 17.800 woningen te realiseren, waarvan minimaal 67% betaalbaar, inclusief minimaal 30% sociale huurwoningen.

Er is geactualiseerd welke inzet nodig is op de verschillende randvoorwaarden voor realisatie van woningen binnen de kaders van de verstedelijkingsstrategie. Het gaat dan om investeringen in bereikbaarheid, onrendabele toppen, oplossingen voor netcongestie, ambtelijke capaciteit, stikstofruimte en groene uitloopgebieden.

In het addendum wordt verwezen naar het Regionale afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen (bijlage 3). Dit is in het najaar van 2024 vastgesteld in alle colleges van de 17 regiogemeenten. Het beschrijft de regionale opgave voor een brede groep mensen, die een speciale woonvorm/woning nodig hebben of een vorm van zorg of begeleiding. Inmiddels is er een start gemaakt met de uitvoering van dit Regionale afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen.
De gemeente Druten heeft daarnaast ook een lokale woonzorgvisie opgesteld, welke binnenkort ter besluitvorming voorligt aan de raad.

Woningbouwopgave Druten na 2030
Voor de periode 2031 tot en met 2034 zet de gemeente Druten in het addendum de lijn door die met de huidige Woondeal 2.0 is ingezet; zo'n 100 woningen per jaar. Dit past binnen de Toekomstvisie Druten2040, waarin ingezet wordt op behoud van het dorpse karakter en trendmatig doorgroeien richting 2040.
In de nog vast te stellen Omgevingsvisie is deze groeiambitie en de bijbehorende woningbouwopgave vastgelegd en wordt deze verder geconcretiseerd.
In de 400 woningen voor de periode 2031-2034 zit overigens ook een deel van de woningen die in Deest-Zuid voorzien zijn na 2030. Er zijn dus niet allemaal nieuwe plannen nodig om deze nieuwe opgave in te kunnen vullen.

Afspraken binnen kaders gemeenteraad
De raad heeft een kaderstellende rol via de toekomstvisie, omgevingsvisie en het woon(zorg)beleid op de woonopgaven. Woondeals zijn een vorm van afspraken tussen de (dagelijks) besturen van overheden. De afspraken in het addendum over de opgave en aantallen voor de periode 2031-2034 passen binnen de hierboven genoemde kaders.

Afspraken in lijn met verstedelijkingsstrategie
De inhoudelijke randvoorwaarden in het addendum zijn in lijn met het de Verstedelijkingsstrategie en het ontwikkelperspectief 'Meer landschap meer stad' van het NOVEX gebied Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. Het gaat dan om investeringen in bereikbaarheid, voldoende stikstofruimte en meer landschap door groene

uitloopgebieden. Het is van belang dat deze randvoorwaarden door alle partijen worden onderkend om perspectief te houden op voldoende inzet hierop.

Inzet van alle partijen nodig
De inzet van alle overheden blijft cruciaal om de woningbouwopgave in te vullen. De vraag naar woonruimte en het tekort aan woningen blijven structureel hoog in deze regio. Omdat woningbouwprojecten vaak een lange aanlooptijd kennen, is het van groot belang om nu al afspraken te maken voor de periode na 2030.

De samenwerking binnen de woondeal levert veel op, maar biedt geen garantie dat alle randvoorwaarden worden ingevuld. Sterker nog, de invulling van randvoorwaarden blijft achter. Wat nodig is, wordt benoemd in het addendum. Het is van belang dat alle partijen dit addendum onderschrijven, om zicht te houden op meer investeringen in bereikbaarheid, onrendabele toppen, oplossingen voor netcongestie, ambtelijke capaciteit, stikstofruimte en in groene uitloopgebieden.

De recente voorjaarsnota van het Rijk heeft de randvoorwaarde rond onrendabele toppen verder onder druk gezet. Behandeling van de voorjaarsnota in de Tweede Kamer vindt naar verwachting in juni plaats. Een huurbevriezing voor 2025 en 2026 schaadt de investeringscapaciteit van woningcorporaties aanzienlijk. Hiermee komt de realisatie van een groot deel van de woningbouwopgave serieus in gevaar. Dit maakt het nog noodzakelijker om samen met de minister concrete afspraken te maken over het waarborgen en versterken van de investeringsmogelijkheden van corporaties. Alleen dan is een verantwoorde actualisatie van de woondeal mogelijk. Zie daarvoor ook het toegevoegde Statement Groene Metropoolregio ter ondersteuning van het standpunt van Woonkr8 met betrekking tot huurbevriezing (bijlage 4).

Gevolgen
De woondealafspraken dragen bij aan de ambitie om een gemeente te zijn waar woningen betaalbaar blijven en waar we gevarieerd bouwen voor onze doelgroepen.

Communicatie
Vanuit de GMR wordt na ondertekening o.a. een persbericht verstuurd.

Uitvoering of Vervolgstappen
Op 16 juni 2025 wordt het addendum voor akkoord voorgelegd tijdens het bestuurlijk overleg tussen het Rijk, provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Bijlagen
1. Geactualiseerde afspraken over woningbouwaantallen, betaalbaarheid en randvoorwaarden (Addendum Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen), met bijlage:
   1a. Planning aantal woningen en betaalbaarheid per jaar Druten en GMR
2. Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen (2023)
3. Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtgroepen
4. Statement GMR Woonkr8 huurbevriezing

Gemeente Druten

College BenW publicatie Druten

Dossiernummer	6926
Extern Zaak ID	Z/25/302440
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 juni 2025
Agendapunt	3.3
Titel	Meerjarenperspectief grondexploitaties Druten 2025 (MPG)
Soort nota	Beslisnota
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)

Aanwezigen

Willy Brink, Boy Janssen, S.W.P.J. Sengers en Gérard Wildt, de

Afwezigen

R.G.C.J. Thoonen

Bijlagen
Beslisnota college - Meerjarenperspectief grondexploitaties Druten 2025 (MPG)

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW publicatie Druten	**3 juni 2025**
College BenW openbaar Druten	3 juni 2025

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. De bouwgrondexploitaties vast te stellen conform het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2025 (MPG) en de notitie “Parameters herziening grondexploitaties “.
2. De beslisnota aan de raad te zenden over de nota MPG 2025.
3. Geheimhouding te leggen op de bijlage “Nota Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2025 (MPG)”.

Besluit (Aangenomen)

het College van B&W besluit:

1. De bouwgrondexploitaties vast te stellen conform het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2025 (MPG) en de notitie “Parameters herziening grondexploitaties “.
2. De beslisnota aan de raad te zenden over de nota MPG 2025.

3. Geheimhouding te leggen op de bijlage “Nota Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2025 (MPG)”.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/302440

Beslisnota voor het college van B&W

Onderwerp: Nota Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) 2025

Collegedatum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
Het college van B&W besluit:

1. De bouwgrondexploitaties vast te stellen conform het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2025 (MPG) en de notitie "Parameters herziening grondexploitaties ".
2. De beslisnota aan de raad te zenden over de nota MPG 2025.
3. Geheimhouding te leggen op de bijlage "Nota Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2025 (MPG)".

Aanleiding
In het document Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2025 vindt u een uitgebreide toelichting van onze grondexploitatieberekeningen. Dit overzicht is onderdeel van de jaarrekening 2024 binnen paragraaf 7 Grondbeleid. We leggen geheimhouding op het document vanwege onderhandelingsgevoelige informatie.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	Niet van toepassing

Gewenst resultaat
Na het vaststellen van de MPG 2025 mogen de grondexploitaties definitief worden verwerkt in de jaarrekening 2024.

Argumenten
1.1 Met het vaststellen van de nota MPG onderbouwen we de jaarrekening 2024 voor wat betreft de grondexploitaties.
Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties wordt jaarlijks vastgesteld en geeft een overzicht van alle lopende grondexploitaties per 31 december 2024.

3.1 Geheimhouding is nodig, omdat in de MPG financiële belangen van de gemeente worden genoemd.

Op grond van artikel 87 Gemeentewet kan het college op grond van een belang, genoemd in artikel 5.1, eerste en tweede lid, van de Wet open overheid, een verplichting tot geheimhouding opleggen ten aanzien van informatie die bij dat orgaan berust.
Op grond van het belang van artikel 5.1, lid 2, sub b WOO is geheimhouding nodig. Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties bevat uitgebreide toelichting op alle gemeentelijke grondexploitaties. De informatie is onderhandelingsgevoelig. Daarmee kan het de financieel economische belangen van de gemeente schaden, mocht dit openbaar worden gebracht.

Tegenargumenten en risico's
Niet van toepassing

Financiële gevolgen
In de MPG worden de grondexploitaties van Druten-Oost en Westerhout-Zuid in 2024 afgesloten. De op de balans opgenomen verliesgevende voorziening van Westerhout-Zuid valt vrij in de jaarrekening 2024. De grondexploitatie van woningbouw Deest-Zuid en de anterieure overeenkomst van Portier zijn verwerkt in de "vertrouwelijke" bijlage MPG.

Communicatie
Niet van toepassing

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing

Uitvoering of Vervolgstappen
We verwerken de bouwgrondexploitaties in de jaarrekening 2024.

Geheimhouding:
Op Het MPG ligt geheimhouding op grond van art. 5.1, lid 2, sub b WOO (oordeel: openbaarmaking weegt niet op tegen de economische of financiële belangen de gemeente Wijchen). De bijlage is niet openbaar op grond van deze titel.

De openbare informatie aangaande de lopende grondexploitaties is opgenomen in paragraaf 7 van de Programmarekening

Gemeente Druten

College BenW publicatie Druten

Dossiernummer	6919
Extern Zaak ID	Z/24/243111
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 juni 2025
Agendapunt	3.4
Titel	Vaststellen wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
Soort nota	Beslisnota
Portefeuillehouder(s) Druten	Thoonen, R. (Ronald)

Aanwezigen

Willy Brink, Boy Janssen, S.W.P.J. Sengers en Gérard Wildt, de

Afwezigen

R.G.C.J. Thoonen

Bijlagen
Beslisnota college - vaststellen wijziging Recreatieschap Nederrijn Lek en Waal
Bijlage 1 - Besluit college en burgemeester vaststellen wijziging GR Recreatieschap Nederrijn Lek en Waal
Bijlage 2 - Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Nederrijn Lek en Waal

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW publicatie Druten	**3 juni 2025**
College BenW openbaar Druten	3 juni 2025

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal te wijzigen, conform bijgevoegde regeling.

de Burgemeester besluit:

1. de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal te wijzigen, conform bijgevoegde regeling.

Gemeente Druten

Besluit (Aangenomen)

het College van B&W besluit:
1. de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal te wijzigen, conform bijgevoegde regeling.

de Burgemeester besluit:

1. de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal te wijzigen, conform bijgevoegde regeling.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/24/243111

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Vaststellen wijziging gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Collegedatum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
Het College van B&W besluit:
1. de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal te wijzigen, conform bijgevoegde regeling.

De burgemeester besluit:
1. de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal te wijzigen, conform bijgevoegde regeling.

Aanleiding
Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd met als doel de democratische legitimatie en kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden te verstevigen. Een aantal wijzigingen is direct in werking getreden. Voor een aantal andere wijzigingen geldt een implementatietermijn van 2 jaar.

Op 22 mei 2025 heeft de raad toestemming verleend voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal (hierna: NLW).
Nu de raad deze toestemming heeft verleend, kunnen uw college en uw burgemeester overgaan tot vaststelling van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling NLW.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
22-05-2025	Verlenen toestemming aan college en burgemeester voor vaststelling van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.
27-06-2024	Op het ontwerp wijzigingsbesluit van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal (NLW) een positieve zienswijze naar voren te brengen.

Gewenst resultaat
De vast te stellen wijzigingsregeling draagt eraan bij dat onze gemeenteraad, samen met de andere raden, regionaal kan sturen op de kaderstelling van taken die regionaal zijn belegd. Met het vaststellen van deze wijzigingsregeling voldoen we bovendien aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

Argumenten

1.1 Pas na verkregen toestemming kan de wijziging van de regeling worden vastgesteld

Op grond van artikel 1, lid 4 en 5 Wgr kunnen uw college en burgemeester pas tot wijziging besluiten, nadat toestemming van de raad is verkregen. Deze toestemming heeft de raad in haar vergadering van 22 mei 2025 gegeven.
Omdat de raad ook zelf deelnemer is aan deze regeling, heeft de raad op 22 mei 2025 ook zelf de wijziging van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld.
Voor een motivering en toelichting op de wijziging verwijzen wij naar de eerdere besluitvorming.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Minimaal 5 van de 8 deelnemers moeten de wijziging van de regeling vaststellen

De regeling wordt alleen gewijzigd indien de raden, colleges en burgemeesters van vijf van de acht deelnemende gemeenten de wijzigingen hebben vastgesteld.

Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Communicatie

N.v.t.

Inwonersparticipatie

N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

Nadat alle deelnemers zijn overgegaan tot vaststelling van de wijziging van de regeling, volgt de bekendmaking hiervan door de in de regeling aangewezen organisatie, te weten gemeente Culemborg, waarmee de gewijzigde regeling in werking treedt.

Geheimhouding:

N.v.t.

Voorstel
Advies

Bijlagen

1. ontwerpregeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
2. geconsolideerde tekst Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal
3. besluit college en burgemeester vaststelling GR Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

BESLUIT

Vaststelling Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester van de gemeente Druten,

ieder voor zover bevoegd,

gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

besluiten:

1. de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, na verkregen toestemming van de raad, te wijzigen conform bijgevoegde regeling.

Aldus besloten in de vergadering van 3 juni 2025,

de secretaris,	de burgmeester,
B.P.P. Janssen	S.W.P.J. Sengers

Aldus besloten op 3 juni 2025,
de burgemeester

S.W.P.J. Sengers

Inhoud

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, ... 2
Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen 2
Artikel 1 Begripsbepalingen 2
Artikel 2 Naam 2
Artikel 3 Taak 2
Artikel 4 Organen 2
Artikel 5 Bevoegdheden 2
Artikel 6 Verordeningen 3
Artikel 7 Ondertekening stukken 3
Hoofdstuk 2 Algemeen Bestuur 3
Artikel 8 Algemeen Bestuur 3
Artikel 9 Samenstelling 3
Artikel 10 Werkwijze 3
Artikel 11 Inlichtingen en verantwoording 4
Artikel 12 Jaarverslag 4
Hoofdstuk 3 Dagelijks Bestuur 4
Artikel 13 Dagelijks Bestuur 4
Artikel 14 Inlichtingen en verantwoording 4
Artikel 15 Werkwijze 5
Hoofdstuk 4 Voorzitter 5
Artikel 16 Voorzitter 5
Hoofdstuk 5 Commissies en deelnemingen 5
Artikel 17 Advies- en bestuurscommissies en deelnemingen 5
Hoofdstuk 6 Personeel 5
Artikel 18 Secretaris 5
Hoofdstuk 7 Financiën 5
Artikel 19 Begroting 5
Artikel 20 Jaarrekening 6
Hoofdstuk 8 Archief en klachten 6
Artikel 21 Archief 6
Artikel 22 Klachten 6
Hoofdstuk 9 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing 6
Artikel 23 Toetreding 6
Artikel 24 Uittreding 7
Artikel 25 Wijziging en opheffing 7
Hoofdstuk 10 Slotbepalingen 7
Artikel 26 Evaluatie 8
Artikel 27 Inwerkingtreding 8
Artikel 28 Citeertitel 8

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal,

De raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en West Maas en Waal;

- Gelezen het voorstel van het Algemeen Bestuur tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling,

- Overwegende dat de Wet gemeenschappelijke regeling per 1 juli 2022 is gewijzigd om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken,

- gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 23 van de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal;

besluiten:

de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. 28 maart 1989, goedgekeurd door gedeputeerde staten d.d. 2 oktober 1989 en sindsdien gewijzigd, te vervangen door de volgende tekst:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

a. regeling: Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal;
b. recreatieschap: het openbaar lichaam, bedoeld in artikel 2 van de regeling;
c. deelnemende gemeente: een aan de regeling deelnemende gemeente;
d. deelnemers: de bestuursorganen raad, college en burgemeester van elke deelnemende gemeente;
e. gebied: het gezamenlijk grondgebied van de deelnemende gemeenten;
f. gedeputeerde staten: Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland;
g. voorzitter: de voorzitter, bedoeld in artikel 16 van de regeling.
h. desintegratiekosten: alle kosten direct dan wel toekomstig te maken dan wel te dragen door het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen, ontstaan als direct gevolg van de vermindering van taakuitvoering;
i. frictiekosten: alle incidentele kosten te maken door het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal die het directe gevolg van de beslissing tot vermindering van taakuitvoering van een deelnemer;

Artikel 2 Naam

1. Er is een openbaar lichaam genaamd: Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.
2. Het recreatieschap is gevestigd te Culemborg.

Artikel 3 Taak

Het recreatieschap heeft tot taak de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van recreatie en het toerisme in het gebied.

Artikel 4 Organen

Het bestuur van het recreatieschap bestaat uit de volgende organen:

a. een algemeen bestuur;
b. een dagelijks bestuur;
c. een voorzitter.

Artikel 5 Bevoegdheden

1. De bestuursorganen oefenen bevoegdheden van de regeling en bestuur uit die zij ter

vervulling van hun taak hebben, voortvloeiend uit:
a. de Gemeentewet;
b. de Wet gemeenschappelijke regelingen;
c. de artikelen 15 en 16 van de Wegenwet, voor wat betreft door het recreatieschap aangelegde c.q. aan te leggen dan wel door een deelnemende gemeente in beheer en onderhoud aan het recreatieschap overgedragen c.q. over te dragen recreatieve fietspaden.
2. Voor zover uit deze regeling niet het tegendeel blijkt, is de verdeling van bevoegdheden tussen het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter gelijk aan die tussen de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester zoals die is geregeld in de Gemeentewet, onverminderd de mogelijkheid tot overdracht van bevoegdheden overeenkomstig de in de Gemeentewet gegeven regelen.

Artikel 6 Verordeningen

1. Het algemeen bestuur stelt geen door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven verordening vast dan nadat het ontwerp van een zodanige verordening door een zienswijze de instemming heeft verkregen van tenminste vijf van de acht gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. De termijn voor het naar voren brengen van een zienswijze is tien weken.
2. Het algemeen bestuur kan slechts verordeningen als bedoeld in het eerste lid vaststellen tot:
    a. regeling van het gebruik van recreatieve voorzieningen voor zover deze zijn gelegen op het grondgebied van de aan de regeling deelnemende gemeenten; en
    b. heffing van rechten en belastingen op grond van artikel 30, eerste lid, onder a, van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
3. De in het eerste en tweede lid gegeven voorschriften zijn eveneens van toepassing op wijziging en intrekking van de desbetreffende verordeningen.
4. Het algemeen bestuur is bevoegd tot het vestigen van een alleenrecht op basis van de Europese en nationale aanbestedingswetgeving ten behoeve van de uitbesteding van werkzaamheden ter uitvoering van de publieke taken van het natuur- en recreatieschap.

Artikel 7 Ondertekening stukken

Alle stukken die uitgaan van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden door de voorzitter en secretaris ondertekend.

Hoofdstuk 2 Algemeen Bestuur

Artikel 8 Algemeen Bestuur

1. Het algemeen bestuur bestaat één lid per deelnemende gemeente en per gemeente wordt een plaatsvervangend lid aangewezen.
2. De leden en plaatsvervangende leden van het algemeen bestuur worden door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten uit hun midden, de burgemeesters en de wethouders en burgemeesters inbegrepen, aangewezen.

Artikel 9 Samenstelling

1. De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen voor de zittingsperiode van de gemeenteraad.
2. Hij die ter vervulling van een buiten de gewone tijd van aftreden opengevallen plaats tot lid van het algemeen bestuur is aangewezen, treedt af op het tijdstip waarop degene, in wiens plaats hij is aangewezen, zou hebben moeten aftreden.
3. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode over de aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur. Zolang de leden deel uitmaken van de gemeenteraad die hen heeft aangewezen dan wel van het college van burgemeester en wethouders dan wel burgemeester zijn, behouden zij het lidmaatschap totdat in hun opvolging is voorzien.
4. Een lid kan te allen tijde door de gemeenteraad, die hem heeft aangewezen worden ontslagen, dan wel vrijwillig ontslag nemen. Van dit ontslag geeft de gemeenteraad, dan wel het betreffende lid binnen acht dagen kennis aan de voorzitter.
5. De gemeenteraad wijst in zijn eerstvolgende vergadering, nadat zijn plaats door ontslag of anderszins is opengevallen, een nieuw lid aan.

Artikel 10 Werkwijze

1. Het algemeen bestuur vergadert ten minste twee maal per jaar en voorts zo dikwijls de voorzitter zulks nodig oordeelt, dan wel minimaal vijf leden dat schriftelijk, met opgave van

redenen, verlangt.
2. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd noch een besluit worden genomen over het vaststellen, wijzigen of intrekken van belasting- en andere door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven verordeningen en over de begroting, de wijzigingen daarvan en de jaarrekening.
3. Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem. Besluiten worden genomen met gewone meerderheid. Bij het staken van de stemmen, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
4. Het algemeen bestuur legt naast de verplichte besluiten die in de wet of in deze regeling worden genoemd, de besluiten die een aanzienlijk politiek of financieel belang hebben voor de deelnemers ter zienswijze voor aan de gemeenteraden van de deelnemers.
5. Het algemeen bestuur stelt in een participatieverordening vast ten aanzien van welke besluiten ingezetenen van de betrokken gemeenten en andere belanghebbenden bij de taakuitvoering door het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal betrokken worden bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van het beleid op grond van deze regeling en de wijze waarop de participatie plaats vindt. Het algemeen bestuur kan in de verordening bepalen dat een andere procedure dan bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt gevolgd.
6. De raden van de gemeenten kunnen gezamenlijk op voorstel van een van hen een onderzoek instellen naar het gevoerde bestuur en voor dat doeleinde een onderzoekscommissie instellen. De artikelen 155g en 155h van de Gemeentewet zijn van toepassing. Een en ander onverminderd de bevoegdheid van de rekenkamers van gemeentes op grond van artikel 184 Gemeentewet.
7. Het algemeen bestuur maakt uit eigen beweging de vergaderstukken en verslagen van de vergaderingen openbaar, met inachtneming van hoofdstuk 5 van de Wet open overheid.

Artikel 11 Inlichtingen en verantwoording

1. Het algemeen bestuur geeft de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten gevraagd en ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door hem gevoerde en te voeren beleid nodig is en verstrekt de gemeenteraden alle inlichtingen die door een of meer leden van die gemeenteraden worden verlangd.
2. Het bepaalde in het vorige lid is van overeenkomstige toepassing op elk der leden van het algemeen bestuur, voor zover het de gemeenteraad betreft die het desbetreffende lid heeft aangewezen.
3. Het algemeen bestuur regelt in het reglement van orde de wijze waarop aan het bepaalde in het eerste en tweede lid toepassing wordt gegeven.
4. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten regelen op welke wijze verantwoording als bedoeld in artikel 16, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt afgelegd.

Artikel 12 Jaarverslag

1. Het algemeen bestuur brengt jaarlijks voor 1 mei verslag uit van de werkzaamheden van het recreatieschap over het afgelopen kalenderjaar.
2. Dit verslag wordt gezonden aan de deelnemers.

Hoofdstuk 3 Dagelijks Bestuur

Artikel 13 Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden gevormd door en uit de leden van het algemeen bestuur.

Artikel 14 Inlichtingen en verantwoording

1. De leden van het dagelijks bestuur zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde beleid.
2. Zij geven, tezamen dan wel afzonderlijk, ongevraagd aan het algemeen bestuur alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
3. Zij geven, tezamen dan wel afzonderlijk, aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of één of meer leden daarvan hierom verzoekt c.q. verzoeken, alle gevraagde inlichtingen, tenzij het openbaar belang zich daartegen verzet.
4. Op de leden van het dagelijks bestuur zijn de artikelen 46, 47, 49 en 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.
5. Het algemeen bestuur regelt nader de wijze waarop aan de vorige leden van dit artikel toepassing wordt gegeven. De desbetreffende regeling wordt niet vastgesteld dan nadat tenminste vijf van de acht gemeenteraden van de deelnemende gemeenten daarmee heeft

ingestemd.

Artikel 15 Werkwijze

1. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.
2. De artikelen 56, 58 en 59 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Elk lid van het dagelijks bestuur heeft één stem. Besluiten worden genomen met gewone meerderheid. Bij het staken van de stemmen, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
4. Het dagelijks bestuur legt naast de verplichte besluiten die in de wet of in deze regeling worden genoemd, geen besluiten ter zienswijze voor aan de raden van de deelnemers.
5. Het dagelijks bestuur maakt uit eigen beweging de agenda en de besluitenlijsten van vergaderingen openbaar met inachtneming van hoofdstuk 5 van de Wet open overheid.

Hoofdstuk 4 Voorzitter

Artikel 16 Voorzitter

1. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter van het algemeen en het dagelijks bestuur worden door het algemeen bestuur uit zijn midden gekozen.
2. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
3. Artikel 273 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
4. De voorzitter vertegenwoordigt het recreatieschap in en buiten rechte. De voorzitter kan de vertegenwoordiging buiten rechte opdragen aan een door hem daartoe aangewezen gemachtigde. Indien een rechtsgeding wordt gevoerd tussen het recreatieschap en een gemeente, van het bestuur waarvan hij deel uitmaakt, wordt het recreatieschap vertegenwoordigd door de plaatsvervangend voorzitter c.q. door degene die volgens de tweede volzin van dit lid de voorzitter vervangt.
5. De voorzitter legt naast de verplichte besluiten die in de wet of in deze regeling worden genoemd, geen besluiten ter zienswijze voor aan de raden van de deelnemers.

Hoofdstuk 5 Commissies en deelnemingen

Artikel 17 Advies- en bestuurscommissies en deelnemingen

1. Het algemeen bestuur kan een commissie als bedoeld in artikel 24, eerste lid, of artikel 25, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen instellen.
2. Op voorstel van de raden gezamenlijk stelt het algemeen bestuur overeenkomstig artikel 24a van de Wet gemeenschappelijke regelingen een gemeenschappelijke adviescommissie in.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten tot het oprichten van of deelnemen in een besloten of naamloze vennootschap, een stichting, een vereniging, coöperatie of een onderlinge waarborgmaatschappij, onverminderd het bepaalde in artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Hoofdstuk 6 Personeel

Artikel 18 Secretaris

1. De secretaris is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter behulpzaam bij de uitvoering van hun taken.
2. De secretaris wordt door het algemeen bestuur benoemd, geschorst en ontslagen. Voor de benoeming van de secretaris dient het dagelijks bestuur een aanbeveling in van zo mogelijk twee personen.
3. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur een instructie vast voor de secretaris.

Hoofdstuk 7 Financiën

Artikel 19 Begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt vóór uiterlijk 1 december een Kaderbrief aan de raden. Deze Kaderbrief bevat de financiële en beleidsmatige kaders voor het jaar volgend op het komende jaar.
2. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De ontwerpbegroting wordt door de deelnemers voor een ieder ter inzage gelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld. Hiervan

wordt openbaar kennis gegeven.
3. De gemeenteraden kunnen binnen 12 weken na toezending van de ontwerpbegroting door het dagelijks bestuur, een zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijzen, voorzien van zijn reactie, toe aan de ontwerpbegroting zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
4. Het dagelijks bestuur stelt de raden voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
5. Het dagelijks bestuur biedt de ontwerpbegroting, met alle bijbehorende bescheiden en de zienswijzen van de raden van de deelnemers, jaarlijks vóór 15 juli ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan.
6. Het algemeen bestuur onderzoekt de begroting en stelt haar vóór 15 september vast.
7. In de begroting wordt het door elk van de deelnemers over het desbetreffende jaar verschuldigde bedrag opgenomen.
8. Terstond na de vaststelling van de begroting zendt het algemeen bestuur de begroting aan de gemeenteraden, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
9. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september aan gedeputeerde staten.
10. Bij wijzigingen van de begroting wordt de procedure voor vaststelling van de begroting gevolgd.
11. De gezamenlijke deelnemers en het bestuur kunnen ten behoeve van de praktijk afspraken maken over andere termijnen. Deze afspraken worden vastgelegd in een informatieprotocol, vast te stellen door de deelnemers en het bestuur.

Artikel 20 Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur zorgt voor de toezending van de voorlopige jaarrekening vergezeld van een behoorlijke toelichting aan de gemeenteraden en wel vóór 15 april van het jaar volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.
2. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft vóór 15 juli vast.
3. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.
4. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli aan de raden en gedeputeerde staten.

Hoofdstuk 8 Archief en klachten

Artikel 21 Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, overeenkomstig een door het algemeen bestuur vast te stellen archiefregeling, die aan gedeputeerde staten moet worden medegedeeld.
2. De zorg voor de archiefbescheiden die ontstaan uit hoofde van de door de deelnemende organen gemandateerde taken berust bij deze organen.
3. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden is aangewezen de archiefbewaarplaats van het Regionaal Archief Rivierenland.
4. Nadat de in het derde lid bedoelde archiefbescheiden zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, worden deze beheerd door de archivaris van het Regionaal Archief Rivierenland.
5. De directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
6. Bij opheffing van het openbaar lichaam worden alle onder beheer van de directeur staande archiefbescheiden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
7. De archivaris van het Regionaal Archief Rivierenland is belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Artikel 22 Klachten

Het Algemeen Bestuur stelt een klachtenregeling voor zowel de interne als de externe klachtenbehandeling vast.

Hoofdstuk 9 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 23 Toetreding

1. Toetreding van een andere gemeente tot deze regeling kan geschieden bij een besluit van de gemeenteraad of een college of een burgemeester van die gemeente, met dien verstande dat

tenminste de gemeenteraden, colleges van burgemeesters en burgemeester van vijf van de acht de deelnemende gemeenten daarin bewilligen.
2. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding.

Artikel 24 Uittreding

1. Uittreding van een deelnemer van de gemeente kan jaarlijks geschieden per 1 januari van enig kalenderjaar met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste een vol kalenderjaar.
2. Een deelnemer kan uittreden door toezending van de daartoe strekkende besluiten van de bestuursorganen van die gemeente aan het algemeen bestuur van het openbaar lichaam. Het algemeen bestuur zendt het voornemen onverwijld door aan de overige deelnemers.
3. Het algemeen bestuur stelt een voorstel op voor de financiële, personele en overige gevolgen van de voorgenomen uittreding voor het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal. De deelnemer die voornemens is uit te treden neemt op basis van het voorstel, bedoeld in het vierde lid, een definitief besluit, onverminderd het bepaalde in artikel 1, tweede en derde lid, van de wet. De kosten voor het maken van het voorstel komen voor rekening van de deelnemer die voornemens is uit te treden.
4. Ten behoeve van het voorstel voor de financiële, personele en overige gevolgen, bedoeld in het vorige lid schrijven wordt een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke registeraccountant opdracht verleend een de genoemde gevolgen in kaart te brengen. De opdracht wordt verstrekt door het dagelijks bestuur. Voorafgaand aan de opdrachtverstrekking wordt de uitredende deelnemer in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de opdracht.
5. Het voorstel bedoeld in het vierde lid wordt definitief vastgesteld door het algemeen bestuur nadat de uittredende deelnemer in de gelegenheid is gesteld een zienswijze te geven. Voor de zienswijze geldt een termijn van acht weken voor vaststelling. Alsdan zijn de daarin voor de uittredende deelnemer omschreven financiële verplichtingen bindend. Het definitieve voorstel wordt vastgesteld uiterlijk acht kalendermaanden nadat de deelnemer zijn voornemen tot uittreding overeenkomstig het vorige lid bekend heeft gemaakt.
6. Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, de uittredende deelnemer en de blijvende deelnemers spannen zich gezamenlijk in om frictiekosten en desintegratiekosten zo laag mogelijk te houden.
7. Het voorstel, bedoeld in het vierde en zesde lid, vermeldt de verdeling van desintegratiekosten en frictiekosten. Financieel uitgangspunt voor de bepaling van kosten en prijzen vormt de meest recente vastgestelde jaarrekening op dat moment. Bij de verdeling komen in ieder geval, maar niet uitsluitend, de volgende aspecten aan de orde:
    a. overname door deelnemers van geactiveerde goederen dan wel vergoeding wegens niet overnemen;
    b. overname van contractuele verplichtingen jegens leveranciers, dan wel vergoeding wegens niet overname;
    c. overname door deelnemers van personeelsleden, dan wel vergoeding wegens niet overname;
    d. eventuele nadelige financiële consequenties ten gevolge van de liquidatie;
    e. eventuele fiscale consequenties in verband met omzetbelasting en/of vennootschapsbelasting.
8. Nadat het voorstel overeenkomstig het zesde lid is vastgesteld is de uittredende deelnemer gehouden om binnen zes maanden de daarin voor de uittredende deelnemer omschreven financiële verplichtingen aan het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal te voldoen. Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal stelt de uittredende deelnemer desgewenst in de gelegenheid door de overname van personeel, materieel, activa, passiva de hoogte van de desintegratiekosten te verminderen.
9. De gevolgen van de uittreding worden, op basis van het definitieve voorstel, bedoeld in het zesde lid, bij gelijkluidend besluit vastgesteld door de deelnemende bestuursorganen.

Artikel 25 Wijziging en opheffing

1. De regeling kan slechts worden gewijzigd of opgeheven als tenminste alle deelnemers van vijf van de acht van het aantal deelnemende gemeenten daartoe besluiten.
2. Ingeval van opheffing van de regeling stelt het algemeen bestuur een liquidatieplan vast.
3. Vereffening van het vermogen bij liquidatie geschiedt door omslag over de deelnemende gemeenten naar het inwoneraantal.

Hoofdstuk 10 Slotbepalingen

Artikel 26 Evaluatie

Deze regeling wordt op verzoek van minimaal twee deelnemers geëvalueerd. Het algemeen bestuur beslist over de evaluatiecriteria en legt deze ter zienswijze voor aan de raden van de deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur besluit over de inhoud, het proces en de werkwijze van een evaluatie.

Artikel 27 Inwerkingtreding

1. Deze regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking door de gemeente Culemborg in haar Gemeenteblad.
2. Het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal zorgt voor opneming van de gegevens in het landelijk register als bedoeld in artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
3. Uitvoeringsregelingen die zijn genomen op grond van de gemeenschappelijke regeling voor het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 15 juni 1999 blijven van kracht totdat zij zijn ingetrokken c.q. door andere krachtens deze regeling zijn vervangen.

Artikel 28 Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als "Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal".

Gemeente Druten

College BenW publicatie Druten

Dossiernummer	6918
Extern Zaak ID	Z/25/299071
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 juni 2025
Agendapunt	4.1
Titel	1e Bestuursrapportage WDW 2025
Soort nota	Informatienota
Portefeuillehouder(s) Druten	Sengers, S.W.P.J. (Sigrid)

Aanwezigen

Willy Brink, Boy Janssen, S.W.P.J. Sengers en Gérard Wildt, de

Afwezigen

R.G.C.J. Thoonen

Bijlagen
Beslisnota college - 1e Bestuursrapportage WDW 2025
Informatienota raad - 1e Bestuursrapportage WDW 2025
Bijlage - 1e Bestuursrapportage WDW 2025

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW publicatie Druten	**3 juni 2025**
College BenW openbaar Druten	3 juni 2025

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. De 1e Bestuursrapportage WDW 2025 voor kennisgeving aan te nemen.
2. De informatienota met een samenvatting van de 1e Bestuursrapportage WDW 2025 voor kennisgeving aan te nemen.
3. De informatienota te zenden aan de gemeenteraad.

Besluit (Aangenomen)

Gemeente Druten

het College van B&W besluit:

1. De 1e Bestuursrapportage WDW 2025 voor kennisgeving aan te nemen.
2. De informatienota met een samenvatting van de 1e Bestuursrapportage WDW 2025 voor kennisgeving aan te nemen.
3. De informatienota te zenden aan de gemeenteraad.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/299071

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: 1e Bestuursrapportage WDW 2025

Collegedatum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
het College van B&W besluit:

1. De 1e Bestuursrapportage WDW 2025 voor kennisgeving aan te nemen.
2. De informatienota met een samenvatting van de 1e Bestuursrapportage WDW 2025 voor kennisgeving aan te nemen.
3. De informatienota te zenden aan de gemeenteraad.

Aanleiding
Op 26 mei jl. is de 1e Bestuursrapportage WDW 2025 door het bestuur van de WDW vastgesteld. Volgens de financiële verordening wordt hiervan een samenvatting verzonden aan de beide gemeenteraden.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	Begroting WDW 2025

Gewenst resultaat
Informatienota zenden aan de gemeenteraad.

Argumenten
Kortheidshalve wordt verwezen naar de bijgevoegde stukken.

Tegenargumenten en risico's
Niet van toepassing.

Financiële gevolgen
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Niet van toepassing.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/299071

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: 1e Bestuursrapportage WDW 2025

Collegedatum: 3 juni 2025

Kernboodschap
Voor 2025 verwacht de WDW met de kennis van nu een voordeel van € 50k als gevolg van rentevergoeding op de middelen in de schatkist.
Daarnaast is de verwachting dat er meer projecturen kunnen worden gerealiseerd op de bestaande projecten waarvoor de WDW twee projectleiders heeft toegevoegd. Dat geeft per saldo geen uitzetting van de begroting.
In totaal muteert de WDW begroting daarmee met € 50k voordelig.
Volgens globale berekeningen levert het Principeakkoord CAO SGO een voordeel op van € 1,2mln voor 2025. Zodra de CAO SGO definitief is vastgesteld volgt daaruit nog een begrotingswijziging.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
	Begroting 2025 WDW

Toelichting

Volgens de door het bestuur vastgestelde rapportagecyclus van Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) wordt twee keer per jaar een Bestuursrapportage verstrekt. Deze rapportage is 26 mei jl. door het bestuur van de WDW vastgesteld. Het college heeft kennis genomen van de bestuursrapportage. In deze informatienota wordt hiervan een samenvatting gegeven.

Het grootste gedeelte van de bij de WDW ingebrachte budgetten bestaat uit het personeelsbudget. Van de totale begroting is 83% benodigd voor personele kosten. Daarom wordt uitvoeriger ingegaan op dit budget.

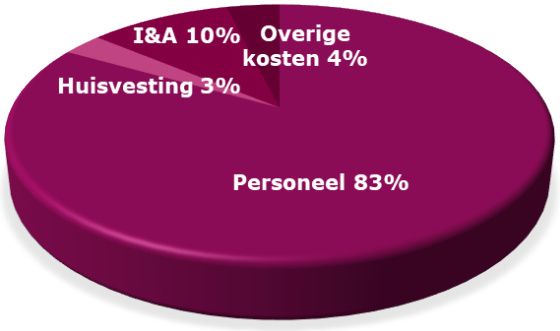

Verder wordt ingegaan op het Informatisering & Automatiseringsbudget (I&A). Daarmee wordt gerapporteerd over de belangrijkste onderdelen. Alleen substantiële afwijkingen zijn meegenomen.

Overige kosten bestaan voornamelijk uit voertuigen/tractiemiddelen, materieel van de buitendienst en de beide gemeentewerven. De huisvestingskosten bestaan uit de huur van de panden en de exploitatie daarvan.

De bestuursrapportage in het kort

Personeelskosten (bedrijfsvoeringbudget)
Het ingebrachte personeelsbudget wordt gebruikt ter afdekking van de kosten voor medewerkers die in dienst zijn van de WDW en voor de aanvullende, benodigde inhuur. Vacatures zijn niet altijd eenvoudig in te vullen en daarnaast is sprake van langdurige ziekte. In deze gevallen wordt gekozen om externe medewerkers in te huren, zodat de dienstverlening op peil blijft.

In het hiernavolgende overzicht is de invulling van de personeelsbegroting over de eerste vier maanden inzichtelijk gemaakt.

Samenvatting bedrijfsvoeringbudget WDW (Bedragen x 1.000)		**Peildatum 1-5-2025**
Totaal FTE begroot	454	
Totaal FTE ingevuld	438	
Percentage FTE ingevuld	96%	
Totaal personeelskosten begroot	€ 38.673	
Totaal personeelskosten prognose	€ 32.152	
Percentage benut budget	83%	
Beschikbare vacatureruimte		€ 6.522
Inhuurverplichtingen vanuit bedrijfsvoeringbudget		€ 3.844
Saldo bedrijfsvoeringbudget		**€ 2.674**

Per 1 mei is circa € 2.674k beschikbaar voor invulling van vacatures en nieuwe inhuurcontracten voor de resterende 8 maanden van 2025. Dit is in lijn met de 1e bestuursrapportage van vorig jaar.

In de begroting 2025 is rekening gehouden met een indexering van 5,3%.
In het principeakkoord CAO SGO ligt deze indexering lager, namelijk 2% per 1 april 2025 en 1,85% per 1 oktober 2025. Bij het doorrekenen van de prognose is – vooruitlopend op vaststelling van de nieuwe CAO SGO – rekening gehouden met deze lagere indexering. De begroting 2025 wordt gewijzigd na vaststelling van de definitieve CAO SGO, en levert dan – bij ongewijzigde vaststelling van het principeakkoord – op basis van een eerste globale berekening een voordeel op van circa €1,2mln.

Opleidingsbudget
Van het totale budget voor opleidingen is een gedeelte op organisatieniveau begroot en een gedeelte is toegewezen aan de domeinen. Vorig jaar is een gedeelte van het organisatiebudget voor opleidingen afgesplitst voor de WDW Academie. Binnen de WDW Academie wordt verwacht dat een bedrag van € 65k nodig is voor het organiseren van opleidingen en is € 36k bestemd voor licentiekosten.

Bedragen x € 1.000	**Begroot**	**Werkelijke kosten**	**Restant**	**% Restant**
Organisatie	123	63	60	49%
WDW Academie	101	50	51	50%
Domeinen	301	91	210	70%
Totaal	**525**	**204**	**321**	**61%**

Van het totale budget van € 525k is nog 61% aan ruimte beschikbaar voor de resterende drie kwartalen. Dat is in lijn met vorig jaar na afloop van het eerste kwartaal.
Op dit moment is de verwachting dat dit budget volledig wordt benut in 2025.

Overige kosten
De overtollige middelen van de WDW worden volgens de Wet Fido gestald in de Rijksschatkist. Dit gebeurt op een aparte rekening-courant die de WDW heeft bij het agentschap van het ministerie van Financiën.
Door de stijging van de rente op de geld- en kapitaalmarkt, ontvangt de WDW een rentevergoeding op de middelen in de schatkist. In de begroting 2025 is uitgegaan van een structurele rentebate van € 100k. Op basis van de gerealiseerde rentebaten in 2024, wordt voor 2025 een incidenteel extra voordeel van € 50k verwacht.

Projecturen
Binnen de begroting van de WDW wordt structureel rekening gehouden met een doorbelasting (€ 550k) van projecturen van de vaste formatie aan de gemeentelijke investerings- en bouwgrondprojecten. Een adequate registratie van de projecturen en bijbehorende sturing hierop zorgt ervoor dat de WDW meer in control is op de doorbelasting. Daardoor kan naar verwachting € 150k extra aan projecturen worden doorbelast. Hiermee is rekening gehouden in de projectbegrotingen van de gemeenten en binnen de WDW zijn daarvoor twee projectleiders toegevoegd aan de formatie.
Gelet op het toenemend aantal grote projecten en de huidige inhuur op deze projecten wordt bezien of het wenselijk is de formatie verder uit te breiden. Daardoor is minder inhuur nodig en blijft de opgedane kennis behouden binnen de WDW.

Ruimtelijk beheer
In het bedrijfsvoeringbudget zijn de personeelskosten van de teams van Ruimtelijk Beheer – die buiten de verdeelsleutel vallen – niet meegenomen. Dit budget wordt afzonderlijk gemonitord en daarover wordt via de reguliere weg gerapporteerd.

Omdat vorig jaar het budget voor het onderhoud van de buitenruimte/wijkbeheer bij ruimtelijk beheer is overschreden wordt hier eenmalig op ingegaan.
De overschrijding van vorig jaar werd enerzijds veroorzaakt doordat het een groeizamer jaar was dan voorgaande jaren en anderzijds door de afname van de inzet van SW-medewerkers via het WerkBedrijf. Om het afgesproken kwaliteitsniveau van onderhoud te kunnen halen heeft dat geleid tot hogere inhuurkosten.

Hiernavolgend is de stand van het budget over de eerste vier maanden weergegeven per gemeente.

Ruimtelijk beheer 2025 (Bedragen x 1.000)	**Druten**		**Wijchen**	
Totaal personeelskosten begroot	€ 947		€ 1.707	
Totaal personeelskosten prognose	€ 707	-/-	€ 1.322	-/-
Beschikbare ruimte voor inzet bij wijkbeheer	*€ 240*		*€ 385*	
Budget wijkbeheer	€ 634	+	€ 1.155	+
Totaal beschikbaar voor wijkbeheer	€ 874		€ 1.540	
Inhuur wijkbeheer	€ 252		€ 406	
Ratio restant budget wijkbeheer	71%		74%	
Saldo budget Ruimtelijk beheer	**€ 622**		**€ 1.134**	

Na afloop van de eerste vier maanden in 2025 is de verwachting binnen budget te blijven. Echter, de meest groeizame periode komt er nog aan. Het budget wordt actief gemonitord en – als er aanleiding toe is – wordt er via de reguliere weg over gerapporteerd.

Ziekteverzuim
Het verzuimpercentage in het eerste kwartaal is gemiddeld 7,72%. In dezelfde periode vorig jaar was dit 6,17% (Q1 2024). Een stijging van 1,55%.
We zien WDW-breed een stijging van het ziekteverzuim ten opzichte van vorige jaren (2024: 5,75%; 2023: 5,26%; 2022: 6,19%; 2021: 6,50%). Hoewel in de winterperiode het ziekteverzuim meestal hoger ligt, is er in het eerste kwartaal van 2025 een afwijkende stijging te zien ten opzichte van voorgaande jaren.

Het grootste deel van het ziekteverzuim vinden we terug in de categorie (middel)lang ziekteverzuim. Het (middel)lange verzuim is goed inzichtelijk en er is adequate begeleiding. Het extra lange ziekteverzuim is afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

In hiernavolgend overzicht is dit voor Q1 2025 schematisch weergegeven.

Kort (1 t/m 7 dagen)	0,99%
Middellang (8 t/m 42 dagen)	1,31%
Lang (42 dagen t/m 365 dagen)	4,57%
Extra lang (366 dagen of langer)	0,85%
Ziekteverzuimpercentage Q1	7,72%

Voor wat betreft het kort- en middellang verzuim is de griepepidemie hoogstwaarschijnlijk de veroorzaker. Het verzuim steeg landelijk door de griepepidemie zoals afgekondigd door het RIVM. Er is nog een verdere analyse nodig om de cijfers goed te interpreteren.

Gevolgen
Op basis van de huidige inzichten komt het verwachte voordeel voor 2025 uit op € 50k. Dit zorgt voor een aanpassing in de WDW-begroting en een verlaging van de gemeentelijke bijdragen.
Daarnaast stellen we een technische begrotingswijziging voor binnen de WDW voor uitbreiding van de formatie voor projectleiders en de doorbelasting van projecturen. Dat leidt dan ook niet tot een aanpassing van de gemeentelijke begrotingen en bijdragen.
In de tabel hieronder staan alle afwijkingen weergegeven.

Onderwerp (x € 1.000)	**Afwijking**
Binnen verdeelsleutel	
Bedrijfsvoeringbudget	0
Rente op middelen schatkist	50
Uitbreiding formatie projectleiders	-150
Doorbelasting projecturen	150
Totaal mutatie WDW-begroting	**50**

Communicatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Niet van toepassing.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

WDW

1e Bestuursrapportage 2025

WERKORGANISATIE
Druten Wijchen

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5
2. Financiële samenvatting 6
3. Exploitatie 7
3.1. Overzicht bedrijfsvoeringbudget 7
3.2. Overzicht opleidingsbudget 7
3.3. Doorbelasting projecturen 8
3.4. Informatisering en Automatisering 9
3.5. Huisvesting 9
3.6. Overige kosten 9
3.7. Ruimtelijk beheer buiten de verdeelsleutel 9
3.8. Vluchtelingen, Internationale werknemers en Huisvesting (VIH) 10
4. Personeel & organisatie 11
4.1. Ziekteverzuim 11
4.2. Verlofstand 11
4.3. Principeakkoord CAO SGO 12
5. Toelichting begrotingswijziging 13
Bijlage Begrotingswijziging 2025 e.v. 14

1. Inleiding

Deze Bestuursrapportage geeft een tussenstand weer van de uitputting van de budgetten van de WDW over het eerste kwartaal van 2025, met een doorkijk naar de jaareindeverwachting. Grofweg zijn deze budgetten te verdelen, zoals in het hierna weergegeven diagram.

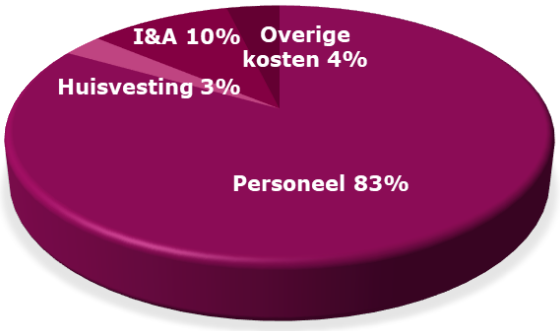

Het personeelsbudget is het grootste door beide gemeenten ingebrachte budget. We monitoren de loonkosten en inhuur in samenhang, waarbij we de inhuur uitsplitsen in vervanging vanwege langdurige ziekte en overige inhuur.

Naast de personele budgetten is ook het Informatisering & Automatiseringsbudget (I&A) een omvangrijk onderdeel binnen de WDW. Ongeveer de helft van dit budget heeft betrekking op een bijdrage aan iRvN voor de automatisering (A-kant). De informatisering (I-kant) organiseert de WDW zelf.

Overige kosten bestaan uit voertuigen/tractiemiddelen, materieel van de buitendienst en de beide gemeentewerven. De huisvestingskosten bestaan uit de huur van de panden en de exploitatie daarvan.

In de bijlage is de begrotingswijzing opgenomen voor 2025 e.v. naar aanleiding van genomen besluiten om aanvullende budgetten beschikbaar te stellen. Met deze begrotingswijziging worden de budgetten geactualiseerd. Daar is een formeel besluit van het bestuur voor nodig. Om die reden wordt een apart beslispunt meegenomen bij deze Bestuursrapportage.

2. Financiële samenvatting

Op basis van de huidige inzichten komt het verwachte voordeel voor 2025 uit op € 50k. Dit zorgt voor een aanpassing in de WDW-begroting.
In de tabel hieronder staan alle afwijkingen weergegeven.

Onderwerp (x € 1.000)	**Afwijking**
Binnen verdeelsleutel	
Bedrijfsvoeringbudget	0
Rente op middelen schatkist	50
Uitbreiding formatie projectleiders	-150
Doorbelasting projecturen	150
Totaal mutatie WDW-begroting	**50**

Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de huidige stand van het bedrijfsvoeringbudget, gebaseerd op de huidige bezetting en de inhuurverplichtingen voor 2025. Op dit moment is er een beschikbaar saldo van € 2.674k. Dit bedrag kan in de rest van 2025 worden ingezet voor de inhuur van medewerkers en het invullen van openstaande vacatures.

Naar verwachting wordt in juni de CAO SGO met een looptijd van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027 vastgesteld. In de begroting 2025 is uitgegaan van een indexering van 5,3%; in het principeakkoord van de CAO SGO stijgen de lonen met 2% vanaf april 2025 en 1,85% vanaf oktober 2025. Indien de nieuwe CAO SGO ongewijzigd wordt vastgesteld, is de verwachting – op basis van de eerste globale berekening - dat dit voor de WDW leidt tot een voordeel van € 1,2mln in 2025 en € 1,3mln vanaf 2026. Aangezien de CAO SGO nog niet definitief is vastgesteld, is in deze bestuursrapportage hiervoor geen begrotingswijziging opgenomen. In de doorrekening van de verwachte salariskosten 2025 – de prognose – is al wél rekening gehouden met de verwachte nieuwe CAO en bijbehorende indexering. Zodra de CAO SGO definitief is vastgesteld komen we terug op de gevolgen voor de begroting.

Op basis van de realisaties in de afgelopen jaren wordt een rentevergoeding van € 50k op de middelen in de schatkist verwacht. In de begroting 2025 is al rekening gehouden met een structureel voordeel van € 100k. Daarbovenop komt een incidenteel voordeel van € 50k.

Binnen de begroting van de WDW is structureel rekening gehouden met een doorbelasting (€ 550k) van projecturen van de vaste formatie aan de gemeentelijke investerings- en bouwgrondprojecten. We verwachten dat er voor € 150k extra aan projecturen kunnen worden doorbelast. Daarmee is rekening gehouden in de gemeentelijke begrotingen. Binnen de WDW zijn daarvoor inmiddels twee projectleiders toegevoegd.
Gelet op het toenemend aantal grote projecten en de huidige inhuur op deze projecten wordt bezien of het wenselijk is de formatie verder uit te breiden.

3. Exploitatie

Als bijlage bij deze Bestuursrapportage is de begrotingswijziging opgenomen, waarmee deze incidenteel of structureel worden verwerkt in de begroting van de WDW.

3.1. Overzicht bedrijfsvoeringbudget

Het ingebrachte personeelsbudget wordt gebruikt ter afdekking van de kosten voor medewerkers die in dienst zijn van de WDW en voor de aanvullende, benodigde inhuur. Vacatures zijn niet altijd eenvoudig in te vullen en daarnaast is sprake van langdurige ziekte. In deze gevallen wordt gekozen om externe medewerkers in te huren, zodat de dienstverlening op peil blijft.

In het hiernavolgende overzicht is de invulling van de personeelsbegroting over de eerste vier maanden inzichtelijk gemaakt.

Samenvatting bedrijfsvoeringbudget WDW (Bedragen x 1.000)		**Peildatum 1-5-2025**
Totaal FTE begroot	454	
Totaal FTE ingevuld	438	
Percentage FTE ingevuld	96%	
Totaal personeelskosten begroot	€ 38.673	
Totaal personeelskosten prognose	€ 32.152	
Percentage benut budget	83%	
Beschikbare vacatureruimte		€ 6.522
Inhuurverplichtingen vanuit bedrijfsvoeringbudget		€ 3.844
Saldo bedrijfsvoeringbudget		**€ 2.674**

Per 1 mei is circa € 2.674k beschikbaar voor invulling van vacatures en nieuwe inhuurcontracten voor de resterende 8 maanden van 2025. Dit is in lijn met de 1e bestuursrapportage van vorig jaar.

In de begroting 2025 is rekening gehouden met een indexering van 5,3%.
In het principeakkoord CAO SGO ligt deze indexering lager. Bij het doorrekenen van de prognose is – vooruitlopend op vaststelling nieuwe CAO SGO – rekening gehouden met deze lagere indexering. De begroting 2025 wordt gewijzigd na vaststelling van de definitieve CAO SGO, en levert dan – bij ongewijzigde vaststelling van het principeakkoord – op basis van een eerste globale berekening een voordeel op van circa €1,2mln.

We schatten op dit moment in dat we binnen het bedrijfsvoeringbudget blijven.

3.2. Overzicht opleidingsbudget

Van het totale budget voor opleidingen is een gedeelte op organisatieniveau begroot en een gedeelte is toegewezen aan de domeinen. Vorig jaar is een gedeelte van het organisatiebudget voor opleidingen afgesplitst voor de WDW Academie. Binnen de WDW Academie verwachten we een bedrag van € 65k nodig te hebben voor het organiseren van opleidingen en is € 36k bestemd voor licentiekosten.

Bedragen x € 1.000	**Begroot**	**Werkelijke kosten**	**Restant**	**% Restant**
Organisatie	123	63	60	49%
WDW Academie	101	50	51	50%
Domeinen	301	91	210	70%
Totaal	**525**	**204**	**321**	**61%**

Van het totale budget van € 525k is nog 61% aan ruimte beschikbaar voor de resterende drie kwartalen. Dat is in lijn met vorig jaar na afloop van het eerste kwartaal.
Op dit moment is de verwachting dat we dit budget volledig benutten in 2025.

3.3. Doorbelasting projecturen

Binnen de begroting van de WDW wordt structureel rekening gehouden met een doorbelasting (€ 550k) van projecturen van de vaste formatie aan de gemeentelijke investerings- en bouwgrondprojecten. Een adequate registratie van de projecturen en bijbehorende sturing hierop zorgt ervoor dat we meer in control zijn op de doorbelasting. Daardoor verwachten we € 150k extra aan projecturen door te kunnen belasten. Hiermee is rekening gehouden in de projectbegrotingen van de gemeenten en binnen de WDW zijn daarvoor twee projectleiders toegevoegd aan de formatie.
Gelet op het toenemend aantal grote projecten en de huidige inhuur op deze projecten wordt bezien of het wenselijk is de formatie verder uit te breiden. Daardoor is minder inhuur nodig en blijft de opgedane kennis behouden binnen de WDW.

Onderstaand een overzicht van de gerealiseerde projecturen (in €) over het eerste kwartaal van 2025, waarmee inzichtelijk is dat we in lijn lopen met de begroting.

Projectnr.	Projectnaam	1e kwartaal
80008	Portier	19.576
80010	Woningbouw Deest-Zuid	33.487
10046	Busstation Druten HOV	10.637
80013	Plan Centrum visie Horssen	2.699
80015	Aanleg fiets-voetpad Tichellande - Afferden	106
10013	TKWM	47.840
10021	Kraanvogelstraat	900
10025	Wijchen West	9.684
10026	Huurlingsedam Fase 3	9.526
10028	Bergharen de Steenuil	1.799
10030	CPO BING Niftrik	450
10032	Balgoij West	1.745
10034	Huurlingsedam Fase 4	8.467
10035	CPO Hoogbroek Alverna	1.406
10038	Leader 2024-2028	752
10039	Aanleg fietspad Ravensteinseweg Wijchen	1.693
10043	Project Fietsstraat Leemweg	7.515
10044	Nieuwbouw De Meerval	6.162
10031	Uitbreiding Bijsterhuizen	1.124
10047	Havenweg-Leemweg	1.574
Totaal	**Totaal**	**167.141**

Begroting te dekken projecturen 2025	700.000
Werkelijk t/m 1e kwartaal 2025	167.141
Voortgang 1e kwartaal 2025	24%

3.4. Informatisering en Automatisering

De I en de A zijn op te splitsen in Informatisering die we binnen de WDW zelf organiseren en een bijdrage aan de IRvN voor de Automatisering. De IRvN is verantwoordelijk voor de kantoorautomatisering en levert daarmee de laptops en toebehoren, evenals de basisapplicaties en het platvorm (Citrix) waar alles op draait. Op dit moment zijn er geen afwijkingen en/of bijzonderheden te melden.

Migratie datanetwerkschijven naar Microsoft 365
De implementatie van Microsoft 365 is in volle gang. Een belangrijk onderdeel hiervan is de migratie van documenten van de netwerkschijven (lokaal bij iRvN) naar Microsoft 365 (in de Cloud). Deze overstap maakt het mogelijk om efficiënter samen te werken en zorgt voor een betere beschikbaarheid en vindbaarheid van informatie.

3.5. Huisvesting

Op dit moment zijn er voor huisvesting geen bijzonderheden te vermelden. Vooralsnog verwachten we het budget in 2025 volledig nodig te hebben.

3.6. Overige kosten

De overtollige middelen van de WDW worden volgens de Wet Fido gestald in de Rijksschatkist. Dit gebeurt op een aparte rekening-courant die de WDW heeft bij het agentschap van het ministerie van Financiën.
Door de stijging van de rente op de geld- en kapitaalmarkt, ontvangt de WDW een rentevergoeding op de middelen in de schatkist. In de begroting 2025 is uitgegaan van een structurele rentebate van € 100k. Op basis van de gerealiseerde rentebaten in 2024, verwachten we voor 2025 een incidenteel extra voordeel van € 50k.

3.7. Ruimtelijk beheer buiten de verdeelsleutel

In het bedrijfsvoeringbudget zijn de personeelskosten van de teams van Ruimtelijk Beheer – die buiten de verdeelsleutel vallen – niet meegenomen. Dit budget wordt afzonderlijk gemonitord en daarover wordt via de reguliere weg gerapporteerd. Omdat vorig jaar het budget voor het onderhoud van de buitenruimte/wijkbeheer bij ruimtelijk beheer is overschreden wordt hier eenmalig op ingegaan.

De personeelskosten bestaan uit verschillende componenten:
- vaste formatie, ondergebracht in verschillende teams voor het onderhoud van de buitenruimte;
- inzet van het WerkBedrijf voor wijkbeheer.

Inzet van het WerkBedrijf betekent inkomsten uit subsidies en lagere loonkosten. Deze uitgangspunten zijn financieel vertaald in de begroting.

Vorig jaar is het budget voor het onderhoud van de buitenruimte/wijkbeheer bij ruimtelijk beheer overschreden. Enerzijds veroorzaakt doordat het een groeizamer jaar was dan voorgaande jaren en anderzijds door de afname van de inzet van SW-medewerkers via het WerkBedrijf. Om het afgesproken kwaliteitsniveau van onderhoud te kunnen halen heeft dat geleid tot hogere inhuurkosten.

Hiernavolgend is de stand van het budget over de eerste vier maanden weergegeven per gemeente.

Ruimtelijk beheer 2025 (Bedragen x 1.000)	Druten		Wijchen	
Totaal personeelskosten begroot	€ 947		€ 1.707	
Totaal personeelskosten prognose	€ 707	-/-	€ 1.322	-/-
Beschikbare ruimte voor inzet bij wijkbeheer	*€ 240*		*€ 385*	
Budget wijkbeheer	€ 634	+	€ 1.155	+
Totaal beschikbaar voor wijkbeheer	€ 874		€ 1.540	
Inhuur wijkbeheer	€ 252		€ 406	
Ratio restant budget wijkbeheer	71%		74%	
Saldo budget Ruimtelijk beheer	**€ 622**		**€ 1.134**	

Na afloop van de eerste vier maanden in 2025 is de verwachting binnen budget te blijven. Echter, de meest groeizame periode komt er nog aan. Het budget wordt actief gemonitord en – als er aanleiding toe is – wordt er tussentijds via de reguliere weg over gerapporteerd.

3.8. Vluchtelingen, Internationale werknemers en Huisvesting (VIH)

Het Kernteam van het programma VIH bestaat uit een Programmamanager, een financial, een senior beleidsadviseur, programma ondersteuners en een jurist. Deze formatie, in totaal 3,28 fte, is opgenomen in de begroting, uitgaande van volledige financiering vanuit de overheid voor deze taken.

In de schil hieromheen werken projectleiders, adviseurs en juristen vanuit verschillende domeinen mee aan het programma. De inzet wordt altijd afgestemd met de domeinmanager. De kosten belasten we door op deze taken.
Het programma is dynamisch en groeit nog steeds in opdrachten volgend uit de crisisachtige situaties met vluchtelingen en huisvesting. Dit betekent bestaande opdrachten aanpassen of uitbreiden en nieuwe opdrachten aannemen en beoordelen welke deskundigheid hierbij noodzakelijk is.

4. Personeel & organisatie

4.1. Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage in het eerste kwartaal is gemiddeld 7,72%. In dezelfde periode vorig jaar was dit 6,17% (Q1 2024). Een stijging van 1,55%.
We zien WDW-breed een stijging van het ziekteverzuim ten opzichte van vorige jaren (2024: 5,75%; 2023: 5,26%; 2022: 6,19%; 2021: 6,50%). Hoewel in de winterperiode het ziekteverzuim meestal hoger ligt, is er in het eerste kwartaal van 2025 een afwijkende stijging te zien ten opzichte van voorgaande jaren.

Het grootste deel van het ziekteverzuim vinden we terug in de categorie (middel)lang ziekteverzuim. Het (middel)lange verzuim is goed inzichtelijk en er is adequate begeleiding. Het extra lange ziekteverzuim is afgenomen ten opzichte van vorig jaar.

In hiernavolgend overzicht is dit voor Q1 2025 schematisch weergegeven.

Kort (1 t/m 7 dagen)	0,99%
Middellang (8 t/m 42 dagen)	1,31%
Lang (42 dagen t/m 365 dagen)	4,57%
Extra lang (366 dagen of langer)	0,85%
Ziekteverzuimpercentage Q1	7,72%

In het eerste kwartaal 2025 is het verzuim gestegen ten opzichte van het eerste kwartaal 2024. Voor wat betreft het kort- en middellang verzuim is de griepepidemie hoogstwaarschijnlijk de veroorzaker. Het verzuim steeg landelijk door de griepepidemie zoals afgekondigd door het RIVM. Opvallend is verder dat bij het kort- en middellang verzuim het gemiddeld aantal dagen dat iemand ziek is, is gestegen (risico op langdurige uitval) en daarnaast ook de verzuimfrequentie steeg. Dit kan een mogelijke verklaring zijn voor de stijging van de toename van het langdurig verzuim. Het extra langdurig verzuim is daarentegen wat afgenomen. De oorzaak is (nog) onbekend. We vragen de bedrijfsarts dit te analyseren. Interpretatie is op dit moment te vroeg.

We blijven gericht monitoren en sturen op het langdurig verzuim. Qua casuïstiek zijn de dossiers inzichtelijk, is de aanpak en begeleiding actief en voldoen we aan de wettelijke kaders vanuit de Wet verbetering Poortwachter. Psychisch verzuim blijft – blijkt uit de verzuimanalyse 2024 – het grootste aandachtspunt. Het is cruciaal preventief te werken en verzuim te voorkomen door signalen van medewerkers op te pikken en gesprekken te voeren over welzijn en gezondheid. Vroege interventie, zoals de inzet van de vitaliteitscoach of andere passende interventies (vanuit providerboog DPO2), het preventieve spreekuur bij de bedrijfsarts of eventuele werk-gerateerde aspecten aanpassen, bevordert het welzijn van medewerkers en helpt verzuim te verkorten of te voorkomen. Het MT heeft aandacht voor frequent verzuim, omdat dit een indicatie kan zijn voor langdurig verzuim. Gesprekken en interventies zijn in dat stadium van essentieel belang om uitval te voorkomen. Vorig jaar is een start gemaakt vanuit de casemanager om het overzicht met frequent verzuim te delen met de leidinggevende. Dit zal worden gecontinueerd, zeker nu de urgentie is toegenomen. Het advies is om, naast acties ten aanzien van preventie, samen met de casemanager op te trekken en casuïstiek te doorlopen. Daarmee onderzoeken we waar het verzuim (mogelijk) beïnvloedbaar is en kunnen we bezien welke interventie wenselijk is.

4.2. Verlofstand

Eind 2024 was er geen sprake van een overtollig verlofsaldo. We hebben in 2022 een reserve gevormd om het verlofstuwmeer verder af te bouwen. We zien - net als in 2023 - dat ook in 2024 de afname van het verlofsaldo verder is doorgezet.
Op dit moment is het nog te vroeg in het jaar om een goede inschatting van het verloop van het verlofsaldo te maken voor 2025.

4.3. Principeakkoord CAO SGO

Op 17 april is er een principeakkoord bereikt voor de CAO SGO met een looptijd van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027. Het bereikte akkoord is een onderhandelaarsakkoord. Het wordt pas definitief als de achterbannen van beide partijen hebben ingestemd. Daarvoor worden ledenraadplegingen gehouden. Als die positief verlopen, worden de gemaakte afspraken in juni 2025 definitief vastgesteld.
Pas als de afspraken in juni 2025 definitief zijn, worden die gepubliceerd en kunnen we de afspraken gaan uitvoeren. Dat betekent ook dat we de personeelsbegroting van de WDW daarop kunnen aanpassen.

In de vastgestelde begroting is rekening gehouden met een indexering van 5,3% in 2025 en 3,8% in 2026.
Volgens de gemaakte afspraken worden de reguliere salarisschalen verhoogd met in totaal circa 6,7%. Dit is als volgt verdeeld over meerdere jaren:

- 1 april 2025 een loonstijging van 2%;
- 1 oktober 2025 een loonstijging van 1,85%;
- 1 januari 2026 het bodem uursalaris 16 euro exclusief schaal A;
- 1 januari 2026 35 euro nominaal in de salarisschalen;
- 1 juli 2026 een loonstijging van 1,25%;
- 1 januari 2027 een loonstijging van 1,6%.

Naar verwachting kunnen we de begroting 2025 en 2026 naar beneden gaan bijstellen. Dat levert volgens globale berekeningen een voordeel op van € 1,2mln in 2025 en € 1,3mln vanaf 2026. Zodra de CAO definitief is vastgesteld, komen wij daarop terug en stellen we de begroting bij.

5. Toelichting begrotingswijziging

In de bijlage is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de begrotingswijziging van de WDW. Zoals aangegeven in de inleiding is daarvoor een formeel besluit nodig. Er worden aanvullende budgetten ingebracht of opgenomen.
In totaal gaat het om de volgende bedragen per gemeente:

Bijdragen	2025	2026	2027	2028	2029
Binnen verdeelsleutel					
Gemeente Druten	-16.000	0	0	0	0
Gemeente Wijchen	-34.000	0	0	0	0
Totaal bijdrage binnen de verdeelsleutel	**-50.000**	**0**	**0**	**0**	**0**

In deze bestuursrapportage zijn het verwachte incidentele rentevoordeel op schatkistbankieren meegenomen en is het begrote bedrag voor door te belasten projecturen verhoogd.

Bijlage Begrotingswijziging 2025 e.v.

	2025		2026		2027		2028		2029	
Bijdragen	**Incidenteel**	**Structureel**	**Incidenteel**	**Structureel**	**Incidenteel**	**Structureel**	**Incidenteel**	**Structureel**	**Incidenteel**	**Structureel**
Binnen verdeelsleutel										
Gemeente Druten (32%)										
Rente schatkistbankieren	-16.000									
Uitbreiding formatie projectleiders		48.000		48.000		48.000		48.000		48.000
Doorbelasting projecturen		-48.000		-48.000		-48.000		-48.000		-48.000
Subtotaal	*-16.000*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Gemeente Wijchen (68%)										
Rente schatkistbankieren	-34.000									
Uitbreiding formatie projectleiders		102.000		102.000		102.000		102.000		102.000
Doorbelasting projecturen		-102.000		-102.000		-102.000		-102.000		-102.000
Subtotaal	*-34.000*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Totaal bijdrage binnen de verdeelsleutel	**-50.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Gemeente Druten

College BenW publicatie Druten

Dossiernummer	6922
Extern Zaak ID	Z/25/302263
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 juni 2025
Agendapunt	4.2
Titel	Jaarstukken 2024
Soort nota	Beslisnota
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)

Aanwezigen

Willy Brink, Boy Janssen, S.W.P.J. Sengers en Gérard Wildt, de

Afwezigen

R.G.C.J. Thoonen

Bijlagen
Beslisnota college - Jaarstukken 2024
Bijlage 2 - Jaarrekening 2024 Gemeente Druten
Bijlage 1 - Beslisnota raad - Jaarstukken 2024

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	3 juni 2025
College BenW publicatie Druten	**3 juni 2025**

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. In te stemmen met de jaarstukken 2024, met daarbinnen de onderdelen het jaarverslag 2024 en de jaarrekening 2024.
2. De raad voor te stellen:

Met betrekking tot de jaarstukken:

- kennis te nemen van het inhoudelijk jaarverslag 2024;
- kennis te nemen en in te stemmen met gemelde afwijkingen t.o.v. de begroting 2024 na wijzigingen
- in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 vóór resultaatbestemming ad € 2.502.425;

•in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 na resultaatbestemming ad € 2.138.292;
•in te stemmen om het positief saldo ad € 2.138.292 toe te voegen aan de algemene reserve en vervolgens in 2025 in te brengen in de perspectiefnota van 2025.

Met betrekking tot de grondexploitaties (MPG):
•De verliesvoorziening Westerhout Zuid volledig ten gunste van de exploitatie 2024 te laten vrijvallen;
•Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Besluit (Aangenomen met tekstuele aanpassingen)

het College van B&W besluit:
1. In te stemmen met de jaarstukken 2024, met daarbinnen de onderdelen het jaarverslag 2024 en de jaarrekening 2024.
2. De raad voor te stellen:

Met betrekking tot de jaarstukken:
•kennis te nemen van het inhoudelijk jaarverslag 2024;
•kennis te nemen en in te stemmen met gemelde afwijkingen t.o.v. de begroting 2024 na wijzigingen
•in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 vóór resultaatbestemming ad € 2.502.425;
•in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 na resultaatbestemming ad € 2.138.292;
•in te stemmen om het positief saldo ad € 2.138.292 toe te voegen aan de algemene reserve en vervolgens in 2025 in te brengen in de perspectiefnota van 2025.

Met betrekking tot de grondexploitaties (MPG):
•De verliesvoorziening Westerhout Zuid volledig ten gunste van de exploitatie 2024 te laten vrijvallen;
•Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/302263

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Jaarstukken 2024

Datum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
het College van B&W besluit:

1. In te stemmen met de jaarstukken 2024, met daarbinnen de onderdelen het jaarverslag 2024 en de jaarrekening 2024.
2. De raad voor te stellen:

Met betrekking tot de jaarstukken:
- kennis te nemen van het inhoudelijk jaarverslag 2024;
- kennis te nemen en in te stemmen met gemelde afwijkingen t.o.v. de begroting 2024 na wijzigingen
- in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 vóór resultaatbestemming ad € 2.502.425;
- in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 na resultaatbestemming ad € 2.138.292;
- in te stemmen om het positief saldo ad € 2.138.292 toe te voegen aan de algemene reserve en vervolgens in 2025 in te brengen in de perspectiefnota van 2025.

Met betrekking tot de grondexploitaties (MPG):
- De verliesvoorziening Westerhout Zuid volledig ten gunste van de exploitatie 2024 te laten vrijvallen;
- Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Aanleiding
Voordat de gemeenteraad de jaarstukken 2024 kan vaststellen, dient het college van Burgemeester en Wethouders hiermee in te stemmen. Uit de jaarstukken blijkt in hoeverre de bij de begroting 2024 gemaakte afspraken en doelstellingen zijn gehaald.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
n.v.t.	Geen

Gewenst resultaat
Het doel van dit voorstel is dat het college zich gezamenlijk schaart achter de jaarstukken in de huidige vorm. Het college biedt vervolgens de jaarstukken aan de raad ter vaststelling aan, nadat ook de accountant zijn definitieve oordeel heeft gegeven.

Argumenten
1.1 Het college dient verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad.
Bij de vaststelling van de programmabegroting 2024 heeft de gemeenteraad aan het college opdracht gegeven de daarin vastgelegde activiteiten uit te voeren en de beleidsvoornemens gestalte te geven. Via de jaarstukken over 2024 legt het college van B&W eindverantwoording af aan de gemeenteraad over het door hem gevoerde bestuur, conform artikel 197 van de gemeentewet.

2.1 De gemeenteraad is het bevoegde orgaan om de jaarrekening vast te stellen
Volgens artikel 198 lid 1 van de gemeentewet dient de raad de jaarrekening en het jaarverslag (jaarstukken) vast te stellen in het jaar volgend op het begrotingsjaar.

2.2 In de perspectiefnota 2025 wordt gerekend met de financiële input vanuit de jaarrekening 2024.
Het is gebruikelijk om het uiteindelijke jaarrekeningsaldo (na bestemming van het resultaat) via de perspectiefnota van het daarop volgende jaar financieel te verwerken en er de uiteindelijke bestemming aan te geven.
Die bestemming is nodig voor de incidentele restantbudgetten van 2024 om die projecten in 2025 te voltooien.

Tegenargumenten en risico's
1.1 *De jaarrekeningcontrole is niet afgerond door de accountant, ten tijde van verspreiding van de jaarrekening naar het bestuur.*
De controle van de jaarrekening van Druten is nog niet volledig afgerond door de accountant.

Ten tijde van aanbieden van de jaarrekening aan het bestuur zijn de meest risicovolle dossiers, zoals de voorzieningen, vermogensmutaties en de grondexploitaties beoordeeld. Alle werkzaamheden zijn erop gericht om tijdens de auditcommissie vergaderingen een voldragen verslag van de controle te presenteren (accountantsverslag), en voorafgaande aan de raadsvergaderingen in juli de controleverklaringen en gewaarmerkte set van de jaarstukken gereed te hebben. Op deze wijze kan de gemeente voldoen aan haar wettelijke verplichting om tijdig de jaarrekening in te dienen bij de provincie.

Financiële gevolgen

Het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 na resultaatbestemming is € 2.138.292.

Communicatie

Niet van toepassing.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na instemming door het college, worden normaliter de stukken definitief en zullen tot de raadsvergadering niet meer worden aangepast. Uitzondering hierop is wanneer de accountant alsnog materiële afwijkingen rapporteert. In dergelijk geval wordt het college hiervan op de hoogte gesteld.

De definitieve versie wordt voor de raad ter inzage gelegd. Tevens zullen ze digitaal te raadplegen zijn via de gebruikelijke weg. Ook zal de accountant op 26 juni 2025 zijn bevindingen aan de Auditcommissie van de gemeente presenteren. Daarbij heeft de Auditcommissie ook de mogelijkheid om hem daarover te bevragen.

Vervolgens worden in de raadsvergadering van 3 juli de jaarstukken definitief vastgesteld. Sluitstuk is de verzending naar de provincie als toezichthouder (uiterlijk 15 juli 2025).

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

Gemeente Druten

Jaarrekening 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding **5**
1.1 Nota van aanbieding 6

2. Jaarverslag **9**
2.1 Kerngegevens 10
2.2 Programmaverantwoording 13
2.2.1 Programma 0 Bestuur en ondersteuning 14
2.2.2 Programma 1 Veiligheid 17
2.2.3 Programma 2 Verkeer en vervoer 19
2.2.4 Programma 3 Economie 22
2.2.5 Programma 4 Onderwijs 24
2.2.6 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 26
2.2.7 Programma 6 Sociaal domein 29
2.2.8 Programma 7 Volksgezondheid en milieu 32
2.2.9 Programma 8 Wonen en bouwen 34
2.2.10 Beleidsindicatoren 36
2.3 Paragrafen 37
2.3.1 Lokale heffingen 38
2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 42
2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 47
2.3.4 Financiering 50
2.3.5 Bedrijfsvoering 52
2.3.6 Verbonden partijen 55
2.3.7 Grondbeleid 65
2.3.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid 67

3. Jaarrekening **68**
3.1 Rechtmatigheidsverantwoording 70
3.2 Balans per 31 december 2024 74
3.3 Overzicht van baten en lasten 78
3.3.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2024 79
3.3.2 Overzicht van baten en lasten per taakveld in de jaarrekening 2024 80
3.4 Toelichtingen 82
3.4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbestemming 83
3.4.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024 88
3.4.2.1 Toelichting op de balans per 31 december 2024 activa 89
3.4.2.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024 passiva 94
3.4.2.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 98
3.4.2.4 EMU-saldo 100
3.4.3 Toelichting op overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 102
3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma 103
3.4.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen 121
3.4.3.3 Verantwoording Wet Normering Topinkomens 123
3.4.3.4 Overzicht uitsplitsing structureel en incidenteel perspectief 127
3.4.3.5 Overzicht resultaatbestemming 129
3.4.4 Globale analyse verschil tussen begroot en werkelijk resultaat 133
3.4.5 SISA 137
3.4.6 Overzicht reserves en voorzieningen 152

4. Ondertekening **156**
Besluit vaststelling jaarstukken 2024 157
Besluit instemmen met afwijkingen t.o.v. begroting 2024 158
Controleverklaring 160

Bijlagen
Overzicht restantkredieten

Fotografie in de jaarrekening: John van Gelder, Henk Hulshof en gemeente Druten

1. Inleiding

1.1 Nota van aanbieding

1.1 Nota van Aanbieding

Aan de raad,

Inleiding
Het college biedt de gemeenteraad de jaarstukken over 2024 aan, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. In de jaarstukken over 2024 legt het college eindverantwoording af aan de gemeenteraad over het (uit)gevoerde beleid en beheer met de daarbij behorende financiële gegevens over dat jaar.

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2024 gaf de gemeenteraad aan het college de opdracht het daarin vastgelegde beleid uit te voeren.

Naast de perspectiefnota en najaarsnota is de raad via tussentijdse rapportages en informatienota's in het verdere verloop van 2024 geïnformeerd over de voortgang en de afwijkingen van de begroting 2024.

Terugblik 2024
Het college van B&W heeft in de Jaarstukken 2024 verantwoording afgelegd over het voorbije jaar. 2024 was een jaar, waarbij de gemeente besluiten moest nemen waar veel over te doen was. Denk hierbij aan onderwerpen als renovatie voetbalvelden, energietransitie, verduurzaming, woningbouw en de opvang van vluchtelingen. In 2024 is de bouw van sportcentrum Gelenberg afgerond en zijn we gestart met de bouw van het project Portier, we hebben ons voorbereid op de komst van de Omgevingswet en het project Deest Zuid. Eind 2024 is de lijst van 100 naar de gemeenteraad gestuurd om inzicht te geven in de stand van zaken van de uitvoering van het coalitieprogramma. Tevens is het coalitieprogramma in 2024 via de perspectiefnota verder financieel vertaald en geconcretiseerd. De gemeente heeft met het huidig financieel perspectief weer een goede en realistische stap voorwaarts gemaakt.

Wat is het financiële resultaat?
Eind 2023 werd bekend dat Druten de komende jaren structureel geld tekortkomt. Het kan verwarrend zijn dat de gemeente nu geld overhoudt, terwijl er ook bezuinigd moet worden. Dit heeft te maken met het verschil tussen incidenteel en structureel geld. Structureel geld is geld waarvan de gemeente weet dat het dat ontvangt, zoals de inkomsten uit OZB. Incidenteel geld is geld dat je eenmalig ontvangt. Daar kan en mag je niet vanuit gaan in je begroting. Gemeenten moeten structurele uitgaven betalen van structurele inkomsten.

Zoals uiteengezet is in hoofdstuk 3.3.2. presenteert de jaarrekening 2024 van de gemeente Druten een voordelig saldo voor resultaatbestemming van € 2.502.425. De mutatie op de reserves bedraagt per saldo een dotatie van € 364.133. Hierdoor sluit de jaarrekening 2024 van de gemeente Druten op een voordelig saldo na resultaatbestemming ad € 2.138.292. Hierop is onder andere de storting in de nieuwe reserve "Renovatie sportvelden" van € 1.485.662, waartoe bij de najaarsnota is besloten, reeds in mindering gebracht.

Dit is € 910.537 hoger dan het in de najaarsnota van 2024 gerapporteerde voordelige saldo ad € 1.227.755.

Een gedeelte van dit positieve resultaat (€ 1.172.662) is in 2025 nog benodigd om diverse projecten af te ronden. In uw raad van 13 maart 2025 heeft u besloten tot een incidentele budgetoverheveling van 2024 naar 2025 hiervoor. Hierdoor resteert er een vrij besteedbaar resultaat van € 965.630.

Onder de post budgetoverhevelingen vallen onderwerpen als arbo aanpassingen gemeentewerf, financiële compensatie jeugd en de invoering van de omgevingswet. In algemene zin is de budgetoverheveling het gevolg van of nog niet opgestarte of nog niet volledig afgeronde beleidsterreinen. Lagere lasten Participatiewet, Hulp bij het huishouden, WMO en Jeugd en daarnaast Hogere bijdragen van het rijk voor vreemdelingen, dragen onder andere verder bij aan het positief jaarrekeningresultaat. Een analyse van het verschil tussen het saldo uit de najaarsnota en de jaarrekening is uiteengezet in hoofdstuk 3.4.4.

Weerstandsvermogen en kengetallen
Voor 2024 zijn de risico's van de gemeente Druten geactualiseerd. Een overzicht van de belangrijkste risico's is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dit jaar is opnieuw gebleken dat we uitstekend in staat zijn om risico's financieel op te vangen.

Jaarstukken 2024

Voor u liggen de volledige jaarstukken 2024 waarbij de verantwoording op een zo overzichtelijk mogelijke wijze is gepresenteerd. De volledige jaarstukken worden hierbij aan de Raad aangeboden. Tevens zijn de volledige jaarstukken (publiekelijk) ter inzage gelegd in de publieksruimte van het gemeentehuis.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DRUTEN,

de secretaris,	de burgemeester,
B.P.P. Janssen	S.W.P.J. Sengers

2. Jaarverslag

2.1 Kerngegevens

2.1 Kerngegevens

Geschatte gegevens per 1 januari van het dienstjaar

A. Sociale structuur	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 31-12-2024
● Aantal inwoners	19.590	19.700	19.748
- van 0 - 18 jaar	3.761	3.566	3.739
- van 18 - 65 jaar	11.883	11.928	11.947
- van 66 jaar en ouder	3.946	4.206	4.062
● Bijstandsgerechtigden	267	293	259

B. Functie	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
● Leerlingen: SO/VSO/SBO (speciaal onderwijs)	274	n.b.	222
● Leerlingen: Voortgezet onderwijs	1.424	n.b.	1.375
● Leerlingen: Bijzonder basisonderwijs	1.136	n.b.	1.105
● Leerlingen: Openbaar basisonderwijs	281	n.b.	268

C. Fysieke structuur	Werkelijk 2023	Raming 2024	Werkelijk 2024
● Oppervlakte gemeente in hectares	4.246	4.246	4.246
● Aantal woonruimten	8.491	8.805	8.752

D. Financiële structuur (bedragen in euro's)	Werkelijk 31-12-2023		Raming voor wijziging 2024		Werkelijk 31-12-2024	
	Totaal	Inwoner	Totaal	Inwoner	Totaal	Inwoner
● Lasten voor resultaatbestemming	66.891.604	3.415	59.599.688	3.025	68.137.653	3.450
● Opbrengst belastingen	6.055.394	309	6.447.352	327	6.765.503	343
● Algemene uitkering Gemeentefonds	39.015.166	1.992	39.851.013	2.023	41.285.013	2.091
● Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	68.590.242	3.555	83.203.037	4.224	72.649.309	3.679
- waarvan grondbedrijf	1.595.707	121	1.000.000	51	1.497.315	76
● Reserves en voorzieningen	29.278.696	1.495	23.330.155	1.184	32.949.025	1.668
● Langlopende geldleningen	33.400.000	1.705	27.600.000	1.401	38.600.000	1.955
● Vlottende passiva	18.460.014	942	n.b.	n.b.	15.516.163	786

* *Schoolgegevens per 1 oktober 2024/2025*

2.2 Programmaverantwoording

2.2.1 Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Dit programma omvat de verbetering van de in- en externe dienstverlening van de gemeentelijke organisatie en het ondersteunen van het lokale bestuur inclusief het overzicht van de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien, alsook de daarmee samenhangende lasten.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Bestuur en ondersteuning door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 0.1 Bestuur	De vergoedingen voor de raad, het college en de regionale/bestuurlijke samenwerking.
● 0.2 Burgerzaken	Het verstrekken van rijbewijzen, paspoorten, bevolkingsregister en de kosten voor de verkiezingen en straatnaamgeving.
● 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden.
● 0.4 Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
● 0.5 Treasury	Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder die van nutsbedrijven.
● 0.6 Belastingen	Hieronder valt een aantal taakvelden zoals OZB woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de honden- en reclamebelasting.
● 0.7 Algemene uitkering	Hieronder valt de uitkering uit het gemeentefonds.
● 0.8 Overige baten en lasten	Hieronder vallen de niet nader gespecificeerde posten zoals stelposten en taakstellingen.
● 0.9 Vennootschapsbelasting	Op dit taakveld wordt het te betalen bedrag vennootschapsbelasting verantwoord.
● 0.10 Mutaties met reserves	-

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

0.1 Vragen inwoners	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We reageren binnen twee werkdagen op vragen van inwoners.	We verbeteren onze dienstverlening door 10 projecten uit te voeren vanuit de agenda dienstverlening. We ontwikkelen gedrag en vaardigheden van de medewerkers door trainingen aan te bieden via de WDW Academie. Ook brengen we onze leidende principes regelmatig onder de aandacht. Een van deze principes is 'U krijgt binnen 2 dagen antwoord op uw vraag'. Uit onderzoek van klantcontactbeheerder Pricon blijkt dat Gelderse gemeenten zich aanzienlijk hebben verbeterd in het tijdig beantwoorden van vragen per e-mail, maar presteren nog steeds onder het landelijke gemiddelde. Gemeente Druten voldoet aan de landelijke richtlijn en presteert hiermee bovengemiddeld.

0.2 Kwaliteit dienstverlening	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Iedere twee jaar vragen we inwoners naar hun mening over de kwaliteit van onze dienstverlening. Hierdoor blijft de kwaliteit aansluiten bij wat inwoners verwachten.	De Inwoners- en Ondernemerspeiling is in 2022 en 2024 uitgevoerd. We informeerden u over de resultaten van het meest recente onderzoek in Q4 2024. Het college besloot om de klantsignalen continue te monitoren en de dienstverlening het hele jaar door te verbeteren. We begonnen met het project Monitoring Klantsignalen. De eerste pilots zijn uitgevoerd. Dit project is onderdeel van het programma 'Dienstverlening Dichtbij'.

0.3 Vertrouwensrelatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We blijven werken aan een goede vertrouwensrelatie tussen inwoners en de gemeente. Afspraak is afspraak vinden we belangrijk.	Dit is ons uitgangspunt. Dit geven we vorm via de verschillende projecten uit de Agenda Dienstverlening waarbij wij o.a. werken met de WDW dienstverleningsprincipes en door diverse trainingen aan te bieden via de WDW academie. Daarnaast zetten we in op het versterken van participatie en co creatie. O.a. via het nieuwe participatieplatform dat in 2024 is gerealiseerd en waarbij de eerste projecten hebben gedraaid.

0.4 Kernenwethouder	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Elke wethouder wordt ook kernenwethouder en is aanspreekpunt voor een dorp in onze gemeente. Zo horen en weten we nog beter wat er leeft.	Elke kern van gemeente Druten heeft een kernwethouder. Het budget voor de kernwethouders is ingezet voor de Meerdoenertjes van het Buurtfonds. Zo komt dit budget beschikbaar voor kleine initiatieven die de leefbaarheid in buurten vergroot.

0.5 Samenwerken in regio	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Op grote thema's in zorg en welzijn, werk en inkomen, duurzaamheid en wonen werken we nog meer samen in de regio. Hierdoor zetten we ook echt samen stappen.	Druten is lid van de Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen (GMR). Deze samenwerking van 18 gemeenten op met name ruimtelijk - economisch vlak heeft in de afgelopen 2 jaar sterk ingezet op regionale beleidsvorming. Zo geven we in 2024 in een gebiedsprogramma uitwerking aan de verstedelijkingsagenda, maken we een nieuw regionaal programma Werklocaties, een Regionale woonzorgvisie, De groene Mantel, herijking van de Regionale Energiestrategie 2024 en een nieuw regionaal Mobiliteitsplan. Door deze zaken in samenhang met onze buurgemeenten op te pakken bestaat er meer inzicht in de samenhang van ontwikkelingen die noodzakelijk zijn om de leefbaarheid op peil te houden en nut en noodzaak beter op elkaar af te stemmen. Bestuurlijk heeft Druten de lead binnen de GMR op de onderwerpen Economie en Landelijk gebied. Op (sub)regionaal niveau Rijk van Nijmegen spraken de colleges samen de wens uit om hechter samen te werken op omgaan met de verstedelijkingsdruk, werken aan profilering en arbeidsmarkt en het versterken van voorzieningen en de leefbaarheid binnen alle kernen. Momenteel maken we hiervoor een visie en samenwerkingsagenda die in 2025 gereed moet zijn. Verder heeft de gemeente Druten op het gebied van plattelandsontwikkeling met haar buurgemeenten bij de EU en provincie 1,7 miljoen euro binnengehaald voor het "LEADER-programma Rijk van Nijmegen Maas en Waal". Dit programma is mede tot stand gekomen door de inbreng van inwoners en ondernemers uit deze regio. Hiermee kunnen de inwoners en ondernemers de komende 4 jaar (tot 2028) initiatieven ontwikkelen op het gebied van Plattelandseconomie, leefbaarheid, Biodiversiteit en duurzaamheid.

0.6 Investeren in uitvoeringskracht	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We zetten in op de professionaliteit en uitvoeringskracht van de werkorganisatie.	Er is uitvoering gegeven aan het actieplan 2024. De WDW academie is aangescherpt met aanbod om het vakmanschap en de politieke sensitiviteit van medewerkers te vergroten. Er is een onboardingsprogramma voor nieuwe medewerkers opgezet en in werking. En het werken vanuit de bedoeling is geïntroduceerd. De vervolgkoers bepalen we in 2025.

0.7 Belastingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We verhogen de onroerendezaakbelasting (OZB) normaal alleen met de inflatiecorrectie van dat jaar.	De gemeentelijke belastingen 2024, zijn conform het bij de begroting 2024 vastgestelde beleid, verhoogd met het inflatiepercentage. Daarnaast is bij de OZB een extra verhoging doorgevoerd teneinde via een geleidelijke verhoging te groeien naar het regionaal gemiddelde in 2027.

0.8 Duurzaamheidsmaatregelen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We bekijken of we de genomen maatregelen voor duurzame woningen in de toekomst buiten de WOZ-waarde kunnen houden.	Zowel uitvoeringstechnisch als juridisch is bekeken wat de mogelijkheden hiervoor zijn (o.a. wat zijn de mogelijkheden om dit in de verordeningen voor de onroerende zaakbelastingen te regelen). In opdracht van de gemeente Druten heeft Munitax heeft deze mogelijkheid onderzocht, met als uitkomst dat de invoering ervan wordt afgeraden. Zonnepanelen zijn onroerend. De invloed hiervan op de WOZ-waarde is niet nauwkeurig aan te geven en het inventariseren hiervan is een grote klus. Munitax stelt dat vrijstellingen en uitzonderingen zoveel mogelijk beperkt moeten worden om te voorkomen dat afbreuk wordt gedaan aan de systematiek van de Wet WOZ. Ook is gekeken naar heffingskorting, waarvan Munitax aangeeft dat dit instrument in het algemeen omslachtig is en de eigenaar nauwelijks iets oplevert. Als voorbeeld: zonnepanelen met een waarde van € 5.000,- leveren een korting van € 5,35 euro op voor de eigenaar.

0.9 Een toekomstvisie voor Druten	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We gaan aan de slag met een toekomstvisie.	De toekomstvisie Druten 2040 is opgesteld en door de gemeenteraad vastgesteld. In 2025 gaan we volgens plan aan de slag met de speerpunten uit deze visie.

0.10 Integrale aanpak Puiflijk	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We starten met de uitvoering van de Integrale Aanpak Puiflijk.	In 2025 starten we met de uitvoering van de Integrale Aanpak Puiflijk. Een aantal opgaven worden verder uitgewerkt in een plan waarvoor er aanvullend budget is toegekend.

0.11 Integrale visie Horssen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We starten met de Integrale Visie Horssen.	De raad is in november 2024 akkoord gegaan met de startnotitie van de integrale visie Horssen. De visie wordt in 2025 opgepakt.

0.12 Omgevingswet en kerninstrumenten	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We bestendigen de invoering van de Omgevingswet en stellen de Omgevingsvisie vast.	In 2024 ging de Omgevingswet van start. Dit bestendigen we verder in de organisatie. Daarnaast is in 2024 een start gemaakt met het Omgevingsplan en de Omgevingsvisie. De omgevingsvisie wordt in 2025 vastgesteld. Het Omgevingsplan staat voor de komende jaren op de planning. Verder is er in 2024 een onderzoek gestart naar het kerninstrument Omgevingsprogramma's.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
0.1 Bestuur	€ -	€ 6.362-	€ 11.614
0.2 Burgerzaken	€ 395.045	€ 412.263	€ 220.904
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 18.458	€ 29.519	€ 497.002
0.4 Overhead	€ 441.902	€ 535.964	€ 621.742
0.5 Treasury	€ 188.152	€ 281.249	€ 369.745
0.61 OZB Woningen	€ 3.210.467	€ 3.196.999	€ 2.809.653
0.62 OZB Niet woningen	€ 1.613.908	€ 1.635.031	€ 1.391.997
0.64 Belastingen overig	€ 242.414	€ 241.534	€ 236.988
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	€ 41.015.013	€ 41.285.013	€ 39.015.166
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	€ -	€ 594	€ 578-
0.9 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
0.10 Mutaties reserves	€ -	€ -	€ -
0.11 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 47.125.359**	**€ 47.611.804**	**€ 45.174.234**
0.1 Bestuur	€ 1.761.325	€ 2.109.167	€ 1.802.137
0.2 Burgerzaken	€ 870.726	€ 791.874	€ 725.010
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	€ 383.514	€ 358.736	€ 735.338
0.4 Overhead	€ 7.412.450	€ 7.815.845	€ 8.518.058
0.5 Treasury	€ 8.009	€ 160.333	€ 120.118
0.61 OZB Woningen	€ 750.676	€ 782.685	€ 668.601
0.62 OZB Niet woningen	€ -	€ -	€ -
0.64 Belastingen overig	€ 15.000	€ 18.237	€ 23.429
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	€ -	€ -	€ -
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	€ 91.498	€ 3.901	€ 32.439-
0.9 Vennootschapsbelasting	€ 6.000	€ 5.486	€ 24.153
0.10 Mutaties reserves	€ -	€ -	€ -
0.11 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 11.299.198**	**€ 12.046.264**	**€ 12.584.405**
Resultaat voor bestemming	**€ 35.826.161**	**€ 35.565.539**	**€ 32.589.829**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.917.630	€ 686.326	€ 25.559
Onttrekking aan reserves:	€ 3.894.698	€ 2.669.882	€ 736.999
Resultaat na bestemming	**€ 37.803.229**	**€ 37.549.095**	**€ 33.301.269**

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen 2024. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 3.4.3.2.

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in euro´s)	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024
A) Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	9.726.890	10.573.038	10.373.109
B) Algemene uitkering (Gemeentefonds)	39.851.013	41.015.013	41.285.013
C) Dividend			
• BNG	21.056	21.056	21.652
• DAR N.V.	34.131	-	-
D) Saldo van de financieringsfunctie	52.015	139.016	69.195
E) Bedrag onvoorzien	10.000	67.789	3.307
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**49.695.105**	**51.815.912**	**51.752.276**

Toelichting D: Saldo van de financieringsfunctie: De rente over de boekwaarde van geactiveerde kapitaaluitgaven (investeringen) wordt toegerekend aan de verschillende programma's. Dit gebeurt tegen het rente omslagpercentage voor 2024 van 0,75%. Het verschil tussen de toegerekende rente en de feitelijke rente is het renteresultaat. Op taakveld 0.5 Treasury (rente en afschrijving) is dit renteresultaat ad € 69.195 verwerkt.

2.2.2 Programma 1: Veiligheid

Het programma omvat openbare orde en veiligheid, het verbeteren van sociale veiligheid en leefbaarheid en de vermindering van criminaliteit en overlast gevende jeugdgroepen.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Veiligheid door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.
• 1.2 Openbare orde en veiligheid	Het formuleren van een integraal veiligheidsbeleid; toezicht en handhaving openbare orde, preventie, APV, BOA's.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

1.1 Wijkagenten	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2024**
We zorgen ervoor dat de wijkagenten meer te zien zijn.	We organiseren dit door in te zetten op communicatie en activiteiten. Het bereiken van verschillende doelgroepen is hierbij het uitgangspunt. Onze agenten zijn bijvoorbeeld betrokken bij de landelijke actiedag tegen digitale criminaliteit en de Iftar maaltijd, geven voorlichting op scholen en delen acties en controles op social media. Wijkagenten participeren ook in diverse projecten zoals veilig buitengebied, opstart project bondgenoten en ondermijningscontroles. In het mobiele media lab vertellen de wijkagenten over actuele thema's als cybercrime. Op het gemeentehuis van Druten wordt de politiepost uitgebreid waardoor deze een belangrijke thuisbasis wordt voor de agenten in de regio. We verwachten dat de uitbreiding in kwartaal 2 van 2025 is afgerond.

1.2 Middelengebruik jongeren	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2024**
Het middelengebruik onder jongeren willen we verminderen. Daarbij gaan we preventief, creatief te werk en omarmen we nieuwe ideeën.	Op preventief vlak werken we nauw samen met het sociaal domein. In 2024 is onder andere een pubercarrousel georganiseerd. Dit is een voorlichting voor ouders met kinderen op het primair en voortgezet onderwijs over opvoedkundige thema's als drugsgebruik en online veiligheid. Daarnaast zijn ook samen met andere ketenpartners preventieve acties georganiseerd. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van het Mobiel Media Lab door de politie. Vanuit team Openbare Orde en Veiligheid hebben we meerdere preventieve acties opgezet. Zo maakt het afleggen van huisbezoeken door straatcoaches en boa's steeds vaker deel uit van de aanpak van overlast gevende jongeren. Ouders worden zo intensiever betrokken. Daarnaast zijn partners steeds vaker gezamenlijk zichtbaar tijdens surveillance en activiteiten om zo de samenwerking kracht bij te zetten. Ook richting de jaarwisseling hebben we (samen met alle partners) een ludieke oliebollenactie georganiseerd om aandacht te vragen voor de gevaren van alcohol en vuurwerk tijdens de jaarwisseling.

1.3 Vandalisme	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2024**
We onderzoeken hoe we het vandalisme tegen kunnen gaan.	We zetten integraal in, samen met onze partners, in de aanpak van jeugdoverlast en –vandalisme. Denk hierbij aan: politie, boa's, straatcoaches, jongerenwerkers en het Pax Christi College. Maandelijks monitoren we jeugdoverlast in het Jeugd- & Veiligheidsoverleg. We bekijken dan per geval welke maatregelen passend zijn. Als er sprake is van problematische jeugdgroepen, dan doorlopen we het 7-stappenmodel. Dit model structureert de aanpak van signaal tot evaluatie en helpt om beter grip te krijgen op jeugdoverlast. We werken ook samen met Halt, bijvoorbeeld bij evenementen. We onderzoeken de behoeften van jongeren in de gemeente Druten om geschikte ontmoetingsplaatsen te realiseren. Naast het creëren van plekken waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, willen we ook de mogelijkheid bieden voor zinvolle tijdsbesteding, zoals sport en andere activiteiten. Dit kan niet alleen bijdragen aan de gezondheid en ontwikkeling van onze jeugd, maar ook als neveneffect de jeugdoverlast op specifieke hotspots verminderen. Zo proberen we zowel repressief als preventief te werk te gaan.

1.4 Veiligheid rotondes	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2024**
We gaan de veiligheid op rotondes vergroten, vooral met betrekking tot de voorrangsregels.	Het onderzoek is medio 2024 afgerond. Echter is er een sterke afhankelijkheid van de HOV-knoop busstation Druten. In dit project zouden twee rotondes opgenomen worden. Hierom volgt de besluitvorming begin 2025.

1.5 Snelheidsovertreders	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2024**
We zetten extra in op aanpak van snelheidsovertreders.	In 2024 is er een regionale expertgroep verkeersveiligheid binnen Tweestromenland opgestart. In deze expertgroep kijkt men hoe de verkeersveiligheid vergroot kan worden. De acties die bepaald worden zijn gericht om het naleefgedrag van de geldende verkeersregels te verhogen. Bewustwording is hierin een groot onderdeel. De politie voert meerdere keren per jaar integrale verkeerscontroles uit. Deze resultaten worden besproken met de gemeente. Op basis van meldingen, incidenten en deze resultaten wordt bekeken of de verkeersonveilige situatie gewijzigd moet worden.

1.6 Afvaldumpingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2024**
Aanpak verboden afvaldumpingen. Belangrijk is het handhavingsbeleid van VTH (Vergunning, Toezicht en Handhaving) hierbij.	Aanpak verboden afvaldumpingen. Er loopt een experiment met containertuintjes om preventief in te zetten op dit onderwerp om verdere afvaldumpingen op deze locaties te voorkomen. Dit experiment loopt sinds september 2023. De hoop was dat door het plaatsen van de tuintjes de bij-plaatsingen drastisch zouden verminderen. Dit beoogde effect lijkt niet gerealiseerd te worden. De afgelopen maanden is er meermaals sprake geweest van bij-plaatsingen. De komende periode blijven we dit monitoren zodat we de pilot van een volledig jaar kunnen afronden. Na de evaluatie van het experiment bepalen we de vervolgstappen.

1.7 Veiligheid, Toezicht en Handhaving	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt 2024**
Om te voldoen aan onze wettelijke plicht en om goede keuzes en prioritering te kunnen maken in waar en hoe we handhaven, werken we aan een nieuw VTH beleidskader en VTH uitvoeringsprogramma.	Er is gewerkt aan het VTH-beleidsplan waarin kritisch wordt gekeken naar de prioritering op VTH-taken en de beschikbare middelen. Dit beleidsplan wordt in 2025 voorgelegd. Ook wordt de gemeenteraad meegenomen in monitoring en evaluaties van het beleidsplan.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ 1.488	€ 0	€ -
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 2.911	€ 35.353	€ 1.331
Totaal baten	**€ 4.399**	**€ 35.353**	**€ 1.331**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ 1.428.295	€ 1.411.870	€ 1.315.782
1.2 Openbare orde en veiligheid	€ 713.628	€ 733.433	€ 572.980
Totaal lasten	**€ 2.141.923**	**€ 2.145.303**	**€ 1.888.762**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.137.524-**	**€ 2.109.950-**	**€ 1.887.431-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 2.137.524-**	**€ 2.109.950-**	**€ 1.887.431-**

2.2.3 Programma 2: Verkeer en vervoer

Het programma Verkeer en vervoer richt zich op de aanleg en het onderhoud van wegen en straten, de openbare verlichting en de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Verkeer en vervoer door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 2.1 Verkeer en vervoer	Hiertoe behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals verkeersbeleid, de verlichting, aanleg, reconstructie en onderhoud van wegen en de gladheidsbestrijding.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

2.1 Verharden bermen	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
In het buitengebied verharden we, waar nodig, de bermen.	Verharding van bermen in het buitengebied is in 2024 niet opgepakt.

2.2 Gevaarlijke situaties in het verkeer	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
Een aantal situaties in het verkeer zijn onveilig. Deze gaan we aanpassen.	Met het verkeersveiligheidsbudget zijn verschillende kleine situaties aangepakt op basis van meldingen van inwoners.

2.3 Ontsluiting wijk Tichellande	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
Voor de wijk Tichellande onderzoeken we een extra ontsluiting van de wijk.	Plan Tichelande is eind 2022 opgeleverd. Het project en onderzoek is afgerond en in het bezit van de gemeenteraad.

2.4 Fietspad Gelenberg	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
Voor de wijk Tichellande onderzoeken we een veilig fietspad naar de Gelenberg.	Plan Tichelande is eind 2022 opgeleverd. Inmiddels zijn de ontsluitingen geregeld, zie punt hierboven. Het onderzoek door een extern bureau naar de fietsroute Tichellande-Gelenberg is afgerond. Er zijn 4 bestaande en 1 nieuwe fietsroute getoetst. Uit het onderzoek blijkt dat de bestaande fietsroute Tichellande-Klapstraat, Klapstraat en de Koningsstraat het beste scoort van de onderzochte routes. Daarom is het niet nodig een nieuwe fietsroute aan te leggen.

2.5 Ontsluitingsweg Vriezeweg	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
In Deest maken we de rondweg af en wordt de Vriezeweg de ontsluitingsweg voor de woonwijk.	In Deest is de rondweg gerealiseerd. We blijven het verkeer stimuleren van deze rondweg gebruik te maken.

2.6 Aanpak N322	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
We blijven de Provincie vragen om een aanpak van de N322.	We blijven aandringen bij de provincie op de aanpak van de N322. De doorstroming moet beter. Dit is doorlopend een aandachtspunt. In November 2023 is door het college een bestuurlijk overleg geïnitieerd met de gedeputeerde van de provincie. Hierin gaf provincie Gelderland aan op korte termijn actie te ondernemen om de verkeersveiligheid op de N322 te vergroten. De werkzaamheden hiervoor zijn op 31 augustus gestart. Ondanks dat dit een positieve ontwikkeling is blijft ook de aanpak van de fileproblematiek hoog op onze collegeagenda staan. Hiervoor volgt de provincie een apart proces voor besluitvorming.

2.7 Inzet lijnbusdiensten	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
We onderzoeken de inzet van lijnbusdiensten naar de Nijmeegse ziekenhuizen en het treinstation van Wijchen.	Momenteel zijn rechtstreekse lijnen van en naar Druten mogelijk tot in de nabijheid van de Ziekenhuizen Radboud en CWZ te Nijmegen. Tevens is het met één overstap mogelijk tot bij de hoofdingangen van beide ziekenhuizen te komen. De provincie voert bezuinigingen op Openbaar Vervoer. Dat neemt niet weg dat we de lobby naar de directe lijndiensten onverminderd voortzetten. Door deze inzet zijn de bestaande verbindingen behouden en een eventuele versobering voorkomen.

2.8 Dorpsentree Deest	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
Versterken dorpsentree Deest.	De plannen zijn gereed.

2.9 Veiligheid Koekoek	
Wat willen we bereiken ?	Wat hebben we bereikt in 2024
Onderzoek is in 2022 gedaan. Onderzoek is begroot, de aanpassing is meegenomen in de perspectiefnota 2023.	De oversteek met verkeersplateau is in 2024 gerealiseerd op de Koekoek.

2.10 Aanpak de Rijdt Horssen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Voor de Rijdt is een ontwerp en kostenraming gemaakt die sluit op het genoemde bedrag.	In 2024 is het grootste gedeelte van de reconstructie Rijdt uitgevoerd. Hierbij pakken de kosten van de sanering hoger uit omdat de hoedanigheid en hoeveelheid groter is dan vooraf voorzien. Voor de carnaval 2025 zijn de werkzaamheden afgerond.

2.11 Aanpassing Kerkstraat/'t Geerke (Puiflijk)	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Onderzoeken mogelijkheden fietsstraat / auto te gast moeten we door verschillende andere verstorende ontwikkelingen in Puiflijk nog plannen.	Onderzoeken mogelijkheden fietsstraat / auto te gast. Nader in te plannen wegens diverse andere disruptieve ontwikkelingen in Puiflijk.

2.12 Aanpak gedeelte Koningstraat(centrum Afferden)	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Onderzoeken en samen met de inwoners van Afferden (burgerparticipatie) kijken naar mogelijkheden voor een veilige, groene en aantrekkelijke fietsstraat / auto te gast.	In 2024 is besloten om de kredieten voor de projecten in Afferden samen te voegen, het jaar van investering vast stellen op 2026 en de financiële gevolgen te verwerken via de perspectiefnota 2024.

2.13 Doortrekken van de stoep aan de Koningstraat	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Mogelijkheid onderzoeken om de stoep aan de Koningstraat tot aan de 'Van Heemstraweg-oversteekplaats Afferden/Deest' door te trekken. Nog in te plannen. Er moet budget komen voor onderzoek.	Bij 2.12 leest u over het samenvoegen van verschillende projecten in Afferden.

2.14 Aantal oversteekplaatsen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Aantal oversteekplaatsen in de gemeente onder de loep nemen en aanpassen. Een voorbeeld hiervan zijn de oversteekplaatsen Van Heemstraweg, vooral in Deest en Afferden. Nog in te plannen. Er moet budget komen voor onderzoek.	In 2024 zijn er geen meldingen binnen gekomen over de oversteekplaatsen in Druten. Er zijn in 2024 geen aanpassingen doorgevoerd.

2.15 Verkeersontsluiting Raadhuis- tot Piet Verslootstr.	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Onderzoek verkeersontsluiting Raadhuisstraat tot Piet Verslootstraat. Sluit aan op verkeersonderzoek Portier/ Raadhuisstraat.	De Raadhuisstraat is aangepast.

2.16 Verkeersveiligheid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We willen de verkeersveiligheid verbeteren (zowel feitelijk als gevoelsmatig). We gaan aan de slag met preventie, voorlichting en analyse van ongevallen. We hebben extra aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers.	Met het verkeersveiligheidsbudget zijn verschillende kleine situaties aangepakt op basis van meldingen van inwoners.

2.17 Leefbaarheid in de gemeenten	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
● In grote kernen inzetten op fietser en voetganger. ● Voorzieningen blijven goed bereikbaar met auto. ● In woonwijken meer ruimte voor voetganger, fietser, groen en verblijfsruimte creëren.	In 2024 is door de gemeenteraad de 'parkeervisie Druten' vastgesteld. Daarna zijn de 'beleidsregels parkeernormen Druten' door het college vastgesteld als uitwerking van de parkeervisie.

2.18 Bereikbaarheid tussen de kernen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
● Bereikbaarheid voor iedereen ● Betere fietsverbindingen ● Goede bereikbaarheid voor de auto ● Openbaar vervoer tussen Druten en Wijchen ● Verbeteren van verkeersveiligheid in kernen waar doorgaand (landbouw) verkeer doorheen gaat.	In 2024 is het burgerparticipatie en het sluipverkeer onderzoek afgerond. Door vertraging bij de derde partij is het onderzoek nog niet afgerond. De verwachting is dat dit Q1 2025 wordt.

2.19 Verbonden met de regio	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
OV en fiets als haalbaar alternatief voor de auto ● Verbeteren fiets- en OV-verbindingen ● Voldoende en veilige fietsenstallingen bij OV-haltes ● Toegankelijke OV-haltes.	De HOV-halte is verder ontwikkeld. Vanwege het verplaatsen van kabels van een internetleverancier is de uitvoering niet in 2024 gestart. In 2024 is gestart met de herijking van het fietsnetwerk (verwachte oplevering Q1 2025). Hierom is het onderzoek naar de fietsroute verplaatst naar 2025. Dit is volgend op de herijking. Zie informatienota Herijking fietsnetwerk van Raad van 17 oktober.

2.20 Duurzaam verplaatsen tussen Maas en Waal	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
● Duurzame verplaatsingen binnen de gemeenten stimuleren ● Voor iedereen is een duurzame vervoerswijze beschikbaar in 2030 (elektrische deelauto, deelfiets, openbaar vervoer, etc.).	Er zijn diverse proactieve laadpalen gepland in Druten. Ook is er een proef naar het gebruik van kabelgoten gestart in Druten.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
2.1 Verkeer en vervoer	€ 180.988	€ 256.130	€ 309.710
Totaal baten	**€ 180.988**	**€ 256.130**	**€ 309.710**
2.1 Verkeer en vervoer	€ 2.817.157	€ 2.306.716	€ 2.825.293
Totaal lasten	**€ 2.817.157**	**€ 2.306.716**	**€ 2.825.293**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.636.169-**	**€ 2.050.586-**	**€ 2.515.583-**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.725.277	€ 1.725.277	€ 1.538.596
Onttrekking aan reserves:	€ 1.738.227	€ 1.415.714	€ 1.352.397
Resultaat na bestemming	**€ 2.623.219-**	**€ 2.360.149-**	**€ 2.701.782-**

2.2.4 Programma 3: Economie

Het programma omvat het bevorderen van een evenwichtige pluriforme economische structuur en werkgelegenheid met aandacht voor de economische en toeristische ontwikkeling.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Economie door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 3.1 Economische ontwikkeling	Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
• 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Hiertoe behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid.
• 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente.
• 3.4 Economische promotie	Promotionele activiteiten om de gemeente op de kaart te zetten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeid; Promotie toerisme.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

3.1 Economische en toeristische visie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We werken de economische- en toeristische visie verder uit.	We werkten verder aan de streekpromotie Land van Maas en Waal zoals ook in de raadsinformatienota is aangegeven. De (door) ontwikkeling van routes en verhaallijnen, onderzoek gravelroute vonden in regionaal verband plaats. Daarnaast heeft de promotie streekprodukten een impuls gekregen met de Proef de Smaak van Maas en Waal markt.

3.2 Winkelcentrum	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Samen met de ondernemers maken we het winkelcentrum nog aantrekkelijker.	Elke vier weken is er een ambtelijk afstemmingsoverleg met de centrummanager en elk kwartaal een bestuurlijk overleg met het centrummanagement. De aanbevelingen uit de toekomstvisie centrum Druten zijn de leidraad voor deze overleggen. Door wijziging van de centrummanager is er nog geen start gemaakt met een horeca- en een vastgoedplatform.

3.3 Onderzoek nieuw bedrijventerrein	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken de noodzaak en mogelijke locatie voor een nieuw bedrijventerrein.	Deze opgave is niet verder uitgewerkt omdat er eerst in het kader van de omgevingsvisie bekeken wordt, welke functies op welke plek passend zijn.

3.4 Startende ondernemers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Startende ondernemers bieden we een steun in de rug.	Afgelopen jaar zijn er diverse workshops gehouden in Druten vanuit StartUp. Daarnaast mogen startende ondernemers en ZZP-ers gratis gebruik maken van het netwerk, trainingen en bijeenkomsten van StartUp. De eerste ervaringen zijn goed en de animo voor bijeenkomsten neemt toe.

3.5 Onderzoek toeristenbelasting	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken de haalbaarheid van toeristenbelasting. De opbrengst willen we investeren in recreatie en toerisme.	U heeft op 27 juni 2024 besloten toeristenbelasting in te voeren per 1 januari 2025. Hiermee draagt de gebruiker van onze voorzieningen bij aan de kosten. Daarnaast verwachten we in de komende jaren opnieuw investeringen te doen voor toerisme en recreatie bij de uitwerking van de Economische en Toeristische visie en de in Druten2040 beschreven ambities als recreatieve gemeente (pijler 8). We investeren in de promotie van onze regio/streek en gemeente. We gaan voor de versterking van de dorpsmarketing en de verdere ontwikkeling, beheer en onderhoud van het wandel- en fietsroutenetwerk. Dit zijn investeringen waar onze ondernemers van verblijfsaccommodaties ook profijt van hebben. Hoewel de toeristenbelasting een algemeen dekkingsmiddel is, dragen de heffingen dus ook bij aan het bevorderen van een positief toeristisch verblijfsklimaat met overnachtingen.

3.6 Camperplaatsen Veerdam	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken de uitbreiding van de camperplaatsen aan de Veerdam.	In de gesprekken met Stichting Veerdam geven zij aan dat uitbreiding geen prioriteit heeft. We blijven de behoefte naar uitbreiding monitoren.

3.7 Steengoedroute	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We gaan de Steengoedroute en QR-routes beter promoten.	We laten promotiemateriaal ontwikkelen en maken. En we zorgen voor een goede digitale vindbaarheid. We onderzoeken ook of bestaande routes (materiaal) een update behoeven; deze brengen we eerst op orde. Nieuwe inwoners bieden we de begeleide Steengoedroute aan. Dit is een project dat is ondergebracht bij Stichting Kleigoed en Toeristisch Informatie Punt. Zij hebben een onderkomen gekregen in het Bondsgebouw.

3.8 Trailerhelling Deest	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
In het collegeprogramma is opgenomen dat er een trailerhellling komt in Deest.	Het onderzoek is gestart. Andere locaties worden ook onderzocht als mogelijkheid.

3.9 Verbetering Markt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Betreft voet-fietsverbinding tussen Markt en Molenhoek. Aanleg afhankelijk mogelijkheid van grondaankoop. Dit wordt meegenomen in de ontwikkeling van Woezik. Kosten 2023 betreft Kiosk als onderdeel verfraaiing markt.	Betreft voet/fietsverbinding tussen Markt en Molenhoek. Aanleg afhankelijk mogelijkheid van grondaankoop. Dit wordt meegenomen in de ontwikkeling van Woezik.

3.10 Versterken onderlinge samenwerking bedrijventerreinen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Betreft versterking onderlinge samenwerking en aanpak Keurmerk Duurzaam Ondernemen (KVO). Dit is een actiepunt uit de economische visie.	We hebben meerder gesprekken met individuele ondernemers gehad maar de gezamenlijke agenda krijgt nog geen vorm. Dit neemt niet weg dat we er wel energie in blijven steken.

3.11 Energietransitie ondernemers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Betreft elektrificatie wagenparken (NAL-regio Oost (vh GO RAL)).	In november 2024 is de plankaart de participatieronde in gegaan. De opmerkingen van inwoners zijn verwerkt. Waar nodig worden laadpalen geplaatst. Dit kan op aanvraag van een inwoner, op basis van (hoog) gebruik bij een bestaande laadpaal of proactief vanuit de gemeente.

3.12 Human Capitalagenda	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Betreft krapte op de arbeidsmarkt.	We hebben subsidie verworven van het Gelrepact voor de aanpak van krapteberoepen. Dit thema wordt regionaal opgepakt vanuit GMR. Met het Gelrepact werken we samen met de arbeidsmarktregio om de arbeidstekorten sneller en beter aan te pakken. We stimuleren 'Leven Lang Ontwikkelen' en proberen de instroom in krapteberoepen te vergroten.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
3.1 Economische ontwikkeling	€ 79.000	€ 2.752	€ 115.747
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	€ 5.453	€ 1.728.718	€ 21.556
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 14.555	€ 13.635	€ 13.350
3.4 Economische promotie	€ -	€ 4.527	€ 6.653
Totaal baten	**€ 99.008**	**€ 1.749.632**	**€ 157.306**
3.1 Economische ontwikkeling	€ 299.477	€ 262.916	€ 239.677
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	€ 21.275	€ 1.737.991	€ 59.859
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 55.514	€ 62.514	€ 66.575
3.4 Economische promotie	€ 186.028	€ 110.714	€ 135.025
Totaal lasten	**€ 562.294**	**€ 2.174.134**	**€ 501.135**
Resultaat voor bestemming	**€ 463.286-**	**€ 424.502-**	**€ 343.829-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 463.286-**	**€ 424.502-**	**€ 343.829-**

2.2.5 Programma 4: Onderwijs

Scholing en vorming vormen een belangrijk onderdeel in het ontplooien en opleiden van mensen tot volwaardige burgers in de samenleving.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Onderwijs door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 4.2 Onderwijshuisvesting	Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs.
● 4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen, zoals leerlingenvervoer en peuterspeelzalen.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

4.1 Techniek onderwijs	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We blijven investeren in techniek onderwijs.	In 2024 ontving het TechLokaal subsidie voor educatieve activiteiten en voor het organiseren van de Techniekdag. Zij moeten deze nog verantwoorden. Dit is onderdeel van een meerjarige subsidieverlening. De stichting stimulering Techniek, Groeisaam, Pax Christi, De Vrienden van Techniek en de Wethouders van West Maas en Waal en Druten voeren regelmatig overleg om het Techniekonderwijs verder te promoten via allerlei initiatieven.

4.2 Muziek- en cultuureducatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We stimuleren muziek- en cultuureducatie in het primair onderwijs.	De gelden voor muziekeducatie en cultuureducatie zijn onder "het verrijkend lesaanbod" komen te vallen (meer hierover onder punt 4.3). We stimuleerden opnieuw deelname aan culturele activiteiten onder de jeugd via Sjors Creatief. Op basis van het ingediende plan ter versterking van cultuureducatie, ontvingen wij GMR/provinciale subsidiegelden voor 2024 en 2025. Samen met West Maas en Waal en De Bogerd, richtten we hiermee het Cultuurpunt Maas en Waal op en stelden een cultuurcoördinator aan. In afstemming met de scholen wordt het brede cultuuraanbod verder ontwikkeld. Het lokale en regionale (educatieve) aanbod krijgt een impuls en wordt zichtbaar.

4.3 Stimuleren maatschappelijke educatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Groeisaam, IVN, GGD en eventuele andere partners, ondersteunen we bij het aanbieden van praktijklessen, gericht op respect voor de natuur, gezonde voeding en zwerfafval.	In januari 2024 is het convenant “Een verrijkend lesaanbod op scholen voor (speciaal) basisonderwijs in de gemeente Druten” ondertekend. In de periode tot augustus (schooljaar 2023-2024) hebben basisscholen getracht om lesactiviteiten nog in te plannen in het lesrooster. De periode vanaf augustus is onderdeel van het lopende schooljaar. Er is afgesproken dat Groeisaam per schooljaar de besteding van de subsidie verantwoord. De raad is via een informatienota geïnformeerd over het convenant en de daarin gemaakte afspraken.

4.4 Integraal huisvestingsplan	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Zo nodig actualiseren en uitvoeren van het integraal huisvestingsplan voor scholen (IHP).	Dit jaar starten we met de herijking van het IHP. Hierin beoordelen we van alle scholen de ruimtebehoefte versus de beschikbare ruimtecapaciteit. Daarin kijken we naar het gehele scholenaanbod (toepassen van de onderwijswetgeving) en de leerlingenprognoses van 2024 en verder. Op basis van deze nieuwe gegevens gecombineerd met de gebouwenscans maken we een gepaste tijdsindeling binnen het IHP. Middels het onlangs vastgestelde toelatingsbeleid probeert het schoolbestuur Groeisaam de leerlingen beter te spreiden over de diverse scholen. In 2024 hebben we opdracht gegeven voor de actualisatie van het IHP en deze zal in 2025 aan de raad worden aangeboden.

4.5 Bassischool 't Geerke	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
De toekomst van basisschool ’t Geerke nemen we mee in het Integrale plan Puiflijk.	In verband met de onzekerheid m.b.t. de haalbaarheid, de fasering en omvang van de woningbouwlocatie Van der Zandt, wordt de toekomstige ontwikkeling van ’t Geerke verder uitgewerkt in het geactualiseerd IHP.

4.6 Peuteropvang en voorschoolse educatie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Een dekkend netwerk voor peuteropvang en voorschoolse educatie binnen heterogene groepen.	In januari 2024 is het convenant “Een verrijkend lesaanbod op scholen voor (speciaal) basisonderwijs in de gemeente Druten” ondertekend. In de periode tot augustus (schooljaar 2023-2024) hebben basisscholen getracht om lesactiviteiten nog in te plannen in het lesrooster. De periode vanaf augustus is onderdeel van het lopende schooljaar. Er is afgesproken dat Groeisaam per schooljaar de besteding van de subsidie verantwoord. We kunnen over die periode derhalve nog geen nadere toelichting geven. De raad is via een informatienota geïnformeerd over het convenant en de daarin gemaakte afspraken.

4.7 Druten leest voor(t) 2022-2031	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Samen met het onderwijs, de kinderopvang en bibliotheek werken we aan betere leesvaardigheid en meer leesplezier bij leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs. We stimuleren het voorlezen aan jonge kinderen als basis voor een goede leesopvoeding.	In verband met beperkte formatie is in 2024 geen aandacht geweest voor ontmoeting en kennisuitwisseling. Basisscholen hebben leesvaardigheid en leesplezier een prominente plek geven in hun jaarplannen. Om hen aan te moedigen kregen ze van ons een boekenpakket. Het Pax Christi College heeft samen met Openbare Bibliotheek Rivierenland activiteiten ondernomen. Het onderzoek met de kinderopvangorganisaties heeft ook vanwege beperkte formatie niet plaatsgevonden. Tijdens de Nationale Voorleesdagen is wel extra aandacht besteedt aan het belang van voorlezen aan jonge kinderen (0 tot 7 jaar), met een voorleesmoment als aftrap van de actieweek bij Kinderdagverblijf Dadou. We zien dat er veel enthousiasme is om het leesplezier te vergroten en in onze gemeente dankzij de gezamenlijke beleidsstrategie een beweging op gang is gekomen.

4.8 Versterken van basisvaardigheden bij volwassenen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Wie beschikt over voldoende basisvaardigheden zoals kunnen lezen, schrijven, rekenen en het kunnen werken met een computer, staat sterker en gezonder in het leven. Daarom willen we laaggeletterden bereiken en hun basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden verhogen.	Conform afspraken met ROC Nijmegen en ROC Rivor Tiel zijn er ook in 2024 op locatie in Druten in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) cursussen voor betrokken inwoners vanuit de gemeente Druten verzorgd. Ook zijn er extra taallessen gegeven aan ontheemden uit de Oekraïne.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
4.2 Onderwijshuisvesting	€ 26.547	€ 26.547	€ 434.243
4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	€ 397.753	€ 482.643	€ 535.030
Totaal baten	**€ 424.300**	**€ 509.190**	**€ 969.273**
4.2 Onderwijshuisvesting	€ 1.054.990	€ 1.074.249	€ 1.522.417
4.3 Onderwijsbeleid en leerling zaken	€ 1.138.491	€ 1.253.320	€ 1.245.299
Totaal lasten	**€ 2.193.481**	**€ 2.327.569**	**€ 2.767.715**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.769.181-**	**€ 1.818.379-**	**€ 1.798.442-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.769.181-**	**€ 1.818.379-**	**€ 1.798.442-**

2.2.6 Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Het programma omvat het stimuleren en in stand houden van voorzieningen op de gebieden cultuur, sport, kunst en het openbaar groen.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Sport, cultuur en recreatie door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 5.1 Sportbeleid en activering	Niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport, waaronder de subsidies aan alle sportverenigingen.
• 5.2 Sportaccommodaties	Alle accommodaties voor sportbeoefening, zoals de gym- en sportzalen en het zwembad.
• 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel.
• 5.5 Cultureel erfgoed	Historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
• 5.6 Media	Hiertoe behoren de bibliotheek en lokale omroep.
• 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Hiertoe behoren onder andere openbaar groen, natuur en recreatie.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

5.1 Evenementen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We blijven belangrijke evenementen die bijdragen aan de leefbaarheid ondersteunen.	Dit is een continu proces. We verstrekken waarderingssubsidies op basis van de Algemene Subsidieregeling Druten voor belangrijke evenementen met een algemeen belang. Daarnaast kennen we de regelingen Meedoenertjes en Buurtfonds.

5.2 Dorpshuis De Lier	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken de toekomst van dorpshuis De Lier en zaal Mulders als onderdeel van de Integrale visie Puiflijk en nemen hierover een besluit.	Zaal Mulders is momenteel in gebruik door de Voedselbank. De toekomst is afhankelijk van keuzes die gemaakt worden over de toekomstige locatie van De Lier. Bij deze afweging worden de uitkomsten van de integrale aanpak Puiflijk meegenomen. De raad heeft geld beschikbaar gesteld om de levensduur van de Lier met 10 jaar te verlengen. De werkzaamheden vonden voorjaar 2024 plaats. Over de toekomst voor de Lier wordt voor 2026 een besluit genomen.

5.3 Dorpshuis de Horst	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We maken een plan voor het verduurzamen van dorpshuis De Horst in Horssen, waar mogelijk voeren we dat uit.	Het Dorpshuisbestuur heeft plannen klaar liggen en een krediet is intussen beschikbaar gesteld om de voorbereidingskosten te dekken. In totaal is 1 miljoen euro beschikbaar voor de verduurzaming van het dorpshuis. Het is de wens van het Dorpshuisbestuur en de aangesloten verenigingen om op termijn te renoveren. Hiermee houden we rekening bij de verduurzamingsinvesteringen.

5.4 Uiterwaarden toegankelijker	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We maken de uiterwaarden toegankelijker, vooral voor wandelaars en sportvissers.	We laten onderzoeken welke wensen er zijn voor een betere toegankelijkheid. Hierbij houden we rekening met het karakter van dit gebied en de Natura 2000 bepalingen. De functies van dit gebied zijn waterveiligheid, verbetering van de natuur en extensieve recreatie. Doordat de gemeente Druten geen eigenaar is hebben we beperkte zeggenschap. Rijkswaterstaat is voor 1/3 deel eigenaar en Staatsbosbeheer voor 2/3 deel en gaat over het beheer van vegetatie en recreatie. Gemeente Druten onderhoudt alleen de houten loopbrug. Over de wens van de gemeenteraad om paden en extra loopbruggen aan te leggen in het gebied, gaat de gemeente formeel in gesprek met de eigenaren. Staatsbosbeheer heeft reeds aangegeven dat vanwege het doel en karakter van dit natuurgebied er geen ruimte bestaat de aangedragen wensen te realiseren. Het overleg met Rijkswaterstaat heeft in september 2024 plaatsgevonden, het gesprek met Staatsbosbeheer is ingepland.

5.5 Oversteek De Uivermeertjes	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Er komt een extra oversteek van Deest naar recreatiegebied De Uivermeertjes.	Deze oversteek realiseren we met de uitvoering van het project Deest-Zuid.

5.6 Bankjes	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
In alle kernen plaatsen we meer bankjes.	We plaatsen verschillende bankjes.

5.7 Losloopgebied honden	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We zoeken naar ruimte voor een groot losloopgebied voor honden.	De verkenning van wensen en mogelijkheden is i.v.m. capaciteitsproblemen nog niet gestart.

5.8 Nieuwe bomen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We planten 1.000 bomen, verdeeld over alle kernen.	Er is een goede start gemaakt met het aanplanten van bomen. Er zijn nu ongeveer 500 bomen geplant.

5.9 Facelift Oranjebuurt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
De Oranjebuurt krijgt een facelift en samen met de woningcorporatie blijven we werken aan een fijne leefomgeving in Druten-Zuid.	In de Prestatieafspraken Druten 2025-2028 is opgenomen: Jaarlijks worden er wijkschouwen georganiseerd om te zien en om op te halen wat er leeft en speelt en waar behoeften in de wijk liggen. Huurdersorganisaties nemen het initiatief bij de organisatie. Gemeente faciliteert en corporaties ondersteunen bij de organisatie.

5.10 Toekomstplannen sportverenigingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Met sportverenigingen bespreken we hun toekomstplannen.	In 2024 is de evaluatie met de voetbalverenigingen over de bestaande privatiseringsovereenkomsten afgerond. Het beleidskader "Toekomst voetbal Druten" is vastgesteld en draagt de gemeente vanaf 2025 tot en met 2034 bij aan de renovatie en onderhoud van (kunst)grasvelden van de voetbalverenigingen. Met het Lokaal Sportakkoord stimuleerden we verenigingen door trainingen aan te bieden, bijeenkomsten te houden over een gezonde kantine en sociaal veilige sport en budget beschikbaar te stellen voor initiatieven.

5.11 LTC Horssen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Met LTC Horssen bespreken we de plannen voor verduurzaming en toekomstbestendigheid.	LTC Horssen is geprivatiseerd en de gemeente heeft geen zicht op het onderhoud en renovatie van deze velden. Het gesprek is gevoerd over de plannen die LTC Horssen heeft over de verduurzaming van de accommodatie. Zij hebben inmiddels een aanvraag voor de financiering ingediend. Een advies hierover is in voorbereiding.

5.12 Stichting Kleigoed	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We werken samen met Stichting Kleigoed om onze rijke steenfabriek-historie breder bekend te maken.	Het HIP en het TIP in het Bondsgebouw hebben een goede start gemaakt en timmeren actief aan de weg met diverse activiteiten. Behalve ontvangst en informatievoorziening aan inwoners en bezoekers, ook: begeleide wandelroutes, rondleidingen zoals bij regionale wethouders bijeenkomst, maandelijkse themalezingen, educatief aanbod primair onderwijs ontwikkeld in samenwerking met de HAN, het schrijven van een boek, betrokkenheid bij regionale waterverhaal, samenwerking Museum 2stromenland.

5.13 Sponsor een bankje	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We maken meer openbare ontmoetingsplaatsen en promoten ‘sponsor een bankje’.	Er zijn verschillende bankjes geplaatst.

5.14 Pumptrack	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken de mogelijkheid voor een pumptrack (een soort skatepark dat geschikt is voor diverse (cross)fietsen en bijvoorbeeld skateboards).	Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het realiseren van een pumptrackbaan is Afgerond en de raad is hiervan via een informatienota op de hoogte gesteld.

5.15 Speelruimtebeleidsplan	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We werken aan een nieuw speelruimtebeleidsplan Druten.	Alle speeltuinen worden jaarlijks onderhouden, dit geldt voor zowel ondergronden als speeltoestellen. Er is nog geen concrete planning voor renovatie van speeltuinen. Het speelruimteplan moet nog worden vastgesteld door de raad. We zijn het plan aan het afronden. In het plan is het beleid voor de komende jaren vastgesteld. Aan de hand van het speelruimteplan Druten 2024-2033 maken we een planning welke speeltuinen op welke termijn gerenoveerd worden. Vanaf 2025 zijn via het IBOR financiële middelen beschikbaar voor vervanging van toestellen.

5.16 Brede SPUK	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We ontvangen Brede SPUK gelden voor een integraal gezondheidsbeleid. In 2023 is een plan van aanpak hiervoor opgesteld.	Komt overeen met onderwerp 5.10.

5.17 Volwassenenfonds Sport en Cultuur	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We startten een tweejarige pilot met het Volwassenenfonds Sport en Cultuur.	In 2024 hebben in totaal 91 inwoners een toekenning gekregen om via het Volwassenenfonds Sport en Cultuur te sporten of om aan culturele activiteiten deel te nemen. De pilot is eind 2024 geëvalueerd. De pilot loopt nog door tot en met april 2025.

5.18 Versterking cultuur	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We werken aan de versterking van onze lokale culturele infrastructuur.	De versterking van cultuureducatie kreeg een boost met de oprichting van het Cultuurpunt Maas en Waal (meer hierover onder punt 4.2). Er ligt nu een georganiseerde basis voor een netwerkstructuur dat het gehele culturele klimaat in Druten ten goed komt. Verder werken we samen in GMR verband aan de verhaallijnen Romeinen en Water; hiervoor zijn regionale plannen opgesteld waarvan de uitvoering op onderdelen in 2025 en 2026 plaatsvindt. Cultuurdeelname is opgenomen in de GALA regeling, Volwassenenfonds en de WAO-plannen; cultuur wint zo aan betekenis bij "positieve gezondheid" en "brede sociale basis" in het sociaal domein. Ook hebben we het project "Kunstbende" uitgevoerd op de scholen voortgezet onderwijs. Er ligt geen cultuurnota, maar we haakten in op tendensen en initiatieven en benutten succesvol de kansen.

5.19 Cultuurhistorisch erfgoed	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Monumenten vormen een belangrijk onderdeel van het cultuurhistorische erfgoed van de gemeente Druten. De gemeente Druten kent ruim 100 gemeentelijke monumenten.	De gemeente Druten kent ruim 100 gemeentelijke monumenten. We willen deze monumenten in een goede staat behouden en waar mogelijk uitbreiden. Daarbij denken we aan onder andere de watersnoodwoningen en naoorlogs erfgoed. Op dit moment zijn we bezig met het tot stand brengen van een tweetal beschermde dorpsgezichten (Horssen en Afferden). De erfgoedverordening is inmiddels aangepast. En deze nieuwe erfgoedverordening geeft nu ook een handvat voor handhaving. Over de aanwijzing van deze beschermde dorpsgezichten heeft uw raad inmiddels een besluit genomen.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
5.1 Sportbeleid en activering	€ 130.461	€ 119.159	€ 143.550
5.2 Sportaccommodaties	€ 84.383	€ 591.532	€ 996.189
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	€ 10.468	€ 6.969	€ 7.390
5.5 Cultureel erfgoed	€ 28.020	€ 33.442	€ 23.998
5.6 Media	€ -	€ 19.068	€ 19.068
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 199.649	€ 184.480	€ 172.749
Totaal baten	**€ 452.981**	**€ 954.649**	**€ 1.362.943**
5.1 Sportbeleid en activering	€ 284.112	€ 321.721	€ 661.991
5.2 Sportaccommodaties	€ 1.373.916	€ 1.784.658	€ 1.348.986
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	€ 565.968	€ 609.340	€ 506.612
5.5 Cultureel erfgoed	€ 178.639	€ 160.679	€ 188.349
5.6 Media	€ 293.956	€ 314.153	€ 290.449
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 2.426.800	€ 2.668.513	€ 2.205.686
Totaal lasten	**€ 5.123.391**	**€ 5.859.064**	**€ 5.202.073**
Resultaat voor bestemming	**€ 4.670.410-**	**€ 4.904.415-**	**€ 3.839.130-**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.585.662	€ 1.585.662	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ 96.738	€ 47.326	€ 60.000
Resultaat na bestemming	**€ 6.159.334-**	**€ 6.442.751-**	**€ 3.779.130-**

2.2.7 Programma 6: Sociaal domein

Het programma omvat ondersteuning in het kader van de WMO en Jeugdwet, het subsidiëren van organisaties voor maatschappelijk en sociaal cultureel werk en het bestrijden van armoede, het verstrekken van uitkeringen en bieden van ondersteuning op weg naar werk in het kader van de Participatiewet.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Sociaal domein door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie, zoals dorp- en wijkcentra en leefbaarheidsgroepen.
• 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Voorzieningen die zijn gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening). Het Sociaal Team vormt de Lokale toegang tot de voorzieningen WMO en Jeugd.
• 6.3 Inkomensregelingen	Inkomensvoorzieningen, loonkostensubsidies en armoedebeleid.
• 6.4 WSW en beschut werk	Voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals de sociale werkvoorziening.
• 6.5 Arbeidsparticipatie	Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, die de MGR voor Druten uitvoert.
• 6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	Materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden, zoals de WMO woonvoorzieningen, WMO hulpmiddelen en Vervoersvoorzieningen.
• 6.71 Maatwerkdienstverlening WMO	Hieronder vallen vier taakvelden waar de dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking, zoals de huishoudelijke verzorging, begeleiding en dagbesteding op worden verantwoord.
• 6.72 Jeugdhulp zonder verblijf	Hieronder vallen vier taakvelden waar vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd en opvoedhulp en dagbesteding.
• 6.73 Jeugdhulp met verblijf	Hieronder vallen drie taakvelden waar vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen pleegzorg en jeugdhulp met verblijf.
• 6.74 Jeugdbehandeling	Hieronder vallen drie taakvelden waar vormen van jeugdbehandeling die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt waaronder begrepen jeugd-GGZ, jeugdhulp crisis en gesloten plaatsing.
• 6.81 Geëscaleerde zorg18+	Hieronder vallen twee taakvelden voor opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals GGD veilig thuis.
• 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Hieronder vallen twee taakvelden voor maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen (18-) met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven, zoals kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

6.1. Inclusieagenda	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We stellen een inclusieagenda op.	Met een werkgroep is in 2023 gestart met het uitwerken van de verschillende inclusiethema's. Er is voor gekozen om dit thema voor thema op te pakken. In 2023 is men gestart met het thema "Thuis" in 2024 wordt gestart met het volgende thema 'Werk en inkomen'. De rode draad is bewustwording. Daarnaast werven we ervaringsdeskundigen die ons gevraagd en ongevraagd kunnen adviseren over drempels (figuurlijk en letterlijk) die men tegenkomt bij deelname aan het leven in Druten.

6.2 Seniorenverenigingen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We blijven seniorenverenigingen en ouderenactiviteiten ondersteunen.	We continueren bestaand beleid, subsidies zijn opgenomen in de begroting. De wethouder neemt maandelijks deel aan het kringberaad. De senioren helpen ons om belangrijke informatie voor de doelgroep door te geleiden via hun eigen communicatiekanalen.

6.3 Eenzaamheid ouderen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We zetten ons actief in om de eenzaamheid van ouderen te bestrijden.	We continueren huidig beleid. Concrete acties nemen we op in het nieuwe beleidsplan WMO, Jeugd en gezondheid 2025-2028.

6.4 Dronio	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
De huurbijdrage aan Dronio zetten we voort.	In 2024 is uitvoering gegeven aan de afspraak in het collegeprogramma.

6.5 Mantelzorgers	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Mantelzorgers ontvangen een mantelzorgwaardering.	In 2024 is het Mantelzorgcompliment (in de vorm van OVD- bonnen) verstrekt. Daarnaast was er door MeerVoormekaar georganiseerde theatervoorstelling in De Bogerd voor mantelzorgers.

6.6 Eigen bijdrage huishoudelijke hulp	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We volgen het landelijk beleid 'eigen bijdrage huishoudelijke hulp'.	Landelijk geldt het abonnementstarief voor gebruikers van een WMO maatwerkvoorziening. Dit houdt in dat inwoners elke maand hetzelfde bedrag betalen voor de WMO-ondersteuning die ze ontvangen, ongeacht de hoogte van het inkomen. Hierdoor zien we ook dat de vraag zo groot is dat geïndiceerde hulp niet altijd geboden kan worden vanwege personeelsgebrek.

6.7 Armoede	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
1. De komende twee jaar verhogen we het aantal huishoudens met een laag inkomen dat we bereiken met onze inkomensondersteunende voorzieningen met 10%; 2. Door preventieactiviteiten voorkomen we dat inwoners in financiële problemen komen; 3. Alle inwoners kunnen meedoen in onze gemeente, ondanks geldzorgen, armoede of schulden. Dit doen we door (financiële)drempels weg te nemen en ondersteuning te bieden bij geldproblemen. Hiermee dragen we bij aan een inclusieve samenleving.	We gaan door met het beleid dat er nu is voor inkomensondersteuning en schuldhulpverlening. Voorbeelden hiervan zijn het Kindpakket, de Collectieve Aanvullende Zorgverzekering. Verder bieden we de regeling huishoudelijke apparaten aan. Ook sluit de gemeente twee jaar aan bij het Volwassenfonds Sport en Cultuur. Hierbij bieden wij volwassenen de kans zich bij een sport- of culturele vereniging aan te sluiten. Inmiddels zijn er 3 platformbijeenkomsten geldzorgen, armoede en schulden geweest. We stimuleren deelname en werving vrijwilligers voor Schuldhulpmaatje Druten. Met de deelname aan noodfondsvoorziening SUN (Stichting Urgente Noden) helpen we inwoners met een dringende financiële nood. Ook dragen we financieel bij aan de Voedselbank Druten en de Kledingbank in Nijmegen.

6.8 Dementie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Woonvormen voor dementie.	We ontwikkelen een plan voor mensen met dementie waarin we wonen en zorg combineren. We nemen dit op in de lokale woon-zorgvisie. De conceptversie van deze visie is beschikbaar en de definitieve versie wordt binnenkort afgerond.

6.9 Dagbesteding	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Dagbesteding voor mensen met dementie.	We onderzochten zinvolle dagactiviteiten voor thuiswonende mensen met dementie. In 2024 onderzochten en ontwikkelden we allerlei activiteiten voor thuiswonende mensen met dementie. Ook werden er diverse activiteiten georganiseerd, zoals een liedjesvoorstelling in De Bogerd met liedjes uit "grootmoeders" tijd.

6.10 Jeugd	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Hervormingsagenda Jeugd.	De hervormingsagenda Jeugd wordt landelijk vastgesteld. In het Rijk van Nijmegen stelden we een regioprogramma Jeugd op. De eerste evaluatie hiervan vond plaats en u bent daarover recent geïnformeerd via een informatienota. Binnen het Rijk van Nijmegen voldoen we in grote lijnen aan de doelstellingen. Lokaal betekent het dat het Sociale team zich nog meer moet ontwikkelen als breed basisteam, naar voorbeeld van de buurtteams in Nijmegen. Deze ontwikkeling is inmiddels gestart, waarbij harmonisatie met Wijchen plaatsvindt.

6.11 Gezond en Actief Leven Akkoord	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Gezond en Actief Leven.	Hierin staat het gezondheidsbeleid met de onderwerpen sporten, bewegen, cultuur, gezondheid en sociale basis. Het plan van aanpak is goedgekeurd en hiermee ook de subsidie voor de komende jaren veilig gesteld. We gaan samen met de maatschappelijke partners uitvoering geven aan ons plan. Daar zijn we inmiddels mee bezig. De gelden worden op allerlei deelprojecten ingezet, wanneer ze bijdragen aan de doelstellingen van het GALA. Inmiddels zijn subsidies beschikbaar voor verenigingen die een bijdrage leveren aan de thema's van het GALA.

6.12 Pilot Beweegmakelaar	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Meer bewegen stimuleren.	Inmiddels loopt de pilot ruim één jaar en het is een groot succes. Veel inwoners met een smalle beurs maken gebruik van het fonds. We blijven de pilot op de voet volgen en zullen tijdig met een evaluatie naar de raad komen.

6.13 Zorg & Veiligheid	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Lokaal en regionaal plan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM). Overlast jeugd en volwassenen voorkomen en verminderen (JVO).	Op basis van het regionaal plan stelden we een lokaal plan huiselijk geweld op. Met de maatschappelijke partners en het onderwijs werken we aan de uitvoering hiervan. De ambtelijke capaciteit voor de uitvoering is uitgebreid.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 6.095.775	€ 6.386.051	€ 6.123.171
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	€ 245.694	€ 245.695	€ 104.793
6.3 Inkomensregelingen	€ 4.954.424	€ 4.985.473	€ 4.274.167
6.4 Begeleide participatie	€ 8.000-	€ 8.058-	€ 35.500
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 35.000	€ 34.971	€ 48.403
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	€ 13.000	€ 18.871-	€ 11.701
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	€ 50.000	€ 500	€ -
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 153.470	€ 176.629	€ 155.441
6.71b Begeleiding (WMO)	€ -	€ -	€ -
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ -	€ -	€ -
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ -	€ 5.554	€ -
6.72a Jeugdhulp begeleiding	€ -	€ -	€ 8.657
6.72b Jeugdhulp behandeling	€ -	€ 12.799	€ -
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	€ -	€ -	€ -
6.73a Pleegzorg	€ -	€ -	€ -
6.73b Gezinsgericht	€ -	€ 12.044	€ -
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	€ -	€ -	€ -
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ -	€ -	€ -
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ -	€ -	€ -
6.74c Gesloten plaatsing	€ -	€ -	€ -
6.81a Beschermd wonen (WMO)	€ -	€ -	€ -
6.82a Jeugdbescherming	€ -	€ -	€ -
6.82b Jeugdreclassering	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 11.539.363**	**€ 11.832.787**	**€ 10.761.832**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 7.864.355	€ 7.800.228	€ 7.333.344
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	€ 1.926.304	€ 1.693.111	€ 1.454.405
6.3 Inkomensregelingen	€ 7.213.473	€ 7.048.236	€ 7.733.160
6.4 Begeleide participatie	€ 2.239.450	€ 2.073.073	€ 2.171.094
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 804.032	€ 776.142	€ 681.815
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	€ 1.726.527	€ 1.656.728	€ 1.305.658
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	€ 50.000	€ 500	€ -
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 3.224.692	€ 2.980.136	€ 2.721.147
6.71b Begeleiding (WMO)	€ 1.553.535	€ 1.549.168	€ 1.385.662
6.71c Dagbesteding (WMO)	€ 804.269	€ 783.913	€ 835.039
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	€ 73.745	€ 92.012	€ 47.150
6.72a Jeugdhulp begeleiding	€ 1.356.572	€ 1.253.620	€ 903.930
6.72b Jeugdhulp behandeling	€ 586.120	€ 652.052	€ 595.845
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	€ 415.507	€ 570.701	€ 421.958
6.73a Pleegzorg	€ 175.508	€ 148.719	€ 148.511
6.73b Gezinsgericht	€ 387.199	€ 458.272	€ 361.857
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	€ 782.543	€ 531.706	€ 720.141
6.74a Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ 1.578.355	€ 1.601.683	€ 1.504.588
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 105.996	€ 118.122	€ 191.974
6.74c Gesloten plaatsing	€ 225	€ 225	€ -
6.81a Beschermd wonen (WMO)	€ 66.725	€ 66.725	€ -
6.82a Jeugdbescherming	€ 555.809	€ 478.711	€ 298.141
6.82b Jeugdreclassering	€ 35.050	€ 60.701	€ 117.098
Totaal lasten	**€ 33.525.991**	**€ 32.394.484**	**€ 30.932.517**
Resultaat voor bestemming	**€ 21.986.628-**	**€ 20.561.697-**	**€ 20.170.685-**
Toevoeging aan reserves:	€ 100.000	€ 435.372	€ 159.101
Onttrekking aan reserves:	€ 269.714	€ 199.362	€ 506.172
Resultaat na bestemming	**€ 21.816.914-**	**€ 20.797.707-**	**€ 19.823.614-**

2.2.8 Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Het programma omvat de zorg voor de volksgezondheid, milieu, reiniging, afvalstoffenverwijdering, vermindering hondenoverlast, riolering en de exploitatie van de algemene begraafplaats.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Volksgezondheid en milieu door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
• 7.1 Volksgezondheid	Maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen, zoals de GGD, en lokaal gezondheidsbeleid.
• 7.2 Riolering	Gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding.
• 7.3 Afval	Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval.
• 7.4 Milieubeheer	Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder, MARN (Milieu en Afval Regio Nijmegen).
• 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	In stand houden van de algemene begraafplaats.

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

7.1 AED-dekking	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We gaan voor 100% AED-dekking in onze gemeente.	100% dekking is inmiddels gerealiseerd. Hierbij is ook het jaarlijks onderhoud van de geregistreerde AED's meegenomen.

7.2 EHBO-cursus	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We blijven inwoners stimuleren om een reanimatie- of EHBO-cursus te volgen.	We continueren bestaand beleid. Er is een geactualiseerd plan opgesteld.

7.3 Verduurzamen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken hoe we dorpshuizen en ander maatschappelijk vastgoed kunnen verduurzamen.	Voor de verduurzaming van dorpshuizen en ander maatschappelijk vastgoed zijn we gestart met het opstellen van een routekaart. In 2025 werken we de route uit in een uitvoeringsplan. In 2024 zijn een tweetal zonneparken gestart met realisatie. De Lokale Energie Strategie (LES) heeft door omstandigheden vertraging opgelopen en wordt samen met een uitvoeringsprogramma in 2025 opgeleverd. Begin 2025 is de RES 2024 vastgesteld door het college, dit is een verrijking van de RES 1.0. De RES 2.0 zal hierop verder bouwen en ook nieuwe zoekgebieden toevoegen. De Groene metropool regio (GMR) is voornemens de RES 2.0 dit jaar voor te leggen aan de colleges van de betrokken gemeenten. De RES 2.0 wordt een programma onder de omgevingswet. De afgesproken bijdrage uit de RES 1.0 wordt meegenomen in de omgevingsvisie. In 2023 is het duurzame warmteplan Druten vastgesteld, waarin 8 sporen zijn uitgewerkt over hoe Druten in 2050 aardgasvrij moet worden. In 2024 zijn we gestart met de Lokale Aanpak, waarbij we wijkgericht inwoners stimuleren en faciliteren bij het besparen van energie en het isoleren van hun woningen. Inwoners krijgen de mogelijkheid om een gratis adviesgesprek aan te vragen voor isolatiemaatregelen aan hun woning. Voor eigenaren met lage energie labels is de nationale isolatiesubsidie beschikbaar. Daarnaast kunnen inwoners nog steeds gebruik maken van het fysieke en digitale energieloket en de energiecoaches. Voor het beoogde warmtenet in Druten is een Samenwerkingsovereenkomst opgesteld, waarin is vastgelegd dat de gemeente samen met het Gelders Warmte Infra Bedrijf (GWIB) en Woonwaarts samenwerkt aan de ontwikkeling van het warmtenet.

7.4 Operatie Steenbreek	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Met operatie Steenbreek moedigen we aan om tuinen en daken te vergroenen en zorgen we voor eigen wateropvang.	Is afgerond. In overleg met wethouder Thoonen is om redenen afgezien van deelname aan actie Steenbreek en hanteert Druten een eigen communicatiestrategie om inwoners te stimuleren om hun tuin te vergroenen en hemelwateropvang te realiseren. Zo is in 2024 is een infografic gemaakt (visualisatie groene tuin en wat inwoners kunnen doen) en wordt via de gemeentelijke website, gemeentepagina en social media inspirerende informatie gegeven over klimaatadaptatie.

7.5 Biodiversiteit	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We maken een plan voor biodiversiteit.	Er is gestart met de uitvoering van het plan Natuur en Biodiversiteit dat voorjaar 2024 is vastgesteld. Waar mogelijk in de gemeente wordt er ecologisch maaibeheer toegepast. Dit is opgenomen in de bestekken van 2024. Verder zijn de acties vanuit dit plan verdeeld over 5 jaar. De planning voor de uitvoering van de volgende acties in 2025 is gemaakt.

7.6 Dierenwelzijn	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We stellen een nota dierenwelzijn op.	Met betrekking tot de wettelijke taken voor de verwijdering van dode dieren en de opvang van ontheemde huisdieren Is beleid gemaakt en heeft dit geleid tot harmonisatie tussen Druten en Wijchen. Er is nog geen beleidsnota, vanwege ontbrekende capaciteit, maar inmiddels is er capaciteit ingehuurd en wordt er een nota opgesteld.

7.7 Bijzetafval	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Pilots slimme afvalcontainers en containertuintjes tegen bijzetafval. Dit is afval dat naast de containers staat.	We hebben in 2023 de proef met containertuintjes opgestart. Dit experiment loopt sinds september 2023. De hoop was dat door het plaatsen van de tuintjes de bij-plaatsingen drastisch zouden verminderen. Dit beoogde effect lijkt niet gerealiseerd te worden. De afgelopen maanden is er meermaals sprake geweest van bij-plaatsingen. De komende periode blijven we dit monitoren zodat we de pilot van een volledig jaar kunnen afronden. Na de evaluatie van het experiment bepalen we de vervolgstappen.

7.8 Hitteplan	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We stellen een hitteplan op.	De gemeente Druten heeft een doorontwikkeld hitteplan (hitteprotocol). Deze is geschreven vanuit het werkveld welzijn en gezondheid. Vanwege de brede invulling zijn in het plan ook onderwerpen als klimaatadaptatie meegenomen. We blijven het hitteplan periodiek evalueren en, waar nodig, aanpassen.

7.9 Buurtbatterijen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Energiehubs en buurtbatterijen.	Een verkennend onderzoek naar mogelijke oplossingsrichtingen voor netcongestie is in 2023 afgerond, hierin was speciale aandacht voor de buurtbatterij. De conclusies geven geen aanleiding om op korte termijn met een proef voor buurtbatterijen te beginnen. Het onderzoek naar een Smart Energy Hub (SEH) voor industrieterrein Westerhout Zuid is 2024 afgerond. Dit onderzoek is in samenwerking met ondernemers van Westerhout Zuid gedaan. Er zijn 3 oplossingen uit het onderzoek gekomen: 1 voor de korte termijn, 1 voor de middellange termijn, en 1 voor de lange termijn. Eind 2024 zijn we gestart met het inzetten van oplossing 1.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
7.1 Volksgezondheid	€ 113.243	€ 250.424	€ 212.074
7.2 Riolering	€ 2.199.960	€ 2.200.687	€ 2.195.443
7.3 Afval	€ 2.150.907	€ 2.235.829	€ 2.071.363
7.4 Milieubeheer	€ 596.300	€ 533.871	€ 442.486
7.5 Begraafplaatsen	€ 20.774	€ 17.497	€ 41.922
Totaal baten	**€ 5.081.184**	**€ 5.238.309**	**€ 4.963.288**
7.1 Volksgezondheid	€ 1.071.900	€ 1.088.236	€ 1.010.941
7.2 Riolering	€ 1.832.077	€ 1.862.009	€ 1.892.689
7.3 Afval	€ 1.805.745	€ 1.889.317	€ 1.676.020
7.4 Milieubeheer	€ 1.660.003	€ 1.598.342	€ 1.454.721
7.5 Begraafplaatsen	€ 62.489	€ 44.916	€ 79.284
Totaal lasten	**€ 6.432.214**	**€ 6.482.821**	**€ 6.113.656**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.351.030-**	**€ 1.244.512-**	**€ 1.150.368-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ 21.200	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.329.830-**	**€ 1.244.512-**	**€ 1.150.368-**

2.2.9 Programma 8: Wonen en bouwen

Het programma omvat de ontwikkeling van het stedelijk gebied en het buitengebied, de realisering van nieuwe woon- en werklocaties en het ontwikkelen van volkshuisvestingsbeleid. Tevens wordt ingezet op het in stand houden van rijks- en gemeentelijke monumenten met behulp van de daarvoor vastgestelde regelgeving.

De volgende taakvelden zijn binnen het programma Wonen en bouwen door de gemeente in gebruik:

Taakveld	Toelichting
● 8.1 Ruimtelijke ordening	Taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals bijstellen en actualiseren van bestemmingsplannen en de vergoedingen planschade.
● 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitaties, zoals grondverwerving, bouw en woonrijp maken; verkoop van bouwrijpe gronden.
● 8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsontwikkeling, woningvoorraad (waaronder ook de bouwvergunningen).

Wat willen we bereiken, en wat hebben we bereikt?
Speerpunten Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit".

8.1 Betaalbare woningen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We zetten instrumenten in om betaalbare woningen betaalbaar te houden.	Deze instrumenten waaronder zelfbewoningsplicht is o.a. in projecten de Portier, Hooiwal, Hemelrijk ingevoerd. In Hooiwal zijn woningen met Koopstart verkocht.

8.2 Starterslening	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We verhogen de starterslening.	De verhoging heeft plaatsgevonden en in 2024 zijn er 18 startersleningen verstrekt.

8.3 Onderzoek woonvormen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken andere woonvormen zoals hofjes en het woningsplitsen.	In bestemmingsplan Deest-Zuid zijn drie hofjes opgenomen. Per fase werken we deze verder uit. In 2024 zijn er 3 aanvragen voor woningsplitsing ingediend, waarvan 1 reeds gerealiseerd, 2 nog in behandeling.

8.4 Tijdelijke woningen jongeren	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We onderzoeken mogelijkheden voor tijdelijke woningen voor jongeren, onder andere flexwoningen.	In 2024 zijn 16 flexwoningen aan de Bredestraat in Horssen opgeleverd.

8.5 Dorpsbouwmeester	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
Een dorpsbouwmeester zorgt voor de borging van stedenbouwkundige kwaliteit.	Er is een dorpsbouwmeester/ adviseur ruimtelijke kwaliteit.

8.6 Circulair bouwen	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We maken een plan voor circulair bouwen en zetten dit in waar de kansen zich voordoen.	In 2024 is een handreiking circulair bouwen opgesteld. Deze wordt de komende tijd vertaald in een werkwijze om circulariteit concreet handen en voeten te geven. Het kader geeft concrete handvatten over hoe circulariteit te integreren in de projecten binnen de bouw en GWW.

8.7 Woon-zorgvisie	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We stellen een woonzorgvisie op.	In 2024 ronden we de Woonzorgvisie af. Daarna komt er een plan van aanpak. Hiervoor stellen we een externe coördinator aan. Ook stimuleren we het programma levensloopbestendig wonen.

8.8 Locatie Van Woezik	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We moedigen de ontwikkeling van de locatie Van Woezik aan.	Gesprekken over behoud van dit gemeentelijke monument voeren we met regelmaat, maar hebben helaas nog niet het gewenste effect geleid. De gemeente heeft hier geen leidende maar een faciliterende rol.

8.9 Ontwikkeling terrein van der Zandt	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
De mogelijke ontwikkeling van het terrein van Van der Zandt is onderdeel van het integrale aanpak Puiflijk.	De Integrale Aanpak Puiflijk is op 28 november 2024 vastgesteld. Hierin staat dat de keuze voor het al dan niet ontwikkelen van de locatie Van der Zandt volgt uit de Omgevingsvisie met het daarbij behorende ruimtelijke afwegingskader. Naar verwachting wordt deze visie vóór de zomervakantie 2025 vastgesteld.

8.10 Versnellen woningbouw	
Wat willen we bereiken ?	**Wat hebben we bereikt in 2024**
We werken aan een grote opgave om de bouw van woning te versnellen. In de periode 2022 tot en met 2030 willen we 910 woningen bouwen. De versnelde woningbouw maken we mogelijk door echt het aantal woningen te bouwen dat in de plannen die er al zijn, is vastgesteld. We geven nu voorrang aan het bouwen van plannen die er al zijn, met tijdelijk minder aandacht voor nieuwe ideeën.	In 2024 is de woningvoorraad met 265 woningen toegenomen. Ook is de woningbouw in Portier gestart en is er verder gebouwd aan het appartementencomplex van Woonwaarts op de locatie van het voormalige Introgebouw. In 2024 zijn onder andere de bestemmingsplannen voor de woningbouwlocaties Het Erf, De Ruijterstraat, Kriekenhoek, Groenemorgen, Roodhekkenpas-West en Deest-Zuid vastgesteld. Hiermee is harde plancapaciteit gecreëerd voor 570 woningen. Per 1 augustus 2024 is de planstop voor woningbouwinitiatieven voor 1 of 2 woningen opgeheven. Samen met andere gemeenten uit het RvN is aan de GMR afgegeven dat de Rvn Gemeenten focussen op het hard maken van de (voldoende) zachte plannen.

Wat heeft het gekost?

Taakveld	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Realisatie 2023
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 301.423	€ 327.548	€ 809.270
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	€ 103.917	€ 552.779	€ 2.417.572
8.3 Wonen en bouwen	€ 1.598.470	€ 1.511.898	€ 1.104.435
Totaal baten	**€ 2.003.810**	**€ 2.392.224**	**€ 4.331.277**
8.1 Ruimtelijke ordening	€ 683.007	€ 748.209	€ 601.419
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	€ 83.317	€ 458.646	€ 2.504.169
8.3 Wonen en bouwen	€ 1.447.461	€ 1.134.443	€ 970.460
Totaal lasten	**€ 2.213.785**	**€ 2.341.298**	**€ 4.076.048**
Resultaat voor bestemming	**€ 209.975-**	**€ 50.926**	**€ 255.229**
Toevoeging aan reserves:	€ 144.000	€ 263.780	€ 156.507
Onttrekking aan reserves:	€ 10.000	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 343.975-**	**€ 212.854-**	**€ 98.722**

2.2.10 Beleidsindicatoren

Het is voor gemeenten belangrijk om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties, waarbij gemeenten bij de besteding van de beschikbare middelen goed onderbouwde keuzes moeten maken om te kunnen bijsturen als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Mede om gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken wordt in het BBV voorgeschreven dat de gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken.

De gegevens komen uit verschillende bronnen zoals o.a.. CBS, COELO, Rijkswaterstaat, KLPD, RIVM en andere centrale databronnen. De kengetallen worden centraal door KING (Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten) verzameld en gepubliceerd op Waarstaatjegemeente.nl.

Naam indicator	Eenheid	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Gelderland 2024
0 Bestuur en ondersteuning				
Overhead	% van de totale lasten	12,73	11,47	n.b.
1 Veiligheid				
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	7	16	8
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	0,3	1,8
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,8	2,3	3,5
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,3	1,5	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	5,5	2,6	4,9
3 Economie				
Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	%	49,1	49,1*	54,4*
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 75 jaar	153,1	153,1*	166,3*
4 Onderwijs				
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	11,4	11,4*	5,4*
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	21	21*	24*
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers VO en MBO	1,7	1,7*	2,2*
5 Sport, cultuur en recreatie				
Niet sporters	%	49,6	43,6	46,8*
6 Sociaal domein				
Banen	Per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 75 jaar	649,9	649,9*	830,6*
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	1*	1*
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	4	4*	5*
Netto arbeidsparticipatie	%	74,8	75,1	74
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1	1*	2*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	225,7	211,8	292,4
Lopende re-integratievoorzieningen	Per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	55,8	40,5*	195,1*
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	%	14,9	13	12,1
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	%	0,7	0,6	0,9
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	%	0,3	0,3	0,2
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	880	820	636
7 Volksgezondheid en milieu				
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	50	50*	94*
Hernieuwbare elektriciteit	%	51,7*	51,7*	28,4*
8 Wonen en bouwen				
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	404	424	380
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	3,1	3,1*	8,4
Demografische druk	%	71,3	72,2	74,3
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	807	857	933
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	873	885	996

** Dit betreffen oudere gegevens dan 2024. De meest recente gegevens zijn hier opgenomen.*

2.3 Paragrafen

2.3.1 Paragraaf lokale heffingen

Inleiding
Het overzicht lokale heffingen bevat de geraamde inkomsten, de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.
De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid, omdat deze de inwoner direct in de portemonnee raken. Lokale belastingen en heffingen staan dan ook sterk in de publieke en politieke belangstelling.

De onroerendezaakbelasting (OZB) is in omvang de belangrijkste gemeentelijke heffing. Ook is de gemeente in principe vrij om te bepalen waarvoor OZB-opbrengsten worden gebruikt. Daarom rekenen we de OZB tot de algemene dekkingsmiddelen.

De riool- en reinigingsheffingen worden geheven voor een tegenprestatie van de gemeente en leggen beslag op het huishoudbudget van nagenoeg elke inwoner. Daarom zijn deze heffingen interessant om in het overzicht van lokale heffingen te betrekken. Gelet op het aantal honden (2.000) is ook de hondenbelasting in de vergelijking betrokken.

Binnen de lokale heffingen mag het kwijtscheldingsbeleid niet ontbreken. De gemeente hanteert namelijk op basis van wettelijke normen een beleid waarbij aanslagen (deels) worden kwijtgescholden afhankelijk van de draagkracht van de belastingplichtige. Dit kwijtscheldingsbeleid nuanceert de belastingdruk en kan dan ook niet achterwege blijven.

De normerende, sturende functie van de raad kan zich op het gebied van lokale heffingen sterk manifesteren. Dat geldt ook voor de controlerende functie, niet alleen om de lastendruk te beheersen, maar ook om na te gaan of de burger waar krijgt voor zijn geld.

Verschillen die zich binnen bepaalde heffingen voordoen worden toegelicht in de desbetreffende programma's en taakvelden.

Gemeentelijk beleidskader
Het uitgangspunt van het beleid is dat we tarieven, heffingen en belastingen elk jaar aanpassen aan het inflatieniveau. Daarnaast zijn, gelet op de financiële positie van de gemeente, de OZB tarieven voor de eigenaren en gebruikers van niet-woningen geleidelijk verhoogd, ten einde in 2027 te groeien naar het niveau van het gemiddelde in de regio. Daar bovenop is een extra verhoging van 0,5% in de OZB tarieven verwerkt. Dit anticiperend op de extra verhogingen die ook in de regiogemeenten hebben plaatsgehad.
Verder is het gebruikelijke uitgangspunt doorgevoerd om de overige tarieven en heffingen per saldo kostendekkend te laten zijn.

Beleidskader 2024
Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bevat de volgende belastingen/heffingen die gebaseerd zijn op een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening:
- Onroerendezaakbelastingen;
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- Rioolheffing;
- Hondenbelasting;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Marktgelden;
- Leges;
- Reclamebelasting.

Onroerendezaakbelastingen
Omvang inkomsten
De gemeente heft onroerendezaakbelastingen (OZB) over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken. Het gaat om twee directe belastingen: een gebruikersbelasting van degene die een onroerende zaak gebruikt die niet een woning is en een eigenarenbelasting van degene die van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht. Dit kan het eigendom van een woning en/of een niet-woning zijn.

De totale opbrengst aan OZB voor 2024 is geraamd op € 4.824.375. De jaarrekening 2024 is daar met een gerealiseerde OZB opbrengst van € 4.832.030 iets hoger op uitgekomen (€ 7.655 voordelig).

Waardebepaling
De OZB-tarieven worden uitgedrukt in een percentage van de waarde. De gemeente waardeert jaarlijks alle onroerende zaken. Bij de bepaling van de betreffende OZB-tarieven voor 2024 is daarmee rekening gehouden.

Hoogte tarieven
In principe mag de gemeente zelf de hoogte van de OZB-tarieven bepalen.

Hierbij moet worden vermeld dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten is ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Daarmee is een einde gekomen aan het monitoren met de macronorm OZB.
Dit is door het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken. In de benchmark worden naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. Door een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de tariefontwikkeling met landelijke en Provinciale gemiddelden, moeten de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker worden. Ook moet de benchmark het lokale debat over de keuzes voor ontwikkelingen, zoals stijging van de lasten, bevorderen.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
De reinigingsrechten worden alleen geheven op objecten waar bedrijfsafval ontstaat. Afvalstoffenheffing wordt op huishoudens geheven, waarbij het niet uitmaakt of er daadwerkelijk afval aan de straat wordt gezet. Per gemeente is de hoogte van deze heffingen afhankelijk van de gewenste kwaliteit en het nagestreefde ambitieniveau.

De tarieven voor 2024 zijn ten opzichte van 2023 verhoogd met de inflatiecorrectie van 3,0%. Het tarief voor een éénpersoonshuishouden kwam daardoor voor 2024 uit op € 150,31 en het tarief voor zowel een meerpersoonshuishouden als voor het reinigingsrecht op € 208,97. Het tarief per aanlevering van een afvalzak bedroeg voor 2024 € 1.05 per keer.
In verband met de in 2023 teveel in rekening gebrachte kosten heeft er, conform het besluit van de raad, in 2024 een eenmalige teruggave plaatsgevonden van € 12,00 per huishouden. Daarmee hebben wij onze inwoners onder andere gecompenseerd voor de afgelaste zomerinzameling, waarvan de kosten wel in 2023 waren begroot en derhalve, achteraf bezien, per abuis in het tarief voor 2023 waren meegenomen.

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn volgens bestaand beleid voor 100% gerelateerd aan de lasten voor vuilafvoer en verwerking. De gemeente maakt gebruik van een egalisatievoorziening om te voorkomen dat er te sterke schommelingen in de tarieven ontstaan.

Kostendekkende tarief afvalstoffenheffing/reinigingsrecht
Het nadelige saldo van de opbrengsten minus de kosten, groot € 170.000 (zie opstelling hieronder), is in hoofdzaak toe te schrijven aan de kosten van onvoorziene onderhoudswerkzaamheden en een nadelige afrekening over 2024 vanuit de DAR. Ter dekking van dit tekort is een bedrag van € 150.000 onttrokken aan de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing, waarna het saldo van die reserve nihil bedraagt. Het resterende tekort van € 20.000 is ten laste van het rekeningresultaat gebracht. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar onderstaande opstelling.

Berekening kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	(x € 1.000)	%
Kosten afval (onderdeel van taakveld 7.3) exclusief storting in de egalisatievoorziening	€ -1.838	
Inkomsten taakveld afval, exclusief heffingen	€ 344	
Netto kosten taakveld afval	€ -1.494	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	€ -50	
BTW	€ -257	
Straatreiniging/zwerfafval	€ -58	
Kwijtschelding	€ -51	
Totale kosten	€ -1.910	
Opbrengst afvalstoffen-/reinigingsheffingen	€ 1.740	91%
Saldo van kosten minus opbrengsten (tekort)	€ -170	
Onttrekking aan de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing (na onttrekking is saldo nihil)	€ 150	
Per saldo nog ten laste van het rekening resultaat 2024	€ -20	

Rioolheffing
Elke eigenaar van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op de riolering betaalt rioolheffing. Het tarief voor 2024 is ten opzichte van 2023 verhoogd met € 7,00 (is +3%) naar een afgerond bedrag van € 252,00 per aansluiting.

Kostendekkendheid tarief rioolheffing
De rioolheffing is voor 2024 meer dan kostendekkend geweest. Conform bestaand beleid en om toekomstige verplichtingen te kunnen afdekken, is in 2024 een bedrag van € 467.000 gestort in de egalisatievoorziening rioleringen. Zie voor de berekening daarvan de opstelling hieronder.

Berekening kostendekkendheid van de Rioolheffing	(x € 1.000)
Directe kosten taakveld 7.2 riolering (exclusief mutaties met de voorziening)	€ -1.393
Directe inkomsten taakveld 7.2 riolering, exclusief heffingen	€ 26
Netto kosten taakveld riolering	€ -1.367
Toe te rekenen kosten:	
Taakveld 0.4: Overhead	€ -75
Taakveld 2.1: Straatreiniging/vegen, straten en pleinen (1/3 deel)	€ -52
BTW-component	€ -213
Totale kosten	€ -1.707
Opbrengst rioolheffingen	€ 2.174
Saldo van kosten minus opbrengsten (overschot)	€ 467
Storting overschot in de voorziening egalisatie rioleringen	€ -467
Saldo na verwerking mutatie met de voorziening	€ -

Hondenbelasting
Elke houder van een hond dient zich, na aanschaf, te melden, waarna een aanslag hondenbelasting volgt. Voor 2024 zijn de tarieven inflatoir verhoogd. De gehanteerde tarieven zijn:
- Voor de eerste hond € 93,12
- Voor elke volgende hond € 128,64
- Kenneltarief € 433,20

Lijkbezorgingsrechten
De tarieven 2024 van de lijkbezorgingsrechten zijn aangepast met het inflatiepercentage. Bij wijzigingen met een minimaal gevolg is het tarief gelijk gebleven.

Legesverordening

Algemeen

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de Legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. De belastingplichtige is de aanvrager van de dienst dan wel ten behoeve van wie de dienst is verleend. Globaal onderscheiden we een drietal titels:

- Titel 1 Algemene dienstverlening, waaronder burgerlijke stand, reisdocumenten, verkeer en vervoer;
- Titel 2 Dienstverlening vallende onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning, waaronder bouwactiviteiten, welstand en bestemmingswijzigingen;
- Titel 3 Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn, waaronder horecavergunning, evenementenvergunning, marktstandplaatsen en kinderopvang.

De leges dienen overeenkomstig de uitgangspunten veelal kostendekkend te zijn en worden conform de Gemeentewet vastgesteld op basis van de in de gemeentebegroting geraamde baten en lasten. Deze baten mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Anders gezegd mogen we over de gehele legesverordening geen 'winst' maken op de diensten en producten die wij aanbieden. Dit geldt niet voor de leges waar in de dienstverlening ook een rijksdeelcomponent van toepassing is. De verhoging van rijksleges worden dan volledig vertaald in de tariefstelling. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten en rijbewijzen. Voor 2024 zijn de legestarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 3,0%. Aanvullend kan nog worden vermeld dat bij de bepaling van een aantal relevante leges ook rekening is gehouden met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Reclamebelasting

De gemeenteraad stelt ieder jaar de Verordening reclamebelasting vast, waardoor het heffen van reclamebelasting in het afgebakende centrumgebied (werkgebied van het SODC, vastgelegd op het kaartbeeld horende bij de vastgestelde verordening) mogelijk wordt. . De ontvangsten uit de reclamebelasting minus de kosten gaan in de vorm van een subsidie naar Stichting Ondernemersfonds Druten Centrum (SODC). Hieronder staan de tarieven voor 2024 zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en bij de betreffende ondernemers in rekening zijn gebracht.

- Vast bedrag per onroerende zaak bedraagt € 150,00;
- Voor zover de waarde van de onroerende zaak meer bedraagt dan € 76.000,00 wordt het hierboven genoemde vaste bedrag vermeerderd met een bedrag per € 1.000,00 waarde van € 1,80;
- De reclamebelasting bedraagt maximaal per onroerende zaak € 475,00.

Tabel vergelijking tarieven 2023 – 2022

Belastingsoort	Tarieven 2023	Tarieven 2024*	Stijgings%
Onroerendezaakbelastingen			
Eigenaren woningen	0,1006%	0,1071%	6,5%
Eigenaren niet-woningen	0,2282%	0,2681%	17,5%
Gebruikers niet-woningen	0,1911%	0,2097%	9,7%
Hondenbelasting			
Voor een eerste hond	€ 90,48	€ 93,12	2,9%
Voor elke volgende hond	€ 124,92	€ 128,64	3,0%
Voor een kennel	€ 420,60	€ 433,20	3,0%
Rioolheffing			
Per aansluiting	€ 245,00	€ 252,00	2,9%
Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht			
Eénpersoons huishouden	€ 145,93	€ 150,31	3,0%
Meerpersoons huishouden	€ 202,88	€ 208,87	3,0%
Reinigingsrechten	€ 202,88	€ 208,87	3,0%
Diftarzak	€ 0,95	€ 1,05	10,5%

* Bij de berekening van de OZB tarieven 2024 is naast de inflatie en conform raadsbesluit een geleidelijke verhoging doorgevoerd ten einde in 2027 te groeien naar het niveau van het gemiddelde in de regio. Ook de waardestijging van de objecten is in de tarieven verdisconteerd. Dit alles verklaard per saldo in hoofdzaak de stijgingspercentages bij de tarieven voor de OZB.

Gemeentelijke/lokale lastendruk 2024

Tabel: Vergelijking met een aantal omliggende gemeenten (2024)

Gemeentelijke woonlasten	Druten	Wijchen	Beuningen	West Maas en Waal	Heumen	Nijmegen	Gelderland
Eenpersoonshuishouden	€ 854	€ 857	€ 943	€ 963	€ 895	€ 1.099	€ 916
Meerpersoonshuishouden	€ 922	€ 885	€ 952	€ 964	€ 964	€ 1.115	€ 997
Rangnummer landelijk Meerpersoonshuishouden *(nr.1 heeft de laagste lasten)*	91	62	131	162	149	282	n.v.t.

Bron: COELO atlas van de lokale lasten 2024

De bruto woonlasten voor meerpersoonshuishoudens liggen in de provincie Gelderland gemiddeld op € 997 in 2024. Eénpersoonshuishoudens zijn gemiddeld in Gelderland € 81 minder kwijt dan meerpersoonshuishoudens. Voor Druten bedraagt dat verschil € 68. Van alle gemeenten in Nederland staat Druten in 2024 op plaats 91 voor wat betreft de gemiddelde woonlasten per meerpersoonshuishouden (nummer 1 is de goedkoopste). Dat was in 2023 plaats 79. Bij de berekening van de lokale lastendruk is rekening gehouden met de OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing over 2024.

Kwijtschelding

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen kan onder bepaalde voorwaarden (afhankelijk van het netto besteedbaar (gezins-)inkomen en persoonlijke omstandigheden) aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting voor een eerste hond. De gemeente voert een actief beleid op het gebied van kwijtscheldingen. Burgers, aan wie structureel kwijtschelding wordt verleend, komen in aanmerking voor een vereenvoudigde kwijtscheldingsprocedure.

2.3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de verplichting opgenomen om deze paragraaf in de begroting en de jaarrekening op te nemen. Voor ons gemeentelijk beleid in het kader van risicomanagement is in 2010 de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen vastgesteld.

Wij vinden het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Op die manier is er voldoende ruimte en tijd om de risico's van nu te beheersen en om voor eventuele toekomstige risico's tijdig maatregelen te treffen.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen. Het vooraf inschatten van de risico's en daarmee omgaan is belangrijk voor de sturing van de organisatie en de verantwoording die we verschuldigd zijn aan onze inwoners.

Om inzicht in de risico's van de gemeente te krijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is het weerstandsvermogen berekend. Dat is het vermogen van de gemeente om toekomstige financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast.

Risicoprofiel
Een gemeente loopt, net als elke andere organisatie, risico's in de uitvoering van haar taken. Van een aantal risico's is bekend welke financiële gevolgen deze hebben en is het vrijwel zeker dat het feit zich zal voordoen (of voorgedaan heeft). De gemeente moet daarvoor voorzieningen treffen (artikel 44 BBV).

Bij een risico is het onbekend of het feit zich zal voordoen. Binnen de ambtelijke organisatie is een inventarisatie gedaan van de mogelijke risico's die zich voor kunnen doen. Hierbij zijn in totaal 76 risico's onderkend, waarvan 52 met mogelijke financiële gevolgen.

In het hiernavolgende overzicht worden de zestien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij wordt de opmerking geplaatst dat het risicoprofiel een momentopname is. In een veranderende omgeving veranderen ook steeds de risico's.

Beschrijving risico	Mogelijke gevolgen	Maximale financieel gevolg
Algemene uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot	Begrotingstekort, minder inkomsten dan geraamd. Bezuinigen dan wel belastingen verhogen.	€ 525.000
Loonstijging CAO gemeenten 2024	De loonstijging van de nieuwe CAO valt hoger uit dan het indexpercentage waarmee is gerekend in de begroting van de WDW.	€ 737.000
Niet rechtmatig inkopen	Imago - imagoschade, waarschuwing accountant, ontslag ambtenaar; Financieel - Schadeclaims; Vertraging / stagnatie - Overeenkomst wordt ontbonden, opnieuw aanbesteden.	€ 175.000
Budget re-integratie is uitgeput	Vertraging / stagnatie - Lopende trajecten kunnen niet verder; Financieel - Minder uitstroom uit uitkering; uittreding gemeenschappelijke regeling (liquidatiekosten); Imago - Geen nieuwe re-integratietrajecten mogelijk.	€ 275.000
Kosten jeugdzorg hoger dan begroot	Financieel - Gemeente zelf verantwoordelijk voor de extra kosten.	€ 300.000
Middelgrote calamiteit bij een bedrijf	Milieu - Gezondheid omgeving; Vertraging / Stagnatie - brengt veel werk met zich mee; Financieel - Juridische aansprakelijkheid, claims, inhuur specialisten voor onderzoek e.d.; imago - berichtgeving in de pers.	€ 175.000
Kleine calamiteit bij een bedrijf	Milieu - Gezondheid omgeving; Vertraging / Stagnatie - brengt veel werk met zich mee; Financieel - Juridische aansprakelijkheid, claims, inhuur specialisten voor onderzoek e.d.; imago - berichtgeving in de pers.	€ 70.000
GGD weerstandsvermogen	De GGD heeft een algemene reserve om haar eigen risico's te ondervangen. Voor het gedeelte van de risico's die de algemene reserve van de GGD overstijgen, nemen wij ons aandeel in onze risicoparagraaf op.	€ 107.539
MGR maakt aanspraak op deelnemers voor een extra bijdrage	De risico's zijn in een bijlage bij de begroting van de MGR beschreven. De beschreven risico's hebben betrekking op: 1. wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's; 2. maatschappelijke risico's; 3. middelen, organisatie, medewerkers en efficiency. Voor de verdeling van het risico's naar gemeenten, wordt de inbreng o.b.v. inwoneraantal gehanteerd.	€ 215.000
De WDW maakt aanspraak op de garantstelling door de gemeente Druten	Financieel - De gemeente Druten levert een extra financiële bijdrage aan de WDW.	€ 25.000
VRGZ maakt aanspraak op deelnemers voor afdekken van zich voordoende risico's	Financieel - De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de VRGZ dan begroot.	€ 70.000
Het tijdig uitvoeren van onderhoud aan wege blijft achterwege	Grotere schade en vervanging moet eerder, dan wel wordt duurder. Meer risico op aansprakelijkheid.	€ 350.000
Invoering WKB (Wet Kwaliteitsborging)	Overheveling deel van toezicht en controletaken naar onafhankelijke marktpartijen. Afname leges inkomsten.	€ 200.000
Energielasten	Onzekerheid op de energiemarkt, met stijgende prijzen (budgetoverheveling)	€ 200.000
Bodemsanering kost meer dan geraamd	Financieel - Hogere kosten dan geraamd; Vertraging / stagnatie - Oplossen probleem; imago - Berichten in de krant.	€ 100.000
WMO openeinderegeling	Financieel - Overschrijding van het budget	€ 100.000
Totaal alle risico's		**€ 3.624.539**

Risicokaart
Onderstaand figuur laat een risicokaart zien die inzicht geeft in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. Het geeft ook een beeld van de verhoudingen tussen de risico's van laag, middel naar hoog. De nummers in de risicokaart geven het aantal risico's aan dat zich in het vak van de risicokaart bevindt. De financiële gevolgen zijn verdeeld in vijf categorieën.

Financiële gevolgen	Aantal maal dat het risico zich voordoet (per kans%)				
	10%	30%	50%	70%	90%
> € 350.000	6	0	2	0	0
€ 175.001 - € 350.000	0	1	3	2	0
€ 70.001 - € 175.000	3	4	4	1	0
€ 17.501 - € 70.000	4	2	4	1	2
€ 1 - € 17.500	2	3	5	2	7
Geen financiële gevolgen	0	0	0	0	0

Er zijn bruto en netto risico's. Het bruto risico geeft de situatie weer voordat er maatregelen zijn getroffen. Het netto risico is het resultaat na het nemen van maatregelen. In de risicokaart zijn de netto risico's opgenomen.

Een risico dat zich in het groene gebied van de risicokaart bevindt, valt onder de kleine risico's. Deze risico's kunnen worden gefinancierd uit lopende middelen. Indien deze risico's worden teruggebracht, werkt dit kostenbesparend.

Een risico dat een score heeft in het oranje gebied, valt onder de middelgrote risico's. Deze risico's zijn niet continuïteitsbedreigend, maar vereisen aandacht.

Ten slotte zijn er de risico's in de rode vakken. Deze risico's vereisen meer aandacht. Op dit moment hebben wij deze niet, omdat alle grote risico's bij de grondexploitaties zijn voorzien via voorzieningen.

Benodigde weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële middelen de gemeente nodig heeft om de risico's te kunnen opvangen. We gebruiken een risicosimulatie voor het berekenen van een passende reserve voor het opvangen van de risico's. Uitgangspunt hierbij is dat op basis van risicosimulatie sprake moet zijn van 75 tot 95% zekerheid dat de gemeente haar risico's kan opvangen. Op basis van studie naar het verloop van grafieken van een aantal gemeenten kan het best een zekerheidsfactor van 90% gehanteerd worden.
De reden hiervoor is dat:
- Niet alle risico's zich tegelijk en voor het maximale bedrag voordoen;
- Voor een klein beetje meer zekerheid (niet 90% maar 95%) moet naar verhouding veel extra geld gereserveerd worden.

Uit de risicosimulatie volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden opgevangen met een bedrag van € 3.262.085 (90% x € 3.624.539) als benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van alle middelen waarover Gemeente Druten kan beschikken als zich niet begrote kosten voordoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Stand per 31-12-2023
Algemene reserves (vrij aanwendbaar)	€ 15.695
Nog te bestemmen rekeningresultaat	€ 2.138
Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	€ 7.315
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 614
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 25.762**

Algemene reserves (vrij aanwendbaar)
Onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van de stand van de reserves.

(x € 1.000)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Algemene reserves	€ 16.194	€ 11.191	€ 15.695
Bestemmingsreserve	€ 4.452	€ 6.940	€ 7.315

De algemene reserves bestaan uit de algemene reserve (€ 14.303.231) en de reserve grondbedrijf (€ 1.391.803). Deze reserves zijn vrij aanwendbaar. Dat betekent dat er niet van tevoren vaststaat waar we het geld aan uitgeven. Omdat de risico's van het grondbedrijf worden meegenomen in het risicoprofiel, kan de reserve grondbedrijf worden meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Nog te bestemmen rekeningresultaat
Op basis van de jaarrekening is er nog een bedrag van € 2.138.293 als positief resultaat over 2024 te bestemmen. Voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit per ultimo 2024 kan dit bedrag meegenomen worden.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)
Van het totale bedrag aan bestemmingsreserves van € 8.913.214 kan een bedrag van €7.315.446 als vrij aanwendbaar worden aangemerkt. Na goedkeuring van de raad kunnen deze reserves worden ingezet voor het opvangen van risico's.

Uitgangspunt is dat de reserves legaat van Cooth, winstuitkering NUON, conversie aandelen Vitens, afschrijvingsreserve centrum Horssen, afschrijvingsreserve HOV knooppunt Druten en kwelbeheersingssysteem ADW niet vrij aanwendbaar zijn. De aanwending van deze reserves ligt al vast door voorgenomen bestedingen.

Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente nog heeft om extra opbrengsten te krijgen via belastingheffing. Op basis van de normering volgens artikel 12 Financiële verhoudingswet bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit van onze gemeente naar schatting € 1.033.000.

We berekenen de onbenutte belastingcapaciteit door de werkelijke belastingopbrengst af te trekken van de (maximale) belastingopbrengst die we hadden kunnen krijgen op basis van deze normering. Deze ruimte doet zich alleen voor bij de onroerendezaakbelastingen (OZB).

Het huidige beleid van de gemeente Druten is gericht op 100% kostendekking bij het tarief van de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en de rioolrechten, zodat daar geen verruiming mogelijk is.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om toekomstige risico's op te vangen. Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is, moet de relatie worden gelegd tussen de financiële gevolgen van de risico's (gewenste weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het is de taak van het bestuur om te zorgen voor voldoende weerstandsvermogen. Dat vraagt om duidelijke en toetsbare kaders voor concrete vragen zoals: hoeveel geld leggen wij opzij voor het opvangen van mogelijke financiële verliezen?

Is ons weerstandsvermogen voldoende?
Om te bepalen of ons weerstandsvermogen voldoende is kijken we naar hoeveel financiële middelen nodig zijn en hoeveel er beschikbaar is. De uitkomst van die deelsom is de ratio van het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€\ 25.762.000}{€\ 3.262.085} = \mathbf{7,90}$$

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2010 is bepaald dat de gemeente Druten voor de ratio weerstandsvermogen minimaal een waarderingscode "C" wil scoren. Dat komt neer op minimaal voldoende weerstandsvermogen.

De hiernavolgende normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het geeft een waardering van de berekende ratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Het ratio van de gemeente Druten valt in klasse A. Dat betekent dat we een uitstekend weerstandsvermogen hebben.

Conclusies weerstandsvermogen
De benodigde weerstandscapaciteit valt lager uit dan de beschikbare weerstandscapaciteit. Dat betekent dat Gemeente Druten over ruim voldoende reserves beschikt om met 90% zekerheid de risico's af te dekken.

In hiernavolgend overzicht zijn de ratio's van het weerstandsvermogen van de afgelopen jaren opgenomen. Het weerstandsvermogen is al jaren voldoende op peil.

Rapportagemoment	Verslagjaar 2021	Verslagjaar 2022	Verslagjaar 2023	Verslagjaar 2024
Ratio in dat verslag	6,39	8,64	9,69	7,90

Er zijn twee mogelijkheden om het weerstandsvermogen te beïnvloeden, namelijk door maatregelen te nemen voor de risico's of door de reserves te vergroten (sparen). Vooral door het beperken van de risico's van de grondexploitaties (en het nemen van verliezen) is onze positie verbeterd.

Vanwege de ruime toereikendheid van het beschikbare weerstandsvermogen in relatie tot de risico's is er geen aanleiding om het weerstandsvermogen om die reden nu te verhogen.

Financiële kengetallen
Bij ministeriële regeling is een aantal kengetallen vastgesteld. Doel van het vermelden van deze kengetallen is om te bekijken hoe we het als gemeente Druten financieel doen. De kengetallen geven de mogelijkheid om het financiële beleid te beoordelen en indien nodig aan te passen.

Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet altijd samen met andere kengetallen worden beoordeeld. Als de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld geven, betekent dit dat de financiële positie van de gemeente onder druk staat. Dan moeten we de situatie te verbeteren. Bijvoorbeeld door te sparen of door minder grote investeringen te doen.

De hiernavolgende tabel geeft inzicht in de financiële kengetallen, zoals berekend in de positie van het jaarverslag 2023, de begroting 2024 en het jaarverslag 2024:

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Netto schuldquote	57	103	43,6
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	46	88	44,2
Solvabiliteitsratio	29,9	19	30,7
Structurele exploitatieruimte	1,16	0,65	0,97
Grondexploitatie	2,8	2	2,07
Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden	92	83	83

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft of juist voorzichtig moet zijn met investeren. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn, waardoor er minder geld over blijft voor onverwachte uitgaven.

Dit kengetal is het totaal van onze schulden (aangegane leningen en crediteuren) gedeeld door de inkomsten (totale baten).

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Netto schuldquote	57	103	43,6

Volgens de provincie Gelderland is een netto schuldquote lager dan 90% voldoende. Onze netto schuldquote voldoet aan die norm. Dat betekent dat er sec op basis van deze norm ruimte is voor het doen investeringen en dus het aantrekken van gelden.

Netto schuldquote (zonder alle door de gemeente verstrekte leningen)
De netto schuldquote wordt ook zonder de door de gemeente verstrekte leningen berekend om te zien hoeveel ruimte er voor investeringen overblijft als deze leningen worden afgelost. Hierbij worden bijvoorbeeld de personeelsleningen niet meegenomen in de berekening.

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	46	88	44,2

De verstrekte leningen hebben een aanzienlijke invloed op de netto schuldquote. Op het moment dat deze leningen worden afgelost, ontstaat er nog meer ruimte voor investeringen. Dit kengetal laat zien dat die ruimte groter is als die leningen aan derden zijn afgelost. Doordat de werkelijke baten in 2024 veel hoger zijn dan waar rekening mee is gehouden in de primitieve begroting, zijn de netto schuldquote en de gecorrigeerde netto schuldquote veel lager dan begroot.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft aan welk deel van onze bezittingen is betaald met spaargeld. In vaktermen is dat het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen. Een hoog aandeel van het eigen vermogen geeft aan dat de gemeente financieel gezond en flexibel is. Dat betekent dat we gemakkelijker onze schulden kunnen afbetalen.

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Solvabiliteitsratio	29,9	19	30,7

Volgens de provincie Gelderland is onze solvabiliteit matig (tussen 20% en 50%). Een redelijk gedeelte van onze bezittingen is betaald met eigen geld. Het grootste gedeelte van onze bezittingen is nog betaald met geleend geld.

Na een sterke stijging van de solvabiliteit tussen 2019 en 2021 van 24 naar 30, is de solvabiliteit nu reeds enkele jaren stabiel rond 30.

Bij de berekening van de solvabiliteit wordt het jaarrekeningresultaat tot het eigen vermogen gerekend. Dat jaarrekeningresultaat wordt ingebracht bij de perspectiefnota en bestaat voor een groot gedeelte uit budgetten waarvan de uitgaven in 2024 plaatsvinden. Daarom geeft de solvabiliteit in de jaarrekening een licht vertekend beeld.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan of er financieel nog ruimte is voor nieuw beleid. Zolang op lange termijn de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven blijft er ruimte over, de zogenaamde structurele exploitatieruimte.

Het BBV schrijft voor dat de incidentele baten op de totale baten in mindering worden gebracht. Daarnaast wordt een storting in de reserve gezien als een last en een onttrekking als een baten.

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Structurele exploitatieruimte	1,16	0,65	0,97

De gemeente Druten is nog steeds in staat om tegenvallers in de exploitatie op te vangen (norm provincie Gelderland > 0%). Het structurele resultaat over het jaar 2023 bedraagt € 2,4 mln. voordelig. Dat betekent dat van het totale jaarrekeningresultaat dit gedeelte als structureel wordt gezien.

Grondexploitatie
Als een gemeente veel geld heeft gestoken in de aankoop van gronden, kan dat risico's opleveren. Alle kosten van de grond moeten worden terugverdiend bij de verkoop. Hoe langer het duurt voor de gronden worden verkocht, hoe hoger de kosten zijn. En het geld dat gestoken is in de grond kan niet ergens anders aan worden uitgegeven.

Het kengetal geeft aan welk gedeelte van onze totale inkomsten is vastgezet in grondexploitatie.

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Grondexploitatie	2,8	2	2,07

Het aandeel in grondexploitaties neemt ten opzichte van het jaarverslag 2023 toe. Er blijft daardoor minder geld over voor nieuw beleid en het opvangen van risico's. Dat is een positieve ontwikkeling. Het zegt natuurlijk niets over het verloop van de verkoop van de gronden (of vraag naar grond). Ook het onderscheid tussen woningbouw of bedrijventerrein wordt niet gemaakt.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden
Een gemeente heeft de ruimte om belastingen te verhogen. Deze belastingen zijn voor onze inwoners woonlasten. Het gaat om de OZB (onroerendezaakbelasting), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Daarbij is de OZB voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst.

Het kengetal geeft aan hoeveel procent van het landelijke gemiddelde de woonlasten van de gemeente Druten zijn.

Kengetallen (in %)	Verslag 2023	Begroting 2024	Verslag 2024
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	92	83	83

De gemeente Druten scoort minder dan 100%. Dat betekent dat onze inwoners minder belasting betalen dan het landelijk gemiddelde. We hebben dus ten opzichte van dat landelijk gemiddelde nog een mogelijkheid om de belastingen te verhogen en daarmee onze inkomsten te verhogen.

Kengetallen provincie Gelderland
De provincie Gelderland heeft de kengetallen opgenomen in een databank en er zijn in overleg met het Ministerie van BZK en de andere provincies signaleringswaarden vastgesteld waaraan de kengetallen kunnen worden getoetst. Daarbij kan categorie A als minst en categorie C als meest risicovol worden bestempeld.

In onderstaand overzicht zijn de kengetallen en categorieën inzichtelijk gemaakt.

Kengetallen (in %)	Verslag 2024	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	**43,6**	**< 90**	**90 - 130**	**> 130**
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	**44,2**	**< 90**	**90 - 130**	**> 130**
Solvabiliteitsratio	**30,7**	**> 50**	**20 - 50**	**< 20**
Structurele exploitatieruimte	**0,97**	**> 0**	**0**	**< 0**
Grondexploitatie	**2,07**	**< 20**	**20 - 35**	**> 35**
Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden	**83**	**< 95**	**95 - 105**	**> 105**

Zoals de tabel laat zien, is de gemeente Druten financieel gezond. Het gevoerde financiële beleid is weinig risicovol.

Hoewel het kengetal solvabiliteit voor verbetering in aanmerking komen, heeft de gemeente Druten ruimte voor investeringen en is de mogelijkheid aanwezig om door belastingverhoging meer inkomsten te genereren (belastingcapaciteit). Die inkomsten kunnen worden aangewend om de schulden te verminderen of het eigen vermogen te versterken.

Het aandeel van de financiële middelen in de grondexploitatie is klein en neemt steeds verder af. Dat geeft meer ruimte om te investeren. Gezien de hoogte van het solvabiliteitspercentage blijven we voorzichtig met investeren.

Conclusie kengetallen
Om een juiste beoordeling van de kengetallen te kunnen geven, moet de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie worden bekeken. Pas als meerdere kengetallen in de meest risicovolle categorie vallen, kan dit wijzen op een zwakke financiële positie. Dat is voor de gemeente Druten zeker niet het geval.

Volgens de kengetallen is de gemeente Druten financieel nog niet heel flexibel, omdat het eigen vermogen aan de lage kant is. De bezittingen worden voornamelijk gefinancierd met geleend geld.

Echter volgens de norm voor de netto schuldquote is ruimte ontstaan om te investeren door middel van het aantrekken van leningen. Als in de toekomst de door de gemeente Druten verstrekte leningen worden afgelost, ontstaat nog meer ruimte; deze leningen hebben namelijk aanzienlijke invloed op de netto schuldquote.

Het weerstandsvermogen geeft aan dat de gemeente uitstekend in staat is om toekomstige risico's af te dekken. Ook is er voldoende ruimte om structurele tegenvallers in de toekomst op te vangen.

Met de belastinginkomsten blijft de gemeente Druten onder het landelijk gemiddelde. Dat betekent dat in samenhang met de onbenutte belastingcapaciteit, zoals benoemd bij de beschikbare weerstandscapaciteit, er nog ruimte is voor het genereren van inkomsten.

2.3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen
De gemeente Druten is 4.246 hectare groot, waarvan een groot deel bij de gemeente als openbare ruimte in beheer is. In deze ruimte vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, openbaar groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Het beleid van de gemeente Druten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de nota's:
- Beleidsplan water en riolering 2023-2027, vastgesteld in 2022;
- IBor-plan 2025-2028, vastgesteld in 2023;
- Beleidsnota Openbare Verlichting, vastgesteld in 2009;
- Landschapsontwikkelingsplan (2007 – 2017) en uitvoerings- en financieringsplan 2007;
- Groenbeleidsplan vastgesteld in 2004;
- Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen, laatst herzien in 2024 voor de gemeentelijke gebouwen;
- Reserves en voorzieningen, jaarlijks geactualiseerd bij de begroting.

Ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen kan ervoor worden gekozen om de uitgaven jaarlijks in de exploitatie te ramen en te realiseren. Dit is het geval bij de uitgaven voor wegen, groenonderhoud en de openbare verlichting. Voor de riolering en het gebouwenonderhoud zijn de jaarlijkse uitgaven sterk wisselend, maar wel meerjarig voorzienbaar.

Integraal beheer openbare Ruimte (IBor)
Afspraken over het beheer van de openbare ruimte zijn aangepast met de invoering van het wijkbeheer in 2018. Daarbij is afgesproken dat het handmatig groenonderhoud (schoffelen en snoeien) op niveau B onderhouden wordt. In onderstaande tabel staan per discipline de beheerniveaus weergegeven voor de zichtbare openbare ruimte.

Beheersniveaus Openbare Ruimte					
Beheerscategorie	Centrum	Bedrijventer.	Buitengeb.	Woongeb.	Ontsluitings
Bomen	B	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verharding	B	C	C	B	C
Meubilair	B	C	C	B	C
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verharding	B	B	B	B	C
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Onderstaand een korte beschrijving wat er verstaan wordt onder een bepaald kwaliteitsniveau:
- A+ Zeer hoog: netjes, visitekaartje, perfecte uitstraling, veilig en veel gebruiksgemak;
- A Hoog: netjes, hoge beeldkwaliteit, functioneel;
- B Basis: netjes, functioneel, veilig en voldoende gebruiksgemak;
- C Laag: functionaliteit staat voorop, instandhouding, waarborging veiligheid en afscherming.

Afspraak is dat het machinale groenonderhoud van bermen op niveau C wordt uitgevoerd en dat we voor het handmatig groenonderhoud, dat we zelf met inzet van de sw en mensen met een baanindicatie uitvoeren niveau B hanteren.

De kwaliteitsafspraken zoals in bovengenoemde tabel vermeld zijn vastgelegd in Bor-plan 2025-2028 dat reeds in het najaar van 2023 is vastgesteld.

Begin 2023 is het nieuwe machinale groenonderhoudsbestek 2024-2026 aanbesteed. Naast het IBOR-plan wordt er ook hard gewerkt aan het opstellen van geactualiseerde beheerplannen voor de diverse disciplines met daarin actuele overzichten van de arealen en kosten. In 2023 is hiervan het beleids-/beheerplan Water en riool reeds afgerond. Voor het boombeheerplan staan we nu aan de start, afhankelijk van een nieuw op te stellen groenbeleidsplan kan naar verwachting in het najaar van 2025 hiermee een start gemaakt.

Beleidsindicatoren						
Indicator	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Werkelijk 2024	Begroot 2025
Klanttevredenheidsonderzoek	-	-	7.0	7.0	-	-
Aantal klachten	2.217	2.700	2.500	2.500	2.500	2.800
Aantal burgerparticipatiecontracten	28	28	30	35	35	40
Afhandeling meldingen buiten normtijd	32%	25%	25%	20%	38%	30%
Aantal ontevreden melders	3%	3%	3%	3%	2%	5%

Financiële aspecten /Uitvoeringsprogramma
Voor het opstellen en de afstemming van de verschillende civiel- en cultuurtechnische projecten hanteren we een integrale planning. In deze planning zijn zowel de wegen, de riolering, kunstwerken, openbare verlichting als groenprojecten opgenomen. Deze planning wordt jaarlijks opgesteld.

Voor de diverse disciplines zijn structurele jaarbudgetten beschikbaar, die de gewenste beheerniveaus garanderen. Om de kosten gelijkmatig in de tijd te spreiden zijn reserves gevormd. De onderscheiden posten binnen de openbare ruimte worden hieronder toegelicht.

Wegbeheer
In de gemeente Druten ligt een totaal oppervlak van circa 1,34 miljoen m² aan verhardingen. Van het totale areaal bestaat 52,7% uit asfaltverharding, 46,5% uit elementenverharding (klinkers, tegels, etc.), 0,4% uit betonverharding en 0,4% uit overige verhardingen (met name onverhard en semi-verharding).

De trend van de technische kwaliteitsontwikkeling van de verhardingen laat zien dat de kwaliteit van alle verhardingen tot 2010 stabiel was en zich rond de ondergrens van kwaliteitsniveau 'Basis' bevond. Door de bezuinigingen van de afgelopen jaren is de kwaliteit echter teruggelopen naar een kwaliteitsniveau 'Laag'.

De trend van de technische kwaliteitsontwikkeling van de verhardingen laat zien dat de kwaliteit van alle verhardingen tot 2013 stabiel was en zich rond de ondergrens van kwaliteitsniveau B (Basis) bevond. Mede als gevolg van de gemaakte keuzes in het wegenbeleidsplan 2014-2024 is de kwaliteit echter teruggelopen naar een kwaliteitsniveau C (Laag).

In 2018 is het budget voor onderhoud wegen structureel opgehoogd. Uitgangspunt is dat voor asfaltverhardingen een onderhoudsniveau B en voor elementenverhardingen een onderhoudsniveau C geldt. Sinds 2017 stellen we jaarlijks een wegenplan op om het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk in te zetten zodat we aan het hiervoor benoemde kwaliteitsniveau voldoen. In 2024 zijn de onderstaande wegvakken onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd en binnen begroting afgerond:

Onderhoud asfaltverhardingen		
Plaats	**Asfaltbestek**	**Werkzaamheden**
Deest	Deestersteeg	Vervangen deklaag
Deest	Grotestraat	Vervangen deklaag en rabatstrook
Druten	Gelenberg	Vervangen deklaag
Druten	Van Heemstraweg	Behandeling deklaag
Druten	Koningstraat	Vervangen deklaag
Druten	Koningsweg	Vervangen deklaag

Losse onderhoudsprojecten		
Plaats	**Asfaltbestek**	**Werkzaamheden**
Druten	Halfverhardingspaden	Herstel voetpaden
Druten	Scheuren vullen	Opvullen van scheuren in asfalt
Druten	Herstel verzakte drempels	Herstraten van verzakte drempels en verhardingselement

Rioleringen
De gemeente Druten heeft circa 117 kilometer vrij verval riolering in beheer. Verder heeft de gemeente onder andere ca. 45 km drukrioleringsleiding, ca. 229 drukrioleringsunits, 9 bergbezinkvoorzieningen, ca. 8.350 stuks straat- en trottoirkolken, 27 stuks rioolgemalen, 6 vuilafscheider en 3 IBA's in beheer.
In 2022 is een geactualiseerd Beleidsplan water en riolering (voorheen GRP) vastgesteld door de gemeenteraad. In dit plan zijn per waterzorgplicht (afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater) de beleidsuitgangspunten vastgelegd. Een van de uitgangspunten in dit plan is om het beleid ten aanzien van riolering en water zoveel mogelijk gelijk te schakelen met de gemeente Wijchen. Daarnaast werken we aan het verder implementeren van risico bewust beheer. Deze methode wordt verder uitgewerkt en doorgevoerd in de diverse operationele plannen.

Koppeling wegen- en rioolbeheer
Om onderhoudswerkzaamheden aan de wegen en de riolering integraal uit te kunnen voeren dient constant een interactie plaats te vinden tussen het wegbeheer en het rioolbeheer om zodoende kapitaalvernietiging tegen te gaan. Zo kan het zijn dat herbestratingen naar voren worden gehaald of uitgesteld om deze werkzaamheden in combinatie met rioolvervangingen uit te voeren. Dit geldt tevens voor vervangingswerkzaamheden van het riool. In 2023 hebben er geen grootschalige rioolvervangingen plaatsgevonden. Ook in 2024 waren er vanuit beheer en onderhoud geen overlappende projecten. Het onderhoudsplan wordt opgesteld op basis van uitgevoerde inspecties. De onderhoudsmaatregelen worden geformuleerd in lijn met het risico bewust beheer.

Openbaar groen
Het onderhoud van het openbaar groen is deels uitbesteed en wordt deels in eigen beheer uitgevoerd. In 2023 is het machinale groenonderhoud aanbesteed en gegund aan de firma Van Raaij uit Boven-Leeuwen. Een aannemer verricht de machinale onderhoudswerkzaamheden zoals het grasmaaien, onkruidbestrijding op verhardingen en vegen van wegen. Met inzet van SW-medewerkers en mensen uit de UWV kaartenbakken voeren we zelf het handmatige groenonderhoud uit zoals schoffel- en snoeiwerkzaamheden.

Burgerparticipatie groen
Met bewoners worden in 2024 op diverse locaties de beplanting kleinschalig gerenoveerd in combinatie met herstel van plantvakken. Daarnaast voert wijkbeheer, op verzoek van bewoners uit de wijken, kleine vervangingen van beplanting uit.

Drutens Bosje
In het kader van bewonersparticipatie zet de aannemer bij het onderhoud van het bosje vrijwilligers in. Daarnaast wordt het toezicht op het gebruik van het Drutens Bosje ondersteund door een groep vrijwilligers die daarvoor door de gemeente is aangesteld en wordt gefaciliteerd. Deze groep voert ook enkele lichte onderhoudswerkzaamheden uit. In het Drutens Bosje is groot onderhoud uitgevoerd aan de paden, de speeltoestellen en aan de bomen. Eind 2022 is een start gemaakt met het verwijderen en vervangen van aangetaste Essen. Het beleid is dat we de aangetaste bomen gefaseerd rooien. Evenals in 2023 is dit beleid in 2024 door gezet.

Voor de instandhouding van een vitaal en gezond Drutens bos voeren we jaarlijks dunningen uit. De komende jaren zullen we deze noodzakelijke dunningen zo terughoudend als mogelijk uitvoeren. We beperken ons tot veiligheidsonderhoud.

Bomenonderhoud
Handhaven duurzaam bomenareaal: We kappen planmatig bomen in het buitengebied die bekend staan als bomen met verhoogd risico. In het verleden zijn meerdere exemplaren omgewaaid, afgebroken en/of breken er regelmatig zware takken uit de bomen. De gemeente is aansprakelijk voor de gevolgen daarvan.

Daarnaast vraagt het continue bijsturen vanwege ziekten en plagen om ad-hoc oplossingen. Met name uitval door Essentaksterfte en Kastanjebloedingsziekte vraagt om sturing buiten de planning om. Zoveel mogelijk worden zieke bomen vervangen door andere boomsoorten.

Onderhoudstoestand bomen: We hebben de afgelopen jaren extra ingezet op het inlopen van achterstallig onderhoud in ons bomenareaal. Het onderhoud is via een bestek uitbesteed. We maken grote stappen, maar op dit moment is er nog steeds sprake van achterstallig onderhoud. Daardoor lopen we aansprakelijkheid risico's. In 2024 is het bestek afgelopen en zal opnieuw worden aanbesteed.

Speelvoorzieningen
Voor de speelvoorzieningen is het structurele onderhoud doorgezet. In 2023 en 2024 onderzochten we of de inrichting van de speelterreinen nog wel voldoen aan de landelijke richtlijnen en voorschriften van de NVWA. Er werd ook gekeken naar de kwaliteit van de ondergronden, de hekwerken en de speeltoestellen. Er worden scenario's uitgewerkt voor de instandhouding en vervanging van speelplekken. Het inzichtelijk krijgen van de bijbehorende financiële consequenties is hiervan een onderdeel. Eind 2024 is het concept speelruimteplan gereed en deze leggen wij daarna ter besluitvorming voor.

Voor vervanging van toestellen is geen (structureel) budget. Een inhaalslag voor het vervangen van toestellen is noodzakelijk en zal na invoering van het nieuwe speelruimteplan planmatig worden opgepakt.

Openbare verlichting
Het bestaande "Beleidsplan Openbare Verlichting 2009-2018" is verouderd.

We verlichten de openbare ruimte nu nog conform de richtlijn ROVL 2011. Naast het vervangen van bestaande armaturen doen we in het nieuwe beleidsplan ook voorstellen hoe om te gaan met verlichting bij nieuwbouw en reconstructies. Het uitgangspunt zal daarbij zijn "Donker waar mogelijk, licht waar nodig". Dit plan is echter uitgesteld.

We hebben een achterstand in vervangen van de openbare verlichting. Er is minder verlichting vervangen in afwachting van het nieuwe beleidsplan dat zou komen. Echter dit plan is uitgesteld om de ervaring in Wijchen mee te nemen.

Gebouwen
Voor de gemeentelijke gebouwen wordt periodiek een Meerjaren OnderhoudsPlanning (MJOP) opgesteld. Deze MJOP geeft inzicht in het te verwachten onderhoud en de kosten van het onderhoud. Op basis van dit MJOP wordt het gemiddelde van de jaarlijkse kosten berekend wat de basis is voor de dotatie aan de voorziening gebouwenbeheer. Deze is in de exploitatiebegroting opgenomen.
Per jaar wordt geschouwd of de geplande onderhoudsactiviteiten ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn. Is het niet direct noodzakelijk dan worden de activiteiten doorgeschoven. Omgekeerd komt het ook voor dat onderhoudsactiviteiten eerder uitgevoerd moeten worden. Het MJOP is in 2024 geactualiseerd.

2.3.4 Paragraaf financiering

Deze paragraaf is bedoeld om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen.

Doelstellingen van het treasurybeleid
De belangrijkste doelstellingen van het treasurybeleid zoals deze zijn vastgelegd in het Treasurystatuut zijn:
- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities (financierings- en beleggingsfunctie);
- Het zoveel mogelijk beschermen van de gemeentelijke vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico´s, zoals rente-, koers-, krediet-, valuta- en liquiditeitsrisico (risicomanagementfunctie);
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheersen van de geldstromen en financiële posities;
- Het opzetten en onderhouden van een goede en efficiënte financiële infrastructuur voor het beheer van de geldstromen en posities;

Middels het vaststellen van de begroting geeft de gemeenteraad een mandaat af aan het college van burgemeester en wethouders om de in de financieringsparagraaf voorgestelde transacties ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Het college mandateert de functionarissen van het domein bedrijfsvoering met inachtneming van het bepaalde in het Treasurystatuut om binnen de kaders van de financieringsparagraaf in de begroting en eventuele bijstellingen over te gaan tot het afsluiten van de feitelijke transacties.

Uitgangspunten risicobeheer
Voor risicobeheer gelden als belangrijkste algemene uitgangspunten:
- De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen;
- Uitzettingen vinden uitsluitend plaats bij de schatkist van het Rijk.

Gemeentelijk kader
De gemeenteraad heeft het treasurystatuut vastgesteld, geënt op de Wet FIDO. In het treasurystatuut wordt bepaald aan welke partijen en onder welke condities door de gemeente geld mag worden uitgeleend en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid.

Uitvoering beleidskader 2024

Ontwikkelingen 2024
BBV rentetoerekening
De Commissie BBV (Besluit Begroting en verantwoording) heeft een “notitie rente” geschreven met bepalingen en richtlijnen. In de notitie wordt ingegaan op de verwerking van rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze over rente door gemeenten. De commissie adviseert het renteschema uit deze notitie op te nemen. De werkelijke rentekosten in 2024 die centraal op taakveld 0.5 (Treasury) vermeld staan, zijn met behulp van een renteomslag van 0,75% toegerekend aan de desbetreffende taakvelden. Dit vaste renteomslagpercentage mag niet hoger zijn dan de rente die wordt betaald over externe financiering, met een afwijking van maximaal 0,5%. In de begroting en jaarrekening 2024 is het renteomslagpercentage bepaald op 0,75%.

In het volgende overzicht wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Schema rentetoerekening 2024			
a.	Rentelasten over de korte en lange financieringen	€ 440.015	
b.	Externe rentebaten	€ -46.679	
	Totaal door te rekenen externe rente		**€ 393.336**
c1.	Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ -24.926	
c2.	Rente projectfinanciering	n.v.t.	
	Subtotaal		€ -24.926
	Saldo door te berekenen externe rente		**€ 368.410**
d1.	Rente toegerekend aan het eigen vermogen		€ -
d2.	Rente toegerekend aan voorzieningen		n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**€ 368.410**
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 0,75%)		€ 494.847
f.	**Renteresultaat Taakveld Treasury**		**€ 126.437**

Schatkistbankieren
Per 15 december 2013 is schatkistbankieren verplicht. Dit betekent dat decentrale overheden hun tegoeden verplicht moeten aanhouden in de Nederlandse schatkist. De redenen voor deze maatregel zijn onder andere het verminderen van de risico’s van uitzettingen van overtollige middelen door decentrale overheden en het verlagen van de EMU-schuld van Nederland. In 2024 heeft onze gemeente in de loop van het jaar tijdelijk overtollige middelen gestald in de schatkist, aangezien we boven het vastgestelde drempelbedrag uit zijn gekomen. Voor het jaar 2024 was het drempelbedrag € 1.000.000. Ultimo 2024 is het bedrag dat Druten aanhoudt in de schatkist € 2.514.859. (ultimo 2023: € nihil).

Extern
De voornaamste externe invloeden zijn veranderingen/ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en economische indicatoren. Deze ontwikkelingen kunnen mede van invloed zijn op het herzien van de rentevisie. De lange rente is in 2024 ongeveer op hetzelfde niveau gebleven.

Risicobeheer
Dit onderdeel geeft een samenvatting van het risicoprofiel van de gemeente. Onder risico´s worden verstaan zowel renterisico´s (vaste schuld en vlottende schuld) als liquiditeitsrisico´s en koersrisico´s. Om risico´s in algemene zin te beperken dient de uitvoering van de treasuryfunctie enkel de publieke taak van de gemeente. Een prudent beheer van de geldelijke middelen van de gemeente is vanzelfsprekend.

Kasgeldlimiet
Een belangrijk uitgangspunt van de wet FIDO is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Om een grens te stellen aan de korte financiering is in de wet FIDO de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor kortere financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten.
De wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage
(8,5%) van het totaal van de jaarbegroting per 1 januari 2024 bij aanvang van het begrotingsjaar. Voor Druten bedroeg de kasgeldlimiet voor 2024 afgerond € 5.000.000.
De kasgeldlimiet is in 2024 niet overschreden.

Renterisiconorm en renterisico´s op vaste schuld in 2024
Via de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat in enig jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden geherfinancierd. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.
Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk en geleidelijk doorwerken in te betalen rentelasten over de vaste schuld.

In navolgend schema vindt u de toetsing aan de renterisiconorm:

Renterisiconorm (x € 1.000)		Begroot 2024	Werkelijk 2024
Positie t.o.v. renterisiconorm			
1a.	Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -	€ -
1b.	Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -	€ -
2.	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	**€ -**	**€ -**
3a.	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ 15.482	€ 11.000
3b.	Nieuwe verstrekte langlopende leningen	€ -	€ -
4.	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	**€ 15.482**	**€ 11.000**
5a.	Te betalen aflossingen	€ 5.800	€ 5.800
5b.	Te ontvangen aflossingen	€ -	€ -
6.	Herfinanciering (laagste van 4 en 5a - 5b)	**€ 5.800**	**€ 5.800**
7.	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	**€ 5.800**	**€ 5.800**
Renterisiconorm			
8.	Stand van het begrotingstotaal per 1-1-2024	€ 59.599	€ 68.186
9.	Het vastgesteld percentage	20%	20%
10.	Renterisiconorm (8) x (9)	€ 11.919	€ 13.637
Toets renterisiconorm			
	Renterisiconorm (10)	€ 11.919	€ 13.637
	Renterisico op vaste schuld (7)	€ 5.800	€ -
	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 - 7)	**€ 6.119**	**€ 13.637**

Het renterisico op de vaste schuld overschrijdt de renterisiconorm niet in 2024.

Financieringen
Er is in 2024 één langlopende geldlening van € 11.000.000 afgesloten. In totaal staat per 31 december 2024 € 38,6 miljoen aan langlopende geldleningen uit.

2.3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding
De paragraaf bedrijfsvoering biedt inzicht in de beleidsvoornemens inzake de bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en beleid (waaronder de administratieve organisatie, treasury, planning en control en de interne controle) en facilitaire dienstverlening. De kwaliteit van onze bedrijfsvoering bepaalt mede het welslagen van onze dienstverlening.

Vanaf 1 januari 2018 is de Werkorganisatie Druten Wijchen (hierna WDW) van start gegaan met de bedrijfsvoeringstaken voor de gemeenten Druten en Wijchen. De Werkorganisatie is een gemeenschappelijke regeling die haar begroting conform wettelijke vereisten voor 15 april aanbiedt aan de deelnemende gemeenten.

Op hooflijnen streeft de WDW naar:
- Het doorontwikkelen van de organisatie op basis van de moties en amendementen uit de beide gemeenteraden;
- Systeemimplementatie, ICT-ontwikkeling, procesharmonisatie en procesverbeteringen;
- De kwaliteit van Dienstverlening (dichtbij en op maat);
- De doorontwikkeling van zelforganisatie;

De WDW was ook in 2024 weer volop in beweging. Naast de grote hoeveelheid reguliere werkzaamheden is er zowel binnen de gemeenten, regionaal en intern weer veel (extra's) opgepakt. Een verdere doorontwikkeling van harmonisatie en standaardisatie van werkprocessen, het uitbreiden van de WDW-academie met een verplichte leerlijn voor alle nieuwe medewerkers en herhaalklasjes voor medewerkers die al langer in dienst zijn, het professioneel opzetten van recruitment, een WDW-eigen en uniform proces voor opgave- en projectgericht werken, nieuwe of herijkte plannen voor woningbouw en een goede start van het ombuigingsproject voor de begrotingen van beide gemeenten. Ondanks de blijvende krapte op de arbeidsmarkt is het de WDW gelukt om de formatie op de meeste onderdelen goed op orde te krijgen en te houden. Er zijn veel nieuwe, jonge collega's ingestroomd bij de WDW. Dit is goed nieuws en een mooi resultaat van ons werving en selectiebeleid maar ook een uitdaging om deze grote groep nieuwe collega's in te werken op de gemeentelijke processen en de werkwijzen binnen de WDW. De verplichte leerlijnen binnen onze WDW academie is hiervoor een mooi instrumentarium evenals een op maat gemaakt onboardingprogramma. Het laatste behelst een programma waar de nieuwe collega's de gemeenten en de collega's leren kennen en waar onderwerpen als integriteit, onze kernwaarden, missie en visie worden uitgelegd en de eed of gelofte wordt afgenomen. Om de nieuwe collega's van generatie Z te binden en te boeien is een Talentgroep in het leven geroepen. Naast dat ze in deze groep van elkaar kunnen leren en elkaar beter leren kennen, worden hier ook activiteiten georganiseerd voor verdere ontplooiing, loopbaanontwikkeling en leuke activiteiten.

Ziekteverzuim
Het percentage ziekteverzuim 2024 bedraagt 5,8%. Over geheel 2024 is een lichte stijging van het ziekteverzuim ten opzichte van 2023 (5,4%) en een daling ten opzichte van (6,2%) zichtbaar. Het verzuimpercentage is hoger dan de norm maar redelijk in lijn met het landelijk gemiddelde. De stijging in 2024 wordt veroorzaakt door meer kort verzuim en een kleine stijging op extra lang verzuim. Lang en extra lang verzuim blijft een aandachtspunt. Om dit terug te dringen gaan we meer preventief te werk en waar het verzuim beïnvloedbaar is, acteren we snel en passend. Ook zetten we tijdig geschikte interventies in voor een sneller en duurzaam herstel in samenwerking met de Arbodienst.

Net als in 2023 werkt de WDW vanuit het eigen regiemodel. Door de inzet van een Casemanager Verzuim wordt de organisatie ondersteund om actief en procesmatig te sturen op verzuim. Het verzuim is inzichtelijk, er is adequate begeleiding en grip op het verzuim. Daarnaast wordt er steeds frequenter gebruik gemaakt van coaching door de vitaliteitscoach om met name stress en werk gerelateerd verzuim te voorkomen. Ook coacht de vitaliteitscoach enkele medewerkers in het verzuim en bevordert het de (eerdere) volledige duurzame terugkeer in werk. Er wordt door de casemanager nauw samen gewerkt met de betreffende leidinggevende en de Arbodienst, waaronder de bedrijfsarts. In de praktijk is zichtbaar dat de bedrijfsarts een actief beleid voert t.a.v. het vroegtijdig inzetten van interventies, waaronder specialisten uit de providerboog van de bedrijfsarts als coaching door de vitaliteitscoach, die bijdragen aan een sneller en duurzaam herstel.

Komend jaar is het doel het verder professionaliseren van eigen regie op verzuim, een plan om duurzaam inzetbaarheidsbeleid en vitaliteit vorm te geven en de uitvoering van het plan van aanpak van de RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) die mogelijk bijdragen aan het vergroten van de inzetbaarheid van medewerkers.

Hoge kosten van inhuur
De kosten van inhuur zijn ook in 2024 nog steeds fors maar verklaarbaar. De WDW heeft haar toegestane formatie in de basis goed op orde maar inhuur is en blijft nodig voor specialistische taken die de WDW zelf niet in huis heeft, voor een versnelling op projecten, op vacante formatieplekken die we niet ingevuld krijgen, krapte op de arbeidsmarkt en inhuur bij langdurige ziekte. Er is in 2024 een nieuw inhuurproces vastgesteld om meer grip te krijgen op het proces, de kosten en de wettelijke inkoopregels bij inhuur. De inhuur verloopt nu centraal via Inkoop met een goed samenspel tussen de inkoper, financieel adviseur, personeelsadviseur en de domeinmanager. In 2024 is voor € 5,1 miljoen ingehuurd, dit is € 0,5 mln minder dan de kosten over 2023 (€ 5,6 mln). Hieronder is een verdeling van de kosten van inhuur per domein weergegeven over 2024:

Omschrijving	Totale inhuur	
Domein Bedrijfsvoering	€	788.064,00
Domein Bestuur, Strategie en projecten	€	688.161,00
Domein Fysieke Leefomgeving	€	1.076.514,00
Domein Publiekszaken	€	842.598,00
Domein Sociale Leefomgeving	€	599.435,00
Projecten	€	1.089.264,00
Subtotaal	**€**	**5.084.036,00**
Doorberekende inhuur op programmagelden	€	-985.480,00
Totale inhuur WDW	**€**	**4.098.556,00**

Financiële rechtmatigheidsverklaring Colleges
Met ingang van boekjaar 2023 moeten gemeenten een (financiële) rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Met deze rechtmatigheidsverantwoording legt het college expliciet verantwoording af (aan de Raad) over de naleving van regels voor het financiële reilen en zeilen van de organisatie. Daarbij geeft het college aan of de bestedingen (ontvangsten en uitgaven) van de gemeente hebben plaatsgevonden conform de geldende financiële wet- en regelgeving.
In principe verschuiven daarmee een aantal werkzaamheden van de accountant naar de gemeente zelf. Dit leidt tot meer werkzaamheden binnen de interne controle. We schatten op dit moment in dat we de invoering van de financiële rechtmatigheidsverantwoording binnen de huidige formatie kunnen uitvoeren.

Verantwoordingsgrens
In 2024 is sprake van financiële rechtmatigheidsfouten die de verantwoordingsgrens (€ 732.000) en de rapportagegrens (€ 36.600) conform de financiële verordening overschrijden. Zie hoofdstuk Rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Begrotingsonrechtmatigheden
We rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording begrotingsonrechtmatigheden op ieder programma. In de financiële verordening is opgenomen dat iedere afwijking ten opzichte van de begroting in beginsel onrechtmatig is. De afwijkingen binnen de programma's zijn nagenoeg allen acceptabel, omdat bij de overschrijdingen op de programma's hogere baten staan die deze overschrijdingen compenseren. In de programma's lichten we alle afwijkingen ten opzichte van de begroting toe.
In programma 0 zien we een lasten overschrijding hoofdzakelijk vanwege de extra aanvulling op de voorziening wethouderspensioenen. Deze extra dotatie is noodzakelijk vanwege de lagere rekenrente.
Tevens zien we in programma 4 zien we een lastenoverschrijding met name vanwege de extra inzet van een jongerencoach binnen het product onderwijsachterstandenbeleid. Daarnaast is er een overschrijding doordat een subsidie welke in 2023 had moeten worden verantwoord is meegenomen in de lasten voor 2024. Deze kosten worden niet volledig gecompenseerd door hogere baten en zijn daarmee onrechtmatig.
Daarnaast zien we in programma 5 een lastenoverschrijding. Deze worden hoofdzakelijk veroorzaakt op taakveld 5.2. en 5.7. Op taakveld 5.2 zijn de baten en lasten voor zwembad "De Gelenberg" opgenomen. Door het samenvoegen van budgetten van de oude sporthal, zwembad en restorette zien we een lastenoverschrijding waar ook hogere baten tegenover staan. Op taakveld 5.7 Plantsoenen, hertenparken veroorzaak het overgaan op ecologisch groenbeheer en machinaal groenbestek een lastenoverschrijding.
In paragraaf 3.4.3.1 lichten we per programma de grootste afwijkingen (zowel positief als negatief) ten opzichte van de begroting toe.

Overschrijdingen op investeringsprojecten
Ook rapporteren we in de rechtmatigheidsverantwoording overschrijdingen op investeringsprojecten. Bij deze investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd. In 2024 waren er geen overschrijdingen op afgesloten investeringsprojecten.

Ongeautoriseerde reservemutaties
Voor wat betreft reservemutaties zien we geen mutaties, die niet op voorhand door de raad zijn geautoriseerd. Voor egalisatiedoeleinde aangemerkte reserves worden hierin niet meegenomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de reserves sociaal domein en assurantiën.

Voorwaardencriterium
In 2024 is sprake van één rechtmatigheidsfout van € 133.081, waarbij niet is voldaan aan het voorwaardencriterium. Het betreft onterecht niet Europees aanbestede diensten. Deze rechtmatigheidsfout heeft betrekking op de Oekraïnecrisis en vloeit voor uit afspraken die reeds in 2022 en 2023 zijn gemaakt. In 2024 is de nieuwe Europese aanbestedingsprocedure afgerond, waardoor deze onrechtmatigheid voor de toekomst is opgelost.

Misbruik- en Oneigenlijk gebruik criterium
Tenslotte zijn in 2024 ten aanzien van het Misbruik- en Oneigenlijk gebruik criterium geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd.

Fraude
Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van de gemeente en kan tot grote financiële schade leiden. Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit. Het college is zich hier terdege van bewust, gezien de aanwezige diverse interne beheersingsmaatregelen – zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiële en niet-financiële indicatoren – om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. Om meer zekerheid te krijgen dat alle frauderisico's in beeld zijn en ter voorkoming van daadwerkelijke fraude, wordt op dit moment een (formele) frauderisicoanalyse opgesteld, die vervolgens jaarlijks wordt geëvalueerd en geüpdatet. Daarnaast is eind 2023 een concept beleid ten aanzien van Misbruik en Oneigenlijk Gebruik, Integriteit en Fraude opgesteld. Dit beleid zal naar verwachting midden 2024 worden vastgesteld.

Verder beschikt de gemeente over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid. Er is voldoende controle technische functiescheiding in het betalingsproces, wat ervoor zorgt dat een betaling altijd door ten minste twee verschillende medewerkers wordt gecontroleerd alvorens er daadwerkelijk betaald wordt.
Om de onderkende frauderisico's van onterecht uitgaande gelden alsmede het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management verder te mitigeren is het niet mogelijk voor management/directie/college om te betalen.

Zichtbare monitoring op de werking en naleving van het beleid is onderdeel van de verbijzonderde interne controle (hierna: VIC).
In de VIC worden onder andere de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van onderkende fraude- en corruptierisico's te mitigeren:

- Een detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat deze conform de geldende Europese aanbestedingsregels en Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed;
- Door middel van het uitvoeren van een steekproef vaststellen dat de gedeclareerde zorg door zorgaanbieders daadwerkelijk is geleverd aan cliënten;
- Op basis van een steekproef vaststellen dat de verstrekte omgevingsvergunningen in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt;
- Door middel van het uitvoeren van een steekproef vaststellen dat voor de facturen die in rekening zijn gebracht bij de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij;
- Door middel van het uitvoeren van een steekproef vaststellen dat voor de facturen die in rekening zijn gebracht bij de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij;
- Door middel van het uitvoeren van een steekproef vaststellen dat de betalingen van deze facturen ook naar het juiste bankrekeningnummer zijn overgemaakt;
- Op basis van een steekproef vaststellen dat de verstrekte subsidies in overeenstemming met geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Op basis van de vorenstaande interne beheersingsmaatregelen alsmede de uitgevoerde VIC komen geen aanwijzingen van fraude en/of corruptie naar voren. Uit de VIC zijn wel aandachtspunten naar voren gekomen, die momenteel worden meegenomen in de op te stellen frauderisicoanalyse om zo daadwerkelijke fraude in de toekomst te voorkomen.

2.3.6 Paragraaf verbonden partijen

Algemeen
Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente Druten een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.
In deze paragraaf worden de verbonden partijen besproken, waarbij de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid aan de orde komen.

Bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente een zetel heeft in het bestuur van een organisatie of anderszins stemrecht heeft.
Er is een financieel belang als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op ons kunnen worden verhaald.

Onze gemeente heeft met veel organisaties een relatie, maar die voldoen niet allemaal aan de genoemde criteria van verbonden partijen.
De organisaties die wel aan de definitie van verbonden partijen voldoen, zijn onder te verdelen in:
- Gemeenschappelijke regelingen;
- Deelnemingen (vennootschappen);
- Publiek-private samenwerkingen (PPS);
- Stichtingen en verenigingen.

Centraal advies
Met de gemeente Nijmegen zijn afspraken gemaakt over de advisering van begroting- en rekeningstukken van de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen. Vanuit de afdeling stadscontrol van de gemeente Nijmegen wordt een (financieel-technisch) advies uitgebracht aan de besturen van de gemeenschappelijke regelingen en aan de gemeentebesturen. De gemeenten zijn uiteraard vrij om dit advies over te nemen, te amenderen of te negeren. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over begroting- en rekeningstukken ligt bij het algemeen bestuur van de GR.

Gemeenschappelijke Regelingen
Gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur) voeren voor de gemeente het beleid en het beheer uit op terreinen waar zij bekend of deskundig in zijn. De gemeente Druten kiest voor een gemeenschappelijke regeling indien zij dit beleid niet alleen of niet doeltreffend en doelmatig zelfstandig kan uitvoeren.

De gemeente Druten is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Bedrijfsvoering organisatie "Werkorganisatie Druten-Wijchen"

Doel
De gemeenten Druten en Wijchen zijn met ingang van 1 januari 2018 ambtelijk gefuseerd. Daarvoor is een bedrijfsvoering organisatie met de naam Werkorganisatie Druten Wijchen, opgericht. Alle personeel van beide gemeenten, met uitzondering van de gemeensecretarissen, de griffiers en medewerkers van de griffie, zijn in dienst gekomen van de werkorganisatie.

Ontwikkelingen
In 2024 geeft de WDW verder invulling aan het Actieplan WDW en het programma Dienstverlening. In de paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen dat de WDW voor het vervolg op het Integraal plan en wettelijke taken een aantal functies uitbreidt. De WDW heeft haar taken in 2024 uitgevoerd binnen de daarvoor beschikbaar gestelde begroting. Voor inhoudelijke toelichting verwijzen we naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Betrokkenen
De colleges burgemeester en wethouders van de gemeenten Druten en Wijchen.

Bestuurlijk belang
In het bestuur van de Werkorganisatie hebben de beide burgemeesters en wethouders Financiën zitting.

Financiële kengetallen GR Werkorganisatie Druten-Wijchen						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 17.095.000	€ -	€ -	€ 1.425.000	€ 6.227.000	€ -

Risico
De GR heeft een beperkt eigen vermogen. Het gevolg van dit risico zou kunnen zijn dat de gemeente meer zou moeten bijdragen dan begroot.

Gemeenschappelijke Regeling Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland (IBO)

Doel
Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van socialezekerheidswetgeving, de Wmo en de Jeugdwet. Dit betreft de naleving van de onderhoudsplicht en terugvordering van te veel ontvangen uitkering door (voormalige) uitkeringsgerechtigden, onderhoudsplichtigen en partners van (voormalig) uitkeringsgerechtigden. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek. Het IBO wordt in stand gehouden door de gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Ontwikkelingen

Uitkeringsgerechtigden die zich niet aan de regels houden worden actief door het IBO opgespoord. Wij hebben de plicht om onterecht verkregen uitkeringen terug te vorderen, ongeacht de hoogte daarvan. Vanaf 2015 dragen de gemeenten de verantwoordelijk voor de nieuwe Jeugdwet en extra Wmo taken (begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen GGZ). Gezien de vergroting van de verantwoordelijkheid voor (extra) kwetsbare doelgroepen en het daar bijbehorende budget, zijn ook de risico's op onrechtmatigheden groter geworden. Voor de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en handhaving Wmo 2015 en Jeugdwet sluiten wij zoveel als mogelijk aan bij de visie/methodiek, zoals wij die toepassen bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze aanpak kent preventieve en repressieve elementen in zich met als doel spontane naleving van de wet- en regelgeving. Op de schaal van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid verwachten wij begin 2025 aanbevelingen tot verregaande samenwerking binnen de handhaving in de gehele sociale kolom.

In 2024 heeft Wijchen verzoek van Mook en Middelaar ontvangen om toe te treden tot het IBO. Voor het jaar 2025 voert het IBO op basis van een dienstverleningsovereenkomst werkzaamheden uit voor gemeente Mook en Middelaar. Vanaf 2026 vindt de toetreding formeel plaats. De regeling wordt hiervoor nu gewijzigd.

Betrokkenen

De colleges burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (lees: centrumgemeente) belast.
Verantwoordelijk wethouder is de heer G. de Wildt.

Financiële kengetallen GR Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Zuid-Gelderland						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 61.184	€ -	€ -	€ -	€ 186.858	€ -

Bijdrage is bepaald op 50% van het inwoneraantal en 50% op basis van de ingediende opdrachten. Bij het wegvallen van de opdrachten draagt Druten bij aan de kosten van de gemeenschappelijke regeling IBO.

Regeling Vervoersorganisatie Regio Arnhem- Nijmegen (BVO DRAN)

Doel

De vervoersorganisatie brengt de belangen van de deelnemers samen op het gebied van aanvullend vervoer. Samen wordt gewerkt aan het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken vervoersysteem. Dit vervoer rijdt per 1 september 2016 onder de naam Avan. Het houdt rekening met de mogelijkheden van de reizigers en hun sociale netwerk. En het bedient ook het buitengebied en de kleine kernen, met optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer. In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor dit aanvullend openbaar vervoer.

Ontwikkelingen

De ontwerpbegroting 2024-2027 (inclusief wijzigingsbegroting 2023) BVO DRAN heeft tot en met 2024 positieve financiële gevolgen voor de gemeente Druten. We sluiten het jaar 2024 naar verwachting af met een licht positief resultaat. De BVO DRAN heeft het doelgroepenvervoer conform afspraken geleverd.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

In het bestuur van de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen zitten 18 personen; uit elke gemeente één. Vanuit Druten is wethouder G. de Wildt bestuurslid en wethouder R. Thoonen plaatsvervangend bestuurslid.

Financiële kengetallen GR Vervoersorganisatie Regio Arnhem- Nijmegen (BVO DRAN)						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 631.994	€ -	€ -	€ -	€ 10.103.447	€ -

Gemeenschappelijk Regeling Groene Metropool Regio

Doel

De regeling wordt getroffen om de positie van de Regio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio – met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit – te bewerkstelligen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap, verkeer en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme, leefbaarheid en cultuur) op de schaal van de regio, en waarbij integraliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit belangrijke uitgangspunten zijn.

Ontwikkelingen

In 2024 is de regionale agenda 2025-2028 en begroting 2025-2028 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. In de regionale agenda staan de ruimtelijke en economische ambities van de Groene Metropool Regio. De gemeenteraad heeft de 5 opgaven omarmd en hiermee rekening gehouden in de meerjaren begroting.
In 2024 zijn de opgaveovereenkomsten bekrachtigd en ondertekend. Over de hele linie is de Groene Metropool Regio uitvoering aan het geven aan de 5 opgaven. Zo is bijvoorbeeld het Regionaal Mobiliteitsprogramma, het Regionaal Programma Werklocaties opgesteld en voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. Ook is een aanvang gemaakt met de uitvoering voor het opstellen van een Gebiedsprogramma.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: burgemeester;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financiële kengetallen GR Groene Metropool Regio						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 193.916	€ -	€ -	€ 371.783	€ 6.728.664	€ 244.427

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)

Doel

Het samenwerkingsverband is ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen; meer in het bijzonder op het gebied van werk, inkomen, zorg, welzijn, inkoop en ICT.

Daarnaast is het ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van regionale afstemming en regionale samenwerking.

Ontwikkelingen

Wij monitoren WerkBedrijf op zijn regionale en lokale inzet en resultaten. Zoals aangegeven in de halfjaarrapportage 2024 menen wij dat WerkBedrijf meer aandacht zal moeten geven aan het realiseren van beschutte werkplekken. Daarnaast vinden wij de "stijgende lijn" in de uitstroomresultaten kwetsbaar. Aan het Informatieprotocol is in 2024 een indicator toegevoegd die de "ontwikkelstappen" van de kandidaten beter in beeld brengt. Dat biedt ons een handvat om resultaten van WerkBedrijf in de toekomst beter te duiden en te verbeteren.

In 2024 is op verzoek van de raden een gemeenschappelijke adviescommissie ingesteld.

Het Werkbedrijf heeft voor 2022 zich gericht op uitvoeringsvraagstukken m.b.t. re-integratieactiviteiten, de uitvoering van de SW en arbeidsmatige dagbesteding.

IRvN richt zich op de verdere inrichting van de organisatie en het neerzetten van de ambities en de gewenste werkwijze van IRvN, zodat de deelnemende gemeenten een zo goed mogelijke ICT-dienstverlening krijgen. De uitdaging van IRvN is om de deelnemende gemeenten te helpen om hun informatievoorziening "dichtbij te kunnen blijven organiseren", zodat ze blijven ontwikkelen op weg naar een efficiëntere en digitale overheid. IRvN is genoodzaakt om vanuit het bestaande informatie- en applicatielandschap gemeenten actiever te adviseren hoe deze beter (regionaal ingezet) worden, wat de regionale consequenties en voordelen zijn van landelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving. IRvN ontwikkelt, beheert en exploiteert een bedrijfszekere en veilige ICT-infrastructuur voor de informatievoorziening van gemeenten tegen een afgesproken prijs en kosten. En daar waar gewenst inrichting en beheer van (gemeenschappelijke) informatiesystemen.

De IRvN heeft zich gericht op automatiseringsvraagstukken en informatiebeheer- en veiligheid.

Betrokkenen

De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen zijn de deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur MGR: burgemeester en wethouder G. de Wildt;
- Dagelijks bestuur: geen deelname;
- Lid Bestuurscommissie Werk: wethouder G. de Wildt;
- Lid Agendacommissie: raadslid mevrouw N. Huntink

Financiële kengetallen Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 3.212.000	€ -	€ -	€ 242.000	€ 32.125.000	€ -

Risico

Er doet zich een financieel risico voor dat de beschikbare weerstandscapaciteit van de MGR te boven gaat.
Gevolg: De gemeente moet financieel meer bijdragen aan de MGR dan begroot.

Centrumregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Nijmegen en Rivierenland

Doel

Het belang van deze regeling is het vorm geven van de samenwerking tussen de regiogemeenten op het terrein van:

- Beschermd wonen;
- Beschermd thuis;
- Maatschappelijke opvang;
- Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz);
- Verslavingszorg;
- Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Ontwikkelingen

In 2024 zijn de centrummiddelen aan regiogemeenten van Gelderland-Zuid beschikbaar gesteld ten behoeve van activiteiten die bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van Samen Dichtbij en meer specifiek aan het realiseren van (opvang)plekken BW en MO in regiogemeenten. Tevens heeft Nijmegen in 2024 de helft van het aandeel van de regiogemeenten (55,5%) van het overschot van de middelen BW en MO verdeelt over alle gemeenten. Op basis van de jaarrekening 2024 zal in 2025 met de regiogemeenten van Gelderland-Zuid gekomen worden tot een definitieve verrekening en verdeling van het gerealiseerde overschot (kosten en baten) regio BW MO van 2024. Een deel van de middelen zijn in 2024 ingezet en een deel is overgeheveld naar 2025. Daarnaast heeft het college besloten van het overschot maximaal € 100.000,- in een reserve BW MO te storten voor 2025 (zie beslisnota Z/24/235490).

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Wijchen zijn deelnemers aan deze regeling.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (=centrumgemeente) belast. Verantwoordelijk wethouder is de heer G.W.J. de Wildt.

Centrumregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Nijmegen en Rivierenland						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid

Doel

De GGD Gelderland-Zuid draagt bij aan de bewaking, bescherming en de bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Deze taak voert zij uit op grond van de Wet publieke gezondheid 2008. De belangrijkste taken zijn de jeugdgezondheidszorg, infectieziekten bestrijding, algemene gezondheidsbevordering en uitvoering van het meldpunt bijzondere zorg en van het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis).

Ontwikkelingen

Het afgelopen jaar hebben GGD en gemeenten ingezet op het verbeteren van het samenspel. De GGD ontwikkelt zich steeds meer als een proactieve kennispartner. De meerjarenstrategie is geactualiseerd voor de jaren 2024-2027. Leidende principes voor de GGD zijn dat zij 1) aansluiten bij gemeenten als opdrachtnemer en netwerpartner en 2) dat zij taken uitvoeren volgens een netwerkaanpak. De vier strategische thema's zijn: 1) informatie gestuurde aanpak, 2) adviseren en vormgeven van (groepsgerichte) preventie, 3) versterken van zorg en veiligheid en 4) Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein.

Betrokkenen

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel zijn deelnemers aan de regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder G. de Wildt;
- Dagelijks bestuur: wethouder G. de Wildt.

Financiële kengetallen GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Gelderland-Zuid						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 1.190.000	€ -	€ -	€ 2.276	€ 29.242.000	€ 275.000

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Doel

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een daadkrachtige, betrouwbare en alerte organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Zij is dé organisatie die, samen met de 14 gemeenten, politie en alle andere betrokken organisaties, zorgt voor een veilige samenleving in Gelderland-Zuid.

De Veiligheidsregio bestaat momenteel uit:
- Brandweer Veiligheidsregio Gelderland Zuid;
- Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR);
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV);
- Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK);
- Veiligheidsbureau.

Ontwikkelingen

Er zijn diverse autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen, die voortvloeien uit wettelijke taken van de veiligheidsregio. Deze zijn onontkoombaar en niet beïnvloedbaar door de VRGZ. De VRGZ zoekt naar verzachtende maatregelen, maar een uitzetting is onvermijdelijk om de huidige kerntaken uit te kunnen blijven voeren.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel nemen deel in deze regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: burgemeester;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financiële kengetallen GR Veiligheidsregio Gelderland-Zuid						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 1.313.838	€ -	€ -	€ 9.635.000	€ 72.556.000	€ 224.000

Risico

De VRGZ heeft geen ruimte in de huidige begroting om bezuinigingen op te vangen zonder dat er structurele keuzes gemaakt worden. De bezuiniging zal ten laste komen van het programma Crisis- en Rampenbestrijding en zal effect hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en de brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Dit betekent dat bezuinigingen direct effect zullen hebben op de dienstverlening door de VRGZ aan de inwoners van onze regio. Dit in een tijd waarbij er meer een beroep wordt gedaan op de Veiligheidsregio's op het gebied van weerbaarheid in relatie tot onder andere de geopolitiek driegingen.

Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Nijmegen (MARN)

Doel

Het deelnemen in het aandelenkapitaal van ARN B.V. of haar rechtsopvolger. MARN sluit met de ARN B.V. een vuilverwerkingsovereenkomst af. Hierin is geregeld: de aanbiedingsplicht van de deelnemende gemeenten van de door of vanwege hen opgehaalde afvalstoffen, de acceptatieplicht van de aangeboden afvalstoffen door de verwerkingsinrichting en het in rekening brengen van de verwerkingskosten door ARN B.V. aan de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen

Gemeente Druten ontving in 2024 € 29.829 aan dividend. Daarnaast ontving het nog een uitkering van de bestemmingsreserve, exploitatieoverschot 2023 en MARN+ 2023 a € 39.506.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen zijn deelnemers aan de regeling.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen;
- Dagelijks bestuur: wethouder R. Thoonen.

Financiële kengetallen GR Milieusamenwerking en Afvalverwerking Nijmegen (MARN)						
	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

Doel

De regeling is ingesteld ter gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Onder de belangen van de deelnemers wordt tevens begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland.
Druten laat de verplichte wettelijke milieutaken door de ODRN uitvoeren. Het gaat dan om vergunningverlening, toezicht en handhaving van de verplichte milieu- en asbesttaken. De werkzaamheden van de ODRN dragen bij aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Ontwikkelingen

Druten laat de verplichte wettelijke milieutaken door de ODRN uitvoeren. Het gaat dan om Vergunningverlening, toezicht en handhaving van de verplichte milieutaken en asbesttaken. Daarnaast voert de ODRN een aantal projecten voor ons uit, zoals ketentoezicht en EML-energiecontroles. Verder ondersteunt de ODRN de gemeente met advies voor ruimtelijke plannen. De ODRN stelt in overleg met ons een werkplan op, waarin de geplande activiteiten voor het komend jaar worden beschreven en begroot. Deze werkplannen zijn gebaseerd op de cijfers van het afgelopen jaar en voortschrijdend inzicht gedurende het lopende jaar. In 2024 werd de Omgevingswet ingevoerd, dat grote gevolgen had voor de milieuwetgeving en processen. Deze veranderingen waren vertaald naar de begroting 2024 van de ODRN. Tegelijk met de Omgevingswet treedde een gedeelte van de Wkb (Wet kwaliteitsborging) gefaseerd in werking.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financiële kengetallen GR Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 612.802	€ -	€ -	€ 203.495	€ 5.338.030	€ 99.318

Risico

De ODRN verwacht dat de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging (WkB) invloed heeft op het aantal, het proces en de inhoud van vergunningaanvragen. De impact zal relatief meevallen voor de gemeente Druten, aangezien wij de BRIKS taken (Bouwen, Reclame, Inritten, Kappen en Sloop) intern hebben gehouden. Op 1 juli 2022 is het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH stelsel gestart (IBP VTH). Het doel van het programma is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van schade aan het milieu die vermeden had kunnen worden. Dit kan gevolgen hebben voor de criteria waar een omgevingsdienst aan moet voldoen- wat weer gevolgen kan hebben voor de gemeente.

Recreatieschap Neder-Rijn, Lek en Waal

Doel

Het recreatieschap is opgericht als een GR met als doel de belangen te behartigen van onder meer de openluchtrecreatie en het toerisme van de deelnemende gemeenten. In 1999 is het recreatieschap verzelfstandigd en is de rol veranderd. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Overbetuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. Zij zijn niet langer belast met beleid en uitvoering, maar vervullen nu het aandeelhouderschap. Ook zijn ze een platform waar gediscussieerd kan worden over regionale of landelijke ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. De deelnemende gemeenten kwamen hiermee meer op afstand te staan. Het onroerend goed werd overgedragen en een afkoopsom werd betaald ten behoeve van toekomstig beheer. De recreatieschappen kozen voor een model van maatschappelijk ondernemen. Dat houdt in dat zij zich richten op het behartigen van maatschappelijke taken zonder onderworpen te zijn aan aandeelhouderswaarden. In mei 2008 is de naam veranderd en wordt gewerkt vanuit de handelsnaam Uit®waarde.

Ontwikkelingen

Geen.

Betrokkenen

De raden, de colleges van burgemeesters en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, West Betuwe, Tiel en West Maas en Waal.

Bestuurlijk belang

- Algemeen bestuur: wethouder R. Thoonen;
- Dagelijks bestuur: geen deelname.

Financieel belang

Voor wat betreft het financiële belang is de structurele bijdrage aan het recreatieschap in een keer afgekocht bij de verzelfstandiging van het Recreatieschap. Daartoe is een Besloten Vennootschap opgericht: recreatiemaatschappij Rivierengebied, waartoe nog twee recreatieschappen behoren. Ondanks de afkoop is de gemeenschappelijke regeling in stand gehouden, zodat de gemeenten inhoud kunnen blijven geven aan regionaal openluchtrecreatiebeleid en (mogelijk nieuw) regionaal toeristisch-recreatief beleid.

Euregio Rijn-Waal

Doel

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ca. 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Grensoverschrijdende samenwerking vindt op de volgende beleidsterreinen plaats:
sociaaleconomische ontwikkeling, onderwijs en scholing, verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud en landschapsbeheer, sociale zaken, gezondheidszorg, rampenbestrijding, communicatie en veiligheidsbeleid.

Ontwikkelingen

In 2024 is er vanuit Druten geen deelname aan een Euregio project geweest. Het inventariseren van kansen voor grensoverschrijdende samenwerking vindt op verschillende manieren plaats. Bestuurlijk via de bijeenkomsten van de Euregioraad, waar de burgemeester aan deelneemt. Ambtelijk worden potentiële projecten uit de Euregio besproken en brengt de subsidieadviseur mogelijkheden onder de aandacht in het kader van het INTERREG-programma. Daarnaast kijken we of we via de Groene Metropool Regio kunnen aanhaken bij INTERREG projecten. Zo is heeft is er gekeken naar het aansluiten bij het euregionale initiatief van 80 jaar vrijheid.

Betrokkenen

De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden afkomstig uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten, regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.

Bestuurlijk belang

Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregioraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Alle lid-organisaties zijn in de Euregioraad vertegenwoordigd. Druten wordt vertegenwoordigd door een afgevaardigde uit de raad (i.c. de burgemeester) en een afgevaardigde uit het college (i.c. wethouder Thoonen).

Financiële kengetallen Euregio Rijn-Waal

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 5.350	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Regeling Gemeenschappelijk belastingkantoor Beuningen (Munitax)

Doel

De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Druten en Wijchen werken samen op het gebied van de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De samenwerking heft de kwetsbaarheid van eenmansfuncties op, verhoogt de effectiviteit en kwaliteit, en leidt tot lagere kosten.

Er is gekozen voor een lichte juridische vorm van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, namelijk een centrumgemeente constructie waarin de centrumgemeente gemandateerd wordt door de colleges van de overige gemeenten om uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Beuningen vervult deze functie als centrumgemeente. De uiteindelijke beleidskeuzes en het vaststellen van alle verordeningen (en tarieven) is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf.

Ontwikkelingen

Munitax voert volgens plan het opleggen van de belastingaanslagen en de inning van de belastingen voor Druten uit. Voor 2024 voorzien we nog steeds een groot aantal bezwaarschriften i.v.m. de no-cure-no-pay bedrijven die zich hierop richten. In 2023 vindt een benchmark plaats op kosten en kwaliteit. De uitkomsten daarvan kunnen we in 2024 duiden. Munitax heeft de belastingaanslagen conform afspraken opgelegd in 2024. Het aantal bezwaarschriften is dit jaar weer wat meer genormaliseerd in aantal, maar we zien nog wel veel beroepsschriften waar extra personele inzet vanuit Munitax benodigd was. Daardoor valt de bijdrage ook hoger uit.
Het benchmarkrapport is nog niet definitief, omdat het eerste concept niet de juiste vergelijkende cijfers waren opgenomen. Inmiddels is er een onderzoek gestart naar een mogelijke toetreding tot de BSR. Uitkomsten hiervan wordt verwacht eind eerste kwartaal van 2025, waarna in Q2 van 2025 een besluit over het vervolg genomen kan worden.

Betrokkenen

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen.

Bestuurlijk belang

Geen. Met de uitvoering van deze Regeling wordt de uitvoeringsinstantie (lees: centrumgemeente) belast.
De autonomie van de deelnemende gemeenten ten aanzien van de tarieven en belastingsoorten blijft.
Wethouder W. Brink neemt deel aan het portefeuillehoudersoverleg.

Financiële kengetallen GR Belastingkantoor Beuningen (Munitax)

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ 761.000	€ -	€ -	n.n.b.	n.n.b.	€ -

Gemeenschappelijke Regeling Basisregeling Regio Nijmegen

Doel

In artikel 4 van deze regeling staat opgenomen dat de regeling tot doel heeft gemeenschappelijke belangen met een regionaal c.q. intergemeentelijk karakter van de deelnemende gemeenten te behartigen, teneinde een evenwichtige ontwikkeling in het Regiobeleid te bevorderen. De regeling fungeert als platform voor de voltallige colleges, maar “slaapt”.

Ontwikkelingen

Geen.

Gemeenschappelijke Regeling Maas en Waal

Doel

Dit betreft een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Druten en West-Maas en Waal. De regeling is slapend. Bezien wordt of deze regeling op een geschikt moment wordt opgeheven.

Ontwikkelingen

Geen.

Deelnemingen

De gemeente Druten is in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Met deze deelnemingen behartigt de gemeente het publieke belang.

NV Bank Nederlandse Gemeenten (NV BNG)

Doel

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van de overheid en het maatschappelijk belang. De BNG voorziet in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening en biedt zo toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector. Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.

Betrokkenen

De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Bestuurlijk belang

De gemeente Druten heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de NV BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang.

Financiële kengetallen NV Bank Nederlandse Gemeenten (NV BNG)

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ -	€ 750.040	€ 759.560	€ 4.777.000.000	€ 123.164.000.000	€ 294.000.000

De gemeente heeft met 9.477 aandelen een 0,017% kapitaalsbelang (nominale waarde € 23.692).
In 2024 is € 20.470 aan dividend ontvangen (2023: € 23.630). Het voorgestelde dividend over het boekjaar 2024 bedraagt € 23.787, € 2,51 per aandeel (2023: € 2,16).

Vitens N.V.

Doel

Het doel van Vitens is de uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: Winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Betrokkenen

De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied zijn aandeelhouder van Vitens.

Bestuurlijk belang

De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Druten heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering. Daarin wordt gestemd over nieuwe tariefvoorstellen en wordt het jaarverslag vastgesteld.

Financiële kengetallen Vitens N.V.

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

De gemeente heeft met 16.023 aandelen een 0,089% kapitaalsbelang (nominale waarde € 16.023).
Er werd dit jaar geen dividend uitgekeerd.

Dar N.V.

Doel

Dar is een naamloze vennootschap (nv) en in eigendom van de zeven gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen (aandeelhouders). De organisatie van Dar staat onder toezicht van de raad van commissarissen (RvC). Naast afvalinzamelaar is Dar ook adviseur beheer openbare ruimte, gladheidsbestrijder, riool- en kolkenreiniger, ongedierte- en onkruidbestrijder en terrein- en straatreiniger.

Ontwikkelingen

Eind 2024 hebben Dar en de regiogemeenten een nieuwe strategische visie voor de periode van 2025-2029 uitgewerkt en vastgesteld. Daarnaast zijn de nieuwe huisvestingsplannen van DAR verder geconcretiseerd worden. De jaarlijkse winstdoelstelling is vastgesteld op 5% van het eigen vermogen, waardoor we jaarlijks een dividenduitkering ontvangen.

Betrokkenen

Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente Nijmegen blijft met ruim 80% van de aandelen, de grootste aandeelhouder.

Financiële kengetallen Dar N.V.

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

In 2024 heeft de gemeente Druten dividend ontvangen (2023: € 30.558).

Beheermaatschappij De Waarden B.V. en Ontwikkelingsmaatschappij Druten-Oost C.V.

Doel

Doel van de CV is het uitvoeren van de grondexploitatie van het plangebied Druten Oost/Tichellande door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijp maken van gronden, het (doen) realiseren en opleveren/overdragen van de daarmee samenhangende voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de realisatie van woningen, en voorts al datgene wat tot het voorgaande kan dienen, waaronder begrepen het aantrekken van financiële middelen en het in verband daarmede stellen van zekerheden, aangaan van borgtochten e.d. alles in de meest ruime zin.
De B.V. is opgericht om te fungeren als beherend vennoot in de C.V.

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een belang van 50% in de grondexploitatie van Druten-Oost/Tichellande. Insteek is de geïnvesteerde bedragen in de periode 2013-2024 terug te verdienen. Door de positieve ontwikkeling van de GREX en het saldo van de Rekening Courant bij de BNG is de kredietfaciliteit binnen de financieringsovereenkomst tussen de CV Druten-Oost en de BNG met ingang van 2022 beëindigd.
Hiermee zijn tevens de gemeentelijke garantstelling voor deze faciliteit en de regresovereenkomst tussen de gemeente en Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V. beëindigd. Zodoende zijn de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen afgebouwd tot nihil.
In 2024 is Druten-Oost/Tichellande opgeleverd, zijn de C.V. en de B.V. geliquideerd en is er een einde gekomen aan de samenwerking met Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V. die bijna 25 jaar heeft geduurd.

Betrokkenen

De gemeente Druten en Van Wanrooij Projectontwikkeling B.V.

Bestuurlijk belang

Wethouder W. Brink is voorzitter van de Stuurgroep Druten-Oost. De projectleider vanuit het team Gebiedsontwikkeling is lid van de stuurgroep.

Gesaldeerde financiële kengetallen Beheermaatschappij De Waarden B.V. en Ontwikkelingsmaatschappij Druten-Oost C.V.

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Publiek Private Samenwerking (PPS)
De Waarden C.V. en B.V. kan tevens aangemerkt worden als een PPS (zie verder 2.7 paragraaf grondbeleid). Verder kent de gemeente Druten geen PPS-constructies.

Overige samenwerkingsverbanden (vereniging, stichting)

Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe (RBT ANV)

Doel

De Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe is enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV. De Stichting vraagt – via Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) haar werkmaatschappijen VisitVeluwe en Visit Arnhem Nijmegen – om de activiteiten uit te voeren voor de ontvangen bijdragen van de gemeenten van de Veluwe, regio Arnhem en het Rijk van Nijmegen.

De doelstelling van het TVAN is om door middel van marketing, promotie-inspanningen en productontwikkeling meer bezoekers te trekken die langer in de regio Arnhem-Nijmegen verblijven en hier meer besteden, waardoor het toeristisch marktaandeel van de regio in het algemeen en dat van de diverse deelgebieden in het bijzonder, vergroot wordt.

Met marketing- en productontwikkeling wil TVAN de regio Arnhem - Nijmegen laten aansluiten bij de wensen van de gekozen doelgroepen. De regio moet een “must see & must do” bestemming worden voor Nederlandse en buitenlandse bezoekers. Communicatie speelt hierbij vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De GR heeft ten doel de financiële ondersteuning van de Stichting RBT ANV vanuit de deelnemende gemeenten en dient het gezamenlijk belang van het vergroten van het toeristisch marktaandeel. De subsidie aan RBT ANV wordt gebruikt om de gemeente Druten als onderdeel van de regio op toeristisch gebied te promoten (marketing). De financiering per gemeente gebeurt naar rato van het aantal inwoners.

Ontwikkelingen

Leidend voor de subsidie aan stichting RBT AVN (als enig aandeelhouder van Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen BV - TVAN) is de Uitvoeringsagenda Bestemming in Balans van de regio Arnhem-Nijmegen, de uitvoeringsafspraken van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen en de Opgave Ontspannen regio van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De taken van TVAN zijn onder te verdelen in de categorieën: toeristische marketing, destinatiemanagement en productontwikkeling, alsmede regionaal gastheerschap (zoals invulling geven aan de brandstore) waarbij lokaal maatwerk wordt geleverd. Het zwaartepunt van de opdracht voor TVAN is gelegen in marketing. In de GR hebben de gemeenten afgesproken om een gelijk bedrag per inwoner beschikbaar te stellen, waarvan 20% bestemd is voor invulling van het gastheerschap (o.a. het Toeristisch Informatiepunt TIP).

Financiële kengetallen Stichting Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem Nijmegen Veluwe (RBT ANV)

	Bijdrage door gemeente in 2024	Omvang belang gemeente per 01-01-2024	Omvang belang gemeente per 31-12-2024	Totaal Eigen vermogen per 31-12-2024	Totaal Vreemd vermogen per 31-12-2024	Financieel resultaat 2024
Financieel belang	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Gelders Genootschap (welstand)

Gelders Genootschap is een vereniging van 55 ledengemeenten. Namens de vereniging voert het bureau van het Gelders Genootschap de dagelijkse werkzaamheden uit. Vanaf de start in 1919 is de verenigingsgedachte altijd een katalysator geweest voor het gemeenschappelijk streven naar omgevingskwaliteit. Gemeenten onderschrijven als lid van de vereniging allemaal hetzelfde doel: het in stand houden en bevorderen van de schoonheid van stad en land. Bij deze ideële doelstelling past ook een non-profit opzet.

Via de jaarlijkse Algemene ledenvergadering (ALV) hebben de leden zeggenschap over de koers en financieel beleid van het Gelders Genootschap.

De ALV beslist ook over de samenstelling van het dagelijks bestuur. Dit bestaat in totaal uit 9 personen: wethouders en burgemeesters van de aangesloten ledengemeenten en verder een bestuurlijk voorzitter.

2.3.7 Paragraaf Grondbeleid

Beleid
De gemeente Druten heeft geen vastgestelde nota Grondbeleid. Basis is dat het grondbeleid zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard, en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld. Zodoende is het grondbeleid situationeel, passief/ faciliterend (bijvoorbeeld Hemelrijk waar we anterieur contracteren) tot actief (bijvoorbeeld Deest – Zuid, waar we zelf gronden verwerven). Maar gelet op de expertise in combinatie met de economische situatie, past het de gemeente meer om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen derde partijen te faciliteren.
Vanwege de nieuwe bestuursperiode zal in 2026 gestart worden met het opstellen van een nota Grondbeleid voor de gemeente Druten. Daarmee wordt meer richting en duidelijkheid gegeven aan de algemene koers van het grondbeleid, hoewel deze altijd volgend is ten aanzien van ambities en beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Eind 2023 is gestart met het bijwerken van het kostenverhaal. Begin 2024 is de beleidsnotitie kostenverhaal Druten vastgesteld door het college van B&W en waarbij de plankostenscan als basis zal worden gehanteerd voor kostenverhaal. Daarmee wordt het kostenverhaal bij anterieure overeenkomsten op een eenduidige manier toepast.

Begin 2019 heeft de gemeenteraad een Nota Bovenwijkse Voorzieningen vastgesteld. Deze nota gaat over het kostenverhaal bij aanleg van bovenwijkse openbare voorzieningen ten behoeve van bouwplannen. De nota geeft inzicht in de aan te leggen bovenwijkse voorzieningen en de bijdragen die bij bouwplannen worden gevraagd. Met de invoering van de Omgevingswet per januari 2024 is deze Nota inmiddels bijgewerkt.

Voor grondbeleid gelden voorts de algemene financiële kaders die volgens uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) maar ook uit de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en Europese wetgeving ten aanzien van staatssteun. Deze algemene kaders zijn spelregels waaraan de gemeente zich altijd dient te houden.

Marktprognose
Portier
Op 12 september 2023 is een anterieure overeenkomst gesloten tussen de ontwikkelaar en de gemeente voor de realisatie van het project, bestaande uit de bouw van 159 woningen en een parkeerhuis met 200 plaatsen. Aansluitend is op 28 september 2023 het bestemmingsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Na intrekking van het beroep is het bestemmingsplan in juli 2024 onherroepelijk geworden. In 2024 zijn alle omgevingsvergunningen voor de appartementen en de grondgebonden woningen verleend en onherroepelijk geworden. Eind juni 2024 is de bouw gestart van het complex met 44 sociale huurappartementen in opdracht van Woonwaarts. Eind 2024 is ook het bouwrijp maken van het plangebied afgerond.

Deest Zuid
Op 16 november 2023 heeft de gemeenteraad het Masterplan met Grondexploitatie Deest-Zuid unaniem vastgesteld. Met het vaststellen van de grondexploitatie “Deest-Zuid” door de gemeenteraad zijn de financiële kaders gesteld die nodig zijn voor de verdere ontwikkeling van de locatie. Vervolgens heeft het college ingestemd met het in procedure brengen van het Ontwerpbestemmingsplan Deest-Zuid 2023. Dit heeft ter inzage heeft gelegen van 28/12/23 t/m 7/02/24. Hiertegen zijn zienswijzen ingediend en weerlegd. De gemeenteraad heeft op 12 september 2024 het bestemmingsplan Deest-Zuid 2023 vastgesteld. Vervolgens gaan we de stedenbouwkundige verkaveling verder uitwerken in deelplannen/woongebieden, deze zetten we in de markt voor de daadwerkelijke woningbouwontwikkeling. Deze planselectie/ Marktstrategie zal plaatsvinden van maart t/m september 2025. Volgens planning wordt het plangebied in het 4e kwartaal van 2025 bouwrijp gemaakt en start aansluitend de bouw van fase 1 medio 2026. Voor fase 2 zijn wij in onderhandeling met de grondeigenaar om dit te kunnen verwerven.

Druten-Oost (Tichellande)
Aanvankelijk zou deze wijk met circa 375 woningen in 2027 klaar zijn, maar door de aangebrachte woningbouwversnelling was dat eind 2023 al het geval. In 2024 is de samenwerking met de projectontwikkelaar beëindigd en het project afgesloten met een extra opbrengst voor de gemeente van € 111.229,-.

Westerhout Zuid
Alle beschikbare kavels op Westerhout Zuid zijn verkocht. Een aantal afrekeningen hebben in 2024 plaatsgevonden, waarna de grondexploitatie per 31 december 2024 gesloten is. Voor het negatieve eindresultaat is in het verleden al een verliesgevende voorziening gevormd, deze behoeft wellicht nog een kleine aanpassing.

Hemelrijk
Voor het project Hemelrijk geldt dat dit project in afrondende fase is beland. Er worden 46 koopwoningen en 22 (sociale) huurwoningen gerealiseerd. Deze woningen zijn inmiddels verkocht en naar verwachting worden de woningen in het tweede en derde kwartaal van 2024 opgeleverd. Daarna zal de openbare ruimte aan de gemeente worden overgedragen en zal het project worden afgesloten.

Verwachte exploitatieresultaten
Met betrekking tot het verloop van de einduitkomsten op grond van de bijgestelde vastgestelde grondexploitaties is het volgende overzicht te geven:

Verwachte exploitatieresultaten bouwgrond (x € 1.000)						
Nr	Complex	Totaal	2024	2025	2026	>2026
1	Westerhout Zuid	€ -1.716	€ -1.716	€ -	€ -	€ -
2	Woningbouw Deest Zuid	€ 3.683	€ -	€ -	€ -	€ 3.683
Totaal exploitatie		**€ 1.967**	**€ -1.716**	**€ -**	**€ -**	**€ 3.683**
Getroffen verliesvoorzieningen per bouwgrondexploitatie (x € 1.000)						
1	Westerhout Zuid	€ 1.716	€ 1.716	€ -	€ -	€ -
2	Woningbouw Deest Zuid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal voorzien		**€ 1.716**	**€ 1.716**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Totaal begroot 2024		**€ 3.683**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 3.683**

Bovenstaande tabel geeft aan dat voor alle verlieslatende grondexploitaties een voorziening is getroffen, deze zijn opgenomen op de balans van de gemeente Druten.

Grondprijzen
De tarieven grondprijzen 2024 zijn in december 2023 vastgesteld door de gemeenteraad en er volgt nog een algehele grondprijzenherziening medio 2025.

2.3.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Wet WOO
Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (WOO) in werking getreden. Deze wet richt zich op een transparante overheid en vraagt een cultuurverandering rond de omgang met informatie. Bepaalde informatie moet verplicht en actief openbaar gemaakt worden. Dit raakt een groot aantal processen in onze gemeente. Ook informatieverzoeken aan de overheid (voorheen WOB-verzoek) vallen onder de nieuwe wet. Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen, moet onze gemeentelijke informatiehuishouding op orde zijn, de juiste iT-voorzieningen aanwezig en vooral bekend zijn wat de wet voor ambtenaar en bestuurder betekent. Het grijpt in op het dagelijks handelen van een groot deel van onze organisatie en heeft daarmee de komende jaren een flinke impact op onze bedrijfsvoering. In 2027 moet de WOO geïmplementeerd zijn, met nog 3 jaar extra voor het op orde krijgen van het informatiebeheer.

Het WOO-proces is inmiddels bekend bij de stakeholders in de organisatie. Bij Informatiemanagement en Informatiebeheer is een coördinator benoemd om dit proces te begeleiden. Voor de WDW is het van belang om het aantal WOO-verzoeken goed te monitoren. Enerzijds om de verzoeken tijdig af te handelen en om een goede inschatting te kunnen maken van de benodigde capaciteit. Het bovenliggende doel van de WDW is om te leren van de WOO-verzoeken om hiermee de kwaliteit van de informatie en borging indien nodig te verbeteren.

3. Jaarrekening

3.1 Rechtmatigheidsverantwoording

3.1. Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding
Tot en met 2022 gaf de accountant naast de getrouwheid een oordeel over de rechtmatigheid van de gemeente. Met ingang van 2023 geeft het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording af. De gemeenteraad heeft hiervoor regels vastgelegd in de financiële verordening 2023.

Verantwoordelijkheid bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.
Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 maart 2025 vastgestelde normenkader van relevante wet- en regelgeving verder toegelicht

Deze verantwoording kent een grensbedrag. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. De grens is daarmee vastgesteld op € 732.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 8.721.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 732.000.
Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 8.177.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingsonrechtmatigheid	Fouten	Acceptabel deel
A. Overschrijding lasten programma's		
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	€ 747.066	€ 486.445
Programma 1 Veiligheid	€ 3.380	€ 3.380
Programma 3 Economie	€ 1.611.840	€ 1.611.840
Programma 4 Onderwijs	€ 134.088	€ 84.890
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	€ 735.673	€ 501.668
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	€ 50.607	€ 50.607
Programma 8 Wonen en bouwen	€ 127.513	€ 127.513
B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)		
Geen	€ -	€ -
C. Ongeautoriseerde reservemutaties		
Geen	€ -	€ -
D. Overige afwijkingen niet tijdig gewijzigd in de begroting/gemeld aan raad		
Onderschrijding van de lasten op Programma 2 Verkeer en vervoer	€ 510.441	€ 510.441
Onderschrijding van de lasten op Programma 6 Sociaal domein	€ 1.131.507	€ 1.131.507
Overschrijding van de baten op Programma 0 Bestuur en Ondersteuning	€ 486.445	€ 486.445
Overschrijding van de baten op Programma 1 Veiligheid	€ 30.954	€ 30.954
Overschrijding van de baten op Programma 2 Verkeer en vervoer	€ 75.142	€ 75.142
Overschrijding van de baten op Programma 3 Economie	€ 1.650.624	€ 1.650.624
Overschrijding van de baten op Programma 4 Onderwijs	€ 84.890	€ 84.890
Overschrijding van de baten op Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	€ 501.668	€ 501.668
Overschrijding van de baten op Programma 6 Sociaal domein	€ 293.424	€ 293.424
Overschrijding van de baten op Programma 7 Volksgezondheid en milieu	€ 157.125	€ 157.125
Overschrijding van de baten op Programma 8 Wonen en bouwen	€ 388.414	€ 388.414
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€ 8.720.801**	**€ 8.176.977**
Verantwoordingsgrens 2024	€ 732.285	
Op te nemen in rechtmatigheidsverantwoording	**€ 8.720.801**	
E. Acceptabel deel overschrijdingen A en B volgens financiële verordening		
Acceptabele afwijkingen op lasten binnen programma's	€ 8.176.977	
Resterende begrotingsonrechtmatigheden	**€ 543.824**	
Waarvan toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering > € 36.600	**€ 543.824**	

Voorwaardencriterium	Bedrag	Toelichting
Inhuur locatiemanagement opvang Oekraïners.	€ 133.081	Onterecht niet Europees aanbesteed.

M&O-criterium	Bedrag	Toelichting
Geen bevindingen	€ -	n.v.t.

Begrotingsrechtmatigheid
In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college van burgemeester en wethouders ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

We rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording begrotingsonrechtmatigheden per programma. In de financiële verordening is opgenomen dat iedere afwijking ten opzichte van de begroting in beginsel onrechtmatig is. De afwijkingen binnen de programma's zijn echter nagenoeg allen acceptabel, omdat het binnen bestaand beleid valt en tegenover de overschrijdingen op de programma's hogere baten staan die deze overschrijdingen compenseren.

In programma 0 zien we een lasten overschrijding hoofdzakelijk vanwege de extra aanvulling op de voorziening wethouderspensioenen. Deze extra dotatie is noodzakelijk vanwege de lagere rekenrente.
Tevens zien we in programma 4 zien we een lastenoverschrijding met name vanwege de extra inzet van een jongerencoach binnen het product onderwijsachterstandenbeleid. Daarnaast is er een overschrijding doordat een subsidie welke in 2023 had moeten worden verantwoord is meegenomen in de lasten voor 2024. Deze kosten worden niet volledig gecompenseerd door hogere baten en zijn daarmee onrechtmatig.
Daarnaast zien we in programma 5 een lastenoverschrijding. Deze worden hoofdzakelijk veroorzaakt op taakveld 5.2. en 5.7. Op taakveld 5.2 zijn de baten en lasten voor zwembad "De Gelenberg" opgenomen. Door het samenvoegen van budgetten van de oude sporthal, zwembad en restorette zien we een lastenoverschrijding waar ook hogere baten tegenover staan. Op taakveld 5.7 Plantsoenen, hertenparken veroorzaak het overgaan op ecologisch groenbeheer en machinaal groenbestek een lastenoverschrijding.
In paragraaf 3.4.3.1 lichten we per programma de grootste afwijkingen (zowel positief als negatief) ten opzichte van de begroting toe.
Alle bovenstaande niet acceptabele begrotingsonrechtmatigheden samen komen uit op € 543.824 en komt daarmee onder de verantwoordingsgrens van € 732.285 uit.

Voorwaarden criterium
In 2024 is sprake van één rechtmatigheidsfout van € 133.081, waarbij niet is voldaan aan het voorwaardencriterium. Het betreft onterecht niet Europees aanbestede diensten. Deze rechtmatigheidsfout heeft betrekking op de Oekraïnecrisis en vloeit voor uit afspraken die reeds in 2022 en 2023 zijn gemaakt. In 2024 is de nieuwe Europese aanbestedingsprocedure afgerond, waardoor deze onrechtmatigheid voor de toekomst is opgelost.

3.2 Balans per 31 december 2024

Balans per 31 december 2024

ACTIVA	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
• Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 77.095		€ 89.943	
		€ 77.095		€ 89.943
Materiële vaste activa				
• Investeringen met economisch nut	€ 36.785.011		€ 34.786.332	
• Invest. met een ec.nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	€ 18.290.924		€ 18.634.154	
• Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	€ 7.095.022		€ 4.584.564	
• In erfpacht uitgegeven gronden	€ 34.033		€ 34.033	
		€ 62.204.990		€ 58.039.083
Financiële vaste activa				
• Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 422.797		€ 444.352	
• Overige langlopende leningen u/g	€ 7.433.089		€ 7.371.393	
• Ov. uitzettingen met rentetypische looptijd ≥ 1jr	€ 1.049.764		€ 1.049.764	
		€ 8.905.650		€ 8.865.509
Totaal vaste activa		**€ 71.187.735**		**€ 66.994.535**
Vlottende activa				
Voorraden				
• Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	€ 1.461.574		€ 1.595.707	
		€ 1.461.574		€ 1.595.707
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar				
• Vorderingen op openbare lichamen	€ 7.160.241		€ 7.514.062	
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < één jaar	€ 2.514.860		€ -	
• Overige vorderingen	€ 1.497.315		€ 1.200.541	
		€ 11.172.416		€ 8.714.603
Liquide middelen				
• Kassaldi	€ 4.588		€ 2.630	
• Banksaldi	€ 43.567		€ 188.497	
		€ 48.155		€ 191.127
Overlopende activa				
• De nog van Overheidslichamen te ontvangen bedragen	€ 2.571.218		€ 1.552.843	
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	€ 624.990		€ 2.093.895	
		€ 3.196.208		€ 3.646.738
Totaal vlottende activa		**€ 15.878.353**		**€ 14.148.175**
TOTAAL GENERAAL		**€ 87.066.088**		**€ 81.142.710**

Recht op verliescompensatie:	2024	2023
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	€ -	€ -

Balans per 31 december 2024

PASSIVA	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
• Algemene reserve	€ 15.695.034		€ 16.193.805	
• Bestemmingsreserves				
- Afschrijvingsreserves	€ 614.000		€ 614.000	
- Overige bestemmingsreserves	€ 8.299.214		€ 5.520.914	
• Nog te bestemmen resultaat	€ 2.138.293		€ 1.915.396	
		€ 26.746.541		€ 24.244.115
Voorzieningen				
• Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's	€ 2.758.976		€ 2.512.155	
• Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten	€ 891.515		€ 181.582	
• Voorziening t.b.v. middelen van derden met gebonden bestemming	€ 2.551.993		€ 2.340.844	
		€ 6.202.484		€ 5.034.581
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > één jaar of langer				
• Onderhandse leningen				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 38.600.000		€ 33.400.000	
• Waarborgsommen	€ 900		€ 4.000	
		€ 38.600.900		€ 33.404.000
Totaal vaste passiva		**€ 71.549.925**		**€ 62.682.696**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < één jaar				
• Overige kasgeldleningen	€ -		€ 7.500.000	
• Overige schulden	€ 2.500.710		€ 2.871.687	
		€ 2.500.710		€ 10.371.687
Overlopende passiva				
• Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	€ 3.942.509		€ 4.050.431	
• De van de overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen				
- Het Rijk	€ 8.031.859		€ 3.871.486	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 1.040.396		€ 164.965	
• Overige vooruitontvangen bedragen	€ 689		€ 1.445	
		€ 13.015.453		€ 8.088.327
Totaal vlottende passiva		**€ 15.516.163**		**€ 18.460.014**
TOTAAL GENERAAL		**€ 87.066.088**		**€ 81.142.710**

Zakelijke zekerheidsstellingen en gewaarborgde geldleningen:	2024	2023
Garantstellingen inzake woningbouw	€ 52.968.000	€ 52.134.000
Garantstellingen instanties overige	€ 480.000	€ 510.000
Garantstellingen particulieren inzake NHG	€ 203.761	€ 229.412
Totaal	**€ 53.651.761**	**€ 52.873.412**

3.3 Overzicht van baten en lasten

3.3.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2024

(x €1.000)	Raming 2024 vóór wijziging			Raming 2024 na wijziging			Realisatie 2024		
Omschrijving programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
0 Bestuur en ondersteuning	€ 442	€ 3.940	€ -3.498	€ 598	€ 3.887	€ -3.289	€ 712	€ 4.230	€ -3.518
1 Veiligheid	€ 4	€ 2.190	€ -2.186	€ 4	€ 2.142	€ -2.138	€ 35	€ 2.145	€ -2.110
2 Verkeer en vervoer	€ 149	€ 2.905	€ -2.756	€ 181	€ 2.817	€ -2.636	€ 256	€ 2.307	€ -2.051
3 Economie	€ 5	€ 441	€ -436	€ 84	€ 562	€ -478	€ 1.736	€ 2.174	€ -438
4 Onderwijs	€ 424	€ 2.196	€ -1.772	€ 424	€ 2.193	€ -1.769	€ 509	€ 2.328	€ -1.818
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 820	€ 5.019	€ -4.199	€ 453	€ 5.123	€ -4.670	€ 955	€ 5.859	€ -4.904
6 Sociaal domein	€ 5.961	€ 27.958	€ -21.997	€ 11.539	€ 33.526	€ -21.987	€ 11.833	€ 32.394	€ -20.562
7 Volksgezondheid en milieu	€ 938	€ 6.269	€ -5.331	€ 1.090	€ 6.432	€ -5.342	€ 1.305	€ 6.483	€ -5.178
8 Wonen en bouwen	€ 332	€ 1.803	€ -1.471	€ 486	€ 2.214	€ -1.728	€ 1.023	€ 2.341	€ -1.318
Subtotaal programma´s	**€ 9.076**	**€ 52.722**	**€ -43.646**	**€ 14.860**	**€ 58.897**	**€ -44.037**	**€ 18.364**	**€ 60.262**	**€ -41.897**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen*:									
Lokale heffingen	€ 9.727	€ -	€ 9.727	€ 10.573	€ -	€ 10.573	€ 10.373	€ -	€ 10.373
Algemene uitkering	€ 39.851	€ -	€ 39.851	€ 41.015	€ -	€ 41.015	€ 41.285	€ -	€ 41.285
Dividend Programma 0	€ 47	€ -	€ 47	€ 21	€ -	€ 21	€ 22	€ -	€ 22
Gerealiseerde kosten overhead	€ 428	€ 7.363	€ -6.935	€ 442	€ 7.412	€ -6.971	€ 536	€ 7.816	€ -7.280
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**€ 50.053**	**€ 7.363**	**€ 42.689**	**€ 52.051**	**€ 7.412**	**€ 44.639**	**€ 52.216**	**€ 7.816**	**€ 44.400**
Saldo van baten en lasten	**€ 59.128**	**€ 60.085**	**€ -957**	**€ 66.911**	**€ 66.309**	**€ 602**	**€ 70.580**	**€ 68.078**	**€ 2.502**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:**									
0 Bestuur en ondersteuning	€ 180	€ 26	€ 154	€ 3.895	€ 1.918	€ 1.977	€ 3.124	€ 1.141	€ 1.984
1 Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Verkeer en vervoer	€ 1.489	€ 1.539	€ -50	€ 1.738	€ 1.725	€ 13	€ 1.416	€ 1.725	€ -310
3 Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4 Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5 Sport, cultuur en recreatie	€ 3	€ -	€ 3	€ 97	€ 1.586	€ -1.489	€ 47	€ 1.586	€ -1.538
6 Sociaal domein	€ 367	€ -	€ 367	€ 270	€ 100	€ 170	€ 199	€ 435	€ -236
7 Volksgezondheid en milieu	€ 15	€ -	€ 15	€ 21	€ -	€ 21	€ -	€ -	€ -
8 Wonen en bouwen	€ -	€ 249	€ -249	€ 10	€ 144	€ -134	€ -	€ 264	€ -264
Subtotaal mutaties reserves	**€ 2.053**	**€ 1.813**	**€ 240**	**€ 6.031**	**€ 5.473**	**€ 558**	**€ 4.787**	**€ 5.151**	**€ -364**
Resultaat	**€ 61.182**	**€ 61.898**	**€ -717**	**€ 72.942**	**€ 71.782**	**€ 1.160**	**€ 75.367**	**€ 73.228**	**€ 2.138**

* De algemene dekkingsmiddelen maken deel uit van programma's 0, 3, 7, en 8. Ten behoeve van de presentatie zijn i.c. de algemene dekkingsmiddelen dekkingsmiddelen apart verantwoord.

** De mutaties in de reserves worden in paragraaf 3.4.3.5. nader toegelicht.

BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD JAARREKENING 2024 (x €1)

Taakvelden gemeente	Raming 2024 vóór wijziging			Raming 2024 na wijziging			Realisatie 2024		
0. Bestuur en ondersteuning	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
0.1 Bestuur	-	1.655.725	-1.655.725	-	1.761.325	-1.761.325	-6.362	2.109.167	-2.115.529
0.2 Burgerzaken	322.045	763.226	-441.181	395.045	870.726	-475.681	412.263	791.874	-379.611
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	18.458	338.232	-319.774	18.458	383.514	-365.056	29.519	358.736	-329.217
0.4 Overhead	427.902	7.363.286	-6.935.384	441.902	7.412.450	-6.970.548	535.964	7.815.845	-7.279.881
0.5 Treasury	130.283	3.009	127.274	188.152	8.009	180.143	281.249	160.333	120.917
0.61 OZB Woningen	3.090.381	725.676	2.364.705	3.210.467	750.676	2.459.791	3.196.999	782.685	2.414.314
0.62 OZB Niet woningen	1.538.994	-	1.538.994	1.613.908	-	1.613.908	1.635.031	-	1.635.031
0.64 Belastingen overig	246.266	17.493	228.773	242.414	15.000	227.414	241.534	18.237	223.297
0.7 Algemene uitkering en ov. uitkeringen	39.851.013	-	39.851.013	41.015.013	-	41.015.013	41.285.013	-	41.285.013
0.8 Overige Baten en lasten (excl. mut. R&V)	-	430.675	-430.675	-	91.498	-91.498	594	3.901	-3.307
0.9 Vennootschapsbelasting	-	6.000	-6.000	-	6.000	-6.000	-	5.486	-5.486
0.10 Mutaties reserves (zie verderop)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.11 Saldo na bestemming (zie verderop)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.488	1.410.795	-1.409.307	1.488	1.428.295	-1.426.807	0	1.411.870	-1.411.870
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.911	779.628	-776.717	2.911	713.628	-710.717	35.353	733.433	-698.080
2. Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	149.488	2.905.216	-2.755.728	180.988	2.817.157	-2.636.169	256.130	2.306.716	-2.050.586
3. Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	-	245.477	-245.477	79.000	299.477	-220.477	2.752	262.916	-260.164
3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	5.453	21.275	-15.822	5.453	21.275	-15.822	1.728.718	1.737.991	-9.273
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	14.555	55.514	-40.959	14.555	55.514	-40.959	13.635	62.514	-48.878
3.4 Economische promotie	-	118.856	-118.856	-	186.028	-186.028	4.527	110.714	-106.187
4. Onderwijs									
4.2 Onderwijshuisvesting	26.547	1.051.990	-1.025.443	26.547	1.054.990	-1.028.443	26.547	1.074.249	-1.047.702
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	397.753	1.143.843	-746.090	397.753	1.138.491	-740.738	482.643	1.253.320	-770.676
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	125.097	242.498	-117.401	130.461	284.112	-153.651	119.159	321.721	-202.562
5.2 Sportaccommodaties	512.033	1.810.464	-1.298.431	84.383	1.373.916	-1.289.533	591.532	1.784.658	-1.193.126
5.3 Cultuurpres.,-productie en -participatie	6.968	464.929	-457.961	10.468	565.968	-555.500	6.969	609.340	-602.372
5.5 Cultureel erfgoed	3.020	127.529	-124.509	28.020	178.639	-150.619	33.442	160.679	-127.237
5.6 Media	-	289.456	-289.456	-	293.956	-293.956	19.068	314.153	-295.085
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	172.649	2.084.300	-1.911.651	199.649	2.426.800	-2.227.151	184.480	2.668.513	-2.484.034
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.577.829	3.059.970	-1.482.141	6.095.775	7.864.355	-1.768.580	6.386.051	7.800.228	-1.414.177
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	98.928	1.786.340	-1.687.412	245.694	1.926.304	-1.680.610	245.695	1.693.111	-1.447.416
6.3 Inkomensregelingen	4.130.932	6.948.599	-2.817.667	4.954.424	7.213.473	-2.259.049	4.985.473	7.048.236	-2.062.762
6.4 Begeleide participatie	-	2.345.450	-2.345.450	-8.000	2.239.450	-2.247.450	-8.058	2.073.073	-2.081.131
6.5 Arbeidsparticipatie	-	801.193	-801.193	35.000	804.032	-769.032	34.971	776.142	-741.171
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	-	1.629.419	-1.629.419	13.000	1.726.527	-1.713.527	-18.871	1.656.728	-1.675.599
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-	-	-	50.000	50.000	-	500	500	-
6.71 Hulp bij het huishouden (WMO)	153.470	3.253.666	-3.100.196	153.470	3.224.692	-3.071.222	176.629	2.980.136	-2.803.507
6.71 Begeleiding (WMO)	-	1.653.535	-1.653.535	-	1.553.535	-1.553.535	-	1.549.168	-1.549.168
6.71 Dagbesteding (WMO)	-	691.398	-691.398	-	804.269	-804.269	-	783.913	-783.913
6.71 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	73.745	-73.745	-	73.745	-73.745	5.554	92.012	-86.458
6.72 Jeugdhulp begeleiding	-	1.314.994	-1.314.994	-	1.356.572	-1.356.572	-	1.253.620	-1.253.620
6.72 Jeugdhulp behandeling	-	659.700	-659.700	-	586.120	-586.120	12.799	652.052	-639.253
6.72 Jeugdhulp dagbesteding	-	407.727	-407.727	-	415.507	-415.507	-	570.701	-570.701
6.73 Pleegzorg	-	175.508	-175.508	-	175.508	-175.508	-	148.719	-148.719
6.73 Gezinsgericht	-	387.199	-387.199	-	387.199	-387.199	12.044	458.272	-446.228
6.73 Jeugdhulp met verblijf overig	-	782.543	-782.543	-	782.543	-782.543	-	531.706	-531.706
6.74 Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	-	1.278.355	-1.278.355	-	1.578.355	-1.578.355	-	1.601.683	-1.601.683
6.74 Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	105.996	-105.996	-	105.996	-105.996	-	118.122	-118.122
6.74 Gesloten plaatsing	-	225	-225	-	225	-225	-	225	-225
6.81 Beschermd wonen (WMO)	-	66.725	-66.725	-	66.725	-66.725	-	66.725	-66.725
6.82 Jeugdbescherming	-	513.309	-513.309	-	555.809	-555.809	-	478.711	-478.711
6.82 Jeugdreclassering	-	22.550	-22.550	-	35.050	-35.050	-	60.701	-60.701
7. Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	108.708	1.086.876	-978.168	113.243	1.071.900	-958.657	250.424	1.088.236	-837.812
7.2 Riolering	2.199.960	1.828.710	371.250	2.199.960	1.832.077	367.883	2.200.687	1.862.009	338.678
7.3 Afval	2.097.507	1.760.478	337.029	2.150.907	1.805.745	345.162	2.235.829	1.889.317	346.512
7.4 Milieubeheer	502.200	1.530.405	-1.028.205	596.300	1.660.003	-1.063.703	533.871	1.598.342	-1.064.471
7.5 Begraafplaatsen	35.774	62.489	-26.715	20.774	62.489	-41.715	17.497	44.916	-27.419
8. Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	197.338	696.007	-498.669	301.423	683.007	-381.584	327.548	748.209	-420.662
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	53.917	83.317	-29.400	103.917	83.317	20.600	552.779	458.646	94.133
8.3 Wonen en bouwen	928.470	1.023.553	-95.083	1.598.470	1.447.461	151.009	1.511.898	1.134.443	377.455
SALDO REKENING VOOR BESTEMMING	**59.128.337**	**60.085.073**	**-956.736**	**66.911.392**	**66.309.434**	**601.958**	**70.580.079**	**68.077.653**	**2.502.425**
0.10 Mutaties reserves taken 0-8	2.053.328	1.813.134	240.194	6.030.577	5.472.569	558.008	4.786.712	5.150.845	-364.133
0.11 SALDO REKENING NA BESTEMMING	**61.181.665**	**61.898.207**	**-716.542**	**72.941.969**	**71.782.003**	**1.159.966**	**75.366.791**	**73.228.498**	**2.138.292**

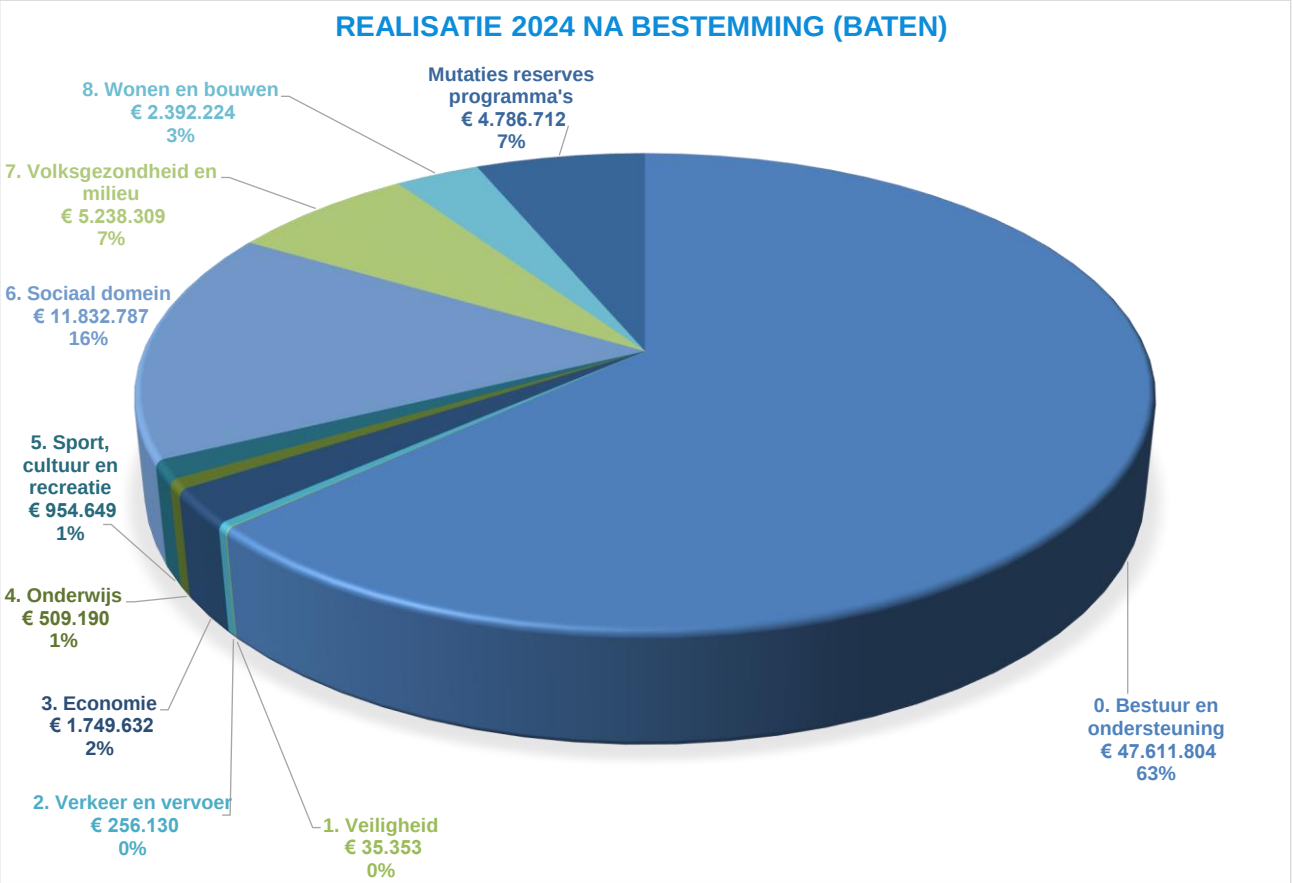
REALISATIE 2024 NA BESTEMMING (BATEN)
8. Wonen en bouwen
€ 2.392.224
3%
Mutaties reserves programma's
€ 4.786.712
7%
7. Volksgezondheid en milieu
€ 5.238.309
7%
6. Sociaal domein
€ 11.832.787
16%
5. Sport, cultuur en recreatie
€ 954.649
1%
4. Onderwijs
€ 509.190
1%
3. Economie
€ 1.749.632
2%
2. Verkeer en vervoer
€ 256.130
0%
1. Veiligheid
€ 35.353
0%
0. Bestuur en ondersteuning
€ 47.611.804
63%

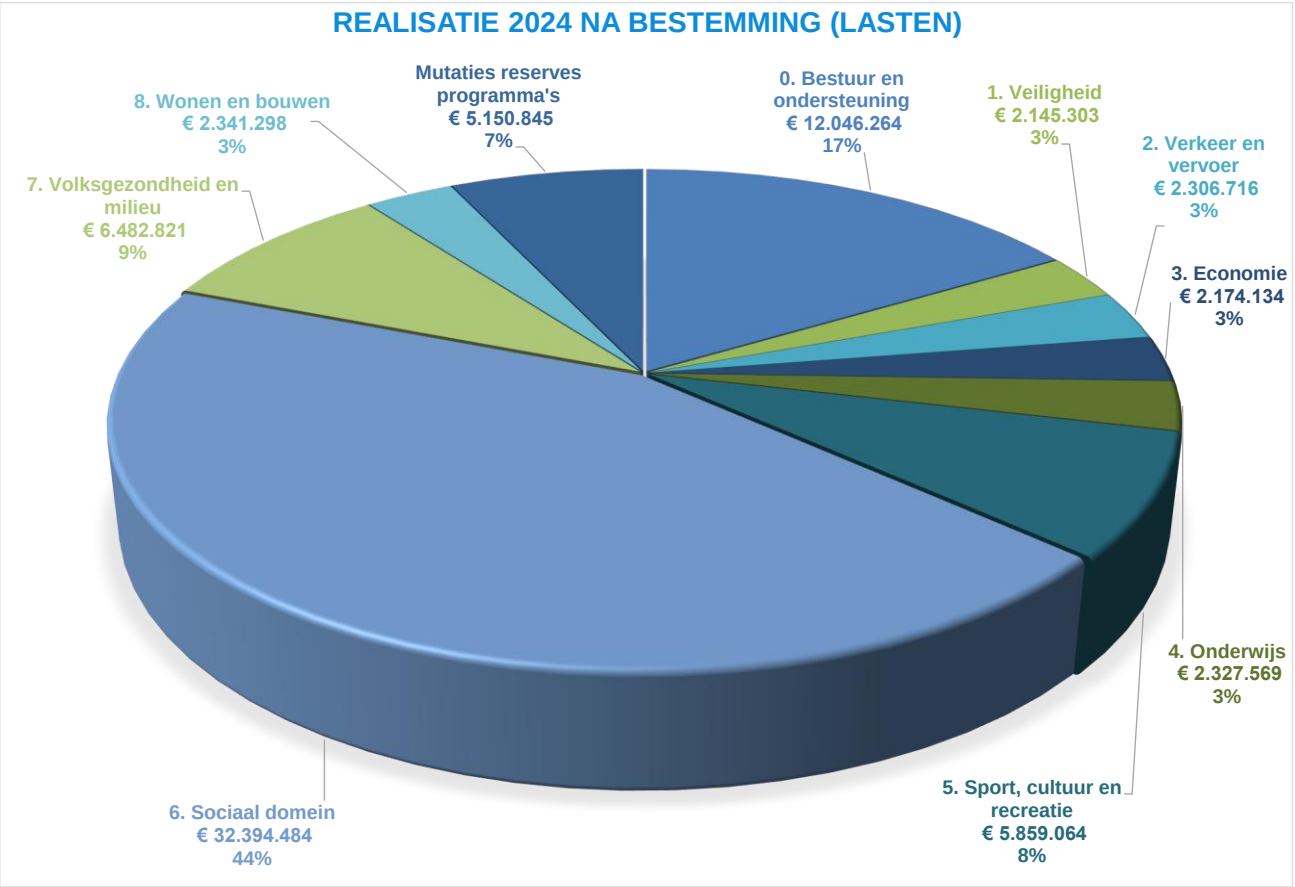
REALISATIE 2024 NA BESTEMMING (LASTEN)
8. Wonen en bouwen
€ 2.341.298
3%
Mutaties reserves programma's
€ 5.150.845
7%
0. Bestuur en ondersteuning
€ 12.046.264
17%
1. Veiligheid
€ 2.145.303
3%
2. Verkeer en vervoer
€ 2.306.716
3%
7. Volksgezondheid en milieu
€ 6.482.821
9%
3. Economie
€ 2.174.134
3%
4. Onderwijs
€ 2.327.569
3%
5. Sport, cultuur en recreatie
€ 5.859.064
8%
6. Sociaal domein
€ 32.394.484
44%

3.4 Toelichtingen

3.4.1 Waarderingsgrondslagen

3.4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De waarderingsgrondslagen zijn eveneens in lijn met het gestelde in de in 2023 geactualiseerde Financiële verordening gemeente Druten. Voor balansposten die voor de gemeente Druten niet van toepassing zijn, is nadere toelichting in dit hoofdstuk achterwege gelaten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van het jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet gedacht worden aan componenten zoals verlofaanspraken en dergelijke.

Schattingswijziging
Bij gemeente Druten is sprake geweest van een schattingswijziging. Vanwege de nieuwbouw van sportcentrum De Gelenberg worden het voormalige zwembad De Gelenberg en sporthal De Heuvel gesloopt. Hierdoor is de verwachte toekomstige gebruiksduur aangepast. De bestaande (rest)boekwaarden zijn niet herrekend, maar worden over de kortere verwachte gebruiksduur afgeschreven.

Balans

Activa

Immateriële vaste activa
Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en afwaarderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Afschrijving vindt plaats volgens een percentage van de geactiveerde kosten. Vanaf 2016 worden bijdragen in activa van derden ook hieronder gepresenteerd.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
Hier worden onder andere (voorbereidingskosten van) grondexploitaties verantwoord die nog niet door de Raad zijn vastgesteld. De afschrijvingsduur voor deze immateriële vaste activa categorie is ten hoogste vijf jaar.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden ook als immateriële vaste activa gepresenteerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa
Algemeen
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs eventueel verminderd met bijdragen van derden en verminderd met afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Bij de materiële vaste activa is onderscheid gemaakt naar investeringen met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Afschrijving vindt plaats met ingang van 1 januari volgend op het jaar van gereedkomen van het vaste actief.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs.
Op gronden wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige uitzettingen zijn, tenzij anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (krachtens artikel 1e BBV wanneer gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkoopprijs en bijkomende kosten of lagere marktwaarde.
De grondexploitaties worden gewaardeerd overeenkomstig de cumulatieve bestedingen verminderd met de al ontvangen opbrengsten uit hoofde van verkopen en subsidies, dan wel lagere marktwaarde. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende jaar op basis van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (indien geen sprake is van projectfinanciering).

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (2024: 2%).

Winstneming vindt plaats volgens de Percentage of Completion (POC)-methode. Dit is een methode om de verantwoording van de resultaten over de looptijd van de grondexploitatie naar rato van de verrichte prestaties te laten plaatsvinden. De winstneming in het boekjaar wordt berekend door het geprognosticeerde resultaat voor het gehele project per balansdatum te vermenigvuldigen met het voortgangspercentage van het project (gebaseerd op gerealiseerde kosten per balansdatum/begrote kosten project) en het reeds genomen resultaat per balansdatum daarop in mindering brengen. Indien aan de volgende vooraarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te mogen nemen:
● Het resultaat op de grondexploitatie kan op betrouwbare wijze worden ingeschat, en
● De grond (of deelperceel) moet zijn verkocht, en
● De kosten zijn gerealiseerd.

Het College hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

Overzicht parameters	1-1-2025	2025	2026	2027 e.v.
Parameter kostenindex				
Civieltechnische kosten (incl. sloop en sanering)	3,00%	3,00%	3,00%	2,50%
Plankosten en onderzoeken	6,00%	4,00%	3,00%	2,50%
Parameter opbrengstenindex				
Woningbouw vrijesector	7,00%	4,00%	2,50%	2,50%
Sociale huur	2,50%	4,00%	2,50%	2,50%
Parameter rente				
Rente		1,50%	1,50%	1,50%

De woningbouwopgave, zoals vastgelegd in Woondeal 2.0, bedraagt in de periode 2022 tot en met 2030 910 woningen, hiervan zijn er in 2022 t/m 2024 427 gerealiseerd en voor 2025 tot en met 2030 nog 483 over.

Ten aanzien van de geraamde kosten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:
● De grondprijzen worden jaarlijks door aan de raad aangeboden en door de raad vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten van de begroting. (bijv. indexering);

Ten aanzien van de geraamde gerealiseerde opbrengsten heeft het College de volgende uitgangspunten gehanteerd:
● Vaste prijzen conform de vastgestelde Tarieven grondprijzen en marktconforme prijzen gebaseerd op een normatieve residuele methode.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < één jaar
Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa.
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
Tenzij anders weergegeven, worden de passiva gewaardeerd op het nominale bedrag, verminderd met eventuele aflossingen.

Voorzieningen
Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Ook voor kosten die in een volgend jaar gemaakt worden, maar hun oorsprong vinden in het betreffende jaar, waarbij de voorziening dient tot kostenegalisatie.

De voorzieningen zijn opgenomen tegen nominale waarde met uitzondering van de pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders en onderhoudsvoorziening Uivermeertjes. Deze zijn tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.
De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Grondslagen van rechtmatigheidsverantwoording
De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede de Financiële verordening en Controleverordening zoals opgenomen in het Normenkader. In de Financiële verordening zijn de verantwoordingsgrens, alsmede de rapportagegrens voor de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

De financiële rechtmatigheid omvat het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium (M&O criterium).

Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig zijn gemeld aan de raad.

Het voorwaardencriterium wordt getoetst aan de hand van het door de raad vastgestelde normenkader.

Ten aanzien van het M&O criterium is het M&O beleid van de gemeente leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits deze cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden de verantwoordingsgrens overstijgen) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

3.4.2. Toelichting op de balans

3.4.2.1 Toelichting op de balans per 31 december 2024 activa

ACTIVA

Vaste activa

De afschrijvingen voor riolering en afvalverwerking en -verwijdering (gekoppeld aan heffingen met 100% kostendekkendheid) worden annuïtair afgeschreven. Vanaf 1 januari 2021 wordt er voor alle nieuwe investeringen lineair afgeschreven.

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	31-12-2024	31-12-2023
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 77.095	€ 89.943
Totaal	**€ 77.095**	**€ 89.943**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2024	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 89.943	€ -	€ -	€ 12.848	€ -	€ -	€ 77.095
Totaal	**€ 89.943**	**€ -**	**€ -**	**€ 12.848**	**€ -**	**€ -**	**€ 77.095**

De immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:
Bijdragen aan activa in eigendom van derden: 2%

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	31-12-2024	31-12-2023
Investeringen met een economisch nut	€ 36.785.011	€ 34.786.332
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ 18.290.924	€ 18.634.154
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	€ 7.095.022	€ 4.584.564
In erfpacht uitgegeven gronden	€ 34.033	€ 34.033
Totaal	**€ 62.204.990**	**€ 58.039.083**

Investeringen met een economisch nut

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2024	31-12-2023
Gronden en terreinen	€ 2.213.832	€ 2.213.832
Bedrijfsgebouwen	€ 18.403.561	€ 16.206.306
Machines, apparaten en installaties	€ 25.177	€ 55.465
Overige materiële vaste activa	€ 16.142.441	€ 16.310.729
Totaal	**€ 36.785.011**	**€ 34.786.332**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2024	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	€ 2.213.832	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.213.832
Bedrijfsgebouwen	€ 16.206.306	€ 1.940.491	€ -	€ 263.326	€ 520.090-	€ -	€ 18.403.561
Machines, apparaten en installaties	€ 55.465	€ -	€ -	€ 30.288	€ -	€ -	€ 25.177
Overige materiële vaste activa	€ 16.310.729	€ 753.107	€ -	€ 909.035	€ 12.360	€ -	€ 16.142.441
Totaal	**€ 34.786.332**	**€ 2.693.598**	**€ -**	**€ 1.202.649**	**€ 507.730-**	**€ -**	**€ 36.785.011**

De vermindering van bijdragen van derden op bedrijfsgebouwen betreft een correctie op subsidieverstrekkingen uit 2021 en 2022. Door een hogere BTW aftrek voor hetzelfde bedrag valt deze correctie budgetneutraal uit.

De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:

Gronden en terreinen	0%
Bedrijfsgebouwen	2% - 20%
Machines, apparaten en installaties	10%
Overige materiële vaste activa	1,36% - 14,28%

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2024	31-12-2023
Gronden en terreinen	€ 369.710	€ 369.710
Bedrijfsgebouwen	€ 143.500	€ 158.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 17.299.761	€ 17.585.089
Overige materiële vaste activa	€ 477.953	€ 521.355
Totaal	**€ 18.290.924**	**€ 18.634.154**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2024	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	€ 369.710	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 369.710
Bedrijfsgebouwen	€ 158.000	€ 5.000	€ -	€ 19.500	€ -	€ -	€ 143.500
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 17.585.089	€ 245.392	€ -	€ 530.720	€ -	€ -	€ 17.299.761
Overige materiële vaste activa	€ 521.355	€ 18.568	€ -	€ 61.971	€ -	€ -	€ 477.953
Totaal	**€ 18.634.154**	**€ 268.960**	**€ -**	**€ 612.191**	**€ -**	**€ -**	**€ 18.290.924**

De gehanteerde afschrijvingspercentage bedragen per jaar:

Gronden en terreinen	0%
Bedrijfsgebouwen	10%
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1,15% - 7,21%
Overige materiële vaste activa	6,67%

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Deze kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-2024	31-12-2023
Bedrijfsgebouwen	€ 125.300	€ 15.300
Grond, weg en waterbouwkundige werken	€ 6.189.721	€ 4.511.195
Overige materiële vaste activa	€ 780.001	€ 58.069
Totaal	**€ 7.095.022**	**€ 4.584.564**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2024	Investering	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Bedrijfsgebouwen	€ 15.300	€ 110.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 125.300
Grond, weg en waterbouwkundige werken	€ 4.511.195	€ 2.000.087	€ -	€ 299.889	€ 21.672	€ -	€ 6.189.721
Overige materiële vaste activa	€ 58.069	€ 721.932	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 780.001
Totaal	**€ 4.584.564**	**€ 2.832.019**	**€ -**	**€ 299.889**	**€ 21.672**	**€ -**	**€ 7.095.022**

De gehanteerde afschrijvingspercentages bedragen tussen de 5% en 10% per jaar.

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:	31-12-2024	31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 422.797	€ 444.352
Overige langlopende leningen	€ 7.433.089	€ 7.371.393
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ 1.049.764	€ 1.049.764
Totaal	**€ 8.905.650**	**€ 8.865.509**

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2024	Investeringen	Des-investeringen	Aflossingen / Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 444.352	€ -	€ 21.555	€ -	€ -	€ 422.797
Overige langlopende leningen	€ 7.371.393	€ 1.432.140	€ -	€ 1.370.444	€ -	€ 7.433.089
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	€ 1.049.764	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.049.764
Totaal	**€ 8.865.509**	**€ 1.432.140**	**€ 21.555**	**€ 1.370.444**	**€ -**	**€ 8.905.650**

Vlottende activa

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:	31-12-2024	31-12-2023
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	€ 1.461.574	€ 3.323.469
Voorziening onderhanden werk	€ -	€ 1.727.762-
Totaal	**€ 1.461.574**	**€ 1.595.707**

Bouwgronden in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2024 het volgende overzicht worden gegeven:

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2024	Investering	Inkomsten / desinvesteringen	Winstneming / dekking verlies	Boekwaarde 31-12-2024	Voorz. verliesgevend complex	Balanswaarde 31-12-2024
Gronden in eigen ontwikkeling							
Westerhout-Zuid (1)	€ 330.625	€ 956	€ 343.200	€ 11.619-	€ -	€ -	€ -
Woningbouw Deest-Zuid (2)	€ 1.265.082	€ 196.492	€ -	€ -	€ 1.461.574	€ -	€ 1.461.574
Totaal	**€ 1.595.707**	**€ 197.448**	**€ 343.200**	**€ 11.619-**	**€ 1.461.574**	**€ -**	**€ 1.461.574**

(1) In 2024 is de laatste kavel van het complex verkocht. Daarmee is het complex Westerhout-Zuid in medio 2024 afgerond. De resterende verliesvoorziening ad € 1.727.762 is derhalve vrijgevallen.

(2) De in 2024 gemaakte kosten voor dit complex betreffen voornamelijk ambtelijke uren, advieskosten, bodemonderzoek en rente. De vorming van een verliesvoorziening werd niet noodzakelijk geacht.

Verloopoverzicht verliesvoorzieningen Onderhanden werk per complex:

Verloopoverzicht:	Voorziening per 1-1-2024	Mutatie voorziening	Vrijval voorziening	Voorziening per 31-12-2024
Westerhout-Zuid (1)	€ 1.727.762	€ -	€ -1.727.762	€ -
Woningbouw Deest-Zuid (2)	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 1.727.762**	**€ -**	**€ -1.727.762**	**€ -**

- Voor een nadere toelichting op het grondbedrijf wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en het raadsvoorstel bij deze jaarrekening.
- De grondexploitatieberekeningen en de herziening daarvan zijn terug te vinden bij het overzicht projecten grondbedrijf, opgenomen in het MPG.

Van de nog te maken kosten en opbrengsten per grondexploitatie kan van het verloop in 2024 het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2024	Nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Nominale eindwaarde	Contante eindwaarde
Gronden in eigen ontwikkeling					
Westerhout-Zuid (1)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Woningbouw Deest-Zuid (2)	€ 1.461.574	€ 18.247.261	€ 22.559.583	€ 2.850.748-	€ 2.685.335-
Totaal	**€ 1.461.574**	**€ 18.247.261**	**€ 22.559.583**	**€ 2.850.748-**	**€ 2.685.335-**

Van het verwachte grondexploitatieresultaat (eindwaarde) Deest-Zuid van circa € 3.100.000 zal circa € 1.700.000 worden aangewend om de toegerekende kosten aan de bestaande stad (bovenplanse infrastructuur en dotatie reserve Stadsuitleg) af te dekken.

Voor een nadere toelichting op de gehanteerde berekeningswijze wordt verwezen naar het MPG.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	€ 7.160.241	€ -	€ 7.160.241	€ 7.514.062
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < één jaar	€ 2.514.860	€ -	€ 2.514.860	€ -
Overige vorderingen	€ 1.963.915	€ 466.600-	€ 1.497.315	€ 1.200.541
Totaal	**€ 11.639.016**	**€ 466.600-**	**€ 11.172.416**	**€ 8.714.603**

Vorderingen op openbare lichamen

De post vorderingen op openbare lichamen kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2024	31-12-2023
Te vorderen compensabele BTW	€ 6.024.233	€ 5.003.834
Te vorderen BTW algemene dienst	€ -	€ 2.415.890
Te vorderen vennootschapsbelasting	€ 4.584	€ 13.521
Overige vorderingen op openbare lichamen	€ 1.131.424	€ 80.817
Totaal	**€ 7.160.241**	**€ 7.514.062**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < één jaar

De post uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < één jaar kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2024	31-12-2023
Schatkistbankierrekening	**€ 2.514.860**	**€ -**

Overige vorderingen

De post overige vorderingen kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2024	31-12-2023
Debiteuren algemene dienst	€ 1.087.412	€ 795.173
Debiteuren sociale zaken	€ 754.190	€ 711.305
Belastingdebiteuren	€ 122.313	€ 124.525
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 466.600-	€ 430.462-
Totaal	**€ 1.497.315**	**€ 1.200.541**

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden.

Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 10 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 1 miljoen.

De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
(1)	**Drempelbedrag**	**€ 1.191.993**			
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**€ 147.985**	**€ 131.180**	**€ 269.236**	**€ 233.995**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	€ 1.044.009	€ 1.060.813	€ 922.758	€ 957.998
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	€ -	€ -	€ -	€ -

(1) Berekening drempelbedrag		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	€ 59.599.668
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	€ 59.599.668
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	€ -
(1)	(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. en als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	€ 1.191.993

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	€ 13.466.591	€ 11.937.371	€ 24.769.697	€ 21.527.554
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 147.985	€ 131.180	€ 269.236	€ 233.995

Liquide middelen

De in de balans opgenomen liquide middelen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2024	31-12-2023
Kassaldi	€ 4.588	€ 2.630
Banksaldi	€ 43.567	€ 188.497
Totaal	**€ 48.155**	**€ 191.127**

Banksaldi

De post banksaldi kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2024	31-12-2023
BNG Bank	€ 18.837	€ 184.485
Rabobank	€ 23.166	€ 4.012
Kruisposten	€ 1.564	€ -
Totaal	**€ 43.567**	**€ 188.497**

De gemeente beschikt over een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 1.600.000. Bovenstaande saldi staat ter vrije beschikking van de gemeente.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

	31-12-2024	31-12-2023
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	€ 2.571.218	€ 1.552.843
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	€ 624.990	€ 2.093.895
Totaal	**€ 3.196.208**	**€ 3.646.738**

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

De specificatie van deze post is als volgt:

Verloopoverzicht:	Boekwaarde 1-1-2024	Ontvangen bedragen	Besteding / terugbetaalde bedragen	Boekwaarde 31-12-2024
Het Rijk				
SPUK Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïners	€ 1.454.209	€ 4.426.129	€ 5.535.218	€ 2.563.298
SPUK aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	€ -	€ -	€ 7.920	€ 7.920
	€ 1.454.209	€ 4.426.129	€ 5.543.138	€ 2.571.218
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Instandhouding gemeentelijke monumenten - Provincie	€ 3.084	€ 3.084	€ -	€ -
SPUK Integraal Zorgakkoord - gemeente Nijmegen	€ 95.550	€ 95.550	€ -	€ -
	€ 98.634	€ 98.634	€ -	€ -
Totaal	**€ 1.552.843**	**€ 4.524.763**	**€ 5.543.138**	**€ 2.571.218**

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen

De post overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen betreffen onder andere de posten:	31-12-2024	31-12-2023
● Verhaalbare kosten De Portier	€ 241.524	€ 304.657
● Aanslagrun Diftar	€ 122.765	€ 108.369
● Vooruitbetaalde energiekosten	€ 63.280	€ -
● Nog te ontvangen vergoeding inzameling verpakkingsafval	€ 54.679	€ 111.446
● Vooruitbetaalde subsidies	€ 42.330	€ -
● Nog te ontvangen rente	€ 35.604	€ -
● Eindafrekening Werkorganisatie Druten Wijchen (binnen de sleutel)	€ -	€ 556.166
● Vooruitbetaalde kosten opvangschip	€ -	€ 337.533
● Terug te ontvangen DRAN bijdrage	€ -	€ 204.797
● Nog op te leggen belastingaanslagen	€ -	€ 120.370
● Terug te ontvangen MGR bijdrage	€ -	€ 97.400
● Diverse kleinere posten	€ 64.808	€ 253.157
	€ 624.990	**€ 2.093.895**

3.4.2.2 Toelichting op de balans per 31 december 2024 passiva

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	€ 15.695.034	€ 16.193.805
Bestemmingsreserves:		
● Afschrijvingsreserves	€ 614.000	€ 614.000
● Overige bestemmingsreserves	€ 8.299.214	€ 5.520.914
	€ 8.913.214	€ 6.134.914
Resultaat na bestemming	€ 2.138.293	€ 1.915.396
Totaal	**€ 26.746.541**	**€ 24.244.115**

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2024	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve						
Algemene reserve	€ 14.963.231	€ 454.427	€ 3.029.823	€ 1.915.396	€ -	€ 14.303.231
Reserve grondbedrijf	€ 1.230.574	€ 161.229	€ -	€ -	€ -	€ 1.391.803
	€ 16.193.805	€ 615.656	€ 3.029.823	€ 1.915.396	€ -	€ 15.695.034
Bestemmingsreserves:						
Afschrijvingsreserves:						
Afschrijvingsreserve centrum Horssen	€ 380.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 380.000
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt Druten	€ 234.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 234.000
	€ 614.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 614.000
Overige bestemmingsreserves:						
Reserve stadsuitleg	€ 496.338	€ 102.551	€ -	€ -	€ -	€ 598.889
Reserve Legaat van Cooth	€ 186.764	€ -	€ 37.500	€ -	€ -	€ 149.264
Reserve onderhoud kunst en verv. kunst OR	€ 12.203	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 12.203
Reserve onderhoud wegen	€ 2.374.284	€ 1.643.924	€ 1.415.714	€ -	€ -	€ 2.602.494
Reserve vervanging openbare verlichting	€ 379.518	€ 81.353	€ -	€ -	€ -	€ 460.871
Reserve kwelbeheersingssysteem	€ 624.404	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 624.404
Reserve assurantie	€ 91.587	€ 26.326	€ 8.986	€ -	€ -	€ 108.927
Reserve sociaal domein	€ 368.802	€ 335.372	€ 188.648	€ -	€ -	€ 515.526
Reserve conversie aandelen Vitens	€ 258.100	€ -	€ 48.000	€ -	€ -	€ 210.100
Reserve uitstroombeleid	€ 10.714	€ -	€ 10.714	€ -	€ -	€ -
Reserve frictiekosten personeel Zwembad	€ 174.000	€ 100.000	€ 47.326	€ -	€ -	€ 226.674
Reserve dorpshuis De Lier	€ 544.200	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 544.200
Reserve Besch. Wonen en Maatsch. opvang	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ 100.000
Reserve Meerjaren Onderhouds Programma	€ -	€ 660.000	€ -	€ -	€ -	€ 660.000
Reserve renovatie voetbalvelden	€ -	€ 1.485.662	€ -	€ -	€ -	€ 1.485.662
	€ 5.520.914	€ 4.535.188	€ 1.756.888	€ -	€ -	€ 8.299.214
Totaal	**€ 22.328.719**	**€ 5.150.844**	**€ 4.786.711**	**€ 1.915.396**	**€ -**	**€ 24.608.248**

Voor de voorgestelde mutaties in de reserves in 2024 wordt verwezen naar de resultaatbestemming paragraaf 3.4.3.5.
Voor meer informatie over de aard en reden van iedere reserve wordt verwezen naar de bijlage reserves en voorzieningen 2024.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen Voorzieningen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2024	31-12-2023
Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's	€ 2.758.976	€ 2.512.155
Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten	€ 891.515	€ 181.582
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 2.551.993	€ 2.340.844
Totaal	**€ 6.202.484**	**€ 5.034.581**

Verloopoverzicht:	Saldo 01-01-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Voorziening t.b.v. verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenen wethouders	€ 2.482.155	€ 403.264	€ -	€ 156.443	€ 2.728.976
Voorziening parkeerfonds	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ 30.000
	€ 2.512.155	€ 403.264	€ -	€ 156.443	€ 2.758.976
Voorziening t.b.v. egalisatie van kosten					
Voorziening openbare gebouwen	€ 82.820	€ 675.512	€ -	€ 149.929	€ 608.403
Voorziening gymmaterialen	€ 98.762	€ 28.352	€ -	€ 48.502	€ 78.612
Voorziening natuur en biodiversiteit	€ -	€ 204.500	€ -	€ -	€ 204.500
	€ 181.582	€ 908.364	€ -	€ 198.431	€ 891.515
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	€ 244.094	€ -	€ 150.000	€ 93.780	€ 314
Voorziening egalisatie riolering	€ 1.721.327	€ 468.319	€ -	€ -	€ 2.189.646
Voorziening onderhoud Uivermeertjes	€ 375.423	€ 6.585	€ -	€ 19.975	€ 362.033
	€ 2.340.844	€ 474.904	€ 150.000	€ 113.755	€ 2.551.993
Totaal	**€ 5.034.581**	**€ 1.786.532**	**€ 150.000**	**€ 468.629**	**€ 6.202.484**

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorziening zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.
Voor meer informatie over de aard en reden van iedere reserve en voorziening wordt verwezen naar de bijlage reserves en voorzieningen 2024.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	31-12-2024	31-12-2023
Onderhandse leningen:		
● Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 38.600.000	€ 33.400.000
	€ 38.600.000	€ 33.400.000
Waarborgsommen	€ 900	€ 4.000
Totaal	**€ 38.600.900**	**€ 33.404.000**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2024.

Kredietverstrekker	Rente-percentage	Hoofdsom	Restantbedrag 01-01-2024	Opgenomen in 2024	Aflossing 2024	Restantbedrag 31-12-2024	Aflossings-verplichting 2025
Bank Nederlandse Gemeenten	1,400%	€ 6.000.000	€ 600.000	€ -	€ 600.000	€ -	€ -
Bank Nederlandse Gemeenten	0,840%	€ 5.000.000	€ 1.000.000	€ -	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Bank Nederlandse Gemeenten	0,515%	€ 6.000.000	€ 2.400.000	€ -	€ 600.000	€ 1.800.000	€ 600.000
Nederlandse Waterschapsbank	4,284%	€ 10.000.000	€ 2.000.000	€ -	€ 500.000	€ 1.500.000	€ 500.000
Nederlandse Waterschapsbank	0,999%	€ 5.000.000	€ 500.000	€ -	€ 500.000	€ -	€ -
Bank Nederlandse Gemeenten	0,095%	€ 10.500.000	€ 8.400.000	€ -	€ 700.000	€ 7.700.000	€ 700.000
Bank Nederlandse Gemeenten	0,514%	€ 8.000.000	€ 4.800.000	€ -	€ 800.000	€ 4.000.000	€ 800.000
Bank Nederlandse Gemeenten	-0,210%	€ 7.000.000	€ 5.600.000	€ -	€ 700.000	€ 4.900.000	€ 700.000
Bank Nederlandse Gemeenten	1,089%	€ 9.000.000	€ 8.100.000	€ -	€ 900.000	€ 7.200.000	€ 900.000
Bank Nederlandse Gemeenten	3,117%	€ -	€ -	€ 11.000.000	€ -	€ 11.000.000	€ 733.333
Totaal		**€ 66.500.000**	**€ 33.400.000**	**€ 11.000.000**	**€ 5.800.000**	**€ 38.600.000**	**€ 5.433.333**

De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 505.446 (2023: € 259.983). Het gemiddelde rentepercentage over het restantbedrag ultimo 2024 bedraagt daarmee 1,31% (2023: 0,705%).

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	31-12-2024	31-12-2023
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < één jaar	€ 2.500.710	€ 10.371.687
Overlopende passiva	€ 13.015.451	€ 8.085.242
Totaal	**€ 15.516.161**	**€ 18.456.929**

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Overige kasgeldleningen	€ -	€ 7.500.000
Overige schulden	€ 2.500.710	€ 2.871.687
Totaal	**€ 2.500.710**	**€ 10.371.687**

Overige schulden

Onder de overige schulden zijn opgenomen:	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	€ 1.825.122	€ 2.485.791
Nog niet vervallen rente langlopende leningen	€ 460.197	€ 207.313
Af te dragen loonheffing	€ 141.968	€ 161.188
Af te dragen omzetbelasting	€ 47.896	€ -
Af te dragen premies pensioen/sociale lasten	€ 7.389	€ 5.643
Reservering vakantiegeld	€ 18.138	€ -
Te betalen netto salarissen	€ -	€ 11.752
Totaal	**€ 2.500.710**	**€ 2.871.687**

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:	31-12-2024	31-12-2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	€ 3.942.509	€ 4.050.431
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	€ 9.072.255	€ 4.033.366
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	€ 687	€ 1.445
Totaal	**€ 13.015.451**	**€ 8.085.242**

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De specificatie van deze post is als volgt:	31-12-2024	31-12-2023
Nog te betalen bedragen	€ 3.512.586	€ 3.739.399
Betalingen Uitkeringsadministratie	€ 406.351	€ 305.726
Verplichtingen monumentensubsidies	€ 23.572	€ 5.306
Totaal	€ 3.942.509	€ 4.050.431

De nog te betalen bedragen betreffen onder andere:

● Nog te betalen investeringen Gelenberg	€ 635.560	€ 978.257
● Terug te betalen subsidie sportstimulering	€ 520.090	€ -
● Nog te betalen uitgaven Jeugdwet	€ 471.895	€ 458.192
● Nog te betalen uitgaven WMO	€ 466.716	€ 477.671
● Eindafrekening Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 230.137	€ 117.154
● Te verzenden creditfacturen	€ 105.917	€ -
● Overige nog te betalen kosten uitkeringsadministratie	€ 104.537	€ -
● Nog te betalen kosten opvangschip	€ 78.266	€ -
● Nog te betalen eindafrekening DAR	€ 56.000	€ -
● Nog te betalen asfaltonderhoud	€ -	€ 122.419
● Nog te betalen eindafrekening Munitax	€ 18.528	€ 158.000
● Nog te betalen subsidie SCP	€ -	€ 320.000
● Afrekening gemeentefonds	€ -	€ 190.953
● Diverse overige posten	€ 824.940	€ 916.753
	€ 3.512.586	**€ 3.739.399**

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De specificatie van deze post is als volgt:

Verloopoverzicht:		Saldo 01-01-2024	Ontvangen bedragen	Besteding / terugbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2024
Het Rijk (SPUKS)					
Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen		€ 16.216	€ -	€ 16.216	€ -
Regeling reductie energiegebruik woningen		€ 1.869	€ -	€ 1.869	€ -
Onderwijsachterstandenbeleid 2023 - 2026		€ 157.491	€ 488.768	€ 466.568	€ 179.691
Regeling SPUK inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen		€ 127.004	€ -	€ 13.138	€ 113.866
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021		€ 34.150	€ -	€ 34.150	€ -
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023		€ 28.750	€ -	€ 21.672	€ 7.078
Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie		€ 2.010	€ -	€ -	€ 2.010
Te ontvangen TOZO en BBZ		€ 29.220-	€ 30.231	€ 23.017-	€ 24.029
Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022		€ 123.813	€ 402.660	€ 313.321	€ 213.152
Regeling specifieke uitkering stimulering sport		€ 1.388.146	€ 379.886	€ 105.367-	€ 1.873.399
Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken		€ 804	€ -	€ -	€ 804
Specifieke uitkering cliëntondersteuning		€ -	€ 50.000	€ 500	€ 49.500
SPUK sport en bewegen, gezondheidsbev., cultuurpart. en de soc.basis 2023-2026		€ 54.777	€ 340.768	€ 367.636	€ 27.909
Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden		€ -	€ -	€ 77.635-	€ 77.635
Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026		€ -	€ 116.648	€ 115.833	€ 815
Aanpak energiearmoede		€ 357.521	€ -	€ 52.138	€ 305.383
SPUK verduurzaming slecht geïsoleerde woningen i.h.k.v. Nationaal Isolatieprogr.		€ 195.889	€ 866.814	€ 57.717	€ 1.004.986
Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023		€ -	€ 19.039	€ 15.694	€ 3.345
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid		€ 212.265	€ 416.243	€ 215.698	€ 412.810
SPUK ter verm. van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers		€ -	€ 98.703	€ 44.157	€ 54.546
Woningbouwimpuls		€ -	€ 2.480.902	€ -	€ 2.480.902
Startbouwimpuls		€ 1.200.000	€ -	€ -	€ 1.200.000
		€ 3.871.485	€ 5.690.663	€ 1.530.289	€ 8.031.859
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Gemeentelijke monumenten	Provincie Gelderland	€ 3.084-	€ 28.863	€ 17.954	€ 7.825
Investeringssubsidie HOV knooppunt	Provincie Gelderland	€ 164.965	€ 930.000	€ 159.531	€ 935.434
Cultuureducatie Druten	Gemeente Arnhem (GMR)	€ -	€ 82.000	€ -	€ 82.000
80 jaar Vrijheid Rijk van Nijmegen	Provincie Gelderland	€ -	€ 15.137	€ -	€ 15.137
		€ 161.881	€ 1.056.000	€ 177.485	€ 1.040.396
Totaal		**€ 4.033.366**	**€ 6.746.663**	**€ 1.707.774**	**€ 9.072.255**

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Onder de overige schulden zijn opgenomen:	31-12-2024	31-12-2023
Vooruit ontvangen bedragen	€ 687	€ 1.445
Totaal	**€ 687**	**€ 1.445**

3.4.2.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In de balans zijn niet opgenomen de op grond van beschikkingen, overeenkomsten(huur/lease), toezeggingen etc. te baseren toekomstige vorderingen en/of schulden.

Gezien het stabiele, relatief kleine personeelsbestand, het stabiele verlofsaldo en daardoor beperkte omvang, is er geen voorzieningen getroffen voor toekomstige verplichtingen betreffende vakantietoelagen, verlof, wachtgelden en dergelijke.

Zakelijke zekerheidsstellingen en gewaarborgde geldleningen:	Hoofdsom	31-12-2024	31-12-2023
Garantstellingen inzake woningbouw Bron: Overzicht waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit betreft waarborgsommen voor sociale woningbouw.	€ 240.938.000	€ 59.488.000	€ 52.134.000
Garantstellingen instanties overige Bron: Standaard Bankverklaring. Dit betreft de garantstelling voor Stichting Hockey Druten.	€ 600.000	€ 480.000	€ 510.000
Garantstellingen particulieren inzake NHG Bron: Bevestigingen van diverse geldverstrekkers inzake onze garantstellingen. Dit is een aflopend verhaal i.v.m. overdracht hypotheekgaranties naar NHG en vervallen verantwoordelijkheid gemeenten.	Niet bekend	€ 203.761	€ 229.412
Totaal generaal	**€ 241.538.000**	**€ 60.171.761**	**€ 52.873.412**

Tevens zijn diverse contracten gesloten, waarbij meerjarige verplichtingen zijn ontstaan. Aangezien ons normenkader slechts de Europese aanbestedingen omvat, is in onderstaand overzicht ook slechts aandacht besteed aan de contracten met waarden boven de Europese norm (momenteel € 221.000 voor leveringen en diensten en € 5.538.000 voor werken).

Veel contracten in het kader van de Europese aanbestedingen worden via de WDW centraal geregeld en in die jaarrekening verantwoord.

Contractpartij *Omschrijving dienst of werk*	Looptijd tot en met	Verplichting < 1 jaar	Verplichting Tussen 1 - 5	Verplichting > 5 jaar	Besteding boekjaar	Contract-waarde
Van Raaij Groenvoorziening B.V. *Onderhoud openbare ruimte*	31-12-2025	€ 393.650	€ -	€ -	€ 555.418	€ 787.300
AON Nederland C.V. *Opstalverzekering gem. vastgoed*	31-12-2026	€ 106.520	€ 106.520	€ -	€ 106.520	€ 319.560
Green Choice Zakelijk N.V. *Levering elektriciteit*	31-12-2027	€ 489.105	€ 978.210	€ -	€ 404.293	Afhankelijk van afname.
Stichting Veerdam Exploitatie *Liggeld opvangschip vluchtelingen*	31-12-2025	€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.449	n.b.
M. Panhuijzen Outdoor Care B.V. *Reinigen kolken en lijngoten*	30-06-2026	€ 78.539	€ 39.270	€ -	€ 46.700	€ 235.617
Melior Verzekeringen B.V. *Aansprakelijkheidsverzekering*	31-12-2026	€ 16.900	€ 16.900	€ -	€ 21.638	n.b.
SEP B.V. *E-learning verkiezingen*	31-12-2027	€ 1.830	€ 3.660	€ -	€ 1.876	€ 5.490
HTR Security Systems B.V. *Onderhoud camera-installaties*	31-12-2025	€ 1.983	€ -	€ -	€ 1.992	n.b.
Energiecoöp. Leur en omstreken U.A. *Coördinatie energiecoaches*	31-12-2025	€ 12.088	€ -	€ -	€ 13.378	€ 12.088
Protaga Beveiliging B.V. *Beveiliging opvangschip*	25-03-2026	€ 349.440	€ 87.360	€ -	€ 74.323	€ 524.160
Feenstra Rijn Lijn B.V. *Huur opvangschip*	25-03-2026	€ 6.379.100	€ 1.594.775	€ -	€ 816.592	€ 9.568.650
Wassem *Locatiemanagement opvangschip*	25-03-2026	€ 158.495	€ 39.624	€ -	€ 45.466	€ 237.747
Reconi B.V. *eHerkenning*	01-03-2027	€ 10.735	€ 12.524	€ -	€ 6.534	€ 32.206
St. Hackshield Future Cyber Heroes *Deelname leerprogramma*	01-03-2027	€ 2.500	€ 2.700	€ -	€ 2.500	€ 7.500
Ubuntu *Inhuur buurtsportcoaches*	31-12-2025	€ 33.120	€ -	€ -	€ 32.814	€ 66.240
De Heer Land en Water B.V. *Baggerwerk*	31-12-2025	€ 27.197	€ -	€ -	€ 23.280	€ 54.394

Zorgleveranciers
Op regionaal niveau zijn diverse contracten gesloten; ofwel resultaatovereenkomsten, ofwel raamovereenkomsten. Deze zijn centraal ondergebracht bij het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB). Zij dragen zorg voor het contractbeheer en monitoren de contractwaarden, prestatielevering en coördineren de financiële afwikkeling. Voor elke gemeente worden via collegevoorstellen contractbedragen per perceel geaccordeerd.

Eigen bijdrage op grond van de WMO
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

3.4.2.4 EMU-saldo

	EMU saldo prognose (x € 1.000)	-/+	2024
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan (+) cq onttrekking uit reserves (-)	+	€ 2.502
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	€ 2.128
3	Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	€ 1.787
4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa	-	€ 5.795
5	De in mindering op 4 gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en ov.	+	€ 486-
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-	€ -
6b	Boekwinst op desinvesteringen (im)materiële vaste activa	-	€ -
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	+	€ -
8a	Verkoopopbrengsten van grond	-	€ 500
8b	Boekwinst op grondverkopen	-	€ -
9	Betalingen ten laste van voorzieningen	-	€ 469
10	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	€ -
	Berekend EMU-saldo		**€ 833-**

3.4.3. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
0.1-0 Alg. - Bestuur	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.1-1 Bestuursorganen	€ -	€ -	€ 6.362-	€ 6.362-	€ 190.536
0.1-2 Regiovorming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.1-4 Bestuursonderst. Raad- / rekenkamer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.2-0 Algemeen - Burgerzaken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€ -	€ -	€ 33	€ 33	€ 215
0.2-2 Verkiezingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 225
0.2-3 Kadastrale informatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 780
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€ 322.045	€ 395.045	€ 412.230	€ 17.185	€ 227.237
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€ 18.458	€ 18.458	€ 29.519	€ 11.061	€ 40.491
0.4-0 Alg. - Ondersteuning organisatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1-
0.4-1 Bestuursondersteuning	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-2 Communicatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 1.982	€ 1.982	€ 1.000	€ 982-	€ -
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.226
0.4-7 Buitendienst	€ 60.507	€ 60.507	€ 82.667	€ 22.160	€ 64.100
0.4-8 Overige personele kosten	€ 34.064	€ 34.064	€ 70.689	€ 36.625	€ 80.933
0.4-9 Gemeentehuis	€ 329.697	€ 343.697	€ 381.498	€ 37.801	€ 358.283
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 1.652	€ 1.652	€ 110	€ 1.542-	€ 1.413
0.5-1 Overige financiële middelen	€ 78.268	€ 44.137	€ 56.172	€ 12.035	€ 252.722
0.5-2 Bespaarde rente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 185.492
0.5-3 Rente en afschrijving	€ 52.015	€ 144.015	€ 225.077	€ 81.062	€ 52.721
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.61-2 Baten OZB woningen	€ 3.090.381	€ 3.210.467	€ 3.196.999	€ 13.468-	€ 2.578.307
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€ 1.538.994	€ 1.613.908	€ 1.635.031	€ 21.123	€ 1.228.606
0.64-1 Baten hondenbelasting	€ 193.766	€ 189.914	€ 190.988	€ 1.074	€ 185.794
0.64-2 Baten reclamebelasting	€ 35.000	€ 35.000	€ 33.937	€ 1.063-	€ 34.028
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€ 17.500	€ 17.500	€ 16.609	€ 891-	€ 15.883
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€ 39.851.013	€ 41.015.013	€ 41.285.013	€ 270.000	€ 37.502.091
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€ -	€ -	€ 594	€ 594	€ 2.005
0.8-2 Stelposten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.9-1 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.11-1 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 45.625.342**	**€ 47.125.359**	**€ 47.611.804**	**€ 486.445**	**€ 43.020.086**
0.1-0 Alg. - Bestuur	€ 243.707	€ 302.707	€ 302.707	€ -	€ 91.930
0.1-1 Bestuursorganen	€ 916.681	€ 944.281	€ 1.350.771	€ 406.490-	€ 846.715
0.1-2 Regiovorming	€ 181.412	€ 181.412	€ 184.662	€ 3.250-	€ 52.871
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€ 97.822	€ 97.822	€ 50.113	€ 47.709	€ 52.657
0.1-4 Bestuursonderst. Raad- / rekenkamer	€ 216.103	€ 235.103	€ 220.913	€ 14.190	€ 149.530
0.2-0 Algemeen - Burgerzaken	€ 395.530	€ 395.530	€ 395.530	€ -	€ 360.634
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€ 145.108	€ 220.108	€ 134.264	€ 85.844	€ 118.115
0.2-2 Verkiezingen	€ 39.033	€ 59.033	€ 54.142	€ 4.891	€ 78.529
0.2-3 Kadastrale informatie	€ 28.580	€ 23.080	€ 20.925	€ 2.155	€ 23.667
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€ 154.975	€ 172.975	€ 187.013	€ 14.038-	€ 83.832
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€ 338.232	€ 383.514	€ 358.736	€ 24.778	€ 255.211
0.4-0 Alg. - Ondersteuning organisatie	€ 4.045.303	€ 4.045.303	€ 4.059.430	€ 14.127-	€ 2.700.379
0.4-1 Bestuursondersteuning	€ 155.361	€ 171.361	€ 169.279	€ 2.082	€ 179.078
0.4-2 Communicatie	€ 27.062	€ 27.062	€ 22.293	€ 4.769	€ 22.380
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 35.000	€ 62.000	€ 61.396	€ 604	€ 18.502
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 2.587.369	€ 2.065.884	€ 2.472.465	€ 406.581-	€ 3.139.095
0.4-7 Buitendienst	€ 62.821	€ 179.451	€ 108.560	€ 70.891	€ 64.726
0.4-8 Overige personele kosten	€ 127.849	€ 228.949	€ 293.896	€ 64.947-	€ 407.634
0.4-9 Gemeentehuis	€ 287.290	€ 556.209	€ 553.937	€ 2.272	€ 331.623
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 35.231	€ 76.231	€ 74.588	€ 1.643	€ 35.721
0.5-1 Overige financiële middelen	€ 3.010	€ 3.010	€ 4.451	€ 1.441-	€ 42.311
0.5-2 Bespaarde rente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.5-3 Rente en afschrijving	€ 1-	€ 4.999	€ 155.882	€ 150.883-	€ 6.735
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€ 725.676	€ 750.676	€ 782.685	€ 32.009-	€ 380.103
0.61-2 Baten OZB woningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-1 Baten hondenbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-2 Baten reclamebelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€ 17.493	€ 15.000	€ 18.237	€ 3.237-	€ 21.731
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€ 10.000	€ 67.789	€ 3.901	€ 63.888	€ 5.769
0.8-2 Stelposten	€ 420.675	€ 23.709	€ -	€ 23.709	€ -
0.9-1 Vennootschapsbelasting	€ 6.000	€ 6.000	€ 5.486	€ 514	€ -
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
0.11-1 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 11.303.322**	**€ 11.299.198**	**€ 12.046.264**	**€ 747.066-**	**€ 9.469.477**
Resultaat voor bestemming	**€ 34.322.020**	**€ 35.826.161**	**€ 35.565.539**	**€ 260.622-**	**€ 33.550.609**
Toevoeging aan reserves:	€ 25.559	€ 1.917.630	€ 1.140.754	€ 776.876-	€ 1.718.087
Onttrekking aan reserves:	€ 179.535	€ 3.894.698	€ 3.124.310	€ 770.388-	€ 1.185.078
Resultaat na bestemming	**€ 34.475.996**	**€ 37.803.229**	**€ 37.549.095**	**€ 1.807.886-**	**€ 33.017.600**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
0.1-0 Alg. - Bestuur	€ 302.707	€ 302.707	€ -
0.1-1 Bestuursorganen	€ 944.281	€ 1.357.134	€ 412.853-
0.1-2 Regiovorming	€ 181.412	€ 184.662	€ 3.250-
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking	€ 97.822	€ 50.113	€ 47.709
0.1-4 Bestuursonderst. Raad- / rekenkamer	€ 235.103	€ 220.913	€ 14.190
0.2-0 Algemeen - Burgerzaken	€ 395.530	€ 395.530	€ -
0.2-1 Burgerlijke stand ca.	€ 220.108	€ 134.231	€ 85.877
0.2-2 Verkiezingen	€ 59.033	€ 54.142	€ 4.891
0.2-3 Kadastrale informatie	€ 23.080	€ 20.925	€ 2.155
0.2-4 Baten en lasten Burgerzaken	€ 222.070-	€ 225.218-	€ 3.148
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages	€ 365.056	€ 329.217	€ 35.839
0.4-0 Alg. - Ondersteuning organisatie	€ 4.045.303	€ 4.059.430	€ 14.127-
0.4-1 Bestuursondersteuning	€ 171.361	€ 169.279	€ 2.082
0.4-2 Communicatie	€ 27.062	€ 22.293	€ 4.769
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 60.018	€ 60.396	€ 378-
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 2.065.884	€ 2.472.465	€ 406.581-
0.4-7 Buitendienst	€ 118.944	€ 25.893	€ 93.051
0.4-8 Overige personele kosten	€ 194.885	€ 223.207	€ 28.322-
0.4-9 Gemeentehuis	€ 212.512	€ 172.440	€ 40.072
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 74.579	€ 74.478	€ 101
0.5-1 Overige financiële middelen	€ 41.127-	€ 51.721-	€ 10.594
0.5-2 Bespaarde rente	€ -	€ -	€ -
0.5-3 Rente en afschrijving	€ 139.016-	€ 69.195-	€ 69.821-
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ	€ 750.676	€ 782.685	€ 32.009-
0.61-2 Baten OZB woningen	€ 3.210.467-	€ 3.196.999-	€ 13.468-
0.62-1 Baten OZB niet-woningen	€ 1.613.908-	€ 1.635.031-	€ 21.123
0.64-1 Baten hondenbelasting	€ 189.914-	€ 190.988-	€ 1.074
0.64-2 Baten reclamebelasting	€ 35.000-	€ 33.937-	€ 1.063-
0.64-3 Lasten heffing en invordering	€ 2.500-	€ 1.628	€ 4.128-
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds	€ 41.015.013-	€ 41.285.013-	€ 270.000
0.8-1 Onvoorziene uitgaven	€ 67.789	€ 3.307	€ 64.482
0.8-2 Stelposten	€ 23.709	€ -	€ 23.709
0.9-1 Vennootschapsbelasting	€ 6.000	€ 5.486	€ 514
0.10-1 Mutaties reserves HF 0 t/m 9	€ -	€ -	€ -
0.11-1 Saldo na bestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat voor bestemming	€ 35.826.161-	€ 35.565.539-	€ 260.622-
Resultaatbestemming	€ 1.977.068	€ 1.983.556	€ 6.488
Resultaat programma 0 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 33.849.093-**	**€ 33.581.983-**	**€ 254.134-**

Het nadelige financiële verschil op programma 0 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 254.134. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
0.1-1 Bestuursorganen		
De voorbereiding van de jeugdraad is via de werkgroep jeugdraad en de griffie in volle gang en verwacht en gepland wordt om de jeugdraad in de loop van 2025 uit te voeren. De besteding van het gereserveerde bedrag zal zodoende op zijn vroegst in 2025 plaatsvinden. Via de Najaarsnota is dit budget overgeheveld naar 2025.		€ 10.000
Hogere dotatie pensioenvoorziening volgens actuariële berekening doordat de rente is gedaald, hierdoor moet meer gedoteerd worden om voldoende middelen in kas te hebben om in de toekomst de pensioenen te kunnen uitkeren.		€ -371.000
De kosten voor prijs-, loonindex, premies, eindejaarsuitkeringen en pensioenen zijn hoger dan wat is begroot. Daarnaast zijn er huurkosten vergoed waar geen bedrag voor is begroot.	€ -33.000	
De kosten gemeenteraad zijn structureel te laag begroot.	€ -21.000	
0.1-2 Regiovorming		
Vanwege een hogere inwonersbijdrage Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is er meer uitgegeven dan begroot.		€ -3.000
0.1-3 Bestuurlijke samenwerking		
Overschot op budget.		€ 48.000
0.1-4 Bestuursondersteuning Raad- en rekenkamer		
Het voordeel voor bestuursondersteuning wordt met name veroorzaakt doordat er minder gebruik is gemaakt van de rekenkamer.		€ 14.000
0.2-1 Burgerlijke stand ca.		
Het budget voor de agenda dienstverlening is in 2023 overgezet naar 2024, maar als nog niet volledig besteed.		€ 87.000
0.3-1 Toegel.instelling./woningen/garages		
De voor de eigendomsovergang vereiste notariële akte van levering is nog niet gepasseerd bij de notaris. De als schadevergoeding opgenomen post kan daardoor in 2024 nog niet aan de eigenaar worden uitgekeerd, derhalve wordt het budget overgeheveld naar 2025.		€ 31.000
0.4-0 Algemeen - Ondersteuning organisatie		
Hogere bijdrage Vereniging van Nederlandse Gemeente.		€ -14.000
0.4-2 Communicatie		
Door minder publicaties is het budget voor voorlichting met € 5.000 onbenut gebleven.		€ 5.000
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen		
Doorbelasting werkelijke kosten WDW voor CDOKE zijn lager uitgevallen doordat er minder FTE is ingezet voor CDOKE doeleinden.		€ 56.000
Nadelig verschil begroting WDW t.o.v. begroting Druten.		€ -292.000
Nadelig verschil werkelijke kosten WDW t.o.v. begroting WDW.		€ -180.000
0.4-7 Buitendienst		
Betreft budgetoverheveling aanpassingen gemeentewerf Arbo.		€ 99.000
Transport	**€ -54.000**	**€ -458.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -54.000	€ -458.000
0.4-8 Overige personele kosten		
Een bedrag van ruim € 47.000 wordt ten laste van de reserve frictiekosten personeel zwembad gebracht. Dit is binnen programma 0 als nadeel meegenomen, terwijl het voordeel op taakveld 0.10 is meegenomen. Er is dus feitelijk een voordeel gerealiseerd. Dat voordeel wordt met name veroorzaakt doordat er geen overschrijding is geweest van de vrije ruimte van de werkkostenregeling (WKR) en er dus geen naheffing volgt (€ 32.000 voordeel). Hiermee is wel rekening gehouden in de begroting. Daarnaast is er een nadeel geweest op de omslagrente voor de activa (€ 7.000 nadeel) en zijn er diverse niet geraamde overige kosten gemaakt (€ 14.000 nadeel).		€ -35.000
0.4-9 Gemeentehuis		
Met name doordat de verbouw van de politiepost in het gemeentehuis van Druten niet in 2024 maar in 2025 zal worden gerealiseerd, is er binnen het product gemeentehuis eenmalig budget voor 2024 overgebleven. Via de bestemming van het resultaat 2024 wordt dit overgeheveld naar 2025.		€ 41.000
0.5-1 Overige financiële middelen		
Betreft € 12.000 aan aanvullende baten voor opbrengsten van de geplaatste zendmasten. Deze had elders gerubriceerd moeten worden (gemeentewerf).		€ 12.000
0.5-3 Rente en afschrijving		
Het nadeel op dit product wordt enerzijds veroorzaakt doordat de doorbelasting op investeringen naar de taakvelden lager is dan bij de begroting was aangenomen door onder uitputting. Het verschil hierop bedraagt ca. € 101.000.		€ -101.000
Daarnaast is er een voordeel behaald van ca. € 31.000 op onze kortlopende financiering doordat er voor een lager bedrag aan rente op kasgeldleningen is betaald.		€ 31.000
Tevens is er voor € 73.000 aan rente doorberekend aan de opvang van Oekraïners omdat we een gedeelte van de kosten voor de opvang voorfinancieren. Resumerend valt het renteresultaat over 2024 per saldo hierdoor € 74.000 hoger uit dan begroot.		€ 1.000
0.61-1 Uitvoering Wet WOZ		
In 2024 is er een hogere afrekening 23/24 ontvangen ad € 28.000, tevens waren de lasten van		€ -33.000
0.61-2 Baten OZB woningen		
De opbrengsten uit de OZB van woning eigenaren zijn in 2024 iets lager uitgevallen dan geraamd.		€ -13.000
0.62-1 Baten OZB niet-woningen		
De opbrengsten uit de OZB van Niet-woningen zijn in 2024 iets hoger uitgevallen dan was begroot.		€ 21.000
0.64-3 Lasten heffing en invordering		
Het verschil op dit product wordt veroorzaakt door de mutatie op de voorziening voor oninbare belastingdebiteuren. Per saldo € 3.000		€ -3.000
0.7-1 Uitkeringen gemeentefonds		
De algemene uitkering toont als gevolg van het uitkomen van de decembercirculaire 2024 diverse actualisaties t.o.v. de septembercirculaire 2024. De septembercirculaire is via de najaarsnota 2024 verwerkt. Via de decembercirculaire 2024 is aanvullend € 199.000 beschikbaar gekomen. Van deze middelen is € 70K gelabeld (30K voor bijdrage kosten Spreidingswet en 40K voor meerkosten sociaal domein Oekraïne) en via de budgetoverheveling naar 2025 doorgezet.		€ 199.000
Daarnaast zijn er in het laatste kwartaal 2024 nog voordelige verrekeningen geweest over uitkeringsjaar 2022 ter hoogte van € 71.000.		€ 71.000
0.9-1 Vennootschapsbelasting		
De vennootschapsbelasting is ruim begroot.		€ 1.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ 11.866**
Totaal	**€ -54.000**	**€ -254.134**
Saldo	**-€ 308.134**	

Resultaatbestemming programma 0

Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 0	Begroot	Werkelijk	Verschil
Algemene reserve	€ 1.231.304	€ 454.428	€ 776.876
Reserve Legaat van Cooth	€ -	€ -	€ -
Reserve winstuitkering NUON	€ -	€ -	€ -
Reserve assurantie	€ 26.326	€ 26.326	€ -
Reserve Meerjaren Onderhouds Programma	€ 660.000	€ 660.000	€ -
Reserve conversie aandelen Vitens	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 0	**€ 1.917.630**	**€ 1.140.754**	**€ 776.876**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 0	Begroot	Werkelijk	Verschil
Algemene reserve	€ 3.806.698	€ 3.029.824	€ 776.874-
Reserve Legaat van Cooth	€ 40.000	€ 37.500	€ 2.500-
Reserve winstuitkering NUON	€ -	€ -	€ -
Reserve assurantie	€ -	€ 8.986	€ 8.986
Reserve Meerjaren Onderhouds Programma	€ -	€ -	€ -
Reserve conversie aandelen Vitens	€ 48.000	€ 48.000	€ -
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 0	**€ 3.894.698**	**€ 3.124.310**	**€ 770.388-**

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 1 Veiligheid

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
1.1-0 Alg. - Crisisbeheersing en Brandweer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1-2 GR Hulpverl.& Veiligheid Gld-zuid	€ -	€ -	€ 0	€ 0	€ 10.500
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 1.488	€ 1.488	€ -	€ 1.488-	€ -
1.2-0 Alg. - Openbare orde en veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.2-1 Integrale veiligheid	€ -	€ -	€ 25.000	€ 25.000	€ -
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen	€ 2.911	€ 2.911	€ 10.353	€ 7.442	€ 1.840
Totaal baten	**€ 4.399**	**€ 4.399**	**€ 35.353**	**€ 30.954**	**€ 12.340**
1.1-0 Alg. - Crisisbeheersing en Brandweer	€ 59.955	€ 59.955	€ 59.955	€ -	€ 34.733
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ 15.303	€ 28.803	€ 14.440	€ 14.363	€ 14.277
1.1-2 GR Hulpverl.& Veiligheid Gld-zuid	€ 1.313.838	€ 1.313.838	€ 1.313.836	€ 2	€ 1.126.644
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 21.699	€ 25.699	€ 23.639	€ 2.060	€ 19.149
1.2-0 Alg. - Openbare orde en veiligheid	€ 532.494	€ 532.494	€ 532.494	€ -	€ 357.834
1.2-1 Integrale veiligheid	€ 226.292	€ 160.292	€ 188.971	€ 28.679-	€ 95.371
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen	€ 20.842	€ 20.842	€ 11.968	€ 8.874	€ 99.319
Totaal lasten	**€ 2.190.423**	**€ 2.141.923**	**€ 2.145.303**	**€ 3.380-**	**€ 1.747.328**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.186.024-**	**€ 2.137.524-**	**€ 2.109.950-**	**€ 27.574**	**€ 1.734.988-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 2.186.024-**	**€ 2.137.524-**	**€ 2.109.950-**	**€ 27.574**	**€ 1.734.988-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
1.1-0 Alg. - Crisisbeheersing en Brandweer	€ 59.955	€ 59.955	€ -
1.1-1 Gemeentelijke brandweer	€ 28.803	€ 14.440	€ 14.363
1.1-2 GR Hulpverl.& Veiligheid Gld-zuid	€ 1.313.838	€ 1.313.836	€ 2
1.1-3 Rampenbestrijding	€ 24.211	€ 23.639	€ 572
1.2-0 Alg. - Openbare orde en veiligheid	€ 532.494	€ 532.494	€ -
1.2-1 Integrale veiligheid	€ 160.292	€ 163.971	€ 3.679-
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen	€ 17.931	€ 1.615	€ 16.316
Resultaat programma 1 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 2.137.524	€ 2.109.950	€ 27.574
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 1 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 2.137.524**	**€ 2.109.950**	**€ 27.574**

Het voordelige financiële verschil op programma 1 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 27.574. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
1.1-1 Gemeentelijke brandweer		
Betreft structurele dekking van de gemeentelijke kosten voor bluswatervoorziening. Hierop is een onder uitputting geweest in 2024 van € 11.000.		€ 11.000
1.2-2 Handhaving alg./Vergunningen		
Vrijval budget wat opgehoogd is t.b.v. handhaving n.a.v. bijtincident hond buddy.		€ 7.000
In 2024 zijn er meer leges en dwangsommen opgelegd dan begroot.		€ 6.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ 3.574**
Totaal	**€ -**	**€ 27.574**
Saldo	**€ 27.574**	

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 2 Verkeer en vervoer

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
2.1-0 Alg. - Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 147.609	€ 179.109	€ 253.646	€ 74.537	€ 126.175
2.1-2 Openbare verlichting	€ 1.879	€ 1.879	€ 2.484	€ 605	€ 2.047
Totaal baten	**€ 149.488**	**€ 180.988**	**€ 256.130**	**€ 75.142**	**€ 128.222**
2.1-0 Alg. - Verkeer en vervoer	€ 563.589	€ 563.589	€ 563.589	€ -	€ 367.083
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 2.183.116	€ 1.972.735	€ 1.458.431	€ 514.304	€ 1.466.887
2.1-2 Openbare verlichting	€ 158.511	€ 280.833	€ 284.696	€ 3.863-	€ 286.091
Totaal lasten	**€ 2.905.216**	**€ 2.817.157**	**€ 2.306.716**	**€ 510.441**	**€ 2.120.061**
Resultaat voor bestemming	**€ 2.755.728-**	**€ 2.636.169-**	**€ 2.050.586-**	**€ 585.583**	**€ 1.991.839-**
Toevoeging aan reserves:	€ 1.538.596	€ 1.725.277	€ 1.725.277	€ -	€ 1.751.088
Onttrekking aan reserves:	€ 1.488.582	€ 1.738.227	€ 1.415.714	€ 322.513-	€ 1.565.868
Resultaat na bestemming	**€ 2.805.742-**	**€ 2.623.219-**	**€ 2.360.149-**	**€ 263.070**	**€ 2.177.059-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
2.1-0 Alg. - Verkeer en vervoer	€ 563.589	€ 563.589	€ -
2.1-1 Wegen, straten en pleinen	€ 1.793.626	€ 1.204.785	€ 588.841
2.1-2 Openbare verlichting	€ 278.954	€ 282.212	€ 3.258-
Resultaat programma 2 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 2.636.169	€ 2.050.586	€ 585.583
Resultaatbestemming	€ 12.950	€ 309.563-	€ 322.513
Resultaat programma 2 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 2.623.219**	**€ 2.360.149**	**€ 263.070**

Het voordelige financiële verschil op programma 2 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 263.070. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
2.1-1 Wegen, straten en pleinen		
Er wordt € 90.000 overgeheveld naar 2025 voor het budget Onderzoekskosten fietsroute Druten/Wijchen en Druten/Beuningen.		€ 90.000
Hogere baten van leges dan begroot. Betreft meer aanleg kabels en leidingen ondergronds.		€ 60.000
Onderzoekskosten parkeren Klepperheide is per abuis niet meegegaan in de budgetoverheveling. In 2025 is via een beslisnota het bedrag wederom toegekend.		€ 50.000
In 2023 was er een overschrijding op kostensoort Civiele kunstwerken. Hier was sprake van een foutieve factuur. Deze is gecorrigeerd middels een creditnota en in 2024 geland.		€ 27.000
Onder uitputting budget, voornamelijk op 'rationeel onderhoud' en 'inspecties'.		€ 343.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ -306.930**
Totaal	**€ -**	**€ 263.070**
Saldo	**€ 263.070**	

Resultaatbestemming programma 2:
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 2	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud wegen	€ 1.643.924	€ 1.643.924	€ -
Reserve vervanging straatverlichting	€ 81.353	€ 81.353	€ -
Afschrijvingsreserve centrum Horssen	€ -	€ -	€ -
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 2	**€ 1.725.277**	**€ 1.725.277**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 2	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud wegen	€ 1.695.827	€ 1.415.714	€ 280.113-
Reserve vervanging straatverlichting	€ -	€ -	€ -
Afschrijvingsreserve centrum Horssen	€ 19.000	€ -	€ 19.000-
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt	€ 23.400	€ -	€ 23.400-
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 2	**€ 1.738.227**	**€ 1.415.714**	**€ 322.513-**

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 3 Economie

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ -	€ 79.000	€ 2.752	€ 76.248-	€ 10.421
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 5.453	€ 5.453	€ 1.728.718	€ 1.723.265	€ 140.517
3.3-1 Markten	€ 14.555	€ 14.555	€ 13.635	€ 920-	€ 12.996
3.4-1 Bevordering toerisme	€ -	€ -	€ 4.527	€ 4.527	€ 6.051
Totaal baten	**€ 20.008**	**€ 99.008**	**€ 1.749.632**	**€ 1.650.624**	**€ 169.983**
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ 245.477	€ 299.477	€ 262.916	€ 36.561	€ 147.665
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 21.275	€ 21.275	€ 1.737.991	€ 1.716.716-	€ 154.723
3.3-1 Markten	€ 55.514	€ 55.514	€ 62.514	€ 7.000-	€ 45.891
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 118.856	€ 186.028	€ 110.714	€ 75.314	€ 81.082
Totaal lasten	**€ 441.122**	**€ 562.294**	**€ 2.174.134**	**€ 1.611.840-**	**€ 429.360**
Resultaat voor bestemming	**€ 421.114-**	**€ 463.286-**	**€ 424.502-**	**€ 38.784**	**€ 259.377-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 421.114-**	**€ 463.286-**	**€ 424.502-**	**€ 38.784**	**€ 259.377-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
3.1-1 Overige economische aangelegenh.	€ 220.477	€ 260.164	€ 39.687-
3.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 15.822	€ 9.273	€ 6.549
3.3-1 Markten	€ 40.959	€ 48.878	€ 7.919-
3.4-1 Bevordering toerisme	€ 186.028	€ 106.187	€ 79.841
Resultaat programma 3 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 463.286	€ 424.502	€ 38.784
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 3 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 463.286**	**€ 424.502**	**€ 38.784**

Het voordelige financiële verschil op programma 3 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 38.784. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
3.1-1 Overige economische aangelegenh.		
In 2023 zijn er gelden ontvangen welke voor 2024 bedoeld waren. Helaas is dit niet als transitorische post opgenomen waardoor er vorig jaar sprake was van een overschot en nu sprake van overschrijding.		€ -40.000
3.2-1 Bouwgrondexploitatie		
Een oude vordering op de verkoop van grond in Westerhout-Zuid is na een langslepende procedure afgeboekt.		€ -56.000
De afboeking van deze vordering op Westerhout Zuid is ten laste van de verliesgevende voorziening geboekt.		€ 56.000
De verliesvoorziening Westerhout Zuid bleek € 12.000 te hoog ingeschat.		€ 12.000
De exploitatiebijdrage WDW van € 5k wordt conform afspraak niet ten laste van het project Westerhout Zuid gebracht maar ten laste van de exploitatie.		€ -5.000
3.4-1 Bevordering toerisme		
Budgetoverheveling gravelroute uivermeertjes.		€ 67.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ 4.784**
Totaal	**€ -**	**€ 38.784**
Saldo	**€ 38.784**	

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 4 Onderwijs

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
4.2-0 Alg. - Onderwijshuisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 2.609	€ 2.609	€ 2.609	€ -	€ 11.475
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.	€ 23.938	€ 23.938	€ 23.938	€ -	€ 24.373
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-0 Alg. - Onderwijsbeleid en leerlingzkn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.610
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 395.361	€ 395.361	€ 479.707	€ 84.346	€ 596.355
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.3-5 Kinderdagopvang / Peuterspeelzalen	€ 2.392	€ 2.392	€ 2.937	€ 545	€ 568
Totaal baten	**€ 424.300**	**€ 424.300**	**€ 509.190**	**€ 84.890**	**€ 635.381**
4.2-0 Alg. - Onderwijshuisvesting	€ 35.675	€ 35.675	€ 35.675	€ -	€ 32.917
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 541.719	€ 544.719	€ 527.967	€ 16.752	€ 564.800
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.	€ 163.631	€ 163.631	€ 191.129	€ 27.498-	€ 163.710
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ 310.965	€ 310.965	€ 319.478	€ 8.513-	€ 304.440
4.3-0 Alg. - Onderwijsbeleid en leerlingzkn	€ 175.014	€ 175.014	€ 175.014	€ -	€ 186.391
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ 10.509	€ 10.509	€ 10.795	€ 286-	€ 10.321
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ 395.906	€ 381.554	€ 377.691	€ 3.863	€ 281.869
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 362.319	€ 362.319	€ 495.564	€ 133.245-	€ 596.356
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ 2.735	€ 1.735	€ 1.177	€ 558	€ 894
4.3-5 Kinderdagopvang / Peuterspeelzalen	€ 197.360	€ 207.360	€ 193.079	€ 14.281	€ 145.349
Totaal lasten	**€ 2.195.833**	**€ 2.193.481**	**€ 2.327.569**	**€ 134.088-**	**€ 2.287.048**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.771.533-**	**€ 1.769.181-**	**€ 1.818.379-**	**€ 49.198-**	**€ 1.651.667-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 1.771.533-**	**€ 1.769.181-**	**€ 1.818.379-**	**€ 49.198-**	**€ 1.651.667-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
4.2-0 Alg. - Onderwijshuisvesting	€ 35.675	€ 35.675	€ -
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.	€ 542.110	€ 525.358	€ 16.752
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.	€ 139.693	€ 167.191	€ 27.498-
4.2-3 Voortgez.onderwijs, onderwijshuisv.	€ 310.965	€ 319.478	€ 8.513-
4.3-0 Alg. - Onderwijsbeleid en leerlingzkn	€ 175.014	€ 175.014	€ -
4.3-1 Schooladvies en -begeleidingsdienst	€ 10.509	€ 10.795	€ 286-
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.	€ 381.554	€ 377.691	€ 3.863
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid	€ 33.042-	€ 15.857	€ 48.899-
4.3-4 Volwasseneneducatie	€ 1.735	€ 1.177	€ 558
4.3-5 Kinderdagopvang / Peuterspeelzalen	€ 204.968	€ 190.143	€ 14.825
Resultaat programma 4 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.769.181	€ 1.818.379	€ 49.198-
Resultaatbestemming	€ -	€ -	€ -
Resultaat programma 4 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.769.181**	**€ 1.818.379**	**€ 49.198-**

Het nadelige financiële verschil op programma 4 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 49.198. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
4.2-1 Basisonderwijs, onderwijshuisv.		
Een gedeelte van de kosten voor schoolzwemmen is op product 4.2-2 verantwoord. Hierdoor ontstaat er bij product 4.2-1 een overschot en bij 4.2-2 een tekort.		€ 22.000
4.2-2 Spec.(voortg)onderwijshuisv.		
Een gedeelte van de kosten voor schoolzwemmen is op dit product verantwoord. Hierdoor ontstaat er bij product 4.2-1 een overschot en bij 4.2-2 een tekort.		€ -22.000
4.3-2 Vervoerskosten en overige voorz.		
De subsidie aan Mee Reizen voor het buddytraject is wat lager uitgevallen dan de raming.		€ 4.000
4.3-3 Onderwijsachterstandenbeleid		
Betreft een subsidie uit voorgaande jaar die vorig jaar niet is opgenomen en daardoor ten laste van 2024 komt.		€ -33.000
Ambtelijke uren geschreven waar geen budget voor was.		€ -18.000
4.3-5 Kinderdagopvang / Peuterspeelzalen		
De peuterspeelzalen voldeden allemaal aan de wettelijke eisen waardoor een onderbesteding is vergeleken met het begrote bedrag.		€ 15.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ -17.198**
Totaal	**€ -**	**€ -49.198**
Saldo	**-€ 49.198**	

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
5.1-1 Sportclubs	€ 683	€ 1.433	€ 9.030-	€ 10.463-	€ 20.551
5.1-2 SPUK Breed Sport en bewegen	€ 124.414	€ 129.028	€ 128.189	€ 839-	€ -
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties	€ 25.236	€ 25.336	€ 17.928	€ 7.408-	€ 35.298
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 482.974	€ 52.974	€ 570.319	€ 517.345	€ 458.546
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 3.823	€ 6.073	€ 3.285	€ 2.788-	€ 2.270
5.3-0 Alg. - Cultuurpresentatie en part.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-1 Muziekonderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-3 Amateurkunst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-4 Overige kunst	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.3-5 MFA d'n Bogerd	€ 6.968	€ 10.468	€ 6.969	€ 3.500-	€ 11.464
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 3.020	€ 28.020	€ 33.442	€ 5.422	€ 30.442
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ -	€ -	€ 19.068	€ 19.068	€ -
5.6-2 Lokale omroep	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.7-0 Alg. - Openbaar groen en recreatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.7-1 Natuurgebieden	€ -	€ 29.000	€ -	€ 29.000-	€ 5.718
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 165.679	€ 165.679	€ 166.819	€ 1.140	€ 153.741
5.7-3 Volksfeesten	€ 6.970	€ 4.970	€ 2.168	€ 2.803-	€ 5.065
5.7-4 Speeltuinen	€ -	€ -	€ 15.493	€ 15.493	€ 5.000
Totaal baten	**€ 819.767**	**€ 452.981**	**€ 954.649**	**€ 501.668**	**€ 728.095**
5.1-1 Sportclubs	€ 97.062	€ 134.062	€ 169.356	€ 35.294-	€ 376.723
5.1-2 SPUK Breed Sport en bewegen	€ 145.436	€ 150.050	€ 152.365	€ 2.315-	€ -
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties	€ 94.370	€ 94.370	€ 81.486	€ 12.884	€ 77.466
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ 666.748	€ 70.937	€ 73.115	€ 2.178-	€ 124.745
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 878.079	€ 1.142.342	€ 1.568.245	€ 425.903-	€ 845.831
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 171.267	€ 66.267	€ 61.812	€ 4.455	€ 46.980
5.3-0 Alg. - Cultuurpresentatie en part.	€ 18.854	€ 18.854	€ 18.854	€ -	€ 22.416
5.3-1 Muziekonderwijs	€ 72.100	€ 72.100	€ 51.835	€ 20.265	€ 52.120
5.3-3 Amateurkunst	€ 102.803	€ 102.803	€ 112.746	€ 9.943-	€ 163.756
5.3-4 Overige kunst	€ 5.246	€ 12.246	€ 650	€ 11.596	€ 19.665
5.3-5 MFA d'n Bogerd	€ 265.926	€ 359.965	€ 425.255	€ 65.290-	€ 255.025
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 127.529	€ 178.639	€ 160.679	€ 17.960	€ 119.281
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ 277.235	€ 281.735	€ 301.179	€ 19.444-	€ 264.646
5.6-2 Lokale omroep	€ 12.221	€ 12.221	€ 12.974	€ 753-	€ 11.077
5.7-0 Alg. - Openbaar groen en recreatie	€ 626.482	€ 626.482	€ 626.482	€ -	€ 542.600
5.7-1 Natuurgebieden	€ 28.018	€ 256.518	€ 239.644	€ 16.874	€ 21.582
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 1.316.762	€ 1.425.762	€ 1.688.728	€ 262.966-	€ 1.368.160
5.7-3 Volksfeesten	€ 34.883	€ 34.883	€ 25.250	€ 9.633	€ 20.222
5.7-4 Speeltuinen	€ 78.155	€ 83.155	€ 88.408	€ 5.253-	€ 72.981
Totaal lasten	**€ 5.019.176**	**€ 5.123.391**	**€ 5.859.064**	**€ 735.673-**	**€ 4.405.275**
Resultaat voor bestemming	**€ 4.199.409-**	**€ 4.670.410-**	**€ 4.904.415-**	**€ 234.005-**	**€ 3.677.180-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ 1.585.662	€ 1.585.662	€ -	€ 234.000
Onttrekking aan reserves:	€ 2.626	€ 96.738	€ 47.326	€ 49.412	€ -
Resultaat na bestemming	**€ 4.196.783-**	**€ 6.159.334-**	**€ 6.442.751-**	**€ 184.593-**	**€ 3.911.180-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
5.1-1 Sportclubs	€ 132.629	€ 178.386	€ 45.757-
5.1-2 SPUK Breed Sport en bewegen	€ 21.022	€ 24.176	€ 3.154-
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties	€ 69.034	€ 63.558	€ 5.476
5.2-1 Sporthal en sportzaal	€ 70.937	€ 73.115	€ 2.178-
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"	€ 1.089.368	€ 997.926	€ 91.442
5.2-3 Sportcomplexen algemeen	€ 60.194	€ 58.526	€ 1.668
5.3-0 Alg. - Cultuurpresentatie en part.	€ 18.854	€ 18.854	€ -
5.3-1 Muziekonderwijs	€ 72.100	€ 51.835	€ 20.265
5.3-3 Amateurkunst	€ 102.803	€ 112.746	€ 9.943-
5.3-4 Overige kunst	€ 12.246	€ 650	€ 11.596
5.3-5 MFA d'n Bogerd	€ 349.497	€ 418.286	€ 68.789-
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing	€ 150.619	€ 127.237	€ 23.382
5.6-1 Openbare bibliotheken	€ 281.735	€ 282.111	€ 376-
5.6-2 Lokale omroep	€ 12.221	€ 12.974	€ 753-
5.7-0 Alg. - Openbaar groen en recreatie	€ 626.482	€ 626.482	€ -
5.7-1 Natuurgebieden	€ 227.518	€ 239.644	€ 12.126-
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken	€ 1.260.083	€ 1.521.909	€ 261.826-
5.7-3 Volksfeesten	€ 29.913	€ 23.083	€ 6.830
5.7-4 Speeltuinen	€ 83.155	€ 72.916	€ 10.239
Resultaat programma 5 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 4.670.410	€ 4.904.415	€ 234.005-
Resultaatbestemming	€ 1.488.924-	€ 1.538.336-	€ 49.412
Resultaat programma 5 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 6.159.334**	**€ 6.442.751**	**€ 283.417-**

Het nadelige financiële verschil op programma 5 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 283.417. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
5.1-1 Sportclubs		
Naar dit product zijn personeelskosten WDW doorbelast. Deze waren niet begroot.		€ -45.000
5.2-0 Alg. - Sportaccommodaties		
De post overige kosten is te ruim begroot.		€ 5.000
5.2-1 Sporthal en sportzaal		
Voor de oude sporthal zijn de kosten incl. uren WDW voor een heel jaar begroot. Verschil wordt veroorzaakt doordat vanaf februari alles is overgegaan naar Optisport.		€ -2.000
5.2-2 Zwembad "De Gelenberg"		
Door het samenvoegen van de budgetten van de oude sporthal, oude zwembad en restorette er verschillen zijn ontstaan ten opzichte van de begroting.		€ 91.000
5.3-1 Muziekonderwijs		
Vrijval subsidie muziekonderwijs.		€ 20.000
5.3-5 MFA d'n Bogerd		
Door achterstallig onderhoud zijn er meer storingen ontstaan in de werkbouwkundige installatie. Het onderhoud staat gepland voor 2025.		€ -29.000
Ook zijn de onderhoudscontracten (correctief onderhoud) is hoger uitgevallen.		€ -39.000
5.5-1 Stads- en dorpsvernieuwing		
Betreft budgetoverheveling van de actualisatie van het monumentenbeleid en de monumentenlijst waarover is gerapporteerd in de Najaarsnota 2024.		€ 23.000
5.7-1 Natuurgebieden		
Overschrijding betreft eindafrekening inzake plan natuur en biodiversiteit.		€ -12.000
5.7-2 Plantsoenen, hertenparken		
In 2024 zijn wij overgegaan op Ecologisch Groenbeheer. Dit heeft gezorgd voor meerkosten van naar schatting van € 80.000. Daarnaast zijn er meerkosten in verband met machinaal groenbestek.		€ -260.000
5.7-4 Speeltuinen		
Er is een bijdrage geleverd de buurtvereniging inzake de uitbreiding van de speeltuin. Dit is niet meegenomen in de raming.		€ 15.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ -95.417**
Totaal	**€ -**	**€ -283.417**
Saldo	**-€ 283.417**	

Resultaatbestemming programma 5
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 5	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud kunstwerken en vervanging kunst openbare ruimte	€ -	€ -	€ -
Reserve Renovatie voetbalvelden	€ 1.485.662	€ 1.485.662	€ -
Reserve Frictiekosten personeel Zwembad	€ 100.000	€ 100.000	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 5	**€ 1.585.662**	**€ 1.585.662**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 5	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve onderhoud kunstwerken en vervanging kunst openbare ruimte	€ 2.738	€ -	€ 2.738-
Reserve Renovatie voetbalvelden	€ -	€ -	€ -
Reserve Frictiekosten personeel Zwembad	€ 94.000	€ 47.326	€ 46.674-
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 5	**€ 96.738**	**€ 47.326**	**€ 49.412-**

3.4.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 6 Sociaal domein

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
6.1-0 Alg. - Samenkracht en burgerpart.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.1-1 Vreemdelingen	€ 1.398.210	€ 5.912.210	€ 6.200.530	€ 288.320	€ 3.890.338
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd	€ 85.067	€ 85.067	€ 80.665	€ 4.402-	€ 61.135
6.1-3 SPUK Breed Sociale basis	€ 94.552	€ 98.498	€ 104.856	€ 6.358	€ -
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd	€ 98.928	€ 245.694	€ 245.695	€ 1	€ -
6.3-0 Alg. - Inkomensregelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ -	€ -	€ 136	€ 136	€ -
6.3-2 Participatiewet	€ 4.113.432	€ 4.918.882	€ 4.848.903	€ 69.979-	€ 3.730.368
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 17.500	€ 35.542	€ 136.435	€ 100.893	€ 45.989
6.4-1 Werkvoorziening	€ -	€ 8.000-	€ 8.058-	€ 58-	€ -
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz	€ -	€ 35.000	€ 34.971	€ 29-	€ 32.131
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO	€ -	€ 13.000	€ 18.871-	€ 31.871-	€ -
6.21-1 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	€ -	€ 50.000	€ 500	€ 49.500-	€ -
6.71-0 Alg. - Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.344
6.71-2 Eigen bijdr.maatwerkvz/opv.WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 148.955
6.71-3 PGB WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71a- Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 153.470	€ 153.470	€ 176.629	€ 23.159	€ -
6.71b- Begeleiding (WMO)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71c- Dagbesteding (WMO)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.71d- Ov. maatwerkarrangementen (WMO)	€ -	€ -	€ 5.554	€ 5.554	€ -
6.72-1 PGB Jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72a- Jeugdhulp begeleiding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.72b- Jeugdhulp behandeling	€ -	€ -	€ 12.799	€ 12.799	€ -
6.72c- Jeugdhulp dagbesteding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.73a- Pleegzorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.73b- Gezinsgericht	€ -	€ -	€ 12.044	€ 12.044	€ -
6.73c- Jeugdhulp met verblijf overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.74a- Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.74b- Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.74c- Gesloten plaatsing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.81a- Opv. en beschermd wonen WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 37.373
6.82a- Jeugdbescherming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.82b- Jeugdreclassering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ 5.961.159**	**€ 11.539.363**	**€ 11.832.787**	**€ 293.424**	**€ 7.964.633**
6.1-0 Alg. - Samenkracht en burgerpart.	€ 93.311	€ 93.311	€ 93.311	€ -	€ 127.226
6.1-1 Vreemdelingen	€ 1.592.672	€ 6.242.226	€ 6.287.445	€ 45.219-	€ 3.856.516
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd	€ 1.279.435	€ 1.430.320	€ 1.314.616	€ 115.704	€ 1.381.894
6.1-3 SPUK Breed Sociale basis	€ 94.552	€ 98.498	€ 104.856	€ 6.358-	€ -
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd	€ 1.786.340	€ 1.926.304	€ 1.693.111	€ 233.193	€ 662.436
6.3-0 Alg. - Inkomensregelingen	€ 912.902	€ 912.902	€ 912.902	€ -	€ 702.333
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ 58.276	€ 58.276	€ 51.287	€ 6.989	€ 59.984
6.3-2 Participatiewet	€ 5.003.396	€ 5.177.236	€ 5.051.870	€ 125.366	€ 4.448.688
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 974.025	€ 1.065.059	€ 1.032.176	€ 32.883	€ 1.780.292
6.4-1 Werkvoorziening	€ 2.345.450	€ 2.239.450	€ 2.073.073	€ 166.377	€ 2.087.139
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz	€ 801.193	€ 804.032	€ 776.142	€ 27.890	€ 625.614
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO	€ 1.629.419	€ 1.726.527	€ 1.656.728	€ 69.799	€ 850.392
6.21-1 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	€ -	€ 50.000	€ 500	€ 49.500	€ 662.437
6.71-0 Alg. - Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 494.248
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.102.530
6.71-3 PGB WMO	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 146.777
6.71a- Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 3.253.666	€ 3.224.692	€ 2.980.136	€ 244.556	€ -
6.71b- Begeleiding (WMO)	€ 1.653.535	€ 1.553.535	€ 1.549.168	€ 4.367	€ -
6.71c- Dagbesteding (WMO)	€ 691.398	€ 804.269	€ 783.913	€ 20.356	€ -
6.71d- Ov. maatwerkarrangementen (WMO)	€ 73.745	€ 73.745	€ 92.012	€ 18.267-	€ -
6.72-1 PGB Jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 33.000
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.331.403
6.72a- Jeugdhulp begeleiding	€ 1.314.994	€ 1.356.572	€ 1.253.620	€ 102.952	€ -
6.72b- Jeugdhulp behandeling	€ 659.700	€ 586.120	€ 652.052	€ 65.932-	€ -
6.72c- Jeugdhulp dagbesteding	€ 407.727	€ 415.507	€ 570.701	€ 155.194-	€ -
6.73a- Pleegzorg	€ 175.508	€ 175.508	€ 148.719	€ 26.789	€ -
6.73b- Gezinsgericht	€ 387.199	€ 387.199	€ 458.272	€ 71.073-	€ -
6.73c- Jeugdhulp met verblijf overig	€ 782.543	€ 782.543	€ 531.706	€ 250.837	€ -
6.74a- Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ 1.278.355	€ 1.578.355	€ 1.601.683	€ 23.328-	€ -
6.74b- Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 105.996	€ 105.996	€ 118.122	€ 12.126-	€ -
6.74c- Gesloten plaatsing	€ 225	€ 225	€ 225	€ -	€ -
6.81a- Opv. en beschermd wonen WMO	€ 66.725	€ 66.725	€ 66.725	€ -	€ 173.978
6.82a- Jeugdbescherming	€ 513.309	€ 555.809	€ 478.711	€ 77.098	€ 590.711
6.82b- Jeugdreclassering	€ 22.550	€ 35.050	€ 60.701	€ 25.651-	€ -
Totaal lasten	**€ 27.958.146**	**€ 33.525.991**	**€ 32.394.484**	**€ 1.131.507**	**€ 27.117.599**
Resultaat voor bestemming	**€ 21.996.987-**	**€ 21.986.628-**	**€ 20.561.697-**	**€ 1.424.931**	**€ 19.152.966-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ 100.000	€ 435.372	€ 335.372-	€ 718.036
Onttrekking aan reserves:	€ 367.250	€ 269.714	€ 199.362	€ 70.352	€ 238.620
Resultaat na bestemming	**€ 21.629.737-**	**€ 21.816.914-**	**€ 20.797.707-**	**€ 1.019.207**	**€ 19.632.382-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
6.1-0 Alg. - Samenkracht en burgerpart.	€ 93.311	€ 93.311	€ -
6.1-1 Vreemdelingen	€ 330.016	€ 86.914	€ 243.102
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd	€ 1.345.253	€ 1.233.951	€ 111.302
6.1-3 SPUK Breed Sociale basis	€ -	€ -	€ -
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd	€ 1.680.610	€ 1.447.416	€ 233.194
6.3-0 Alg. - Inkomensregelingen	€ 912.902	€ 912.902	€ -
6.3-1 Bijzonder onderzoek	€ 58.276	€ 51.151	€ 7.125
6.3-2 Participatiewet	€ 258.354	€ 202.968	€ 55.386
6.3-3 Gem. armoede- en schuldenbeleid	€ 1.029.517	€ 895.742	€ 133.775
6.4-1 Werkvoorziening	€ 2.247.450	€ 2.081.131	€ 166.319
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz	€ 769.032	€ 741.171	€ 27.861
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO	€ 1.713.527	€ 1.675.599	€ 37.928
6.21-1 Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	€ -	€ -	€ -
6.71-0 Alg. - Maatwerkdienstverlening 18+	€ -	€ -	€ -
6.71-1 Maatwerkvoorz.natura immat.WMO	€ -	€ -	€ -
6.71-3 PGB WMO	€ -	€ -	€ -
6.71a-1 Hulp bij het huishouden (WMO)	€ 3.071.222	€ 2.803.507	€ 267.715
6.71b-1 Begeleiding (WMO)	€ 1.553.535	€ 1.549.168	€ 4.367
6.71c-1 Dagbesteding (WMO)	€ 804.269	€ 783.913	€ 20.356
6.71d-1 Ov. maatwerkarrangementen (WMO)	€ 73.745	€ 86.458	€ 12.713-
6.72-1 PGB Jeugd	€ -	€ -	€ -
6.72-2 Ind.voorzieningen natura jeugd	€ -	€ -	€ -
6.72a-1 Jeugdhulp begeleiding	€ 1.356.572	€ 1.253.620	€ 102.952
6.72b-1 Jeugdhulp behandeling	€ 586.120	€ 639.253	€ 53.133-
6.72c-1 Jeugdhulp dagbesteding	€ 415.507	€ 570.701	€ 155.194-
6.73a-1 Pleegzorg	€ 175.508	€ 148.719	€ 26.789
6.73b-1 Gezinsgericht	€ 387.199	€ 446.228	€ 59.029-
6.73c-1 Jeugdhulp met verblijf overig	€ 782.543	€ 531.706	€ 250.837
6.74a-1 Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf	€ 1.578.355	€ 1.601.683	€ 23.328-
6.74b-1 Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 105.996	€ 118.122	€ 12.126-
6.74c-1 Gesloten plaatsing	€ 225	€ 225	€ -
6.81a-1 Opv. en beschermd wonen WMO	€ 66.725	€ 66.725	€ -
6.82a-1 Jeugdbescherming	€ 555.809	€ 478.711	€ 77.098
6.82b-1 Jeugdreclassering	€ 35.050	€ 60.701	€ 25.651-
Resultaat programma 6 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 21.986.628	€ 20.561.697	€ 1.424.931
Resultaatbestemming	€ 169.714	€ 236.010-	€ 405.724
Resultaat programma 6 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 21.816.914**	**€ 20.797.707**	**€ 1.019.207**

Het voordelige financiële verschil op programma 6 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 1.019.207. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
6.1-1 Vreemdelingen		
In uw raad van 13 maart 2025 is besloten het in 2024 niet uitgegeven incidentele restantbudget ad € 86.000 over te hevelen naar 2025 en beschikbaar te houden voor de te maken kosten voor cursussen/trainingen statushouders.		€ 86.000
De bijdragen van het Rijk voor de Wet Inburgering en de onderwijsroute zijn in 2024 € 157.000 hoger uitgevallen.		€ 157.000
Hiertegenover staan ook hogere uitgaven ad per saldo € 40.000 tegenover, met name door de hogere subsidie aan Vluchtelingenwerk Oost Nederland.		€ -40.000
De kosten van zorg en ondersteuning aan Oekraïense vluchtelingen zijn dit jaar lager dan de ontvangen vergoeding van het Rijk.		€ 20.000
De Rijksbijdrage voor de uitvoeringskosten op verstrekkingen zijn op dit taakveld verantwoord. De kosten zijn verantwoord op taakveld overhead.		€ 18.000
6.1-2 Alg.voorzieningen WMO en jeugd		
Op het product jeugd- en jongerenwerk zijn hogere kosten gemaakt in 2024 door vandalisme en niet voorziene herstelwerkzaamheden voor Place To Be. Tevens werden extra energiekosten door lekkage aan Stichting meerVoormekaar gecompenseerd.		€ -10.000
De kosten voor het mantelzorgcompliment zijn in 2024 ca. € 20.000 lager uitgevallen dan de raming. Incidenteel is in 2024 ca. € 17.000 ten laste gebracht van de SPUK GALA verantwoording.		€ 20.000
Op het product vrijwilligerswerk is een voordeel behaald van € 8.000 doordat de beschikbare gelden voor bestrijding eenzaamheid niet benut zijn.		€ 8.000
Om een vervolg te kunnen geven aan de visie en het raadsvoorstel “Integrale aanpak Puiflijk” dat in Q4 2024 aan de raad is voorgelegd, zal het restant budget van € 39.500 worden overgeheveld naar 2025		€ 41.000
Tevens was er minder benodigd voor het onderhoud dan gepland.		€ 25.000
Overschrijding ad. € 29.000 komt voort uit de transitie naar het herijkte MJOP.		€ -29.000
6.2-1 Eerstelijnloket WMO en jeugd		
De beschikbare budgetten in 2024 voor beschermd wonen/begeleiding en ambulantisering zijn maar gedeeltelijk benut. Via de incidentele budgetoverheveling is van het overschot € 50.000 doorgeschoven naar 2025 omdat een gedeelte van de uitgaven volgt in 2025 (o.a. voor pilot mantelzorg en de herstelgerichte Academie). Daarnaast is € 100.000 van het overschot toegevoegd aan de Reserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang ter dekking van toekomstige uitgaven. Het resterende overschot ad € 12.000 valt vrij in het jaarrekeningsaldo.		€ 163.000
Van de beschikbare middelen ad € 134.000 voor de jaarschijf 2024 van het uitvoeringsplan WMO, jeugd en gezondheid is in 2024 ca. € 74.000 benut.		€ 62.000
Op het onderdeel Veilig Thuis treedt een voordeel op door een hoger positief BTW effect.		€ 8.000
Transport	**€ -**	**€ 529.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 529.000
6.3-1 Bijzonder onderzoek		
De kosten over 2024 van het IBO (Instituut Bijzonder Onderzoek) zijn wat lager uitgevallen doordat een positieve correctie op de verlegde BTW is verwerkt.		€ 7.000
6.3-2 Participatiewet		
Het totaalbedrag aan uitkeringen Participatie Wet en IOAW is ca. € 114.000 lager uitgekomen dan we bij de najaarsnota 2024 hebben gerapporteerd, doordat het uitkeringsbestand wat lager is dan verwacht.		€ 114.000
Verder is de nadelige afrekening op de loonkostensubsidies over 2024 op basis van de voorlopige jaarcijfers van de MGR verwerkt ad € 25.000.		€ -25.000
De stand van de voorziening dubieuze debiteuren is ultimo 2024 herbeoordeeld. Dit leidt tot een voordeel van € 21.000.		€ 21.000
Er is in 2024 een lager beroep gedaan op de regeling BBZ bedrijfskapitaal.		€ 17.000
Hogere ontvangsten op terugvordering en verhaal in 2024.		€ 44.000
Correctie op afrekening TOZO uit 2022 en 2023 en BBZ afrekening 2022.		€ -115.000
6.3-3 Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid		
In uw raad van 13 maart 2025 is besloten het in 2024 niet uitgegeven incidentele restantbudget van € 27.000 (vanuit amendement armoedebeleid € 100.000) over te hevelen naar 2025 en beschikbaar te houden. Daarnaast meerdere kleine verschillen op diverse uitgavenposten, per saldo een nadeel van € 9.000.		€ 18.000
Er is een lager beroep gedaan op de regeling Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken.		€ 25.000
De stand van de voorziening dubieuze debiteuren is ultimo 2024 herbeoordeeld. Dit leidt tot een voordeel van € 18.000.		€ 18.000
Het gelabelde bedrag uit de meicirculaire 2024 voor dienstverlening armoede /schulden van € 21.000 is niet nodig geweest en valt vrij.		€ 21.000
Daarnaast zijn de kosten voor schuldhulpverlening op diverse onderdelen lager uitgevallen dan de ramingen, dit levert een voordeel op van € 53.000.		€ 53.000
6.4-1 Werkvoorziening		
De voordelige afrekening op uitvoering van de WSW door de MGR over 2024 is op basis van de voorlopige jaarcijfers van de MGR verwerkt ad € 166.000.		€ 166.000
6.5-1 Re-integratie- en participatievoorz		
De voordelige afrekening op uitvoering van het participatiebudget en de arbeidsmatige dagbesteding door de MGR over 2024 is op basis van de voorlopige jaarcijfers van de MGR verwerkt. Dit levert een voordeel op van € 28.000.		€ 28.000
6.6-1 Maatwerkvoorz.natura mat. WMO		
Op de verstrekking van hulpmiddelen en woonvoorzieningen (open einde regelingen) is het voordeel over 2024 per saldo € 9.000. Dit wordt geëgaliseerd met de reserve sociaal domein.		€ 9.000
Bij het WMO vervoer is de voordelige voorlopige afrekening met de BVO DRAN over 2024 reeds verwerkt.		€ 11.000
Bij de overige verstrekkingen voor vervoer wordt een voordeel behaald van € 18.000.		€ 18.000
6.71a-1 Hulp bij het huishouden (WMO)		
Op het onderdeel huishoudelijke hulp treedt een voordeel op van € 233.000. Dit is een saldo van lagere uitgaven Huishoudelijke Hulp dan de raming (voordeel € 182.000, hogere ontvangen eigen bijdragen van cliënten (voordeel € 24.000) en lagere overige kosten (voordeel € 27.000). Conform bestaand beleid is dit voordeel van € 233.000 gestort in de reserve sociaal domein.		€ 233.000
Op het onderdeel huishoudelijke hulp PGB's is een lager beroep gedaan in 2024. Dit levert een voordeel op van € 35.000.		€ 35.000
6.71c-1 Dagbesteding (WMO)		
Op het onderdeel WMO dagbesteding treedt een voordeel van € 20.000 op.		€ 20.000
6.71d-1 Ov. maatwerkarrangementen (WMO)		
Tijdelijk verblijf LVB (Licht verstandelijk beperkten) is een regionaal product waarbij wij als gemeente op basis van verevening een bijdrage leveren. Deze valt in 2024 € 13.000 hoger uit dan geraamd.		€ -13.000
6.72a-1 Jeugdhulp begeleiding		
In uw raadsvergadering van 13 maart 2025 is besloten het in 2024 niet uitgegeven incidentele restantbudget van € 174.000 (extra middelen jeugd) over te hevelen naar 2025 en beschikbaar te houden ter dekking van lokale en regionale uitgaven voor de hervormingsagenda voor a.a. vorming van robuuste teams.		€ 174.000
De onderdelen jeugdhulp (Ambulante) begeleiding, persoonlijke verzorging. PGB en verblijf laten per saldo een nadeel zien van € 71.000. We egaliseren dit nadeel met de reserve sociaal domein.		€ -71.000
6.72b-1 Jeugdhulp behandeling		
Het onderdeel jeugdhulp behandeling laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ -53.000
6.72c-1 Jeugdhulp dagbesteding		
Het onderdeel jeugdhulp behandeling laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein. De hogere kosten voor dagbehandeling zijn deels het gevolg van nieuwe tarieven die zijn vastgesteld na een heraanbesteding. Daarnaast maken meer kinderen gebruik van Dagbehandeling. We zien dat deze bouwstenen ook worden ingezet wanneer een jeugdige problemen heeft op school. De grens tussen passend onderwijs en de Jeugdwet is vaak moeilijk vast te stellen.		€ -155.000
6.73a-1 Pleegzorg		
Het onderdeel jeugdhulp pleegzorg laat een voordeel zien van € 27.000. Dit voordeel egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ 27.000
6.73b-1 Gezinsgericht		
Het onderdeel jeugdhulp met verblijf exclusief behandeling (onderdeel gezinsgericht) laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ -59.000
6.73c-1 Jeugdhulp met verblijf overige		
Het onderdeel jeugdhulp met verblijf laat een voordeel zien. Er zijn minder kinderen die niet thuis kunnen wonen. Dit voordeel egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ 251.000
6.74a-1 Jeugdhulp beh. GGZ zonder verblijf		
Het onderdeel Jeugd GGZ zonder verblijf laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ -23.000
Transport	**€ -**	**€ 1.325.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 1.325.000
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		
Op het onderdeel landelijk budget jeugd (LTA) laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ -3.000
Het onderdeel jeugdhulp crisis laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ -9.000
6.82a-1 Jeugdbescherming		
Op het onderdeel jeugdbescherming treedt een voordeel op. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ 77.000
6.82b-1 Jeugdreclassering		
Het onderdeel jeugdreclassering laat een nadeel zien. Dit egaliseren we met de reserve sociaal domein.		€ -26.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ -344.793**
Totaal	**€ -**	**€ 1.019.207**
Saldo	**€ 1.019.207**	

Resultaatbestemming programma 6
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 6	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve sociaal domein	€ -	€ 335.372	€ 335.372-
Reserve uitstroombeleid	€ -	€ -	€ -
Reserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang	€ 100.000	€ 100.000	€ -
Bestemmingsreserve dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 6	**€ 100.000**	**€ 435.372**	**€ 335.372-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 6	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve sociaal domein	€ 259.000	€ 188.648	€ 70.352
Reserve uitstroombeleid	€ 10.714	€ 10.714	€ -
Reserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 6	**€ 269.714**	**€ 199.362**	**€ 70.352**

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ 10.838	€ 11.290	€ 127.307	€ 116.017	€ 22.680
7.1-2 SPUK Breed Gezondheidsbev.	€ 97.870	€ 101.953	€ 123.117	€ 21.164	€ -
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ -	€ -	€ 26.368	€ 26.368	€ 18.241
7.2-2 Baten rioolrechten	€ 2.199.960	€ 2.199.960	€ 2.174.319	€ 25.641-	€ 2.020.296
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 321.877	€ 375.277	€ 494.344	€ 119.067	€ 439.682
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ 1.775.630	€ 1.775.630	€ 1.741.486	€ 34.144-	€ 1.568.447
7.4-0 Alg. - Milieubeheer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-1 Milieubeheer	€ 502.200	€ 596.300	€ 533.871	€ 62.429-	€ 306.131
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 4.922	€ 4.922	€ -	€ 4.922-	€ -
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ 30.852	€ 15.852	€ 17.497	€ 1.645	€ 23.967
Totaal baten	**€ 4.944.149**	**€ 5.081.184**	**€ 5.238.309**	**€ 157.125**	**€ 4.399.443**
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ 989.006	€ 969.947	€ 964.815	€ 5.132	€ 826.725
7.1-2 SPUK Breed Gezondheidsbev.	€ 97.870	€ 101.953	€ 123.421	€ 21.468-	€ -
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ 1.828.710	€ 1.832.077	€ 1.862.009	€ 29.932-	€ 2.628.102
7.2-2 Baten rioolrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 1.709.220	€ 1.754.487	€ 1.838.257	€ 83.770-	€ 1.720.101
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ 51.258	€ 51.258	€ 51.060	€ 198	€ 65.971
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.4-0 Alg. - Milieubeheer	€ 421.258	€ 421.258	€ 421.258	€ -	€ 222.927
7.4-1 Milieubeheer	€ 435.988	€ 511.586	€ 533.265	€ 21.679-	€ 374.097
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ 2.159	€ 40.159	€ 44.367	€ 4.208-	€ 10.016
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ 671.000	€ 687.000	€ 599.452	€ 87.548	€ 534.969
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 62.489	€ 62.489	€ 44.916	€ 17.573	€ 124.492
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 6.268.958**	**€ 6.432.214**	**€ 6.482.821**	**€ 50.607-**	**€ 6.507.401**
Resultaat voor bestemming	**€ 1.324.809-**	**€ 1.351.030-**	**€ 1.244.512-**	**€ 106.518**	**€ 2.107.957-**
Toevoeging aan reserves:	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 362.601
Onttrekking aan reserves:	€ 15.335	€ 21.200	€ -	€ 21.200-	€ 1.499.572
Resultaat na bestemming	**€ 1.309.474-**	**€ 1.329.830-**	**€ 1.244.512-**	**€ 85.318**	**€ 970.986-**

Analyse financieel verschil:

Product	Raming	Realisatie	Verschil
7.1-1 Openbare gezondheidszorg	€ 958.657	€ 837.508	€ 121.149
7.1-2 SPUK Breed Gezondheidsbev.	€ -	€ 304	€ 304-
7.2-1 Riolen en rioolgemalen	€ 1.832.077	€ 1.835.641	€ 3.564-
7.2-2 Baten rioolrechten	€ 2.199.960-	€ 2.174.319-	€ 25.641-
7.3-1 Vuilnisophaaldienst	€ 1.379.210	€ 1.343.914	€ 35.296
7.3-2 Bestrijding dierenoverlast/bescherm.	€ 51.258	€ 51.060	€ 198
7.3-3 Baten rein.rechten en afvalst.heffing	€ 1.775.630-	€ 1.741.486-	€ 34.144-
7.4-0 Alg. - Milieubeheer	€ 421.258	€ 421.258	€ -
7.4-1 Milieubeheer	€ 84.714-	€ 606-	€ 84.108-
7.4-2 Ongediertebestrijding	€ 40.159	€ 44.367	€ 4.208-
7.4-3 Handhaving milieubeheer	€ 687.000	€ 599.452	€ 87.548
7.5-1 Algemene begraafplaats	€ 57.567	€ 44.916	€ 12.651
7.5-2 Baten begraafplaatsrechten	€ 15.852-	€ 17.497-	€ 1.645
Resultaat programma 7 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 1.351.030	€ 1.244.512	€ 106.518
Resultaatbestemming	€ 21.200	€ -	€ 21.200
Resultaat programma 7 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 1.329.830**	**€ 1.244.512**	**€ 85.318**

Het voordelige financiële verschil op programma 7 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 85.318. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
7.1-1 Openbare gezondheidszorg		
Op het onderdeel jeugdgezondheidszorg treedt een incidenteel voordeel op door de ontvangst van de (door Nijmegen verlegde) doorbeschikte IZA middelen 2024 ad € 93.000. Dit bedrag wordt cf besluitvorming gestort in de reserve Sociaal Domein via taakveld 0.10 mutaties reserves.		€ 93.000
Op het onderdeel jeugdgezondheidszorg, GGD algemeen treedt een incidenteel voordeel op door met name een hoger dan geraamd positief BTW effect vanuit de GGD.		€ 22.000
Transport	**€ -**	**€ 115.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 115.000
7.2-2 Baten rioolrechten		
Lichte afwijking op rioolbaten ten opzichte van begroting. Deze zijn gekoppeld aan het aantal huishoudens e.d.		€ -26.000
7.3-1 Vuilnisophaaldienst		
Er is een redelijk bedrag aan textiel afval (grondstof) ontvangen. Waardoor dit ten goede komt van het budget.		€ 35.000
7.3-3 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing		
De baten vaste bijdrage zijn iets lager uitgevallen dan begroot.		€ -34.000
7.4-1 Milieubeheer		
Betreft € 200.000 aan mutatie specifieke uitkering, welke op de balans is geparkeerd. Daarnaast is er		€ -83.000
7.4-3 Handhaving milieubeheer		
Minder lasten aan de gemeenschappelijke regeling ODRN vanwege lagere verwerkingsaantallen. Eindafrekening 2024 betreft teruggave van ruim € 75.000. Daarnaast zijn, als gevolg van lagere verwerkingsaantallen, de toegekende middelen vanuit de begrotingswijziging (PPN24) ad. € 16.000 niet benut.		€ 91.000
7.5-1 Algemene begraafplaats		
Betreft onder uitputting van groenvoorziening en onderhoud begraafplaatsen.		€ 13.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ -25.682**
Totaal	**€ -**	**€ 85.318**
Saldo	**€ 85.318**	

Resultaatbestemming programma 7
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 7	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve kwelbeheersingssysteem ADW	€ -	€ -	€ -
Totaal stortingen t.b.v. programma 7	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 7	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve kwelbeheersingssysteem ADW	€ 21.200	€ -	€ 21.200-
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 7	**€ 21.200**	**€ -**	**€ 21.200-**

3.3.3.1 Toelichting financiële verschillen per programma

Programma 8 Wonen en bouwen

Product	Raming 2024 vóór wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024	Realisatie 2023
8.1-0 Alg.- Ruimtelijke ordening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 23.443
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 197.338	€ 301.423	€ 327.548	€ 26.125	€ 269.202
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 53.917	€ 103.917	€ 552.779	€ 448.862	€ 156.629
8.3-0 Alg. - Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.500
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.3-3 Woonwagens	€ 6.777	€ 6.777	€ 6.501	€ 276-	€ 6.059
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 73.941	€ 73.941	€ 136.179	€ 62.238	€ 65.139
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ 847.752	€ 1.517.752	€ 1.369.218	€ 148.534-	€ 1.020.817
Totaal baten	**€ 1.179.725**	**€ 2.003.810**	**€ 2.392.224**	**€ 388.414**	**€ 1.544.787**
8.1-0 Alg.- Ruimtelijke ordening	€ 619.136	€ 619.136	€ 651.728	€ 32.592-	€ 425.003
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 76.871	€ 63.871	€ 96.481	€ 32.610-	€ 74.555
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 83.317	€ 83.317	€ 458.646	€ 375.329-	€ 275.530
8.3-0 Alg. - Wonen en bouwen	€ 835.523	€ 835.523	€ 835.523	€ -	€ 591.824
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ 54.359	€ 459.271	€ 199.771	€ 259.500	€ 142.851
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.112
8.3-3 Woonwagens	€ 1.018	€ 614	€ 617	€ 3-	€ 1.003
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 132.653	€ 152.053	€ 98.532	€ 53.521	€ 70.213
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 1.802.877**	**€ 2.213.785**	**€ 2.341.298**	**€ 127.513-**	**€ 1.583.092**
Resultaat voor bestemming	**€ 623.152-**	**€ 209.975-**	**€ 50.926**	**€ 260.901**	**€ 38.304-**
Toevoeging aan reserves:	€ 248.979	€ 144.000	€ 263.780	€ 119.780-	€ 68.390
Onttrekking aan reserves:	€ -	€ 10.000	€ -	€ 10.000-	€ 45.496
Resultaat na bestemming	**€ 872.131-**	**€ 343.975-**	**€ 212.854-**	**€ 131.121**	**€ 61.198-**

Analyse financieel verschil

Product	Raming	Realisatie	Verschil
8.1-0 Alg.- Ruimtelijke ordening	€ 619.136	€ 651.728	€ 32.592-
8.1-1 Structuur- en bestemmingsplannen	€ 237.552-	€ 231.066-	€ 6.486-
8.2-1 Bouwgrondexploitatie	€ 20.600-	€ 94.133-	€ 73.533
8.3-0 Alg. - Wonen en bouwen	€ 835.523	€ 835.523	€ -
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht	€ 459.271	€ 199.771	€ 259.500
8.3-2 Handhaving bouw- en woningtoez.	€ -	€ -	€ -
8.3-3 Woonwagens	€ 6.163-	€ 5.884-	€ 279-
8.3-4 Overige volkshuisvesting	€ 78.112	€ 37.647-	€ 115.759
8.3-5 Omgevingsvergunningen	€ 1.517.752-	€ 1.369.218-	€ 148.534-
Resultaat programma 8 vóór voorgestelde resultaatbestemming	€ 209.975	€ 50.926-	€ 260.901
Resultaatbestemming	€ 134.000-	€ 263.780-	€ 129.780-
Resultaat programma 8 na voorgestelde resultaatbestemming	**€ 343.975**	**€ 212.854**	**€ 131.121**

Het voordelige financiële verschil op programma 8 van de gerealiseerde cijfers ten opzichte van de geraamde cijfers na wijzigingen en na de voorgestelde resultaatbestemming bedraagt € 131.121. De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming zijn hieronder uiteengezet.

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
8.1-0 Algemeen - Ruimtelijke ordening		
Betreft doorbelaste kosten uit 2023. Hier is geen rekening mee gehouden tijdens de budgetoverhevelingen, waardoor er geen bedrag voor was geraamd.		€ -33.000
8.2-1 Bouwgrondexploitatie		
In de begroting 2024 is voor de PPS constructie van Druten Oost rekening gehouden met een winst van € 50.000. Bij de definitieve afsluiting in 2024 is er voor de Beheermaatschappij De Waarden B.V. een kapitaalstorting gedaan van € 81.000 in het verlies en hebben we een kapitaalafstorting van de Ontwikkelmaatschappij Druten-Oost ontvangen van € 242.000. Per saldo een resultaat van € 161.000 en een meeropbrengst ten opzichte van de begroting van € 111.000.		€ 111.000
De boekwaarde van de aandelen van de Waarden CV/BV ultimo 2024 van € 22.000 is afgeboekt in verband met de liquidatie van beide entiteiten en resultaatneming van het project Druten Oost.		€ -22.000
De plankosten voor grondexploitaties voor het maken van de MPG's voor de jaarrekening zijn niet begroot.		€ -11.000
Op de post bouwgrond algemeen zit een renteverschil en een verschil in onderhanden werk, per saldo is dit € 4.000.		€ -4.000
Transport	**€ -**	**€ 41.000**

Product en toelichting *(min betreft een nadeel)*	Structureel	Incidenteel
Transport	€ -	€ 41.000
8.3-1 Bouw-, woning-, welstandstoezicht		
In 2024 zijn er meer complexe aanvragen ingediend waarvoor extern advies nodig was.		€ -11.000
Voor de Omgevingswet wordt het restantbedrag tot en met 2024 van € 270.000 overgeheveld naar 2025 conform besluit.		€ 270.000
8.3-4 Overige volkshuisvesting		
Betreft overheveling budget onderzoek alternatieve woonvormen zoals gerapporteerd in de Najaarsnota 2024.		€ 20.000
Ontvangen rente op kortlopende geldleningen. Deze waren niet geraamd.		€ 54.000
Onder uitputting budget, voornamelijk kostensoort 'overige kosten'.		€ 42.000
8.3-5 Omgevingsvergunningen		
In 2024 zijn er minder leges gefactureerd dan eerder verwacht.		€ -145.000
Overige kleine verschillen en mutaties op reserves		**€ -139.879**
Totaal	**€ -**	**€ 131.121**
Saldo	**€ 131.121**	

Resultaatbestemming programma 8
Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar het overzicht van de resultaatbestemming.

Stortingen reserves t.b.v. programma 8	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve grondbedrijf	€ 50.000	€ 161.229	€ 111.229-
Reserve stadsuitleg	€ 94.000	€ 102.551	€ 8.551-
Totaal stortingen t.b.v. programma 8	**€ 144.000**	**€ 263.780**	**€ 119.780-**

Onttrekkingen reserves t.b.v. programma 8	Begroot	Werkelijk	Verschil
Reserve grondbedrijf	€ -	€ -	€ -
Reserve stadsuitleg	€ 10.000	€ -	€ -10.000
Totaal onttrekkingen t.b.v. programma 8	**€ 10.000**	**€ -**	**€ 10.000-**

3.4.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

3.4.3.2 Toelichting algemene dekkingsmiddelen

In de begroting van 2024 zijn deze dekkingsmiddelen onder programma 0 opgenomen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
De gemeente Druten kent de volgende niet-bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen:

Belastingsoort	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024
Onroerende zaak belasting	€ 3.244.275	€ 4.824.375	€ 4.832.030	€ -7.655
Hondenbelasting	€ 193.766	€ 189.914	€ 190.988	€ -1.074
Reclamebelasting	€ 35.000	€ 35.000	€ 33.937	€ 1.063
Totaal	**€ 3.473.041**	**€ 5.049.289**	**€ 5.056.955**	**€ -7.666**

In de paragraaf lokale heffingen is een toelichting op de verschillen gegeven.

Algemene uitkering
In 2024 is € 41.285.013 aan algemene uitkering ontvangen. De raming voor wijzigingen bedroeg echter € 39.851.013. De raming bij de najaarsnota bedroeg € 41.015.013. Dit verschil is toegelicht binnen programma 0.

Dividend

Deelneming	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ 21.056	€ 21.056	€ 21.652	€ 596
DAR NV	€ 34.131	€ -	€ -	€ -
Totaal ontvangen dividend	**€ 55.187**	**€ 21.056**	**€ 21.652**	**€ 596**

BTW compensatiefonds
Over 2024 is op de exploitatie-uitgaven € 6.024.233 aan compensabele BTW gedeclareerd.

Toelichting overhead
Conform artikel 27b van het BBV dienen de kosten op het taakveld overhead te worden toegelicht.

Taakveld	Raming 2024 voor wijziging	Raming 2024 na wijziging	Realisatie 2024	Verschil 2024
0.4-0 Alg. - Ondersteuning organisatie	€ 4.045.303	€ 4.045.303	€ 4.059.430	€ -14.127
0.4-1 Bestuursondersteuning	€ 155.361	€ 171.361	€ 169.279	€ 2.082
0.4-2 Communicatie	€ 27.062	€ 27.062	€ 22.293	€ 4.769
0.4-3 Representatie- en vergaderkosten	€ 33.018	€ 60.018	€ 60.396	€ -378
0.4-4 Werkorganisatie Druten Wijchen	€ 2.587.369	€ 2.065.884	€ 2.472.465	€ -406.581
0.4-7 Buitendienst	€ 2.314	€ 118.944	€ 25.893	€ 93.051
0.4-8 Overige personele kosten	€ 93.785	€ 194.885	€ 223.207	€ -28.322
0.4-9 Gemeentehuis	€ -42.407	€ 212.512	€ 172.440	€ 40.072
0.4-10 Kantoorbenodigdheden	€ 33.579	€ 74.579	€ 74.478	€ 101
Totaal overheadkosten	**€ 6.935.384**	**€ 6.970.548**	**€ 7.279.881**	**€ -309.333**

Omdat het taakveld overhead volledig binnen programma 0 valt, zijn de verschillen in dat programma (zie 3.4.3.1 - programma 0) toegelicht.

Vennootschapsbelasting
Conform artikel 27b van het BBV dienen de kosten voor vennootschapsbelasting te worden toegelicht. In 2024 is er € 3.451 aan vennootschapsbelasting terugontvangen. Dit betreft de afdracht vennootschapsbelasting over 2022 en 2024, respectievelijk € 189 en € 5.297 en de terugontvangen dividendbelasting 2022 ad € 8.937, die als voorheffing voor de vennootschapsbelasting dient.

Bedrijfsvoeringsbudget
Vanaf 2021 valt het volledige budget van de bedrijfsvoering binnen de WDW en zal als zodanig ook in die jaarrekening worden verklaard.

3.4.3.3. Verantwoording Wet Normering Topinkomens

3.3.3.3. WNT-verantwoording 2024 Gemeente Druten

De WNT is van toepassing op de gemeente Druten. Het voor de gemeente Druten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024: € 233.000 (2023: € 223.000) (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Conform de Wet Normering Topinkomens zijn de onderstaande functies opgenomen in deze paragraaf:
1. Griffier;
2. Gemeentesecretaris.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.
Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024 bedragen x € 1	B.P.P. Janssen	P.G.J.M van Boxtel
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,89
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.372	€ 85.335
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.525	€ 13.397
Subtotaal	*€ 144.897*	*€ 98.733*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 207.111
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 144.897**	**€ 98.733**
Het bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023 bedragen x € 1	B.P.P. Janssen
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 116.594
Beloningen betaalbaar op termijn (*)	€ 19.604
Subtotaal	*€ 136.198*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 136.198**
Het bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Gegevens 2024 bedragen x € 1		L. Randsdorp		
Functiegegevens		Griffier		
Kalenderjaar		2024		2023
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)		01-01 t/m 31/01		8-11 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar		1,00		1,81
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar		32		160
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€	221	€	212
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€	8.791	€	33.920
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 42.711		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	€	3.776	€	18.800
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12		€ 22.576		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		
Bezoldiging		**€ 22.576**		
Bedrag en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen.

Niet van toepassing.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.

Niet van toepassing.

Tabel 1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100.

Niet van toepassing.

Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.

Niet van toepassing.

Tabel 2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Niet van toepassing.

Tabel 3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.4.3.4 Overzicht uitsplitsing structureel en incidenteel perspectief

3.4.3.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Programma		Raming 2024 voor wijziging	Wijziging raming 2024 bestedingspl	Wijziging raming 2024 VJN	Wijziging raming 2024 NJN	Wijziging raming 2024 amendem.	Totaal beschikbaar
Programma 0	Bestuur en ondersteuning	€ -	€ -	€ -	€ 672.000	€ -	€ 672.000
Programma 1	Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ 58.000	€ -	€ 58.000
Programma 2	Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ -	€ 94.000	€ -	€ 94.000
Programma 3	Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 4	Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 5	Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ -	€ 548.428	€ 587.000	€ -	€ 1.135.428
Programma 6	Sociaal domein	€ -	€ -	€ 146.766	€ 665.000	€ -	€ 811.766
Programma 7	Volksgezondheid en milieu	€ -	€ -	€ 68.336	€ -	€ -	€ 68.336
Programma 8	Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ 385.000	€ 460.000	€ -	€ 845.000
Saldo incidenteel		€ 1.915.395	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ 1.925.395
Totaal baten		**€ 1.915.395**	**€ 10.000**	**€ 1.148.530**	**€ 2.536.000**	**€ -**	**€ 5.609.925**
Programma 0	Bestuur en ondersteuning	€ -	€ -	€ 169.000-	€ 246.000-	€ -	€ 415.000-
Programma 1	Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 2	Verkeer en vervoer	€ -	€ -	€ 30.000-	€ 160.000-	€ -	€ 190.000-
Programma 3	Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Programma 4	Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ 13.000-	€ -	€ 13.000-
Programma 5	Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ -	€ 955.853-	€ 2.083.662-	€ -	€ 3.039.515-
Programma 6	Sociaal domein	€ -	€ -	€ 276.766-	€ 118.000-	€ -	€ 394.766-
Programma 7	Volksgezondheid en milieu	€ -	€ -	€ 44.650-	€ 45.000-	€ -	€ 89.650-
Programma 8	Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ 85.000-	€ 87.000-	€ -	€ 172.000-
Saldo incidenteel		€ 1.231.305-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.231.305-
Totaal lasten		**€ 1.231.305-**	**€ -**	**€ 1.561.269-**	**€ 2.752.662-**	**€ -**	**€ 5.545.236-**
Saldo incidentele baten en lasten		**€ 684.090**	**€ 10.000**	**€ 412.739-**	**€ 216.662-**	**€ -**	**€ 64.689**

Ramingen 2024 na wijziging

Als gevolg van het bestedingsplan 2024, de perspectiefnota 2024 en de najaarsnota 2024 zijn in 2024 incidentele middelen vrijgevallen en ingezet. Dat wordt via bovenstaand overzicht getoond.

Werkelijke uitnutting incidentele budgetten

De incidenteel toegekende budgetten bestaan op hoofdlijnen uit:

- Eenmalige uitgaven ten laste van - of inkomsten ten gunste van - de eenmalige middelen;
- Eenmalige uitgaven gedekt door eenmalige onttrekkingen uit - of inkomsten te storten in - reserves;
- Eenmalige restantbudgetten die doorgeschoven zijn vanuit boekjaar 2023.

Voor het eerste en het laatste punt wordt verwezen naar de verschillenanalyses (3.4.3.1), terwijl de afwijkingen op stortingen/onttrekkingen in/uit de reserves zijn toegelicht via de resultaatbestemming (3.4.3.5).

3.4.3.5 Overzicht resultaatbestemming

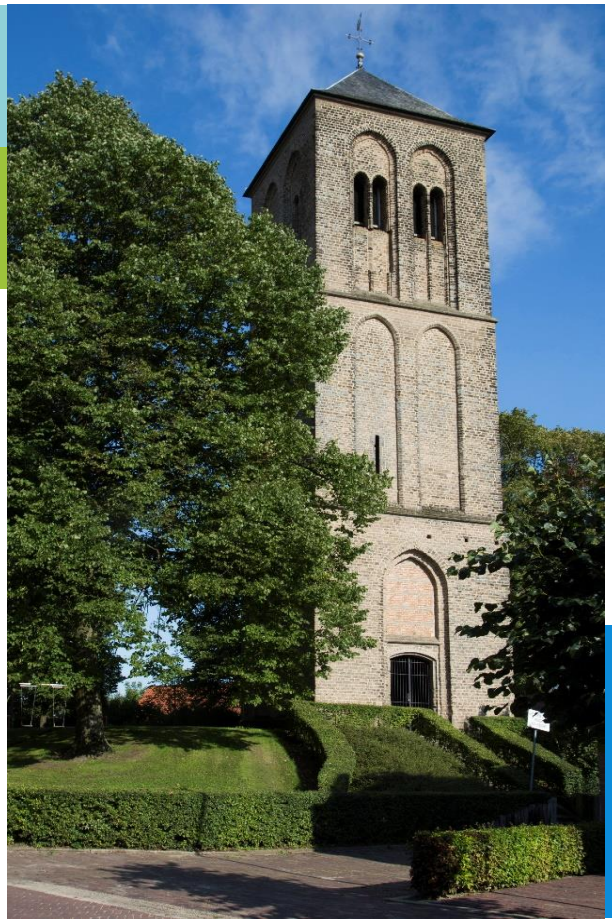

3.4.3.5 Resultaatbestemming 2024

Alle onderstaande mutaties in de reserves, worden verwerkt via taakveld 0.10 "Mutaties Reserves". De totale storting en onttrekking is op die plek terug te vinden in het overzicht van baten en lasten.

Stortingen in reserves, ten laste van resultaat voor bestemming

Reserve	Raming voor wijziging	Wijzigingen	Raming na wijziging	Werkelijk	Verschil	Grondslag / referentie	Omschrijving mutatie	Struct. / Incident.
Programma 0								
Algemene reserve	€ -	€ 454.425	€ 454.425	€ 454.428	€ -3	Perspectiefn.	Winstneming De Portier	Incidenteel
Reserve Legaat van Cooth	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Winstuitkering NUON	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Assurantie	€ 26.326	€ -	€ 26.326	€ 26.326	€ -	Prim. begr.	Jaarlijkse storting reserve.	Structureel
Reserve Conversie aandelen Vitens	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Meerjaren Onderhouds Programma	€ -	€ 660.000	€ 660.000	€ 660.000	€ -	Perspectiefn.	Initiële storting	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 0	**€ 26.326**	**€ 1.114.425**	**€ 1.140.751**	**€ 1.140.754**	**€ -3**			
Programma 2								
Reserve Onderhoud wegen	€ 1.643.924	€ -	€ 1.643.924	€ 1.643.924	€ -	Prim. begr.	Jaarlijkse storting reserve.	Structureel
Reserve Vervanging straatverlichting	€ 81.353	€ -	€ 81.353	€ 81.353	€ -	Prim. begr.	Jaarlijkse storting reserve.	Structureel
Afschrijvingsreserve Centrum Horssen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt Druten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 2	**€ 1.725.277**	**€ -**	**€ 1.725.277**	**€ 1.725.277**	**€ -**			
Programma 5								
Reserve Onderhoud kunstwerken en verv. kunst OR	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Frictiekosten Zwembad	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -	Perspectiefn.	Extra dotatie i.v.m. onvoorziene kosten	Incidenteel
Reserve Renovatie sportvelden	€ -	€ 1.485.662	€ 1.485.662	€ 1.485.662	€ -	Perspectiefn.	Initiële storting	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 6	**€ -**	**€ 1.585.662**	**€ 1.585.662**	**€ 1.585.662**	**€ -**			
Programma 6								
Reserve Sociaal domein	€ -	€ -	€ -	€ 242.501	€ -242.501	Jaarrekening	Overschot WMO klassiek en begeleiding.	Incidenteel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ -	€ -	€ 92.871	€ -92.871	Jaarrekening	Vrijval doorbeschikte IZA middelen	Incidenteel
Reserve Uitstroombeleid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Besch. Wonen en Maatsch. opvang	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -	Najaarsnota	Initiële storting	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 6	**€ -**	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ 435.372**	**€ -335.372**			
Programma 7								
Reserve Kwelbeheersingssysteem ADW	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 7	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			
Programma 8								
Reserve Stadsuitleg	€ 54.915	€ -	€ 54.915	€ -	€ 54.915	Prim. Begr.	Bijdrage exploitatieovereenkomsten.	Structureel
Reserve Stadsuitleg	€ -	€ 24.000	€ 24.000	€ -	€ 24.000	Najaarsnota	Opbrengst exploitatie overeenkomsten	Incidenteel
Reserve Stadsuitleg	€ -	€ 15.085	€ 15.085	€ 102.551	€ -87.466	Perspectiefn.	Bovenwijkse voorzieningen 2024	Incidenteel
Reserve Grondbedrijf	€ -	€ 50.000	€ 50.000	€ 161.229	€ -111.229	Perspectiefn.	Eindwaarde PPS Druten-Oost.	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 8	**€ 54.915**	**€ 89.085**	**€ 144.000**	**€ 263.780**	**€ -119.780**			
Totaal stortingen	**€ 1.806.518**	**€ 2.889.172**	**€ 4.695.690**	**€ 5.150.845**	**€ -455.155**			

Onttrekkingen aan reserves, ten gunste van resultaat voor bestemming

Reserve	Raming voor wijziging	Wijzigingen	Raming na wijziging	Werkelijk	Verschil	Grondslag / referentie	Omschrijving mutatie	Struct. / Incident.
Programma 0								
Algemene reserve	€ 454.428	€ -	€ 454.428	€ 454.428	€ -	Prim. Begr.	Dekking boekwaarde oude Gelenberg	Incidenteel
Algemene reserve	€ -	€ 660.000	€ 660.000	€ 660.000	€ -	Perspectiefn.	Storting in reserve MJOP	Incidenteel
Algemene reserve	€ -	€ 1.915.394	€ 1.915.394	€ 1.915.396	€ -2	Perspectiefn.	Inbreng jaarrekening resultaat 2023	Incidenteel
Reserve Legaat van Cooth	€ 40.000	€ -	€ 40.000	€ 37.500	€ 2.500	Prim. Begr.	Extra aandacht techniekonderwijs.	Incidenteel
Reserve Winstuitkering NUON	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reserve Assurantie	€ -	€ -	€ -	€ 8.986	€ -8.986	Jaarrekening	Dekking werkelijke kosten	Structureel
Reserve Conversie aandelen Vitens	€ 48.000	€ -	€ 48.000	€ 48.000	€ -	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Totaal reserveringen programma 0	**€ 542.428**	**€ 2.575.394**	**€ 3.117.822**	**€ 3.124.310**	**€ -6.488**			
Programma 2								
Reserve Onderhoud wegen	€ -	€ 40.000	€ 40.000	€ -	€ 40.000	Budgetoverh.	Overheveling KOR 2023.	Incidenteel
Reserve Onderhoud wegen	€ 11.903	€ -	€ 11.903	€ -	€ 11.903	Prim. Begr.	Dekking kosten Altforsstraat.	Incidenteel
Reserve Onderhoud wegen	€ 1.643.924	€ -	€ 1.643.924	€ 1.415.714	€ 228.210	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Reserve Vervanging straatverlichting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Afschrijvingsreserve Centrum Horssen	€ 19.000	€ -	€ 19.000	€ -	€ 19.000	Prim. Begr.	Dekking afschrijving vanuit reserve.	Structureel
Afschrijvingsreserve HOV knooppunt Druten	€ 23.400	€ -	€ 23.400	€ -	€ 23.400	Prim. Begr.	Dekking afschrijving vanuit reserve.	Structureel
Totaal reserveringen programma 2	**€ 1.698.227**	**€ 40.000**	**€ 1.738.227**	**€ 1.415.714**	**€ 322.513**			
Programma 5								
Reserve Onderhoud kunstwerken en verv. kunst OR	€ 2.738	€ -	€ 2.738	€ -	€ 2.738	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Reserve Frictiekosten Zwembad	€ -	€ 94.000	€ 94.000	€ 47.326	€ 46.674	Perspectiefn.	Dekking frictiekosten zwembad 2024.	Incidenteel
Totaal reserveringen programma 5	**€ 2.738**	**€ 94.000**	**€ 96.738**	**€ 47.326**	**€ 49.412**			
Programma 6								
Reserve Sociaal domein	€ 199.000	€ -	€ 199.000	€ -	€ 199.000	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ -	€ -	€ 102.265	€ -102.265	Jaarrekening	Dekking tekort Jeugdwet	Incidenteel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ -	€ -	€ 86.383	€ -86.383	Jaarrekening	Dekking tekort WMO	Incidenteel
Reserve Sociaal domein	€ -	€ 60.000	€ 60.000	€ -	€ 60.000	Najaarsnota	Integrale Aanpak Puiflijk	Incidenteel
Reserve Uitstroombeleid	€ 10.714	€ -	€ 10.714	€ 10.714	€ -	Prim. Begr.	Inzet re-integratie statushouders	Incidenteel
Reserve Dorpshuis De Lier	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 6	**€ 209.714**	**€ 60.000**	**€ 269.714**	**€ 199.362**	**€ 70.352**			
Programma 7								
Reserve Kwelbeheersingssysteem ADW	€ 21.200	€ -	€ 21.200	€ -	€ 21.200	Prim. Begr.	Jaarlijkse onttrekking reserve.	Structureel
Totaal reserveringen programma 7	**€ 21.200**	**€ -**	**€ 21.200**	**€ -**	**€ 21.200**			
Programma 8								
Reserve Stadsuitleg	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ -	€ 10.000	Budgetoverh.	Dekking t.b.v. kosten inwonersinitiatieven.	Incidenteel
Reserve Grondbedrijf	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal reserveringen programma 8	**€ -**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ -**	**€ 10.000**			
Totaal onttrekkingen	**€ 2.474.307**	**€ 2.779.394**	**€ 5.253.701**	**€ 4.786.712**	**€ 466.989**			
Totaal resultaatbestemming	**€ -667.789**	**€ 109.778**	**€ -558.011**	**€ 364.133**	**€ -922.144**			

3.4.4 Globale analyse verschil tussen begroot en werkelijk resultaat

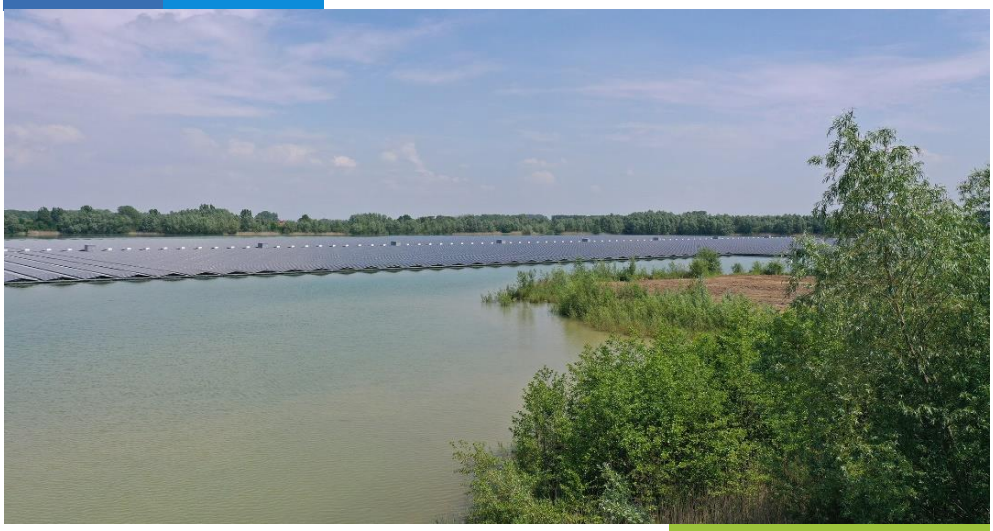

3.4.4 Globale verschillenanalyse saldo Najaarsnota 2024 t.o.v. Jaarrekening 2024

Geraamd resultaat exploitatie 2024 conform najaarsnota 2024	€ 1.227.755
Werkelijk resultaat exploitatie jaarrekening 2024	€ 2.138.292
Te verklaren verschil	**€ 910.537**

Het verschil tussen de najaarsnota 2024 en het werkelijke exploitatie resultaat 2024 wordt grotendeels verklaard door de budgetoverhevelingen 2024 naar 2025. Zie hiervoor onderstaand overzicht.

Budget overhevelingen	Totaal
Programma 0	
Jeugdraad	€ 10.000
Arbo aanpassingen gemeentewerf	€ 103.270
Uitbreiding politiepost gemeentehuis Druten	€ 49.000
Strategisch kompas	€ 14.965
Schadevergoeding gronden	€ 30.656
Programma 1	
-	€ -
Programma 2	
Verkeersveiligheid	€ 90.000
Programma 3	
Gravelroute	€ 49.000
Bankjes in alle kernen	€ 18.000
Programma 4	
-	€ -
Programma 5	
Actualisatie monumentenbeleid en de monumentenlijst	€ 45.520
Programma 6	
Statushouders	€ 86.265
Overheveling restant budget armoedebeleid	€ 27.500
Pilot mantelzorg	€ 50.000
Integrale aanpak Puiflijk	€ 39.500
Integrale aanpak Horssen	€ 25.000
Financiële compensatie jeugd	€ 173.540
Spreidingswet	€ 30.046
Meerkosten Oekraïne	€ 40.400
Programma 7	
-	€ -
Programma 8	
Omgevingswet	€ 270.000
Onderzoek woonvormen	€ 20.000
Totaal budgetoverhevelingen	**€ 1.172.662**

Onderstaande tabel geeft een grofmazige analyse van de resterende verschillen tussen de actuele begroting 2024 en het jaarrekening resultaat. Bovenstaande budgetoverhevelingen zijn hierin ook meegenomen. Deze verschillen zijn reeds in meer detail toegelicht in paragraaf 3.4.3.1.

Overige verschillen (minus budgetoverhevelingen)	Taakveld	Totaal
Programma 0		
Hogere algemene uitkering	0.7	€ 199.000
Hogere rente en afschrijvingslasten door lagere doorbelast op taakvelden	0.5	€ 101.000-
Werkorganisatie Druten Wijchen	0.4	€ 416.000-
Hogere dotatie pensioenvoorziening	0.1	€ 371.000-
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 172.975
Programma 1		
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 27.574
Programma 2		
Onder uitputting budget, voornamelijk op 'rationeel onderhoud' en 'inspecties'.	2.1	€ 343.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 169.930-
Programma 3		
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 28.216-
Programma 4		
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 49.198-
Programma 5		
Hogere lasten plantsoenen, hertenparken	5.7	€ 260.000-
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 68.937-
Transport		**€ 721.732-**

Overige verschillen (minus budgetoverhevelingen)	Taakveld	Totaal
Transport		**€ 721.732-**
Programma 6		
Hogere bijdrage van het Rijk voor vreemdelingen	6.1	€ 157.000
Lagere lasten WMO en jeugd	6.2	€ 163.000
Lagere lasten Participatiewet	6.3	€ 114.000
Correctie afrekening TOZO	6.3	€ 115.000-
Voordelige afrekening Re-integratie- en participatiewet	6.4	€ 166.000
Lagere lasten Hulp bij het huishouden (WMO)	6.71a	€ 233.000
Hogere lasten jeugdhulp dagbesteding	6.72c	€ 155.000-
Lagere lasten jeugdhulp met verblijf	6.73c	€ 251.000
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 267.044-
Programma 7		
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 85.318
Programma 8		
Hogere baten bouwgrondexploitatie	8.2	€ 111.000
Lagere opbrengst leges	8.3	€ 145.000-
Diverse verschillen < €100.000	Diverse	€ 124.879-
Totaal overige verschillen		**€ -248.337**

Recapitulatie

Te verklaren verschil	€ 910.537	
Budgetoverhevelingen van 2024 naar 2025		€ 1.172.662
Overige verschillen		€ -248.337
Overige kleine verschillen		€ -13.788
Totaal	**€ 910.537**	**€ 910.537**

3.4.5 SISA

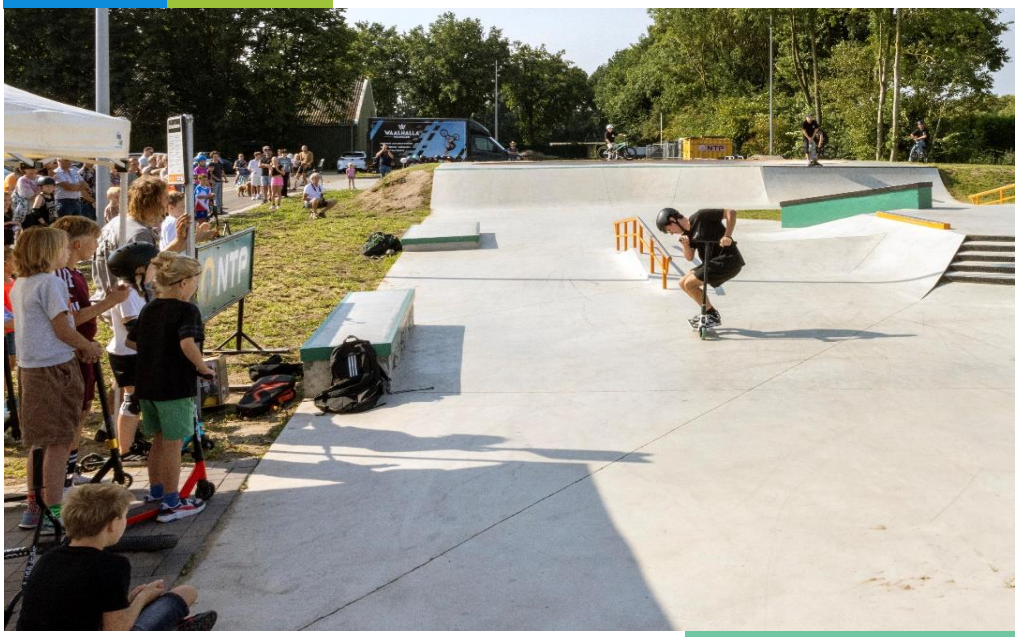

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			2	28	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€0	€ 0			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€782	€9.142	€7.138	€7.138	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€0	€12.000	€0	€ 0	€7.920	

BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 19.068	€ 0	1	185	209	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 301.884	€ 146.482	€ 18.204		€ 21.142	€ 25.139
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			1 € 13.138	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
			1 € 0	€ 127.005	€ 113.867	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
			1					
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1 Provincie Gelderland	-	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1 Provincie Gelderland	-	Ja			
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
			1 Provincie Gelderland	-	-	Ja		

IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*			
			€ 43.345	€ 43.345	€ 21.673	Ja			
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*			
		1	345 Geregelde oversteekplaats (GOP) in gebiedsontsluitingsweg 50 km/h	Ja	1				
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 4.300.035	€ 84.416	€ 211.133	€ 2.373	€ 0	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 3.439	€ 0	€ 0	€ 505.760	€ 0	€ 0	
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*					
			€ 0	Ja					

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 8.020	€ 2.006	€ 600	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 19.033	€ 473
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.482	€ 23
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 589	€ 161
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 21.104	€ 657

				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja
			6	Totaal	0	0	N.v.t.

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 315.114	€ 0	Ja		

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 17.395	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 379.886	€ 35.178				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	1.2 Renovatie	€ 12.360	€ 12.360	€ 0	€ 0	
		2	1.3 Onderhoud	€ 1.747	€ 1.747	€ 0	€ 0	
		3	2.1 Aankoop	€ 4.729	€ 0	€ 4.729	€ 0	
		4	2.3 Beheer en exploitatie	€ 16.342	€ 0	€ 16.342	€ 0	
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/02*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 10.000	€ 30.420	Ja			

VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*
			Ja		€ 500	€ 500	Nee

VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 14.976	€ 14.247	€ 28.030	Ja	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 102.529	€ 133.118	€ 227.007	Ja	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 23.041	€ 27.172	€ 44.025	Ja	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 18.432	€ 19.854	€ 32.542	Ja	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 5.760	€ 7.000	€ 13.000	Ja	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 20.161	€ 17.807	€ 27.007	Ja	Ja
			7	Valpreventie	€ 54.721	€ 77.647	€ 129.805	Ja	Ja
			8	Leefomgeving	€ 11.520	€ 5.000	€ 15.473	Ja	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.880	€ 1.113	€ 2.683	Ja	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 41.473	€ 38.259	€ 79.080	Ja	Ja
			11	Mantelzorg	€ 11.520	€ 13.700	€ 20.665	Ja	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 11.520	€ 14.928	€ 24.092	Ja	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 10.944	€ 10.797	€ 10.797	Ja	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.880	€ 2.765	€ 5.530	Ja	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 8.410	€ 8.709	€ 8.709	Ja	Ja

			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*
			Nee

VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*
			1	060268 Gemeente Nijmegen	€ 115.833

VRO	J9	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 6** Gemeenten	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
		1	2024-0000348367	Ja	Ja	0	0	0
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
		1	2024-0000348367	Ja	€ 3.347.480	€ 3.347.480	€ 0	€ 0
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*		
		1	2024-0000348367	Ja	Startbouw van fase 1 (105 woningen) zal plaatsvinden medio 2026. Dit is binnen 3 jaar na toekenning. Zie bijgevoegde woningbouwfasering.	Nee		

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			96	€ 33.075	€ 143.743	36	€ 8.012	€ 27.061
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			132	€ 11.050	€ 30.610			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			527	349	0	32	132	0

VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
			1	*LAI23-03468615*	€ 57.717	8	0	0	€ 44.969
			2	*LAI24-03735028*	€ 0	0	0	0	€ 0

				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*
			1	€ 0	€ 12.748	Nee
			2	€ 0	€ 0	Nee

VRO	**J97**	**Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/01*	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J97/02*	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t* *Indicator: J97/03*	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld *Aard controle D1* *Indicator: J97/04*	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/05*	Plaatsingeenheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest *Aard controle D2* *Indicator: J97/06*
			1	HGGV24-03756103	€ 15.695	€ 15.695	Ja		200384895

				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J97/08*
			1	*HGGV24-03756103*	Ja

VRO	**J105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
			1 *2023-0000096189*	44	Nee	0	N.v.t.	€ 0
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*
			1 *2023-0000096189*	€ 0	Ja	Start bouw laatste SBI-woning vindt plaats in Q4 2025. Zie brief Ministerie VRO dd 10-2-2025.	44	Ja
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*				
			1 *2023-0000096189*	Nee				
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 129.853	€ 36.737	€ 48.793	€ 353.873	€ 316	€ 316
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					

AenM	M16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 2.952.705	€ 2.575.332	€ 0	€ 0	€ 0	€ 93.865
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 17.664	€ 104.348	€ 5.535.218	€ 15.048.466	
AenM	**M24**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M24/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/02*	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/03*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M24/04*		
			€ 44.157	€ 44.157	Nee	Na afstemming met het ministerie wordt het project in 2025 afgerond.		

3.4.6 Reserves en Voorzieningen

3.4.6. Reserves en voorzieningen 2024

In onderstaand overzicht geven we per reserve en voorziening een overzicht van de saldi per 1 januari en 31 december van het boekjaar. Ook geven we aan wat de toevoegingen en onttrekkingen in het boekjaar waren met daarbij een toelichting waar deze mutaties uit voortvloeien. Ook geven we een algemene toelichting op de doelstellingen van de reserves en voorzieningen.

Reserves	Saldo per 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo per 31-12-2024	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 0							
Algemene reserve (85000)	€ 14.963.231	€ 2.369.823	€ 3.029.823	€ 14.303.231	Het vormen van een financiële buffer voor het opvangen van risico´s waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd.	Dit betreft de storting jaarrekeningresultaat 2023 ad € 1.915.395. Tevens werd er tussentijds € 454.428 winstgenomen op project de Portier.	Het jaarrekeningsaldo 2023 is als incidenteel dekkingsmiddel ingezet in 2024. Daarnaast werd er € 660.000 vanuit de Algemene reserve gestort in de Reserve Meerjaren Onderhouds Programma. Ook werd er € 454.428 onttrokken ter dekking van de afgeboekte boekwaarde van het oude Gelenberg.
Legaat van Cooth (86002)	€ 186.764	€ -	€ 37.500	€ 149.264	Het reserveren van gelden met de bestemming onderwijs en verhoging van kansen, conform de legaatstelling.	n.v.t.	Een bijdrage aan het techlokaal is ten laste van deze reserve gebracht.
Winstuitkering NUON-ZG (86003)	€ -	€ -	€ -	€ -	Het egaliseren van de effecten van de verkoop van de aandelen van de vroegere gasmaatschappij.	n.v.t.	n.v.t.
Assurantie (86010)	€ 91.587	€ 26.326	€ 8.986	€ 108.927	Het opvangen van extra schade die vanaf 2003 voor rekening van de gemeente blijft.	Structurele storting conform primitieve begroting.	Dekking van eigen risico schades in het boekjaar.
Conversie aandelen Vitens (86014)	€ 258.100	€ -	€ 48.000	€ 210.100	Deze reserve is ingesteld a.g.v. de conversie van de aandelen Vitens in een achtergestelde langlopende lening. Wordt ingezet voor het op peil houden van de gemeentelijke baten.	n.v.t.	Onttrekking conform primitieve begroting.
Afschrijvingsreserve Centrum Horssen (84001)	€ 380.000	€ -	€ -	€ 380.000	Dekking toekomstige afschrijvingslasten t.b.v. investering met maatschappelijk nut.	n.v.t.	n.v.t.
Meerjaren Onderhouds Programma (86022)	€ -	€ 660.000	€ -	€ 660.000	Dekking toekomstige kosten Meerjaren Onderhoudsprogramma	Vanuit de Algemene Reserve werd er € 660.000 in de reserve gestort.	n.v.t.
Programma 2							
Onderhoud wegen (86006)	€ 2.374.284	€ 1.643.924	€ 1.415.714	€ 2.602.494	In het rapport "Wegenbeleidsplan Druten 2014-2024" zijn diverse scenario's doorgerekend. Op basis daarvan is de gemeenteraad geïnformeerd en is er gekozen voor een onderhoudsniveau voor de komende jaren. Uitgangspunt hierbij is dat asfaltverhardingen onderhouden worden op niveau basis en elementenverhardingen op onderhoudsniveau laag.	Storting conform primitieve begroting.	Betreft de onttrekking o.b.v. werkelijke kosten in het boekjaar.
Vervanging openbare-verlichting (86007)	€ 379.518	€ 81.353	€ -	€ 460.871	Reserve t.b.v. de uitvoering van het vervangingsplan openbare verlichting.	Storting conform primitieve begroting.	n.v.t.
HOV knooppunt Druten (84002)	€ 234.000	€ -	€ -	€ 234.000	Reserve ter dekking van de kapitaallasten HOV knooppunt Druten.	n.v.t.	n.v.t.

Reserves	Saldo per 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo per 31-12-2024	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 5							
Onderhoud kunstwerken (86004)	€ 12.203	€ -	€ -	€ 12.203	Reserve voor onderhoud en vervanging kunstobjecten openbare ruimte.	n.v.t.	n.v.t.
Frictiekosten personeel zwembad (86018)	€ 174.000	€ 100.000	€ 47.326	€ 226.674	Reserve voor mogelijke vertrekregelingen van de huidige medewerkers van het zwembad.	Er heeft een extra dotatie plaatsgevonden i.v.m. onvoorziene kosten m.b.t. de overgang.	Betreft de onttrekking o.b.v. werkelijke kosten in het boekjaar.
Renovatie Voetbalvelden (86026)	€ -	€ 1.485.662	€ -	€ 1.485.662	Er is in 2024 een bestemmingsreserve renovatie voetbalvelden ingesteld om 40% van de kosten van de renovatie van de voetbalvelden bij te dragen.	In 2024 is eenmalig € 1.485.662 gestort om deze reserve te vormen.	n.v.t.
Programma 6							
Uitstroombeleid (86015)	€ 10.714	€ -	€ 10.714	€ -	Voldoen aan de verplichtingen uit het Fonds Werk en Inkomen.	n.v.t.	Dit bedrag is ingezet t.b.v. de inzet van re-integratie van statushouders.
Sociaal domein (86012)	€ 368.802	€ 335.372	€ 188.648	€ 515.526	Risico's in de uitvoering en ondersteuning van de WMO.	Storting restant WMO klassiek en IZA middelen.	Dit bedrag is ingezet ter dekking van de tekorten op de Jeugdwet en WMO.
Dorpshuis De Lier (86019)	€ 544.200	€ -	€ -	€ 544.200	Ten behoeve van de ontwikkeling van dorpshuis De Lier.	n.v.t.	n.v.t.
Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang (86021)	€ -	€ 100.000	€ -	€ 100.000	De reserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang is ingesteld om eventuele overschotten op de middelen voor de doordecentralisatie BW/MO in te brengen om te kunnen anticiperen op de meerjarige risico's die de doordecentralisatie BW/MO met zich meebrengt.	In 2024 is eenmalig € 100.000 gestort om deze reserve te vormen.	n.v.t.
Programma 7							
Kwelbeheersingssysteem (86009)	€ 624.404	€ -	€ -	€ 624.404	Reserve voor het toekomstig beheer en onderhoud van het kwelbeheersings-systeem t.b.v. Afferdense en Deestse Waarden.	n.v.t.	n.v.t.
Programma 8							
Stadsuitleg (86001)	€ 496.338	€ 102.551	€ -	€ 598.889	Grote werken aanleggen m.b.v. dit fonds. Storting geschiedt door bij de verkoop van bouwrijpe gronden alsmede het aangaan van exploitatieovereenkomsten 5% van de opbrengst per m² in de reserve te storten.	Conform de richtlijnen voor deze reserve wordt 50% van de exploitatie bijdragen aan deze reserve gedoteerd.	n.v.t.
Grondbedrijf (85001)	€ 1.230.573	€ 161.229	€ -	€ 1.391.802	Deze reserve vormt een buffer voor eventuele tegenvallers in de grondexploitatie. Tevens vindt via deze reserve verrekening plaats van gecalculeerde verliezen met gecalculeerde winsten.	De eindwaarde per 31-12-2024 van de grondexploitatie Druten Oost is in de reserve gestort.	n.v.t.
Totaal	**€ 22.328.718**	**€ 7.066.240**	**€ 4.786.711**	**€ 24.608.247**			

Voorzieningen	Saldo per 1-1-2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo per 31-12-2024	Aard en reden reserve/voorziening	Toelichting toevoeging	Toelichting onttrekking
Programma 0							
Pensioenen wethouders (91004)	€ 2.482.155	€ 403.264	€ 156.443	€ 2.728.976	Als gevolg van een wijziging in de wet APPA heeft de gemeente de plicht om uitkeringen aan de wethouders te verstrekken. Dat betekent dat de gemeente Druten de hoogte van de pensioenaanspraken jaarlijks moet bijhouden, de administratie hiervan moet verzorgen en de uitkeringen moet verrichten. Aanwending zal in volgende jaren geschieden ter dekking van pensioengelden bij een vertrek van wethouders. De stand van de voorziening is voldoende om aan de lopende verplichtingen van (ex)-wethouders te voldoen.	Naast de jaarlijkse dotatie was er een extra dotatie ad € 343.165 nodig i.v.m. de gedaalde rekenrente.	Onttrekkingen ten behoeve van de pensioen(uitkeringen) van voormalige wethouders.
Openbare gebouwen (91003)	€ 82.820	€ 675.512	€ 149.929	€ 608.403	Onderhoud van de (gemeente) gebouwen.	Storting conform primaire begroting.	Werkelijk gemaakte lasten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen.
Programma 2							
Parkeerfonds (91201)	€ 30.000	€ -	€ -	€ 30.000	Volgens de bouwverordening Gemeente Druten 2004 moet bij een bouwproject op eigen terrein worden voorzien in de parkeerbehoefte. Door het instellen van een parkeerfonds en het vaststellen van beleidsregels voor het verlenen van ontheffing kan worden vóórkomen dat een bouwaanvraag om deze reden moet worden geweigerd.	n.v.t.	n.v.t.
Onderhoud Uivermeertjes (91501)	€ 375.423	€ 6.585	€ 19.975	€ 362.033	Voorziening voor het onderhoud van de "Uivermeertjes".	Storting conform primaire begroting.	De beheervergoeding aan de Stichting die de Uivermeertjes onderhoudt.
Natuur en biodiversiteit (91502)	€ -	€ 204.500	€ -	€ 204.500	Voorziening voor het behoud van natuur en biodiversiteit.	Storting conform perspectiefnota.	n.v.t.
Programma 5							
Gymmaterialen (91006)	€ 98.762	€ 28.352	€ 48.502	€ 78.612	Voorziening voor de vervanging en onderhoud van gymmaterialen.	Storting conform primaire begroting.	Werkelijk gemaakte lasten voor onderhoud en vervanging van gymmaterialen.
Programma 7							
Egalisatie afvalstoffenheffing (91701)	€ 244.094	€ -	€ 243.780	€ 314	In deze voorziening worden de overschotten en tekorten van de vuilnisophaaldienst	n.v.t.	Werkelijk gemaakte kosten voor de vuilnisophaaldienst waren hoger dan de opbrengst.
Egalisatie riolering (91702)	€ 1.721.327	€ 468.319	€ -	€ 2.189.646	Het voorzien van het verschil tussen de jaarlijkse exploitatiekosten en de inkomsten uit rioolrechten teneinde het tarief rioolrechten in 30-jaarsperspectief op geleidelijke wijze op een 100% kostendekkend niveau te houden.	Storting overschot middelen rioolheffing in het boekjaar.	n.v.t.
Totaal	**€ 3.069.160**	**€ 1.318.213**	**€ 374.849**	**€ 6.202.484**			

De verliesvoorzieningen grondbedrijf en voorziening dubieuze debiteuren zijn in dit overzicht buiten beschouwing gelaten.

4. Ondertekening

DE RAAD DER GEMEENTE DRUTEN,

Gezien de rekening van de baten en de lasten van de gemeente Druten voor het dienstjaar 2024;

B E S L U I T :

Met betrekking tot de jaarrekening:

- De jaarstukken 2024 vast te stellen;
- In te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 vóór resultaatbestemming ad € 2.502.425;
- In te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 na resultaatbestemming ad € 2.138.292;
- Het positief saldo ad € 2.138.292 toe te voegen aan de algemene reserve en vervolgens in 2025 in te brengen in de perspectiefnota van 2025;

Met betrekking tot de grondexploitaties:

- De verliesvoorziening Westerhout Zuid volledig ten gunste van de exploitatie 2024 te laten vrijvallen;
- Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Druten gehouden op 27 juni 2025.

DE RAAD VOORNOEMD,

de raadsgriffier,	de voorzitter,
P. van Boxtel	S. W. P. J. Sengers

DE RAAD VAN DE GEMEENTE DRUTEN,

Gezien de rekening van de baten en de lasten van de gemeente Druten voor het dienstjaar 2024;

BESLUIT:

In te stemmen met de volgende afwijkingen t.o.v. de begroting 2024 na wijzigingen, per programma (exclusief resultaatbestemming);

	(x € 1.000)
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	-261
Programma 1 Veiligheid	28
Programma 2 Verkeer en vervoer	586
Programma 3 Economie	39
Programma 4 Onderwijs	-49
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	-234
Programma 6 Sociaal domein	1.425
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	107
Programma 8 Wonen en bouwen	260
Subtotaal	1.901
Mutaties reserves (resultaatbestemming)	-922
Totaal verschil t.o.v. begroting 2024	979

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 juni 2024.

DE RAAD VOORNOEMD,
de raadsgriffier, de voorzitter,

P. van Boxtel S. W. P. J. Sengers

Controleverklaring

Bijlagen

Overzicht restantkredieten

Krediet nummer	Omschrijving krediet	Gevoteerde kredieten uitgaven	Gevoteerde kredieten inkomsten	Uitgegeven t/m 31-12-2023	Ontvangen t/m 31-12-2023	Uitgegeven in 2024	Ontvangen in 2024	Restant krediet per 31-12-2024	Krediet afsluiten J/N
710005	Wandel/fietsverbinding Tichellande (best.plan 2019)	€ 150.000	€ -	€ 75.843	€ -	€ 68.155	€ -	€ 6.002	N
710006	Dorpshart Deest (best.plan 2020)	€ 250.000	€ -	€ 251.226	€ -83.980	€ 46.420	€ -	€ 36.334	N
710008	Uitvoering centrumvisie Horssen (best.plan 2019)	€ 780.000	€ -	€ 93.069	€ -35.000	€ 721.932	€ -	€ -1	J
710010	Verbouwen Dorpshuis De Lier (bestedingsplan 2019)	€ 1.000.000	€ -	€ 174.600	€ -25.000	€ 753.107	€ -12.360	€ 109.652	J
710012	Audiovisuele installatie Raadszaal (PPN21)	€ 70.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 70.000	N
710013	Nutsvoorzieningen brandweerkazerne en gemeentewerf	€ 40.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 40.000	N
711001	Mobiele Jongeren Ontmoetingplaatsen	€ 45.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 45.000	N
712001	Snelheidssignaleringssytemen	€ 25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 25.000	J
712010	Herinrichting Hogestraat Druten (Besluit VJN17 en raadsbesluit april 2017)	€ 1.525.000	€ -	€ 1.400.911	€ -	€ -	€ -	€ 124.089	N
712021	Vriezeweg	€ 258.000	€ -70.550	€ 222.088	€ -70.550	€ -	€ -	€ 35.912	N
712025	Voorbereidingskosten i.v.m. HOV knooppunt	€ 584.000	€ -350.000	€ 115.035	€ -280.000	€ 159.532	€ -930.000	€ 1.169.434	N
712027	Vervanging brugdekdelen Kraaienpoel	€ 178.500	€ -	€ 47.400	€ -	€ 110.800	€ -	€ 20.300	J
712029	Versteviging Bermen (MUP PPN2022)	€ 150.000	€ -	€ 54.950	€ -	€ -	€ -	€ 95.050	N
712030	Kruispunt Van Heemstraweg-Koningstr. (MUP PPN2022)	€ -	€ -	€ 3.415	€ -	€ -3.415	€ -	€ -	J
712031	Openbare verlichting schijf 2023 Armaturen (25 jr)	€ 22.400	€ -	€ 3.432	€ -	€ 11.896	€ -	€ 7.071	J
712032	Vervanging brug van Delenshof	€ 40.000	€ -	€ -	€ -	€ 26.610	€ -	€ 13.390	J
712033	Verstevigen bermen Kooijstraat (MUP PPN2022)	€ 250.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 250.000	N
712040	Aanpak de Rijdt	€ 350.000	€ -	€ -	€ -	€ 268.552	€ -	€ 81.448	N
712041	Dubbele oversteek de Koekkoek	€ 40.000	€ -	€ -	€ -	€ 43.345	€ -21.672	€ 18.328	N
712042	Dorpsentree Deest	€ 75.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 75.000	N
712043	Aankoop perceel E 137 Vriezeweg Deest	€ -	€ -	€ 374.900	€ -	€ -	€ -	€ -374.900	N
712044	Reconstructie Rijdt Horssen	€ 120.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 120.000	N
712045	Extra ontsluiting Uivermeertjes	€ 49.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 49.000	N
712046	Koningstraat Afferden	€ 775.000	€ -	€ -	€ -	€ 3.415	€ -	€ 771.585	N
712047	Ontsluiting Raadhuisstraat Piet Verslootstraat	€ 155.000	€ -	€ -	€ -	€ 134.540	€ -	€ 20.460	N
713002	Vervanging van de elektriciteitsvoorz. op de markt	€ 72.750	€ -	€ -	€ -	€ 70.936	€ -	€ 1.814	N
715008	Nieuwbouw sporthal Druten (Besluit prim.begroting 2018)	€ 8.896.000	€ -	€ 6.838.697	€ -261.607	€ 1.369.711	€ 260.045	€ 689.154	J
715012	Nieuwbouw Zwembad de Gelenberg	€ 8.896.000	€ -	€ 6.915.994	€ -261.607	€ 1.383.454	€ 242.697	€ 615.463	J
715013	Infrastructuur de Gelenberg	€ 2.100.000	€ -	€ 316.431	€ -	€ 1.289.768	€ -	€ 493.801	N
715014	Verbouwing D'n Bogerd (Besluit perspectiefnota 2020)	€ 200.000	€ -	€ 195.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	J
715016	Renovatie oude Toren Puiflijk	€ 433.450	€ -78.582	€ -11.500	€ -14.482	€ 209.320	€ -	€ 171.530	N
715017	Voorzieningen terrein molen De Drie Waaien	€ 44.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 44.000	N
715018	Voorbereidingskrediet Klosterhufke	€ 50.000	€ -	€ 15.300	€ -	€ -	€ -	€ 34.700	N
716000	Dorpshuis De Horst	€ -	€ -	€ -1	€ -	€ 110.000	€ -	€ -109.999	N
717015	Aanschaf en uitrol inzamelmiddelen	€ 101.000	€ -	€ 82.431	€ -	€ 18.568	€ -	€ 1	J
717019	Voorbereidingskrediet riolering Raadhuisstraat	€ 89.500	€ -	€ 43.794	€ -	€ 45.706	€ -	€ -0	J
717020	Riolering 2023 schijf	€ 170.966	€ -	€ 103.410	€ -	€ 55.709	€ -	€ 11.848	J
717021	Riolering 2023 schijf AFS 15 jr	€ 71.000	€ -	€ 51.895	€ -	€ 7.395	€ -	€ 11.710	J
717022	Riolering 2024 schijf	€ 1.965.000	€ -	€ -	€ -	€ 3.736	€ -	€ 1.961.265	N
717023	Riolering 2024 schijf AFS 15 jr	€ 61.000	€ -	€ -	€ -	€ 61.000	€ -	€ -	J
717024	Aanschaf/implementatie van een telemetriesysteem	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 50.000	N
717027	BWR verbetermaatregelen 2023 schijf	€ 150.000	€ -	€ 30.000	€ -	€ 910	€ -	€ 119.090	J
717028	Openbare verlichting schijf 2024 armaturen	€ 48.650	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 48.650	N

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/25/302263

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Jaarstukken 2024

Datum: 3 juli 2025

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De jaarstukken 2024, met daarbinnen de onderdelen het jaarverslag 2024 en de jaarrekening 2024, onder voorbehoud van goedkeurende controleverklaring MIJN Overheidsaccountants, vast te stellen.

Met betrekking tot de jaarstukken:

- kennis te nemen van het inhoudelijk jaarverslag 2024;
- kennis te nemen en in te stemmen met gemelde afwijkingen t.o.v. de begroting 2024 na wijzigingen
- in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 vóór resultaatbestemming ad € 2.502.425;
- in te stemmen met het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 na resultaatbestemming ad € 2.138.292;
- in te stemmen om het positief saldo ad € 2.138.292 toe te voegen aan de algemene reserve en vervolgens in 2025 in te brengen in de perspectiefnota van 2025.

Met betrekking tot de grondexploitaties (MPG):

- De verliesvoorziening Westerhout Zuid volledig ten gunste van de exploitatie 2024 te laten vrijvallen;
- Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Omdat bovenstaande reeds als zodanig in de jaarrekening is verwerkt, heeft dit geen invloed op het resultaat.

Aanleiding
Het college biedt de gemeenteraad de jaarstukken over 2024 aan, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. In de jaarstukken over 2024 legt het college eindverantwoording af aan de gemeenteraad over het (uit)gevoerde beleid en beheer met de daarbij behorende financiële gegevens over dat jaar. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2024 gaf de gemeenteraad aan het college de opdracht het daarin vastgelegde beleid uit te voeren. Naast de perspectiefnota en najaarsnota is de raad via tussentijdse rapportages en informatienota's in het verdere verloop van 2024 geïnformeerd over de voortgang en de afwijkingen van de begroting 2024 en de verwachte ontwikkelingen.

Wat is het financiële resultaat?
De jaarrekening 2024 van de gemeente Druten presenteert een voordelig resultaat van

€ 2.138.292. Een gedeelte van het positieve resultaat is in 2025 nog benodigd om diverse projecten af te ronden. In maart heeft uw raad ingestemd met overheveling van incidentele restantbudgetten van 2024 naar 2025, waarbij inzichtelijk is gemaakt welke budgetten nog benodigd zijn.

Weerstandsvermogen en kengetallen
Voor 2024 zijn de risico's van de gemeente Druten weer geactualiseerd. Een overzicht van de belangrijkste risico's is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dit jaar is opnieuw gebleken dat we uitstekend in staat zijn om risico's financieel op te vangen.

Accountantscontrole
De resultaten van de accountantscontrole (Accountantsverslag, controleverklaring en de gewaarmerkte jaarstukken) worden apart toegezonden aan de raadsleden.

Jaarstukken 2024
De jaarstukken 2024 worden hierbij aan de raad aangeboden, waarbij de verantwoording op een zo overzichtelijk mogelijke wijze is gepresenteerd. Tevens worden de jaarstukken (publiekelijk) ter inzage gelegd.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
n.v.t.	Geen

Gewenst resultaat
Een door de gemeenteraad vastgestelde versie van de jaarstukken 2024.

Argumenten
Volgens artikel 198 lid 1 van de gemeentewet dient de raad de jaarrekening en het jaarverslag vast te stellen in het jaar volgend op het begrotingsjaar.
Het is verplicht dat de gemeenteraad de jaarstukken 2024 vaststelt vóór 15 juli 2025.

Tegenargumenten en risico's
N.v.t.

Financiële gevolgen

Het positief saldo van de baten en lasten van de rekening 2024 na resultaatbestemming is € 2.138.292.

Communicatie
Niet van toepassing.

Inwonersparticipatie
Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na vaststelling in het college, worden normaliter de stukken definitief en zullen tot de raadsvergadering niet meer worden aangepast. Echter de accountant is nog bezig met de controle. Wijzigingen kunnen daardoor nog plaatsvinden ten opzichte van de versie van de jaarrekening per 03-06-2025. De definitieve versie inclusief een was-wordt lijst ten opzichte van de versie per 03-06-2025 wordt voor de raad ter inzage gelegd. Tevens zullen ze digitaal te raadplegen zijn via de gebruikelijke weg.
Vervolgens worden in de raadsvergadering van 3 juli de jaarstukken definitief vastgesteld. Sluitstuk is de verzending naar de provincie als toezichthouder (uiterlijk 15 juli 2025).

Geheimhouding:
Niet van toepassing.

Gemeente Druten

College BenW publicatie Druten

Dossiernummer	6909
Extern Zaak ID	Z/22/083183
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	3 juni 2025
Agendapunt	4.3
Titel	Principemedewerking Koningsweg 48 Puiflijk
Soort nota	Beslisnota
Portefeuillehouder(s) Druten	Brink, W. (Willy)

Aanwezigen

Willy Brink, Boy Janssen, S.W.P.J. Sengers en Gérard Wildt, de

Afwezigen

R.G.C.J. Thoonen

Bijlagen
Beslisnota college - principemedewerking Koningsweg 48

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
College BenW openbaar Druten	3 juni 2025
College BenW publicatie Druten	**3 juni 2025**

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. In principe medewerking te verlenen aan het realiseren van twee appartementen aan de Koningsweg 48 in Puiflijk, met de volgende voorwaarden:

a. Het appartement op de begane grond wordt levensloopbestendig;

b. De parkeerbalans moet voldoen aan de Beleidsregels parkeernormen 2024;

c. Initiatiefnemer onderbouwt dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat in relatie tot de naastgelegen horecagelegenheid. Met name geluid en geur in combinatie met het inperken van de horecabestemming qua categorie en eventueel openingstijden;

d. Initiatiefnemer onderbouwt dat de ontwikkeling de belangen van aangrenzende percelen niet onevenredig aantast. Met name privacy, brandveiligheid en burenrecht.

e. Initiatiefnemer gaat een omgevingsdialoog voeren.

Besluit (Aangenomen)

Gemeente Druten

het College van B&W besluit:

1. In principe medewerking te verlenen aan het realiseren van twee appartementen aan de Koningsweg 48 in Puiflijk, met de volgende voorwaarden:

a. Het appartement op de begane grond wordt levensloopbestendig;

b. De parkeerbalans moet voldoen aan de Beleidsregels parkeernormen 2024;

c. Initiatiefnemer onderbouwt dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat in relatie tot de naastgelegen horecagelegenheid. Met name geluid en geur in combinatie met het inperken van de horecabestemming qua categorie en eventueel openingstijden;

d. Initiatiefnemer onderbouwt dat de ontwikkeling de belangen van aangrenzende percelen niet onevenredig aantast. Met name privacy, brandveiligheid en burenrecht.

e. Initiatiefnemer gaat een omgevingsdialoog voeren.

Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/22/083183

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Principemedewerking 2 appartementen Koningsweg 48 Puiflijk

Collegedatum: 3 juni 2025

Voorgesteld besluit
het College van B&W besluit:

1. In principe medewerking te verlenen aan het realiseren van twee appartementen aan de Koningsweg 48 in Puiflijk, met de volgende voorwaarden:
    a. Het appartement op de begane grond wordt levensloopbestendig;
    b. De parkeerbalans moet voldoen aan de Beleidsregels parkeernormen 2024;
    c. Initiatiefnemer onderbouwt dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat in relatie tot de naastgelegen horecagelegenheid. Met name geluid en geur in combinatie met het inperken van de horecabestemming qua categorie en eventueel openingstijden;
    d. Initiatiefnemer onderbouwt dat de ontwikkeling de belangen van aangrenzende percelen niet onevenredig aantast. Met name privacy, brandveiligheid en burenrecht.
    e. Initiatiefnemer gaat een omgevingsdialoog voeren.

Aanleiding

In 2022 heeft de eigenaar van Koningsweg 48 in Puiflijk een principeverzoek ingediend. Het oorspronkelijke verzoek ging over 3 appartementen, dit is later aangepast naar 2 appartementen. Het verzoek heeft lange tijd stil gelegen. Nu wil de initiatiefnemer hier mee verder.
Op het perceel is een winkelruimte. Deze staat al een tijd leeg. In het omgevingsplan heeft dit de bestemming 'Detailhandel'. Het realiseren van 2 appartementen past niet binnen deze bestemming.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**

Gewenst resultaat

Een principe-uitspraak over het plan voor 2 appartementen.

Argumenten

1.1 het plan voldoet aan het Toetsingskader voor kleinschalige woningbouwinitiatieven.
Een plan heeft 3 punten nodig. Dit plan voldoet hier aan; 2 punten vanwege de ligging in bestaand stedelijk gebied, en 1 punt omdat het appartement op de begane grond levensloopbestendig wordt.

1.2 op basis van een eerste inschatting lijkt het plan te kunnen voldoen aan het criterium 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties'.
Er zijn wel aandachtspunten die bij de uitwerking van het plan moeten worden onderbouwd en onderzocht.
Belangrijkste hierbij is de naastgelegen horecagelegenheid. Op basis van milieuzonering geldt hier een richtafstand van 10 m. De afstand is 0 m, want de panden grenzen direct aan elkaar. De initiatiefnemer zal moeten onderbouwen dat de horecagelegenheid niet gehinderd wordt in haar bedrijfsvoering en dat er een goed woon- en leefklimaat zal zijn bij de nieuwe appartementen. Dit kan naar verwachting alleen door de toegestane horecacategorieën in te perken. De initiatiefnemer is ook eigenaar van het naastgelegen pand met de horecagelegenheid.
Andere aandachtspunten zijn een sluitende parkeerbalans (de aangeleverde parkeerbalans is gebaseerd op oude parkeernormen) en de aansluiting op aangrenzende percelen (want het gebouw staat deels op de erfgrens).

Tegenargumenten en risico's

n.v.t.

Financiële gevolgen

De initiatiefnemer gaat het plan voor eigen rekening en risico verder uitwerken.

We brengen leges in rekening voor behandeling van het principeverzoek en later ook voor de wijziging (TAM) omgevingsplan.

Als het plan doorgaat, dan gaan we een anterieure overeenkomst sluiten waarin we onder andere afspraken maken over kostenverhaal en eventuele vergoeding van nadeelcompensatie.

Communicatie

Dit collegebesluit is openbaar.

Inwonersparticipatie

Initiatiefnemer gaat een omgevingsdialoog voeren.

Uitvoering of Vervolgstappen

De initiatiefnemer kan het plan verder gaan uitwerken in een wijziging (TAM) omgevingsplan.

Geheimhouding:

n.v.t.